

WARKAUS

TILINPÄÄTÖS 2019

*Valoa
Warkaudessa*

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA	4
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	15
1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	19
1.1.5 Henkilöstö	24
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	27
1.1.7 Ympäristötekijät	28
1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat	29
1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	30
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	33
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)	33
1.3.2 Toiminnan rahoitus	47
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	51
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	55
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	56
1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	67
1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY	67
2 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN	68
2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	68
2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	68
2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO	68
2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA	69
2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS	70
2.1.5 KONSERNIPALVELUT	76
2.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	97
2.1.7 SIVISTYSTOIMI	117
2.1.8 LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI	135
2.1.9 TEKNINEN TOIMI	140
2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	151
2.2.1 Tuloslaskelman toteutumisvertailu	151
2.2.2 Tuloslaskelman toteutumisvertailu toimialoittain sitovuustasolla	152
2.2.3 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu	153
2.2.4 Investointien toteutumisvertailu	154
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	169
3.1 TULOSLASKELMA	170
3.2 RAHOITUSLASKELMA	171

3.3 TASE 31.12.2019	172
3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA	174
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	175
3.6 KONSERNITASE 31.12. 2019	176
4 LIITETIEDOT	178
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	179
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	179
4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET	182
4.3 TASEEN LIITETIEDOT.....	185
4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	197
5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALouden JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	199
5.1 Wartalo Kodit Oy.....	200
5.2 Varkauden Aluelämpö Oy.....	202
5.3 Navitas Kehitys Oy	204
5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	206
5.5 Varkauden Taitotalo Oy.....	208
5.6 Keski-Savon Vesi Oy.....	209
5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	211
6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	213
6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	214
7 LUETTELOT JA SELVITYKSET	215
7.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	216
7.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO	218

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli kuntatalouden kannalta historiallisen huono. Kuntien rahoitusasema heikkeni merkittävästi, lainakanta kääntyi nousuun ja toimintakate heikkeni.

Viime vuosi muistetaan verotulojen osalta vuotena, jolloin verotulojen kehitys oli poikkeuksellista ja erittäin vaikeasti ennakoitavaa. Kuntien verokertymää pienensivät tulosrekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa.

Varkauden kehitys ei poikennut yleisestä linjasta.

Tilikauden tulos on alijäämäinen - 6,1 M€. Toki jo itse talousarvio oli alijäämäinen. Tilikauden ylijäämäksi saatiin investointivarausten purkamisen jälkeen 6,3 M€. Kumulatiivinen ylijäämä kasvoi noin 23 M€:oon.

Verotulojen osalta Varkauden tilannetta kuvaa se, että alkuperäisen talousarvion verotuloennustetta jouduttiin kesken vuoden alentamaan peräti 4,6 M€.

Verokertymän vaatimaton taso aiheutti osaltaan sen, että vuosikate aleni 2,6 M€:oon eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Toimintakatteen kasvu oli Varkaudessa 2,6 %, kun se oli koko maassa keskimäärin ennakkotiedon mukaan 4,1 %.

Lainamäärä ei kasvanut, mutta kun siihen lisätään vuokravastuut eli erilaisilla rahoitusratkaisuilla rahoitetut investoinnit (mm. Terveyskampus), lainojen ja vuokravastuiden yhteenlaskettu kasvu oli merkittävä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi elokuussa talouden tasapainotusohjelman. Ohjelmakausi on pitkä ja ulottuu vuoteen 2025 saakka. Sen keskeinen sisältö rakentuu henkilöstösuunnittelun varaan. Tarkoitus on hyödyntää luonnollista poistumaa eli jättää osa eläköitymisten kautta vapautuvista vakansseista täyttämättä. Vasta tarkempi parhaillaan käynnissä oleva selvittely osoittaa, miten laajasti tämä on mahdollista ja mitä muita keinoja joudutaan mahdollisesti käyttämään talouden tasapainottamisessa.

Varsinkin Varkauden globaaleilta vientiyrityksiltä saatiin pitkin vuotta useita ilahduttavia viestejä ja rohkaisevia uutisia. Yritysten positiivinen vire näkyi myös monilla muilla toimialoilla. Tiedepuiston myönteisessä hengessä edennyt valmistelu ja Terveyskampuksen rakentamisen aloittaminen loivat uskoa tulevaan.

Varkauden kaupunki palkittiin usealla Kunta-alan työelämän kehittämisohjelman palkinnoilla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos palkitsi puolestaan Varkauden osallisuuden edistämisestä parhaana kuntana Suomessa.

Varkauden 90-vuotisjuhlaa vietettiin kansanjuhlanäytelmänä elokuun lopussa.

Kiitän luottamushenkilöitä ja henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä. Puhalletaan jatkossakin yhteiseen hiileen.

Hannu Tsupari
kaupunginjohtaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.1. – 31.12.2019:

Kari Rajamäki, valtuuston puheenjohtaja, SDP
 Risto Husu, valtuuston 1. varapuheenjohtaja, KOK
 Matti Semi, valtuuston 2. varapuheenjohtaja, VAS

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.1. – 31.12.2019 (43 valtuutettua):**Suomen****Sosialidemokraattinen Puolue (19)**

Alanen Heikki
 Aro Jorma
 Hedman Pia
 Ikonen Jaakko
 Immonen Ahti
 Jumppainen Pauli
 Koikkalainen Raimo
 Kuronen Janne
 Kuvaja Elina
 Leväinen Marketta
 Mustonen Aarne
 Pulliainen Paula
 Rajamäki Kari
 Saastamoinen Jorma
 Saraketo Katja
 Soininen Juha
 Suhonen Timo
 Vainio Sini
 Voutilainen Jukka

**Kansallinen Kokoomus
(10)**

Hartikainen-Herranen Kaisa
 Husu Risto
 Hynninen Kati
 Laitinen Pertti
 Pietinen Mervi
 Rothström Markko
 Suna Sassa
 Tuovinen Esa
 Tyrväinen Kari
 Ursin Jani

**Vasemmistoliitto
(5)**

Eklund Risto
 Häkkien Ari
 Puumalainen Raija
 Semi Matti
 Tolvanen Taru

**Kristillisdemokraatit
(2)**

Kujanpää Markku
 Sulkamoniemi Eeva-Kaarina

**Perussuomalaiset
(2)**

Grönlund Tiina
 Tanninen Jorma
**Suomen Keskusta
(3)**

Koponen Olli
 Martikainen Olavi
 Ruuskanen Esko

**Vihreät
(1)**

Huikko Laura

**Kipinä
(1)**

Rantanen Jeremias

Kaupunginhallituksen jäsenet (11) 1.1. – 31.12.2019:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Timo Suhonen (SDP)

1. varapuheenjohtaja Kati Hynninen (KOK)

2. varapuheenjohtaja Risto Eklund (VAS)

Janne Kuronen (SDP)

Katja Saraketo (SDP)

Paula Pulliainen (SDP)

Elina Kuvaja (SDP)

Olli Koponen (KESK)

Kaisa Hartikainen-Herranen (KOK)

Kari Tyrväinen (KOK.)

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Hannu Tsupari.

Lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajisto 1.1. – 31.12.2019:**Kaupunginhallituksen Konsernijaosto**

Puheenjohtaja Jaakko Ikonen

Varapuheenjohtaja Kati Hynninen

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Jorma Aro

Varapuheenjohtaja Pertti Laitinen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Pirkko Janhunen

Varapuheenjohtaja Pauli Ketola

Perusturvalautakunta

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Rauni Janhunen

Perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Rauni Janhunen

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Pia Hedman

Varapuheenjohtaja Jonna Ahlfors-Boman

Sivistyslautakunnan seutujaosto

Puheenjohtaja Pia Hedman

Varapuheenjohtaja Taru Tolvanen

Nuorisajaosto

Puheenjohtaja Jyri Puustinen

Varapuheenjohtaja Joakim Uhlbäck

Liikunta- ja vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Jorma Saastamoinen
Varapuheenjohtaja Mervi Pietinen

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Ari Häkkinen
Varapuheenjohtaja Esa Tuovinen

Teknisen lautakunnan lupajaosto

Puheenjohtaja Keijo Kaunisto
Varapuheenjohtaja Esa Tuovinen

Varkauden kaupungin tilivelvolliset

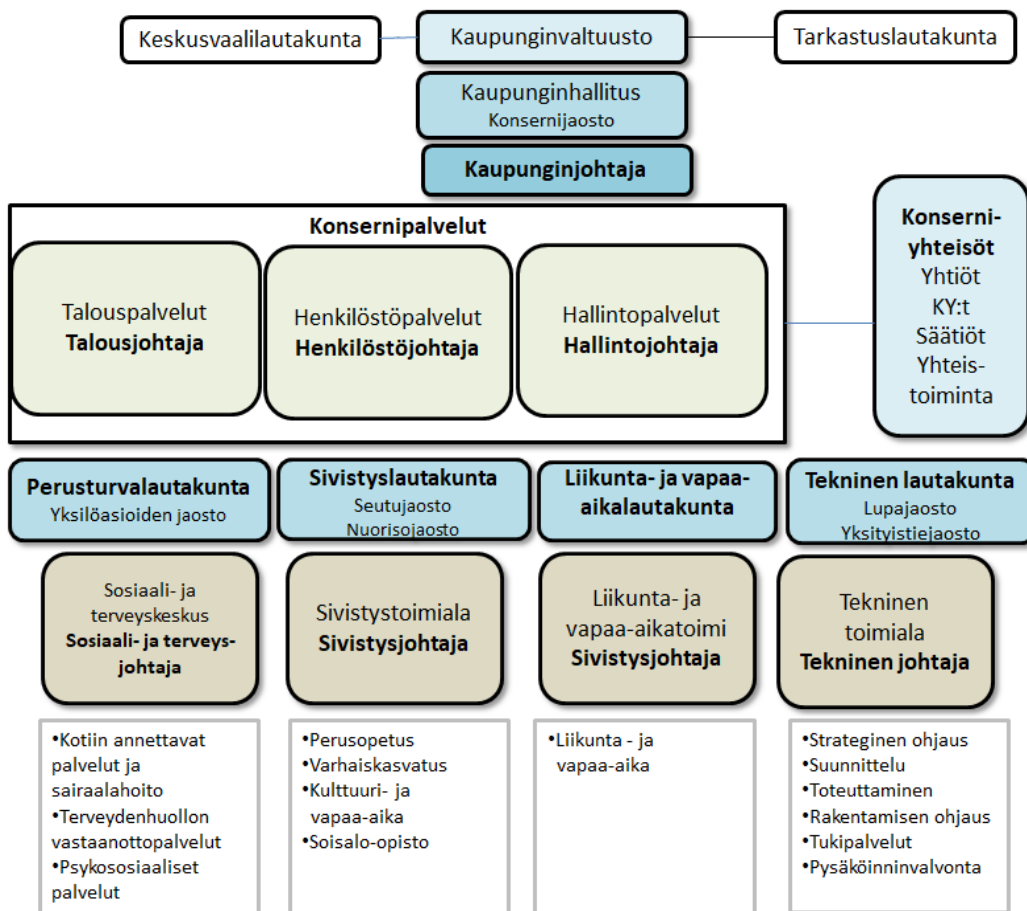
Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kaupunginvaltuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita.

Kaupunginvaltuuston 10.12.2018 § 109 hyväksymän vuoden 2019 talousarvion mukaan tilivelvolliset ovat:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- toimikuntien jäsenet
- jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat
- palvelualuepäälliköt
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- talousjohtaja
- tietohallintojohtaja.

Varkauden kaupungin organisaatiokaavio

Vuoden 2019 alusta työterveyden huollon palvelujen tuottaminen yhtiöitettiin ja toiminta siirtyi maakunnalliselle Järvi-Seudun Työterveys Oy:lle, koska lainsäädäntö asetti velvoitteen kilpailuilla markkinoilla toimivien kunnallisten työterveyshuoltopalvelujen yhtiöittämisestä tai vetäytymisestä kilpailuilta markkinoilta. Työterveyshuolto oli vuosina 2017 – 2018 kaupungin omana toimintana osana terveydenhuollon vastaanottopalveluja.

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous heikkeni vuonna 2019 edellisvuoden tavoin: kuntien rahoituksen riittävyys heikkeni, lainakanta kääntyi kasvuun ja toimintakate heikkeni. Noin kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta teki negatiivisen tuloksen. Kuntataloudelle vuodesta 2019 muodostui historiallisesti heikoin.

Kuntien vuosikate heikkeni n. 270 M€ / - 13,4 % vuodesta 2018. Vuosikate jäi edellisvuoden tapaan alle poistotason ja nettoinvestointien.

Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta.

Vuosikatteen heikennystä selittää toimintakateen suuri kasvu. Ilman kuntien kunnallisverotulojen tilityksissä esiintyneitä maksatusvaikeuksia vuosikate olisi noussut lähelle vuoden 2018 vuosikatteen tasoa.

Vuodelta 2020 vuodelle 2019 aikaistettu valtionosuuksien maksatus (237 M€) ei aivan riittänyt korvaamaan verotulojen siirtymistä.

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä. Ainoastaan yli 100 000 asukkaan ryhmässä vuosikate ylitti koko maan tason sekä poistotason. Heikoin vuosikate oli 4 000 –10 0000 asukkaan ryhmässä. Tässä ryhmässä vuosikate oli vain 148 €/asukas ja vuosikate kattoi poistoista alle 40 prosenttia. Kuntakokoryhmien väliset erot vuosikatteen määrässä (€/asukas) säilyivät varsin samanlaisina edellisvuosiin verrattuna ja kehityslinja oli varsin saman laatuinen.

Toimintakate heikkeni 4,5 % ja verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) 2,5 % vuodesta 2018. Toimintakateen heikentymistä selittävät toimintakulujen voimakas kasvu (3,9 %), johon vaikuttaa oletettavasti suuri sosiaali- ja terveydenhoitomenojen kasvu sekä toimintatulojen pienoinen väheneminen. Toimintakuluista palkat nousivat 2,9 %, henkilösivukulut pienentyivät – 0,5 % ja palvelujen ostot kasvoivat 5,6 %.

Vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterinkäyttöönnotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Ennakonpidätysmuutos (verokorttiuudistus) johti siihen, että ennakoveroja kertyi ennakoitua vähemmän. Myös vuonna 2020 ennakoiden odotetaan kertyvän samanlaisena eli aiempaa alhaisemmalla tasolla. Tulorekisterin käyttöönnoton yhteydessä alkuvuonna 2019 ilmenneet ilmoitusongelmat selvitettiin pääsoin loppuvuoden aikana. Näistä seikoista johtuen arviolta noin 250 M€ kunnallisveroja siirtyy tilitettäväksi vuonna 2020. Verrattuna vuoteen 2018 sekä verotulojen että valtionosuuksien määrä kuitenkin hieman kasvoi.

Verorahoitus kasvoi 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Valtionosuudet kasvoivat noin 180 M€ / 2,1 % viime vuonna ja verotulot lähes 600 M€ / 2,6 %.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2019 ja lainakannan kasvu on kiihtynyt aiempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli peräti 1,71 mrd. € eli n. 10 prosenttia. Lainakanta nousi noin 18,44 mrd. euroon eli 3 360 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 137 kunnassa, kun vuonna 2018 maan keskiarvo ylittyi 134 kunnassa.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 56 vuonna 2019, kun vuonna 2018 niitä oli 43 ja vuonna 2017 vain neljä.

Uuden kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa peruskunnan (kunta + liikelaitokset) vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos taseeseen kertynyttä alijäämää oli vuonna 2015 yli 500 €/asukas, kuudessa vuodessa.

Vuoden 2019 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan voidaan olettaa, että taseessa olisi yhä vuoden 2015 kertynyttä alijäämää yhdeksällä kunnalla. Useimmilla näistä kunnista alijäämä näyttäisi myös kasvaneen kuluneen neljän vuoden aikana ja myös tämä lisääntynyt kertynyt alijäämä tulee kattaa samassa ajassa. On oletettavaa, että nämä kunnat eivät saa alijäämäänsä katettua vuoden 2020 loppuun mennessä ja joutuisivat arviointimenettelyyn vuonna 2021.

Vuoden 2019 tilinpäätösarvion perusteella voidaan myös arvioida, että erityisen alijäämäisiä kuntia, joilla oli vuonna 2015 taseeseen kertynyttä alijäämää yli 500 €/asukas ja tätä alijäämää olisi vielä vuoden 2019 lopussa, näyttäisi olevan yhteensä kuusikappaletta. Näillä kunnilla on aikaa kattaa alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä.

Talouden kehitys kulkee kohti vaisumpia aikoja

Valtiovarainministeriön 2019 joulukuussa julkaistun talouskatsauksen mukaan talouden kasvu hidastuu ja asettuu yhden prosentin tuntumaan lähivuosina.

Suomen talouden arvioidaan kasvavan vuonna 2020 1,0 %, vuonna 2021 1,1 % vuonna 2022 12,0 %. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy tulevina vuosina alijäämäisenä. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

Maailmantalouden tilanne on yhä epävarma ja arvioidaan elpyvän hyvin hitaasti. Euroalueella näkymiä varjostaa Saksan teollisuuden haavoittunut tilanne. Kiinan talouden riskit kasvavat yhä ja varjostavat kasvunäkymiä. Kauppajännitteiden (Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota, Englannin brexit) syveneminen on edelleen keskeisin maailman talouden näkymiä varjostava riski.

Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan kasvavan vuonna 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Hallitusohjelmassa sovitut veronkorotukset lisäävät verotuloja asteittain hallituskauden edetessä. Väestön ikääntymisestä aiheutuva ikäsidonnaisten menojen kasvu pitää julkisen talouden alijäämäisenä 2020-luvun alkuvuosina. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmentämistä ja toimeenpanoa.

Kuntatalous heikkenee yleistä taloustilannetta rajummin. Ilman kuntien omia kuntataloutta vahvistavia toimia tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy mittavana myös tulevina vuosina. Kuntataloutta heikentävät sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä suuret investointitarpeet. (Lähde; VM talouskatsaus joulukuu 2019).

Korona viruksen kuntavaikutukset

Tilinpäätöstä käsiteltäessä maaliskuun 2020 lopulla kamppaillaan nopeasti edenneen koronavirusepidemian kanssa. Viruksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset maailman ja Suomen talouteen ovat erittäin suuret. Tilanne on vakava ja vielä ei ole tiedossa kuinka pitkään kriisi kestää ja miten se tulee vaikuttamaan suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallion mukaan koronaviruksen merkittävimmät taloudelliset vaikutukset liittyvät siihen, kuinka pitkään epävarmuus kehityksen kulusta jatkuu. Vaikutukset ovat sitä vakavampia ja pitkäkestoisempia, mitä enemmän ne vaikuttavat palvelujen kysyntään ja kuluttajien luottamukseen.

Mitä ilmeisemmin virus leviää nopeasti myös Suomessa ja hidastaa Suomen kansantalouden kasvua vuonna 2020. Vaikutukset iskevät sellaisille toimialoille, joiden on oletettu kasvavan vakaasti. Tällaisia ovat mm. yksityiseen kulutukseen nojautuvat palvelut. Vaikutuksen syvyys riippuu kuluttajien luottamuksen kehityksestä. On hyvin todennäköistä, että talouskasvun vaikeus jatkuu oletettua pidempään.

Koronan vaikutukset kuntatalouteen näkyvät välittömästi kuntien menopuolella terveydenhuollon lisääntyneinä kustannuksina. Vaikutukset kuntien tuloihin näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteis-

söveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi mitä ilmeisemmin työllisyyden oletettua hitaamman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Hitaamman verokertymän suuruusluokkaa on hyvin vaikea arvioida luotettavasti, sillä viime vuosina erityisesti kunnallisveron kehitys on ollut hyvin vaikeaa talouden hyvästä kasvuvireestä huolimatta. Vaikka toisen suuntaiset arviot ovat täysin perusteltuja niin tässä vaiheessa viruksen vaikutuksia kuntatalouden tuloihin ja menoihin voidaan pitää vielä kohtuullisen maltillisina.

Kuntien on kuitenkin varauduttava siihen, että epävarmuus kuntatalouden tulojen ja menojen kehityksestä lisääntyy. On mahdollista ja jopa todennäköistä, että tälle vuodelle ennustettu kunnallisverojen vahva kasvu on pienenemässä jälleen kerran. Vuoden 2021 taloussuunnittelua on turvalisinta edetä erittäin varovaisten tuloarvioiden pohjalta.

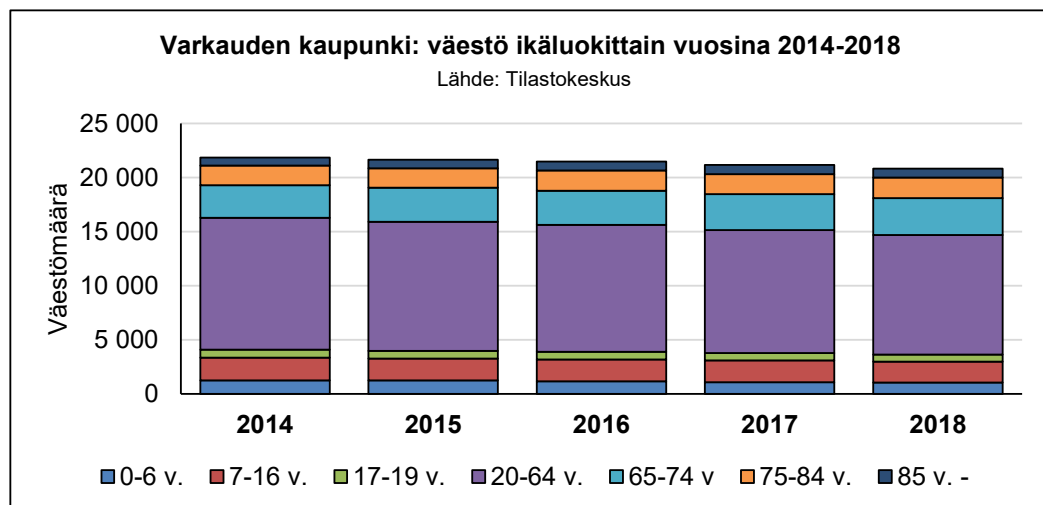
Varkauden väestö ja työllisyys

Varkauden asukasluku

Varkauden asukasluku 31.12.2019 oli ennakkotiedon mukaan 20 577 asukasta. Asukasluvun kokonaisuutos edelliseen vuoteen verrattuna oli -252. Vuoden 2018 lopussa vastaava kokonaisuutos oli -326.

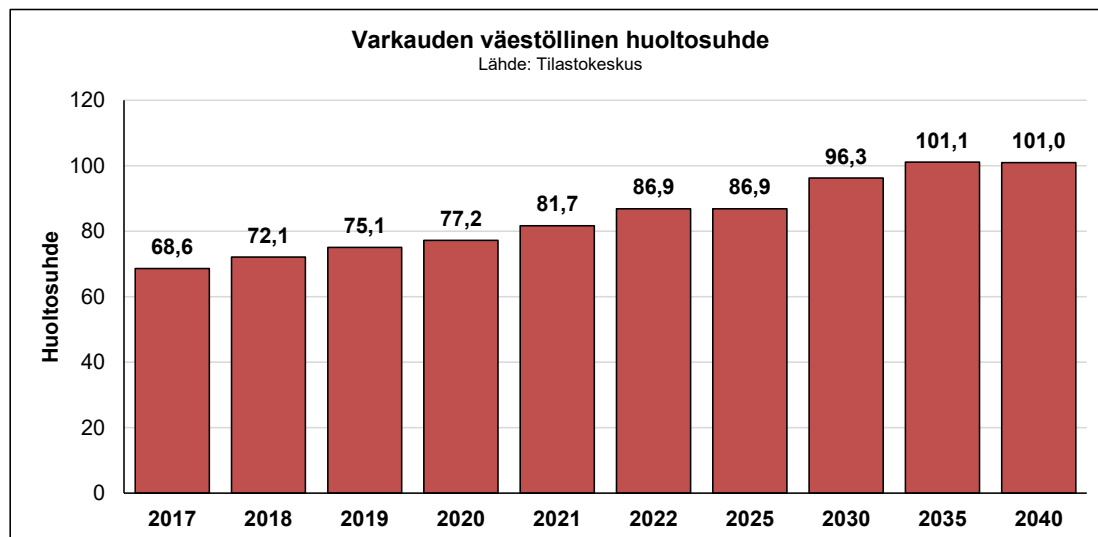
Vuoden 2019 asukasluvun muutoksesta syntyneiden enemmisyys oli -204 (vuonna 2018 -157). Syntyneitä oli 119 ja kuolleita 323, vastaavasti vuonna 2018 syntyneitä oli 124 ja kuolleita 281. Kuntien välinen nettomuutto oli -96 (vuonna 2017 -187) ja nettomaahanmuutto 48 (vuonna 2018 21).

Varkauden kaupunki: väestö ikäluokittain vuosille 2014 - 2019								
Lähde: Tilastokeskus								
	0-6 v.	7-16 v.	17-19 v.	20-64 v.	65-74 v	75-84 v.	85 v. -	Yhteensä
2014	1 263	2 087	744	12 191	3 000	1 825	750	21 860
2015	1 237	2 036	718	11 923	3 143	1 791	790	21 638
2016	1 169	2 025	711	11 723	3 161	1 875	804	21 468
2017	1073	2 009	684	11 365	3 330	1 861	833	21 155
2018	1047	1 925	656	11 054	3 413	1 898	836	20 829
2019 (ennakkotieto)								20 577

Väestöllinen huoltosuhte kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työikäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle. Väestöllisen huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän jonkin verran jo vuoteen 2020 mennessä, mutta merkittävästi huoltosuhte heikkenee vuosien 2021 – 2040 välillä.

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030	2035	2040
Huoltosuhte	68,6	72,1	75,1	77,2	81,7	86,9	86,9	96,3	101,1	101,0

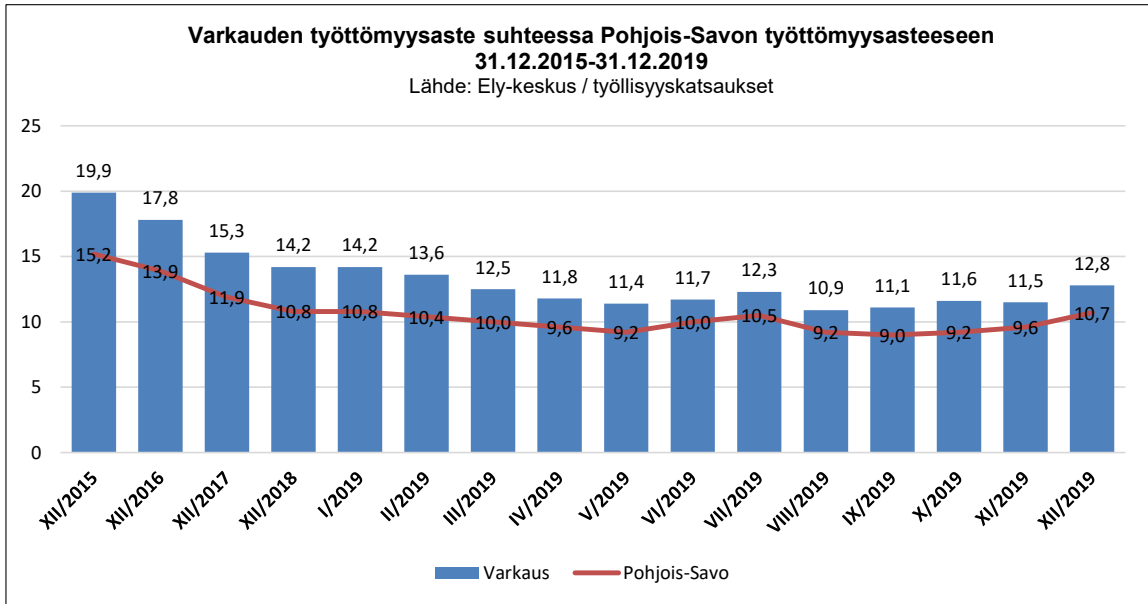

Työllisyys ja työttömyys

Pohjois-Savon työttömien koko vuoden keskiarvo laski 6,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pohjois-Savossa oli työttömiä vuonna 2019 keskimäärin 10 950 henkilöä (v. 2018 11 698 hlöä, muutos -748 hlöä). Heistä pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2019 3 376 henkilöä (v. 2018 3 407 hlöä, muutos -31 hlöä). Nuoria alle 25 vuotiaita työttömiä oli keskimäärin vuonna 2019 1 683 henkilöä (v. 2018 1 817 hlöä, muutos -134 hlöä).

Varkauden työttömyysaste joulukuun 2019 lopussa oli 12,8 % (v. 2018 oli 14,2 %). Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste joulukuun 2019 lopussa oli 10,7 % (v. 2018 10,8 %) ja koko maan 9,8 % (v. 2018 9,7 %).

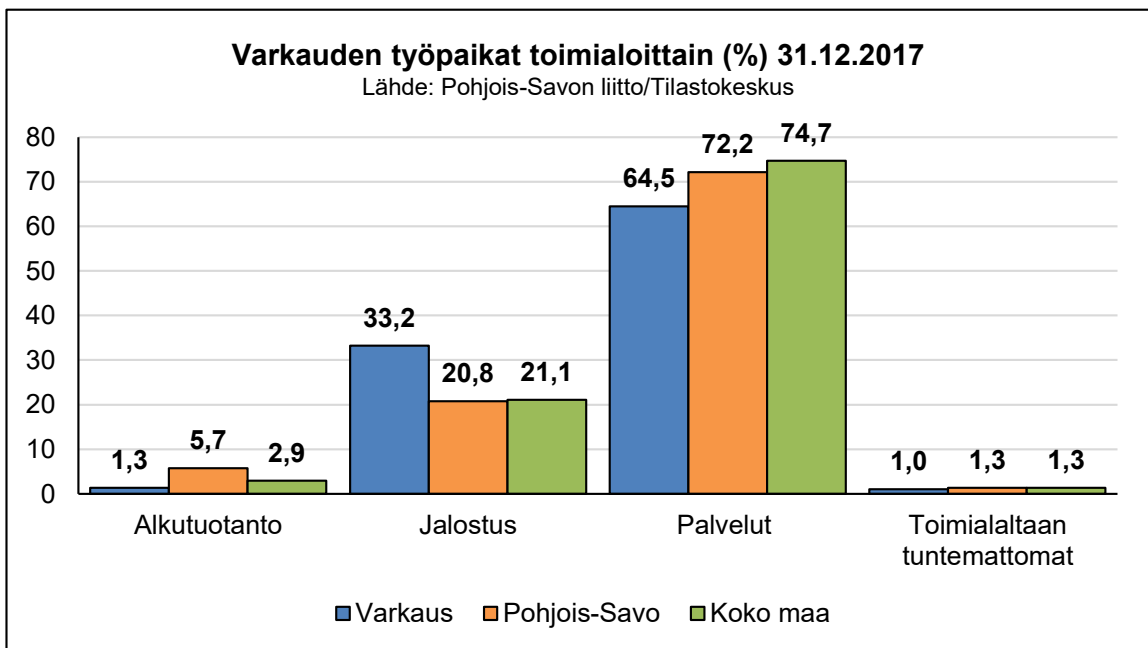
Varkaudessa oli työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) vuoden 2019 lopussa 1 138 henkilöä (31.12.2018 1 285 henkilöä), mikä on 147 henkilöä eli 11,4 % vähemmän kuin vuoden 2018 lopussa. Vuoden 2019 lopussa oli alle 25-vuotiaita työnhakijoita 161 henkilöä (v. 2018 201 henkilöä) ja yli vuoden työttöminä olleita 265 henkilöä (v. 2018 288 henkilöä) eli 23 henkilöä (8,0 %) edellisvuotta vähemmän.

Työpaikkakehitys

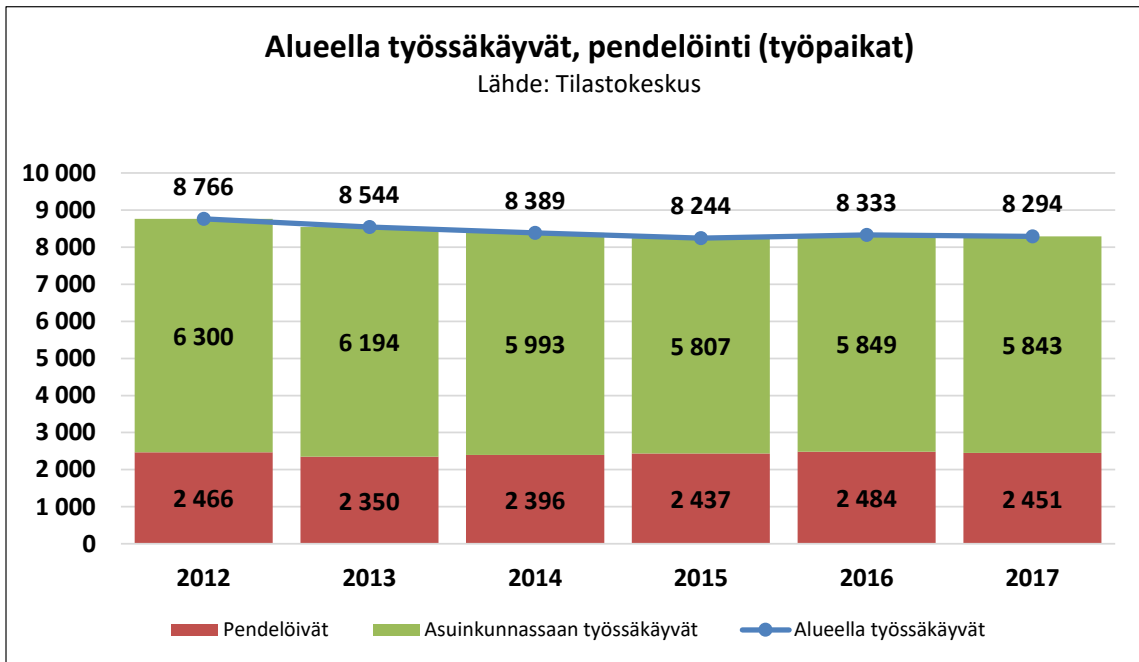
Varkaudessa oli vuoden 2017 lopussa 8 294 työpaikka, mikä on 39 työpaikkaa vähemmän verrattuna vuoden 2016 tilastotietoihin. Suurin lisäys kohdistui ammatilliseen-, tieteelliseen ja tekniseen toimintaan sekä hallinto- ja tukipalvelutoimintaan (yht. 46) ja suurin vähenemä teollisuuteen (-66). Varkauden seutukunnalla työpaikkojen määrä 31.12.2017 oli yhteensä 11 157 (31.12.2016: 11 146). Tiedot vuoden 2017 työpaikkakehityksestä perustuvat Tilastokeskuksen 14.10.2019 julkaisemiin tietoihin, uudempia tietoja työpaikkakehityksestä ei ole saatavilla.

Tilastokeskus / Toimialaluokitus	31.12.2016	%osuus	31.12.2017	%osuus	Muutos 2016-2017	
					kpl	%
Informaatio ja viestintä	73	0,9	79	1,0	6	8,2
Toimiala tuntematon	74	0,9	83	1,0	9	12,2
Kaivostoim., sähkö-, kaas-, lämpö-,vesi-, jäteh.	92	1,1	91	1,1	-1	-1,1
Maa-, metsä- ja kalatalous	126	1,5	107	1,3	-19	-15,1
Rahoitus- ja vak.toim., kiint.alan toim.	161	1,9	161	1,9	0	0,0
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	234	2,8	255	3,1	21	9,0
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	264	3,2	272	3,3	8	3,0
Muu palvelutoiminta	384	4,6	392	4,7	8	2,1
Kuljetus ja varastointi	407	4,9	408	4,9	1	0,2
Koulutus	534	6,4	519	6,3	-15	-2,8
Rakentaminen	545	6,5	584	7,0	39	7,2
Ammat., tiet. ja tekn.toim., hall.-ja tukipalv.	870	10,4	916	11,0	46	5,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	960	11,5	916	11,0	-44	-4,6
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1466	17,6	1434	17,3	-32	-2,2
Teollisuus	2143	25,7	2077	25,0	-66	-3,1
Yhteensä	8333	100,0	8294	100,0	-39	-0,5

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 31.12.2017 (tiedot päivitetty 14.10.2019) 96 712 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,6 % / 8 294, Kuopiossa 53,6 % / 51 833, Iisalmissa 9,5 % / 9 204 ja Siilinjärvellä 7,4 % / 7 129 työpaikkaa.

Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi yhteensä 2 451 henkilöä ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1 620 henkilöä. Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 831 henkilöä. Eniten Varkauteen tullaan töihin Leppävirralta (624 hlö), Joroisista (560 hlö), Pieksämäeltä (304 hlö) ja Kuopiosta (287 hlö). Varkaudesta Leppävirralle pendelöi 324 hlö, Joroisiin 288 hlö, Pieksämäelle 190 hlö ja Kuopioon 319 hlö.

1.1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2019 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.12.2018 § 108.

Vuoden 2019 veroprosentit päätettiin valtuustossa 12.11.2018 § 91–92. Verotukseen ei tehty korotuksia.

Kaupunginhallituksen 14.1.2019 § 4 hyväksymällä täytäntöönpano-ohjeella pyritään ohjaamaan toimialoja toimimaan siten, että he huomioivat oman toiminnan vaikutuksen myös kaupungin kokonaistalouteen ja kehittävät omaa toimintaansa ottaen huomioon mahdollisuuden poikkihallinnolliseen toimintaan. Ohje sisältää myös taloushallinnon vuosikellon ja raportointiohjeen sekä SUMU-poistosuunnitelman.

Talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) mukaan talous- ja velkaneuvontaa järjestävät valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiirin oikeusaputoimistot. Vuoden 2019 alusta Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin toimipisteet sijaitsevat Mikkelissä, Savonlinnassa ja Kuopiossa. Varkauteen ei perustettu omaa valtion toimipistettä. Kaupunginhallituksen joulukuun 2018 päätöksen mukainen kaupungin järjestämä oma talous- ja velkaohjaus on toiminut Varkaudessa 4.3.2019 alkaen aikuissosiaalityön osana samoissa tiloissa sosiaalitoimen kanssa.

Kiinteistöveroselvitys

Syksyllä 2017 käynnistettyä kiinteistöveroselvitystä päätettiin jatkaa kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöveron tuotto-odotus koko kaupungin rakennuskannan mukaan noin 400 000 €/vuosi. Selvitystyön kustannukset tulisi katettua noin 2,5 -3 vuoden kuluessa. Kiinteistöveroselvitystyö on edennyt alkuvuoden aikana suunnitellusti. Kiinteistöveroselvityksen kulut on arvioitu olevan n. 200 000 €/v. Verotulojen lisäykset/v on arvioitu olevan v. 2021 50 000 €, v. 2022 150 000 €, v. 2023 250 000 € ja v. 2024 350 000 €. Täysimääräinen verotulojen tuotto-odotus 400 000 €/v. alkaa toteutumaan v. 2025 alkaen.

Verkosto- ja kehittämishankkeita

Kaupunginhallituksen päätöksen 11.3.2019 § 69 mukaan kaupunki osallistuu Seutukaupunkien osaavan työvoiman saatavuuden edistävään verkostohankkeeseen vuosina 2019–2021. Kaupungin maksuosuus hankkeeseen yhteensä 25 400 €, joka jakaantuu vuosille 2019 7 408 €, vuodelle 2020 12 700 € ja vuodelle 2021 5 292 €.

Kaupunginhallitus päätti 21.1.2019 § 22 osallistua Etelä-Karjalan liiton esittämään Saimaan vesiliikenteen kehittämishankkeeseen. Kaupungin maksuosuudet vuonna 2019 1 400 € ja vuonna 2020 2 600 €.

VisitSaimaa2 – Lakeland Finland 2019–2021 –hankkeeseen osallistutaan kaupunginhallituksen 23.4.2019 § 115 mukaisesti. Kaupungin maksuosuus hankeajalta 87 500 € eli 35 000 € / vuosi.

Järvi-Suomen Peruskirja allekirjoitettiin 5.6.20109 Mikkelissä kaupunginvaltuuston päätöksen 27.5.2019 § 44 mukaisesti. Järvi-Suomen Peruskirjan allekirjoituksellaan kaupunki sitoutuu suojelemaan alueen vesistöjä ja edistämään alueen elinvoimaa. Kaikkiaan Järvi-Suomen Peruskirjan allekirjoitukseen on kutsuttu 41 eri tahoja. Toimijoiden välisen yhteistyön periaatteet, tavoitteet ja mittarit määritellään erillisissä yhteistyösopimuksissa, jotka ratifioidaan Finnish Lakeland Forum – tapahtumassa 2020.

Varkauden teollinen historia – tutkimushanke on päätetty toteuttaa yhdessä Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitoksen kanssa kaupunginhallituksen 3.6.2019 § 153 mukaisesti. Hanke on tarkoitus toteuttaa vuosina 2019 – 2022. Vuoden 2019 talousarviossa on hankkeeseen varattu 20 000 € ja vuosien 2020–2021 määrärahat päätetään talousarviopäätösten yhteydessä.

Talouden tasapainottamisohjelma

Vuoden 2018 3,6 M€ alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen ja vuosien 2020–2021 alijäämäisten taloussuunnitelmien johdosta käynnistettiin talouden tasapainottaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi 1.4.2019 § 96 talouden tasapainottamisen ja selvitystyön laatijaksi tarjouspyyntöjen perusteella valittiin KPMG Oy. KPMG Oy aloitti huhtikuussa toimialojen talouden tasapainottamistyöpajatyöskentelyn. Kaupunginhallituksen nimeämä ohjausryhmä seurasi kevään aikana talouden tasapainottamisohjelman etenemistä.

Vuoden 2020 ja talouden tasapainottamisohjelman vuosien 2020 – 2025 linjaukset päätettiin kaupunginvaltuustossa 26.8.2019. Talouden tasapainottamisohjelman keskeisiä toimenpiteitä ovat henkilöstösuunnittelu, jossa eläköitymisiä hyödynnetään etenkin sosiaali- ja terveystoimissa uuden terveystampuksen käyttöönoton myötä, sairaspöissaolojen vähentyminen työhyvinvoinnin parantamisen seurauksena ja organisaatiouudistus, joka on tarkoitus toteuttaa uuden valtuustokauden 1.6.2021 alkaessa.

Tiedonohjaussuunnitelma

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 18.3.2019 § 78 uuden 1.5.2019 voimaan tulleen tiedonohjaussuunnitelman (TOS). Suunnitelman ohjaa asiakirjojen luontia ja käsittelyä. Asiakirjat ja asiakokonaisuudet kirjataan ja arkistoidaan tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti sähköisesti. Asiakirjahallinta päivitettiin nykyaikaiseen selainpohjaiseen Tweb-järjestelmään, jonka käyttöönotto oli 1.9.2019. Käyttäjäkoulutukset järjestettiin elokuussa.

Alueurakka

Kaupunginhallitus päätti 23.4.2019 § 104 jatkaa kunnallistekniikan rakentamisen ja ylläpidon urakkasopimusta Destia Oy:n kanssa ajalle 1.5.2023–30.4.2026.

Svenska skolan i Varkaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.4.2019 § 36 Svenska skolan i Varkauden lopettamisen. Koulun lakkauttamispäätös perustuu valtuuston 28.4.2014 § 27 linjaukseen. Svenska skolan i Varkaus toiminta lakkautettiin 1.8.2019 alkaen.

Pakolaistoiminta

Kaupunginhallitus hyväksyi 20.5.2019 § 139 sopimuksen kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa kaupunginvaltuuston 10.12.2018 § 103 linjausten mukaisesti. Varkauteen tuli syksyn aikana kolme syyrialaista pakolaisperhettä (yht.15 henkilöä) Turkin pakolaisleireiltä

Terveyskampushanke

Elinkaarimallilla toteutettavan uuden terveystampuksen rakentajaksi valittiin Lujatalo Oy kaupunginvaltuuston 14.1.2019 § 7 päätöksellä. Terveystampuksen puitesopimukseen liittyvät sopimuk-

set allekirjoitettiin 26.3.2019 kaupunginhallituksen päätöksen 11.3.2019 § 63 mukaisesti. Rakennustyöt käynnistyivät 1.4.2019 maanrakennustöillä. Rakennustöiden aloittamisen aikana jatkettiin hankkeen jatko- ja toteutumissuunnittelua, joka kesti syksyyn saakka. Peruskivi muurattiin 9.8.2019. Rakennushanke on edennyt pääurakoitsijan laatimassa yleisaikataulussa vuoden 2019 aikana. Hankkeessa ei ole ilmennyt jatko- ja toteuttamissuunnittelun sekä rakennusteknisten töiden osalta sellaisia muutostarpeita, jotka olisivat aiheuttaneet merkittäviä lisäkustannuksia sovittuihin rakennuskustannuksiin. Työmaan keskivahvuus oli 31.12.2019 noin 50 työntekijää.

Terveyskampuksen Kuntarahoituksen kiinteistöleasingosituksen rahoituslimiitti nostettiin valtuuston 9.12.2019 § 103 päätöksellä 41,0 M€: oon. Kiinteistöleasingrahoitusta oli käytetty terveystampuksen investointimenoihin vuoden 2019 loppuun mennessä 20,1 M€. Lisäksi terveystampuksen erillishankintoihin (mm. kiinteät ja irtaimet sairaalalaitteet, irtokalusteet. ICT- ja tukipalvelujen hankinnat) myönnettiin 4,5 M€:n leasingrahoitusvaltuutus valtuuston kokouksessa 9.12.2019 § 104.

Uimahalli

Uimahallin kilpailutuksen käynnistäminen hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.5.2019 § 134, joka saatettiin myös valtuustolle tiedoksi 17.6.2019 § 59. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen OKM/42/628/2019 mukaan hankkeelle oli myönnetty 1,0 M€:n avustus. Avustuksen ensimmäinen maksatuserä (30 %) edellytti rakennustöiden aloittamista ja maksatuspyynnön esittämistä 31.10.2019 mennessä. Kaupunginhallitus päätti 2.9.2019 § 221 keskeyttää uimahallin rakennusurakan kilpailutuksen, tarjouskilpailussa tulleiden tarjousten ylittäessä merkittävästi hankkeeseen budjetoidut varat. Samalla kaupunginhallitus päätti luopua hankkeelle myönnetystä miljoonan euron valtion tuesta.

Vetovoimakeskus

Kaupunki on käynnistänyt vetovoimakeskuksen aluekehityshankkeen Joutenlahden alueella 2017. Hankkeen tavoitteena on muodostaa alueelle vetovoimainen elämyskeskus, jossa on kaupallisten palveluiden lisäksi tiedekeskus ja mm. matkailua palvelevia toimintoja. Hankkeen asemakaava on hyväksytty ja lainvoimainen. Hanke jatkuu elämyskeskuksen suunnittelulla. Katujen ja vesihuollon rakentaminen alkoi vuoden 2019 lopulla ja myös uuden Prisman rakentaminen käynnistyi.

Tiedekeskussäätiö

Kaupunginhallitus hyväksyi 25.3.2019 § 86 Tiedekeskussäätiön kanssa allekirjoitettavan aiesopimuksen liittyen vetovoimakeskuksen hankkeeseen. Lisäksi kaupunginhallitus on päättänyt 24.6.2019 § 175 laatia kumppanuussopimuksen Elämyskeskuksen toteuttajan kanssa. Samassa kokouksessa § 176 päätettiin tiedekeskuksen jatkosuunnittelusta ja säätiön perustamisen valmistelusta. Tiedekeskussäätiön valmistelu jatkui perustajajäsenten kartoituksella ja sääntöjen täsmennyksillä.

Paloasemahanke

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 7.5.2019 § 81 paloaseman hankesuunnittelun suunnittelijoiden valinnasta. Hankesuunnittelu on vielä kesken ja valmistunee kevään 2020 aikana.

Päivystyksen järjestelyt

Perusturvalautakunnan esityksen 19.6.2019 § 83 mukaan kaupunginhallitus on päättänyt hakea sosiaali- ja terveysministeriöltä lupaa jatkaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä 1.1.2020 alkaen toistaiseksi voimassa olevana. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt 25.11.2019 antamallaan päätöksellä poikkeusluvan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämiselle 31.12.2022 saakka Varkauden sairaalassa.

Leikkaustoiminta Varkauden sairaalassa

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen 16.1.2019 Nro ISAVI/713/2018, jolla Varkauden kaupunginhallitus oli määrätty 700 000 euron uhkasakon uhalla lopettamaan järjestämisvastuulleen kuuluvien leikkausten toteuttaminen viimeistään 31.7.2019 mennessä, oli haettu kaupunginhallituksen päätöksellä 11.2.2019 § 40 muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta. Itä-Suomen hallinto-oikeus on antanut asiasta välipäätöksen 2.5.2019, jossa kielletään valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpano, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut pääasiaa koskevan valituksen tai asiasta sitä ennen toisin määrätään. Asia on edelleen ratkaisematta ja leikkaustoiminta on jatkunut Varkauden sairaalassa.

Pohjois-Savon pääomarahasto

Pohjois-Savoon on perustettu uusi pääomarahasto (North Savo Startup Fund), jonka tarkoituksena on tukea aloittavien yritysten käynnistämistä ja kasvua. Se täydentää nykyisiä julkisia rahoituspalveluja ja yhdistää yksityistä ja julkista rahoitusta sekä asiantuntemusta yritysten tueksi.

Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoma jakaantuu seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€. Maksusuudet ajoittuvat vuosille 2020–2022.

Määrärahamuutokset vuonna 2019

Alkuperäisessä vuoden 2019 talousarviossa odotettiin kaupungin tilikauden tuloksen olevan negatiivinen -3,501 M€ ja investointivarausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 8,999 M€.

Vuoden 2019 talousarvioon tehtiin kaupunginvaltuuston 25.3.2019 § 26 päätöksellä määrärahamuutos 65 000 € Warkaus 90-juhluvuoden ja kansanjuhlan talousarviomäärärahaan. Warkaus 90-juhluvuosi huipentui kansanjuhlaan, joka järjestettiin elokuun viimeisenä päivänä Kisapuiston kentällä.

Vuodelle 2019 myönnettiin lisävaltuutus palkkatukityöllistämisen määrärahaan kaupunginvaltuustossa 27.5.2019 § 43 (40 000 €) ja 30.9.2019 § 85 (20 000 €). Toimialojen esittämät määrärahamuutokset vuoden 219 talousarvioon sekä tuloslaskelmaosan ja rahoituslaskelman eriä koskevat muutokset hyväksyttiin valtuustossa 28.10.2019 § 90.

Valtuuston vuodelle 2019 hyväksymien talousarviomuutosten jälkeen tilikauden tulos heikkeni 6,075 M€ ollen negatiivinen -9,576 M€ ja tilikauden ylijäämäarvio aleni 2,924 M€:oon. Vuosikatteen ennakoitiin kääntyvän jo lievästi negatiiviseksi. Merkittävin määrärahamuutos tapahtui verotuloarviossa, jota alennettiin alkuperäisestä talousarviosta 4,673 M€.

Muutettuun talousarvioon nähden tuloslaskelman toimintakate toteutui 2,738 M€ arvioitua alhaisempana ja vuosikatteen toteutuma oli 3,136 M€ ennustetta parempi. Tilikauden tulos oli negatiivinen -6,169 M€ ja 3,407 M€ muutettua talousarviota pienempi. Tilikauden ylijäämä oli 6,331 M€ ja muodostui myös ennakoitua paremmaksi.

Kaupunkistrategian ”Asukkaiden Warkaus” toimeenpano

Valtuuston hyväksyi kaupunkistrategian ”Asukkaiden Warkaus” joulukuussa 2017. Sen toimeenpano käynnistyi heti vuoden 2018 alussa. Strategian toimeenpanon ja jalkautuksen prosessia on ohjannut strategijahtoryhmä. Strategijahtoryhmätyöskentelyn viitekehyksenä toimii LEAN-kehittämismalli.

Vuoden 2019 strategiatyöskentely keskittyi neljän (4) kärkitavoitteen mukaisten pääprosessien ja niitä tukevien alaprosessien kuvaamiseen ja visualisointiin. Apuna työskentelyssä käytettiin LEAN-työskentelylle ominaista valkotaulutekniikkaa.

Prosessien avaamista johtivat kärkitavoitteiden vastuuhenkilöt eli Navitas Kehitys Oy:n toimitusjohtaja Jouko Laitinen (kärkitavoite 1/vetovoimainen talousalue), sivistysjohtaja Timo Tuunainen (kärkitavoite 2/hyvinvoivat varkauteilaiset), tekninen johtaja Arto Lehtonen (kärkitavoite 3/elinvoimaiset kaupunginosat) ja talousjohtaja Helena Pitkänen (kärkitavoite 4/vahva talous).

Kärkitavoitteita ja niiden alatavoitteiden kuvaamista on tehty useaan otteeseen vuoden 2019 aikana ja työryhmät ovat kuvanneet strategiakärkien ja alatavoitteiden eteenpäin menoa valkotauluilla.

Ryhmät ovat kokoontuneet vastuuhenkilöiden johdolla lukuisia kertoja.

Edelleen jatkettiin Suomi 100 –juhluvuonna aloitettua systemaattista palveluiden kehittämistä ja uudistamista ”100 + 1 tekoa varkauteilaiden hyväksi” –tuottavuus- ja laatukampanjan puitteissa.

Strategiaprosessin ja kehittämiskampanjan tietoinen limittäminen on tuottanut lisäarvoa nimenomaan arkiseen työhön ja päivittäisiin palveluihin, joiden puitteissa lähellä asiakasta toteutetut pienet ja isot kehittämisteot loivat konkreettista hyvinvointia varkauteilaisille, kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti.

Osallistuva budjetointi

Vuoden 2019 talousavioon sisältyi 30 000 €:n määräraha osallistuvan budjetointiin

Osallistuvassa budjetoinnissa oli 2019 teemana hyvinvointitavoitteiden jalkauttaminen Hyvinvointiraha nimellä. Ideoita haettiin kuntalaisilta lehti-ilmoituksella ja kaupungin verkkosivujen kautta.

Hyvinvointirahan teemat olivat hyvinvointikertomuksen mukaiset: aktiivisuutta päiviin, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä iloa ympäristöstä. Uusia ideoita kaivattiin toimeliaisuuden ja liikunnan lisäämiseen, yhdessä tekemiseen sekä siihen, miten ympäröivä luonto ja myös kaupunkikulttuuri voivat lisätä hyvinvointia. Toiminnan tuli olla kaikille avointa ja maksutonta.

Hyvinvointirahahakemuksia tuli yhteensä 12, joista rahaa sai yhdeksän hanketta ja lisäksi yksinäisten joulujuhlan järjestäminen kustannettiin ko. rahalla. Hyvinvointiryhmä käsitteli hakemukset ja kaupunginhallitus hyväksyi 10.6.2019 § 167 hyvinvointityöryhmän esityksen mukaisesti hyvinvointirahan saajat (9 kohdetta).

Hyvinvointirahalla saatiin kaupunginosan hyvinvointitapahtuma kerran viikossa kesän ajaksi, harastepesistä lähikentillä, leikkivälineitä puistokerhoon, bongailtiin norppia, kokkailtiin lasten kanssa, tehtiin katumaalauksia ja toteutettiin hyvinvointiteemainen luentosarja syksyllä. Liikkuva Warkaus ohjelman ensimmäinen vuosi kustannettiin hyvinvointirahalla. Lisäksi hyvinvointirahasta kustannettiin yksinäisten joulujuhla.

Raporttien mukaan toiminta on toteutunut suunnitelmien mukaan ja toiminnan odotetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen informaatiota parannetaan sisällyttämällä siihen arvio kaupungin talouden tulevasta kehityksestä. Arvion kohteena voi olla esimerkiksi kaupungin talouden tasapaino, lähitulevaisuuden investointitarpeet ja niiden rahoitus sekä kaupungin velkaantumiskehitys.

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntatalouden tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan vuosikatteen kautta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Edellytyksenä riittävyydelle on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä vuosikate 2 628 701 € ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja 6 682 927 €. Lisäksi vuoden 2019 tilinpäätöksessä kirjataan neljännesosa eli 2 310 676 € vanhan sairaalan alaskirjauksesta. Sairaalan rakennusten arvot tulee alas kirjata vuosina 2018–2021, koska rakennukset puretaan vuoden 2021 loppuun mennessä. Tilikauden tulos on alijäämäinen 6 168 681 € ja investointivarausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämä on 6 331 319 €.

Rahoitusasema

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä e / asukas, lainakanta ja lainat € / asukas sekä lainasaamiset.

Omavaraisuusaste kertoo kaupungin vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kaupungin velkarasitetta merkittävän suurena.

Varkauden kaupungin omavaraisuusaste oli vuonna 2019 53,8 % (v. 2018 55,4 %, v. 2017 60,2 %, v. 2016 63,3 %, v. 2015 62,4 %, v. 2014 61,3 % ja v. 2013 59,6 %). Omavaraisuusaste on heikentynyt vuoden 2019 aikana. Kaupungin omavaraisuusaste painui jo vuoden 2017 aikana heikommaksi kuin maan keskimääräinen (v. 2017 60,8 %) omavaraisuusaste. Pohjois-Savossa kuntien omavaraisuusaste oli vuonna 2018 keskimäärin 53,4 % eli hieman alhaisempi kuin Varkauden kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2018.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungin on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Varkauden kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2019 55,8 (v. 2018 55,9 %, v. 2017 47,6 %, v. 2016 39,6 %, v. 2015 40,7 %, v. 2014 42,4 % ja v. 2013 44,9 %). Myös suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on vain hieman heikentynyt viime vuoden aikana. Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus koko maassa oli vuonna 2018 keskimäärin 58,6 % ja Pohjois-Savossa 53,2 %. Verrattaessa Varkauden kaupungin suhdelukua koko maan ja Pohjois-Savon tunnuslukuihin, voidaan todeta kaupungin tunnusluvun olevan hieman parempi koko maan tunnuslukuun verrattuna, mutta heikompi Pohjois-Savon tunnuslukuun nähden.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa paljonko kaupungille on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai alijäämää katettavaksi taloussuunnittelukautena.

Varkauden kaupungin taseessa on vuoden 2019 ylijäämän 6 331 319 € jälkeen kertynyttä kumulatiivista ylijäämää 23 799 374 €. Asukasta kohden ylijäämää on 1 157 €. Ylijäämä on muodostunut pääosin vuonna 2012 toteutetusta vesilaitoksen yhtiöittämisestä (24,4 M€, josta on myös katettu taseessa ollut 8,2 M€ alijäämä) ja vuonna 2014 tehdystä Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisestä (4,3 M€) sekä vuosien 2015 (3 236 589 €), vuoden 2016 (1 500 433 €) sekä vuoden 2017 (630 591 €) ylijäämistä. Vuoden 2013 tilikauden tulos oli alijäämäinen 6,2 M€.

Keskimäärin kuntien taseen ylijäämä oli koko maassa vuonna 2018 2 061 € / asukas ja Pohjois-Savossa 683 € / asukas.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Varkauden kaupungin lainakanta vuoden 2019 67 486 628 (v. 2018 68 387 500 €, v. 2017 55 012 492 €, v. 2016 51 621 090 €, v. 2015 51 339 018 €, v. 2014 53 056 947 € ja v. 2013 52 171 479 €). Lainat / asukas 3 280 € (v. 2018 3 283 €, v. 2017 2 599 €, v. 2016 2 408 €, v. 2015 2 373 €, v. 2014 2 428 € ja v. 2013 2 360 €). Keskimäärin kaikilla kunnilla oli lainaa vuonna 2018 3 039 € /asukas ja Pohjois-Savossa 2 972 € / asukas. Varkauden kaupungin lainamäärä / asukas on suurempi kuin koko maan tai Pohjois-Savon kuntien.

Pitkäaikaisista lainoista on vaihtuvakorkoisia lainoja 34,4 M€ ja kiinteäkorkoisia 14,0 M€. Lainojen suojausaste 63 %. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 31.12.2018 oli yhteensä 20,0 M€.

Lainat ja vuokravastuut

Tilinpäätöksessä 2019 esitetään uutena tunnuslukuna lainat ja vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla rahoitusratkaisuilla tehdyt hankinnat ja investoinnit. Esimerkiksi rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2019 yhteensä 128,283 M€ (v. 2018: 112,684 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut kasvoivat edellisestä vuodesta 15,6 M€.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.2019 olivat 6 234 € / asukas ja 5 407 € / asukas vuotta aikaisemmin.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötulouden valtionosuuksista. Tunnusluku esitettiin ensimmäisen kerran vuoden 2017 tilinpäätöksessä, mutta sen esittäminen poistui vuoden tilikauden 2019 alusta esitettävistä taseen tunnusluvuista.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä se oli 78,4 % ja vuoden 2019 tilinpäätöksessä 83,8 %. Kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin siis yli 80 % vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja, jotka on tarkoitettu kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainasaamiset 31.12.2019 ovat 47,431 M€ (v. 2018 46 99 M€). Lainasaamisista kohdistuu tytäryhteisöille 46,757 M€.

Kaupungin talouden tuleva kehitys

Varkauden kaupungin talous on heikkenevä, koska tilikauden 2019 tulos (ilman varausten purkamista) oli negatiivinen, vaikka vuosikate onkin vielä positiivinen. Vuonna 2019 vuosikate kattaa poistot ja arvonalentumiset 29,2 %. Myös vuoden 2018 tilikauden tulos ilman varausten purkamista oli alijäämäinen 3,7 M€.

Vuoden 2020 talousarvioesitys on alijäämäinen 4,8 M€. Talousarvion 2020 ja taloussuunnitelma-vuoden 2021 tuloslaskelman suunnitelman mukaiset poistot sisältävät myös nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennusten arvonalentumiset (2,4 M€ /vuosi), koska uuden sairaalahanke valmistuu vuonna 2021. Nykyisten terveydenhuollon rakennusten taseessa jäljellä olevat jäännösarvoja on alas kirjattu vuosina 2019 tilinpäätöksessä ja alaskirjaukset jatkuvat vuosina 2020 – 2021 aikana eli rakennusten jäljellä olevana pitoaikana.

Heikkenevässä taloudessa vuosikate ei riitä poistoihin ja kaupunki joutuu ottamaan lisää velkaa, realisoimaan pysyvien vastaavien hyödykkeitä tai pitkäaikaisia sijoituksia.

Tulevien vuosien investointipäätökset ja niiden rahoitusratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen ja tunnuslukuihin. Toiminta- ja vuosikatteen heikkeneminen ja poistojen kasvaminen uusien investointien myötä asettavat taloudelle erittäin merkittäviä haasteita.

Taloussuunnittelukauden 2020 – 2022 investoinnit ovat yhteensä 54,6 M€. Investointien rahoitukseen tarvitaan lainaa vuosittain noin 20,0–24,0 M€ ellei investointeja rahoiteta muilla rahoitusratkaisuilla kuten esimerkiksi kiinteistöleasingilla.

Tulevaisuudessa kaupungin investointeihin tulee vaikuttamaan merkittävän suuri korjausvelka. Arvio vuoteen 2031 mennessä rakentamis- ja korjaustarpeista on noin 250,0 M€.

Vuoden 2020 talousarvion rahoituslaskelmassa on arvioitu pitkäaikaisten lainojen lisäykseksi 13,0 M€ ja lyhennyksiä on arvioitu olevan 4,7 M€. Lainamäärän arvioidaan olevan 76,0 M€, jonka jälkeen lainaa olisi 31.12.2020 noin 3 690 €/asukas. Kaupungin velkaantumiskehitys uhkaa kasvaa liian voimakkaasti taloussuunnittelukauden 2020 – 2022 aikana kaupungin taloudelliseen kantokykyyn nähden. Lainamäärään tulee vaikuttamaan investointien erilaiset rahoitusratkaisut.

Omavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvut ovat heikentyneet viime vuoden aikana. Tulevien vuosien talouskehitys tulee vaikuttamaan tunnuslukuihin.

Taseessa jäljellä olevat edellisten vuosien ylijäämät 23,8 M€ riittävät kattamaan tulevien vuosien mahdolliset alijäämät muutaman vuoden osalta. Taseen vapaaehtoiset investointivaraukset 12,5 M€ purettiin vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Vuoden 2018 alijämäisen tilinpäätöksen ja vuosien 2020 – 2021 alijäämäisten taloussuunnitelma-
vuosien johdosta käynnistettiin keväällä 2019 talouden tasapainottamisohjelman laadinta

Vuoden 2020 ja talouden tasapainottamisohjelman vuosien 2020 – 2025 linjaukset päätettiin kau-
punginvaltuustossa 26.8.2019. Valtuuston linjausten mukaisesti talouden tasapainottamistoimen-
piteet on huomioitu vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021 – 2022 taloussuunnitelman sekä
henkilöstösuunnitelman laadinnassa.

Tasapainottamisohjelman keskeisiä toimenpiteitä ovat henkilöstösuunnittelu, jossa eläköitymisiä
hyödynnetään etenkin sosiaali- ja terveystoimessa uuden terveystampuksen käyttöönoton myötä,
sairauspoissaolojen vähentyminen työhyvinvoinnin parantumisen seurauksena ja organisaatiouu-
distus, joka on tarkoitus toteuttaa uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2021.

Ohjelma ei sisällä verojen korottamisia tai henkilöstön irtisanomisia tai lomauttamisia. Näitäkin toi-
menpiteitä joudutaan harkitsemaan, jos ohjelman toimenpiteet eivät toteudu suunnitellusti. Tasa-
painottamisohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti sekä virkamiesten että luottamushen-
kilöiden toimesta.

Ohjelman tavoitteet ovat erittäin haastavat ja niissä onnistuminen edellyttää hyvää toimialarajat
ylittävää yhteistyötä ja henkilöstön sitoutumista niiden saavuttamiseen.

Ohjelmassa ei ole voitu ottaa huomioon uuden tulosopimuskierron vaikutuksia eikä myöskään
maan hallituksen mahdollisia esityksiä hoitajamitoituksen osalta.

Tulevien vuosien taloussuunnittelussa joudutaan arvioimaan nykyisen palvelurakenteen toimi-
vuutta väestön ikärakenteen muutosta vastaavaksi. Kuntatalouden kestävyysvajeen haasteisiin ei
voida vastata pelkästään verotusta kiristämällä. Myös palvelurakenteita ja toimintatapoja on kehi-
tettävä siten, että kuntatalouden haasteista selvitään kohtuullisella kunnallisveroasteella. Tulevai-
suudessa tuottavuuden ja tuloksellisuuden merkitys korostuu kuntataloudessa.

Mahdollisesti 2020-luvulla toteutuva maakunta- ja sote-uudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi
kaupungin hallintoon ja toimintaan. Tuleviin muutoksiin tulee valmistautua mahdollisimman hyvin
ennakoimalla tulevia rakenteellisia muutoksia ja valmistautua oman organisaation rakenteiden ja
toiminnan sopeuttamiseen muuttuneeseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Kuntalaki / konsernitarkastelu

Osa uudesta kuntalaista tuli voimaan 1.5.2015 ja loppuosa 1.6.2017. Uusi laki tiukentaa kuntien
talousohjausta ja korostaa kuntakonsernin asemaa kuntataloudessa. Kuntien alijäämän kattamis-
velvoitetta tiukennetaan ja kytketään se arviointimenettelyyn. Kuntien tunnuslukuja arvioidaan kon-
sernitasolla.

Seuraavassa taulukossa on verrattu kaupungin vuosien 2015 - 2019 tilinpäätösten tunnuslukuja
kaupunkikonsernin vastaaviin lukuihin ja vertailutietoina Pohjois-Savon ja koko maan tunnusluku-
tiedot, niiltä osin kuin tunnuslukutiedot ovat olleet saatavissa.

Vuonna 2019 kaupungin tunnusluvut heikkenivät merkittävästi. Vastaavat tunnusluvut kuntakon-
sernin osalta ovat myös heikommat kaupungin tunnuslukujen heikkenemisen myötä.

Tunnusluvut osoittavat kuinka Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin luvut asemoituvat Poh-
jois-Savoon ja koko maahan verrattuna. Vuoden 2019 tilinpäätöksen osalta ei vielä Pohjois-Savon
kuntien ja koko maan tilinpäätös tietoja sekä konsernitietoja ole saatavilla.

	TP 2019	TP2018	TP2017	TP 2016	TP 2015
Kaupungin tunnusluvut (Emo)					
Omavaraisuusaste, %	53,8	55,4	60,2	63,3	62,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	55,8	55,9	47,6	39,6	40,9
Lainakanta, €	67 486 628	68 387 500	55 012 492	51 621 090	51 339 018
Lainat / asukas, €	3 280	3 282	2 599	2 408	2 373
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	1 157	838	998	956	878
Konsernin tunnusluvut					
Omavaraisuusaste, %	37,6	36,9	38,1	38,9	35,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,5	85,3	81,9	76,2	80,0
Lainakanta, €	173 761 433	181 787 891	174 856 885	169 527 912	172 192 626
Lainat / asukas, €	8 444	8 723	8 262	7 907	7 959
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	1 751	1 724	1 668	1 509	1 017
Pohjois-Savo, keskimäärin	-				
Omavaraisuusaste, %	-	53,4	55,3	55,0	55,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-	53,2	49,3	48,7	48,3
Lainakanta, 1000 €	-	729 929	691 669	683 366	651 526
Lainat / asukas, €	-	2972	2 804	2 758	2 639
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	683	773	634	643
Pohjois-Savo, konserni keskimäärin	-				
Omavaraisuusaste, %	-	32,3	33,0	32,0	29,9
Lainakanta, 1000 €	-	1 770 545	1 728 572	1 716 840	1 692 270
Lainat / asukas, €	-	7209	7 008	6 929	6 812
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	443	449	210	
Koko maa, keskimäärin	-				
Omavaraisuusaste, %	-	59,6	60,8	59,9	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-	58,6	56,2	55,6	54,8
Lainakanta, 1000 €	-	16 768 956	16 170 010	16 141 170	15 504 373
Lainat / asukas, €	-	3039	2 933	2 933	2 835
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	2061	2 072	1 892	1 735
Koko maa, konserni keskimäärin	-				
Omavaraisuusaste, %	-	43,5	44,4	43,9	42,3
Lainakanta, M€	-	36 087 190	34 727	33 834	32 786
Lainat / asukas, €	-	6540	6 299	6 148	5 987
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	2297	2 254	1 983	1 694

Nykyisen kuntalain (410/2015 § 118) mukainen arviointimenettely (kriisikuntakriteerit) konsernitetöiden mukaan vuonna 2019 on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä - kattamisvelvollisuus 2018-2022	Varkauden kaupunkikonserni ei alijäämää	Raja-arvo taseeseen kertynyt alijäämä	Toteutuu/Ei toteudu ei toteudu
Kuntakonserni Konsernitaseen alijäämä / € asukas - v. 2022 loppuun mennessä	TP 2019 ylijäämä 36,029 M€ 1 751 €/asukas	vim. tp:ssä väh 1.000 € /as. ja sitä edell. tp:ssä 500 €/as	ei toteudu
Nämä kaikki kriteerit on toteuduttava			
1. Kuntakonsernin vuosikate (ilman hark.valt.os.)	TP 2019 vuosikate 16,167 M€	negatiivinen	ei toteudu
2. Kunnan tuloveroprosentti - vähintään 1 % korkeampi kuin kuntien keskimääräinen tulovero- %	21,0	v. 2019 19,88 % + 1% = 20,88 %	toteutuu
3. Kuntakonserni lainamäärä €/asukas - kuntakonserni lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainakannan vähint. 50 %-lla	8 444 €/as. /TP 2019 (8 723 €/as. TP 2018)	9 810 €/as. (v.2018 6 540 € + 50 % = 9 810 €)	ei toteudu
4. Kuntakonserni suhteellinen velkaantuneisuus - kuntakonserni suhteellinen velkaantuminen vähintään 50 %	82,5 % /TP 2019	vähintään 50 %	toteutuu

Kuntien kriisikuntakriteerejä muutettiin kuntalain muutoksella, joka hyväksyttiin tammikuussa 2019 ja se tuli voimaan 1.3.2019. Uusia kriteerejä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukujen perusteella.

Alla kuvattu uusien kriisikuntakriteerien muutoksia

Arviointimenettely voitaisiin ehdotuksen mukaan käynnistää,		
<p>jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.</p> <p>Ei muutosta nykyiseen</p>	<p>jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa</p> <p>Ei muutosta nykyiseen</p>	<p>TAI</p> <p>jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:</p> <p>1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);</p> <p>2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);</p> <p>3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);</p> <p>4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).</p>

1.1.5 Henkilöstö

Varkauden kaupungin palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa 1 657 työntekijää. Vakituisten henkilöstön määrä pieneni hieman (- 40 henkilöä eli 3 %). Sen osuus kokonaishenkilöstömäärästä on 77,0 %, joka on täsmälleen sama kuin valtakunnallinen keskiarvo.

Määräaikaisten työntekijöiden määrä sen sijaan nousi jonkun verran (+ 61 henkilöä eli 22,2 %). Vakinaisten ja määräaikaisten määrän keskinäisen suhteen muuttumista selittänee se, että käynnissä ja odotettavissa olevien muutosten (mm. uuden sote-keskuksen valmistelu) takia henkilöstöä on ennakoiden rekrytoitu määräaikaisiin palvelussuhteisiin, jotta henkilöstömäärän sopeuttaminen uuteen palvelurakenteeseen olisi aikanaan joustavampaa.

Palkkakulut kasvoivat hieman yli 1,1 M€ vuoteen 2018 verrattuna (+ 1,8 %). Vakituisten henkilöstön palkat pienenivät hieman (- 0,1 %), mutta samalla määräaikaisen henkilöstön kustannukset puolestaan kasvoivat noin + 5,5 %:lla, mikä heijasteli palvelussuhdetyyppien määrän keskinäisen suhteen muutoksia. Myös maksettujen tuntipalkkojen määrä pieneni - 4,1 %.

Sijaiskustannukset kasvoivat maltillisesti eli vain noin 26 000 €:lla (+ 0,4 %) edellisvuoteen verrattuna.

Palkkasummaan kuuluvat myös erilliskorvaukset (esim. työaika- ja ylityökorvaukset), jotka kasvoivat noin 200 000 € edellisvuoteen verrattuna. Ylityötä tehtiin edellisvuotta vähemmän. Laskua oli ylityötuntien osalta 5,3 %, kustannusten pysyessä kuitenkin käytännössä ennallaan.

Palkkakulujen kasvua kompensoi henkilösivukulujen pieneneminen noin 700 000 €:lla. Sen ansiosta henkilöstökustannukset vähenivät nettona kaiken kaikkiaan noin 500 000 €:lla ja toteutuivat käytännössä budjetin mukaisesti ja jopa vähän alle (kumulatiivinen toteuma 97,6 %).

Eläkekulut, joiden kertymä vuonna 2019 oli yhteensä noin 14,4 M€, kasvoivat aavistuksen edellisvuoteen verrattuna (+ 0,6 %).

Eläkeuudistuksen myötä varhaiseläkemenoperusteisia maksuja ei peritty enää erikseen vuonna 2019, vaan ko. maksut sisältyivät palkkaperusteisiin eläkemaksuihin. Kevan vahvistama työnantajakohmainen työkyvyttömyyseläkemaksu oli 0,96 % palkkamenoista eli Varkauden kaupungilla noin 570 000 €. Vuoden 2018 varhaiseläkemenoperusteisiin maksuihin verrattuna summa on noin 300 000 € pienempi.

Vanhuuseläkkeelle jäi Varkauden kaupungilta vuonna 2019 yhteensä 36 työntekijää, mikä on käytännössä saman verran kuin edellisvuonna. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle jäi kolme (3) työntekijää eli saman verran kuin edellisenä vuonna. Osa-aikaeläkkeelle, osatyökyvyttömyyseläkkeelle ja kuntoutustuelle (Keva) jäi yhteensä 28 henkilöä, mikä on kahdeksan (8) edellisvuotista vähemmän.

Sairauspoissaolojen määrä väheni koko työyhteisön tasolla. Vuonna 2019 keskimääräiset sairauspoissaolot olivat 19,1 pv/henkilötyövuosi, kun vuonna 2018 vastaava luku oli 19,2 pv (laskua 0,1 pv/htv). Sairauspoissaolot laskivat sivistystoimessa (13,8 pv/htv) ja liikunta- ja vapaa-aikatoimessa (6,8 pv/htv). Muilla toimialoilla sairauspoissaolot nousivat. Työtapaturmista johtuvat sairauspoissaolot nousivat hiukan.

Sairauspoissaolojen ajalta maksettiin palkkoja (ilman sv-korvauksia) yhteensä 2,5 M€, mikä on 30,8 %-yksikköä (600 000 €) enemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkkojen osuus oli 4,3 % koko palkkasummasta. Kun huomioidaan sv-korvaukset, sairausajan palkkoja maksettiin 1,6 M€, mikä on 460 000 € enemmän kuin vuonna 2018.

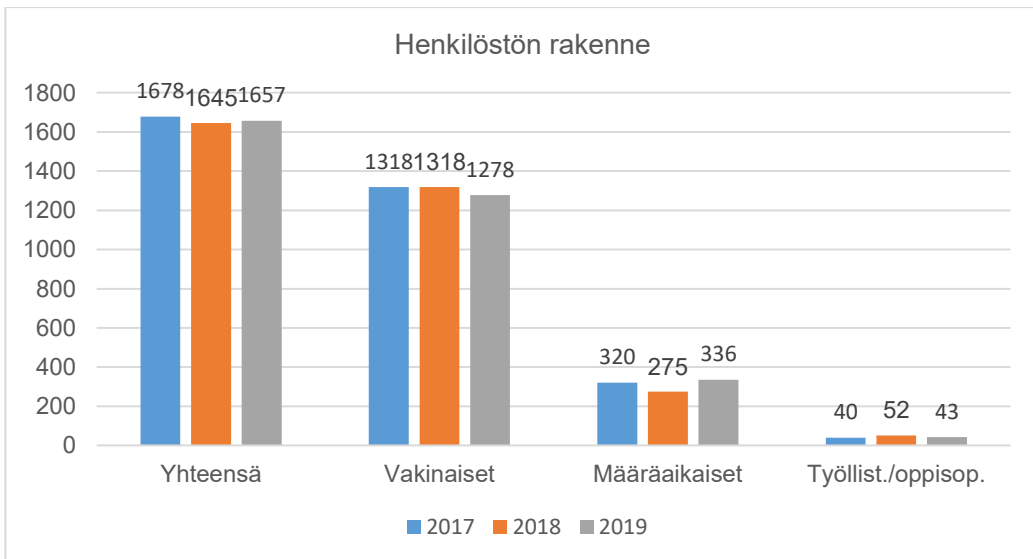
Sairauspoissaoloraportteja on analysoitu johtoryhmissä palvelualueiden ja työyksiköiden esimiesten kanssa. Pitkiä poissaoloja työyksiköissä ovat aiheuttaneet mm. vakavat sairaudet sekä opeeraatiota vaatineet tules-sairaudet ja mielenterveyden häiriöistä johtuvat sairauslomat. Näitä sairauspoissaoloja ei voida juurikaan lyhentää työnantajan työkykyjohtamisen toimenpiteillä.

Diagnoosiryhmistä eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, toiseksi eniten mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Vertailutietoa edellisen vuoden diagnoosikaumaan ei ole työterveydestä saatavilla. 38 % henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauspoissaoloja. 14 % henkilöstöstä on muodostanut 77 % koko organisaation sairauspoissaoloista.

Henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään tarkemmin erikseen laaditussa henkilöstökertomuksessa, joka käsitellään samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

	Vakinaiset			Muutos 2018 - 19	
	2017	2018	2019	Erotus	%
Konsernipalvelut	28	28	29	1	3,6 %
Sosiaali- ja terveystoimi	734	735	716	-19	-2,6 %
Sivistystoimi	381	387	375	-12	-3,1 %
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	14	15	15	0	0,0 %
Tekninen toimi	161	153	143	-10	-6,5 %
Yhteensä	1318	1318	1278	-40	-3,0 %

	Määräaikaiset			Muutos 2018 - 19	
	2017	2018	2019	Erotus	%
Konsernipalvelut	4	4	8	4	100,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi	209	168	207	39	23,2 %
Sivistystoimi	85	77	81	4	5,2 %
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	6	7	7	0	0,0 %
Tekninen toimi	16	19	33	14	73,7 %
Yhteensä	320	275	336	61	22,2 %

Henkilömäärä	2017	2018	2019	Muutos 2018 - 19
Yhteensä	1678	1645	1657	12
Vakinaiset	1318	1318	1278	-40
Määräaikaiset	320	275	336	61
Työllist./oppisop.	40	52	43	-9

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintaker-
tomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti
merkittävimpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia teki-
jöitä.

Riskienhallintaan kuuluu riskien tunnistaminen, niiden mittaaminen ja niiltä suojautuminen tai mah-
dollisesti niiden poistaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kun-
nanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää. Kuntalain 115.1 §:n mu-
kaan kunnanhallituksen on toimintakeromuksessaan annettava tiedot sisäisen valvonnan ja ris-
kienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Palvelujärjestelmän toimivuuteen ja kaupunkilaisten turvallisuuteen kohdistuvia riskejä

Kaupunkilaisille riskejä ovat elintärkeisiin prosesseihin mm. sähkön jakeluun, kaukolämpöön ja
puhtaan veden tuottamiseen liittyvät toiminnot. Sähkön, kaukolämmön ja veden jakelusta vastaa-
vat erilliset yhtiöt. Uhkia ovat mm. luonnon ilmiöt, tulipalot, vesilähteiden saastuminen, veden saan-
nin keskeytykset, ilkeä ja inhimilliset erehdykset. Eri vuodenaikojen voimakkaat myrskyt ovat
aiheuttaneet merkittäviä sähkökatkoksia ja siitä johtuvia häiriötilanteita. Palveluprosessien hoita-
minen on entistä riippuvaisempaa tietojärjestelmistä, tietoliikenneyhteyksistä ja niiden toimivuu-
desta, joten niiden toiminnan varmistamiseen häiriötilanteissa on erityisesti panostettava. Toimin-
nan digitalisaation vuoksi kyberturvallisuuden merkitys tulee kasvamaan ja tietohallinnon tieto- ja
kyberturvallisuuden ohjaus ja valvonta korostumaan.

Kaupungin halki kulkevan valtatie 23:n liikenne on lisääntynyt Stora Enson tehtaiden ja Riikinvoi-
man Ekovoimalaitoksen toiminnan käynnistyttyä. Valtatie 23 kulkee Varkauden kaupungin keskus-
tan halki, joka lisää merkittävästi liikenteen turvallisuusriskejä. Kuljetuksissa on myös vaarallisten
aineiden kuljetuksia, jotka aiheuttavat erityistä vaaraa mahdollisissa onnettomuustilanteissa. Uu-
den liikennejärjestelyhankkeen myötä raskas liikenne ohjataan kiertotien kautta suoraan tehtaille,
joten liikenne vähenee ja riskit pienenevät.

Kaupungin palvelutuotannon kehittämisessä tulee huomioida väestön ikärakenteen muutos palve-
lutarpeeseen sekä valmistautua mahdollisimman hyvin ja ajoissa valtakunnan tasolla tulevaisuu-
dessa toteutettaviin muutoksiin, esim. mahdollinen sote-uudistus.

Henkilöstöriskejä

Kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 oli 49,3 vuotta (v. 2018 49,1 v. 2017 49,0
v, v. 2016 49,6 vuotta, v. 2015 50,3 vuotta). Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen liittyvänä
riskinhallintakeinona pidetään tärkeänä henkilöstösuunnitelman jatkuvan toteutumisen seurantaa,
jotta henkilöstörakenteen ja tulevan eläköitymisen muutokset voidaan huomioida riittävän ajoissa.
Henkilöstön saatavuus on ollut vielä hyvää, eikä ole ollut ongelmia vakinaisten tai sijaisten palk-
kaamisessa.

Taloudellisia riskejä

Lisääntynyt epävarmuus on heikentänyt tulevaisuuden näkymiä niin kansainvälisessä taloudessa
kuin kotimaassakin. Tulevaan talouskasvuun, julkiseen velkaantumiseen ja rahoitusmarkkinoiden
toimivuuteen liittyy suuria ja vaikeasti arvioitavia riskejä. Kuntatalouden näkymiä kiristävät yleisen
taloudellisen kehityksen lisäksi valtiontalouden kuntiin kohdistuvat mahdolliset lisäleikkaukset,
mitkä aiheuttavat kaupungin taloudelle suurta epävarmuutta.

Kaupungin suuret investointitarpeet aiheuttavat paineita velkaantumiskehitykselle. Tulorahoituk-
sen riittävyyden turvaamisen ja menojen hallinnan ohella taloudellisia riskejä ovat maksuvalmius-,
korko- ja luottoriskit. Korkotaso on ollut erittäin alhainen, joten akuuttia korkoriskiä ei ole ollut. Kau-
pungin lainasalkusta on suojattu vuoden 2019 lopussa 63 %. Nykyiset koronvaihtosopimukset ovat
voimassa enimmillään vuoteen 2034 saakka.

Kaupunki on ostanut lainasalkun hallinnan asiantuntijapalveluja vuodesta 2009 lähtien Operandi Oy:ltä. Kaupungin palvelusopimukseen sisältyy myös osa tytäryhteisöistä. Lainasalkkua on hoidettu Operandi Oy:n suositusten mukaisesti mm. koronvaihtosopimukset.

Kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet -ohje hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40. Ohjeen mukaan lainakannan suojausaste vaihtelee markkinatilanteen mukaan 30–80 % välillä. Aikaisemmin valtuusto vahvisti talousarvion hyväksymisen yhteydessä lainakannan suojausasteen ylärajan.

Kassan riittävyys on myös rahoitusriski, johon on varauduttu sopimalla rahoituslaitosten kanssa kuntatodistusohjelmista. Kuntatodistus on lyhytaikaista maksuvalmiuslainaa, jonka saa nopeasti käyttöön.

Vahinkoriskeihin (henkilöstö-, omaisuus- ja toimintavahingot) on varauduttu vakuuttamalla kaikki keskeisimmät toiminnot. Kaupunki käytti vuonna 2018 vakuutusasioissa Marsh Oy:n vakuutusmeklaripalvelua. 1.1.2019 alkaen meklaripalvelut ostetaan Suunta Meklarit Oy:ltä.

Kaupunki on myöntänyt takauksia pääasiassa omille tytäryhtiöilleen. Takausten määrä oli vuoden 2019 lopussa 53,2 (v. 2018 58,1 M€, v. 2017 64,6 M€ v. 2016 70,5 M€, v. 2015 65,9 M€), vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 4,8 M€.

Varautuminen tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa toiminnan riskeihin varaudutaan strategioiden ja ohjeiden päivittämisellä. Toimialat päivittivät ja käsittelivät omat valmiussuunnitelmansa vuoden 2016 aikana. Vuoden 2018 aikana päivitettiin tai laadittiin uusia hallintoon ja konserniohjaukseen liittyviä strategioita ja ohjeistuksia.

Tulevien vuosien keskeisiä haasteita on kaupungin talouden kantokyvyn ja rahoituksellisen tasapainon saavuttaminen ja säilyttäminen, mihin vaikuttavat menojen kasvun hallinta ja tulorahoituksen riittävyyden turvaaminen. Vuoden 2019 aikana on laadittu taloudentasapainottamisohjelma. Kaupungin toimintaan, talouteen ja palvelutuotantoon vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne ja väestömäärän muutos. Yksi merkittävä epävarmuustekijä on mahdollisen sote- ja terveystoimen uudistuksen myötä muuttuva kuntien rahoitus pohja ja kuntien vastattavaksi mahdollisesti tulevat sairaanhoitopiirien kattamattomat alijäämät yms. vastuut.

Tulevien suurien investointihankkeiden rahoitusratkaisut vaikuttavat merkittävästi kaupungin talouteen. Kaupungin suuri investointitarve (uus- ja peruskorjausinvestoinnit), lähes 250 M€ on erittäin suuri haaste kaupungin taloudelle.

Kaupungin tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että saavutetaan talouden tasapaino ja säilytetään se jatkossakin. Taloudellisten riskien vaikutuksia tulee huomioida jatkossa entistä laajemmin talousarvioprosessin yhteydessä.

1.1.7 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöasioista. Toimialojen toimintatuottoihin ja – menoihin sisältyvistä ympäristöasioista ei ole koottu erillistä ympäristötilinpitoa.

Ympäristötuotolla tarkoitetaan toiminnasta saatua tuloa, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun esim. jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostustöistä.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennalta ehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä.

Ympäristö investoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 28.8.2018 yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tilinpäätöksessä, jonka tarkoituksena on ohjata kuntia ympäristöasioiden kirjaamista ja esittämistä osana lakisääteistä tilinpäätösinformaatiota.

Keski-Savon ympäristötoimi tuottaa Varkauden, Pieksämäen, Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran ympäristötoimen tehtävät. Isäntäkuntana toimii Leppävirran kunta. Varkauden kaupungin vuoden 2019 maksuosuus ympäristönsuojelutoimen menoista oli 155 384 €.

Kaupunki osallistuu Kestävän energiankäytön, energiatehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma – hankkeeseen ajalla 1.1.2020 – 28.2.2022.

Hankkeen päätavoitteet ovat:

- seudullisen ilmastotyön aloittaminen; mm. laaditaan Keski-Savon yhteinen ilmasto-ohjelma ja kuntakohtaiset ilmaston toimintasuunnitelmat sekä seudulliset ja kuntakohtaiset seurantajärjestelmät ilmastopäästöille
- energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiamuotojen käytön lisääntyminen
- vähähiilisen liikkumisen lisääminen
- materiaali kierron parantaminen ja materiaalitehokkuuden edistäminen
- lähiruuan käytön lisääminen ja ruokahävikin väheneminen
- ilmastoasioihin liittyvän tiedon ja opastuksen lisääminen.

Ympäristötekijöissä ei vuoden 2019 aikana ollut sellaisia poikkeavia tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet kaupungin taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Ympäristövahtikoja ei vuonna 2019 tapahtunut.

Kiinteistöllä 915-5-307-2 (Käärmeniementie 5) suoritettiin vanhojen betoniperustusten sekä kohonneita haitta-aineita sisältävien maiden poistot lokakuussa 2019. Kohteessa on sijainnut mm. linja-autovarikko vuosina 1945–1975. Pilaantuneen maan kunnostus suoritettiin massanvaihtona lokakuussa 2019. Kohteesta poistettiin yhteensä 113,88 tonnia maa-aineksia, joiden raskasmetallipitoisuudet olivat koholla. Kiinteistö, jossa kunnostettu alue sijaitsee, on asemakaavoitetulla alueella ja se on merkitty kaupallisten palveluiden alueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.

1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan kaupungin tulee antaa toimintakertomuksessa tiedot siitä, miten on huolehdittu korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot tulee antaa siinä laajuudessa, kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kaupungin vieraanvaraisuutta ja edustusta on hoidettu vuoden 1986 ohjeistuksen ja vakiintuneen käytännön mukaisesti noudattaen kohtuullisuutta ja taloudellisuutta. Edustus ja vieraanvaraisuus ohjeistus saatetaan ajan tasalle vuoden 2020 aikana. Liikelahjoja hankittaessa on pyritty huomioimaan paikallisuus. Vieraanvaraisuudessa ja liikelahjoissa on noudatettu kohtuullisuutta.

Henkilöstön muistamisessa on noudatettu kaupunginhallituksen 26.9.2016 § 194 päivettyä Palkkaus ja palkitseminen Varkauden kaupungissa ohjetta.

Palvelutuotannossa on huomioitu asiakkaiden tasa-arvoisuus ja eettiset sekä etniset arvot. Johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuuksia on käsitelty tarkastuslautakunnassa vuoden 2019 aikana neljässä kokouksessa sitä mukaa, kun sidonnaisuusilmoituksia on tullut rekisteriin. Kaupunginvaltuustossa sidonnaisuusilmoitukset on käsitelty ja merkitty tiedoksi

9.12.2019 § 112. Sidonnaisuuksien valvonnan kautta pyritään varmistamaan asioiden puolueeton käsittely ja toiminnan sekä päätöksenteon läpinäkyvyys.

1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaan konsernijaosto valmistelee kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon, joka liitetään osaksi toimintakertomusta.

Vuoden 2019 aikana on noudatettu kaupunginvaltuuston 18.12.2017 § 95 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä hallituksen 21.9.2009 § 242 hyväksymää sisäisen valvonnan menettelyohjetta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tulokSELLISTA, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Lisäksi sisäisen valvonnan tavoitteena on vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toimintaa.

Kaupunginhallitus/konsernijaosto ja kaupunginjohtaja vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan painopistealueet 3.12.2018 § 308 konsernijaoston esityksestä seuraavasti:

Päätöksenteko

- lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano
- viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta
- konsernijohtaminen ja valvonta
- päätösten strategianmukaisuus ja vaikuttavuus

Talous

- määrärahaseuranta / raportointi
- hankinnat / luovutukset
- talouteen liittyvä päätöksenteko

Henkilöstö / työn sujuvuus

- prosessit

Henkilöstö / työhyvinvointi ja työsuojelu

- sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden seuranta

Henkilöstö / osaamisen johtaminen ja kehittäminen

- osaamisen analysointi

Toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportit vuodelta 2019 on käsitelty lautakunnissa (perusturvalautakunta 26.2.2020 § 25 sivistyslautakunta 27.2.2020 § 11, liikunta- ja vapaa-aikalautakunta 26.2.2020 § 8 ja tekninen lautakunta 25.2.2020 § 55). Konsernihallinnon sisäisen valvonnan raportti käsitellään kaupunginhallituksessa 16.3.2020. Toimialakohtaiset raportit sisältyvät toimintakertomuksessa toimialan alussa olevaan toiminnan kokonaisesitykseen.

Toimialat ovat noudattaneet sisäisessä valvonnassa kaupungin sisäisen valvonnan ohjetta. Suoritetuilla valvontatoimenpiteillä on varmistettu menettely- ja toimintatavat sekä toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Havaitut puutteet on pyritty korjaamaan heti, kun ne on havaittu.

Päätöksenteko

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjä valituksia, joiden perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus on pyritty huomioimaan kaikessa päätöksenteossa. Päätösten strategian mukaisuuden arviointia on kehitettävä edelleen. Päätösten yritysvaikutusten arviointi toteutuu osittain, mutta vaikutusten arviointi kaippaa päivittämistä.

Hallintosäännön päivittäminen aloitettiin mutta siitä päättäminen lykkääntyi. Hankintastrategiaan liittyvä hankintaohje on muutoin valmis mutta sen lopullinen käsittely jäi odottamaan hankintarajojen valmistumista. Viestintäohjelman ja asuntopoliittisen ohjelman lopullinen käsittely siirtyi vuodelle 2020.

Konsernijaosto on käsitellyt asiat, jotka sille kuuluvat konserniohjeen mukaan. Tytäryhtiöt ovat pyytäneet jaostolta ennakkokannan konserniohjeen mukaisesti. Omistajaohjausta on tehty erityisesti Navitas Kehitys Oy:n, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n ja Wartalo Kodit Oy:n osalta. Navitas Kehitys Oy myi omistamansa Call Waves Oy:n osuuden vuonna 2019.

Wartalo Kodit Oy:stä ja Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:stä tehtiin riskikartoitukset. Yhtiöiden pääomittamisia ei tehty, koska FCG:ltä pyydetyn lausunnon mukaan pääomittamiseen sisältyi riski kielletystä julkisesta tuesta. Kaupunginvaltuusto myönsi Teollisuuskylä Oy:lle kesäkuussa 2019 ns. de minimis -tuen. Sitten kaupunginhallitus päätti, että ennen päätöksiä mahdollisesta pääomittamisesta siitä tehdään ilmoitus Euroopan Komissiolle.

Talous

Talouden osalta painopistealueina ovat olleet määrärahaseuranta/raportointi, hankinnat/luovutukset ja talouteen liittyvä päätöksenteko.

Taloudesta ja toiminnasta on raportoitu määräajoin johtoryhmille, yhteistyötoimikunnalle, kaupunginhallitukselle, kaupunginvaltuustolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 28.10.2019 toimialojen vuoden 2019 määrärahamuutokset.

Hankintojen ja luovutusten osalta on noudatettu hankintalakia, kaupungin omaa hankintastrategiaa ja hallintosääntöä. Hankintaohjeen käsittely on jäänyt odottamaan hankintarajojen vahvistamista hallintosäännössä.

Kohde- ja toiminta-avustuksien hakumenettelyä on pyritty yhdenmukaistamaan ja ottamaan huomioon alueellinen vaikuttavuus ja strategian linjaukset avustuksia myönnettäessä. Avustuskäytäntöä kehitetään edelleen vuoden 2020 aikana.

Henkilöstö

Henkilöstön osalta painopistealueet olivat: prosessit (työn sujavuus), sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden seuranta (työhyvinvointi ja työsuojelu) sekä osaamisen analyysi (osaamisen johtaminen ja kehittäminen).

Työn sujavuuden valvonnassa keskityttiin prosesseihin. Prosessit pääsääntöisesti tunnustetaan ja ne ovat tarkoituksenmukaisia. Prosessien dokumentoinneissa on kuitenkin edelleen puutteita, eikä kaikkia tehtyjä kuvauksia ole päivitetty. Prosessien tarkastelu asiakaslähtöisesti tai yli palvelualue- tai toimialarajojen tehdään, mutta ilmeisen satunnaisesti. Prosessien moniammatillinen kehittäminen ja niiden tarkastelu toimijoiden ja vastualueiden yhdyspinnassa on kuitenkin toimialojen tahotilana, mikä on kehittämistyölle hyvä lähtökohta. Prosessien omistajuus pitäisi joissakin tapauksissa kirkastaa.

Työhyvinvoinnissa ja työsuojelussa on painopisteenä ollut sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden seuranta. Toimialoilla toimitaan pääsääntöisesti WATTI-mallin mukaisesti. Populus-sairauspoissaolohälytykset käsitellään ajantasaisesti ja asianmukaisesti. Työhyvinvointikeskusteluista ja

työterveysneuvotteluista on muodostunut rutiinia. Myös korvaavan työn soveltaminen ja työn räätälöiminen työkykyä vastaavaksi on yleistynyt.

Työterveyshuoltoyhteistyötä tehostetaan tavoitteellisemmaksi yhteisessä Keva-vetoisessa kehittämisprosessissa ja työpaikkakäynteihin liittyviä prosesseja uudistetaan paremman vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Toimialojen raporteissa korostuu työkykyongelmien ennakointi, mikä on ikäntyvässä organisaatiossa kriittistä. Toimenpiteiden vaikuttavuuden kannalta keskiössä on esimiesten työkykyjohtamisen kehittäminen, mikä korostuu myös toimialojen raporteissa.

Osaamisen johtamisen ja kehittämisen valvonnan kohteena oli osaamisen analyysi. Yksikkökohdaiset koulutussuunnitelmat on pääsääntöisesti laadittu, vaikka varsinaista yhtenäistä formaattia ei ole vielä olemassa. Tavoitteena on sellaisen luominen osaksi henkilöstösuunnitelmaa. Työntekijöiden osaamista peilataan yksiköiden ajankohtaisiin tarpeisiin mm. säännöllisissä kehityskeskusteluissa sekä toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Henkilöstö on motivoitunutta ja osaavaa. Erityisesti henkilöstön substanssiosaaminen on kunnossa.

Tulevaisuudessa tarvitaan kuitenkin yhteisiä osaamis- ja oppimistarpeisiin liittyviä keskusteluita peilaten tulevaisuuden kunnan henkilöstöltä edellytettäviä "metataitoja" (esim. osallisuuden edistäminen, viestintä, verkostomainen toiminta). Yksilön osaamisen lisäksi olisi tarkasteltava myös kollektiivista osaamista. Toimialoilla on huolta osaamisen kehittämiseen eli lähinnä toisilla paikkakunnilla järjestettävään koulutukseen kohdennettavissa olevista aikaresursseista. Toisaalta raporteissa tuodaan esille myös itse työtä ja työyhteisöä arkisen oppimisen ja osaamisen kehittämisen alustana esimerkiksi työkierron kautta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perustana vuonna 2019 on ollut kaupunginvaltuuston 18.12.2017 § 95 hyväksymä Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Taloushallinto on laatinut toimialoille osavuositarkastuksen ja talousarvion laadintaohjeet, joissa on kiinnitetty huomiota riskienhallinnan raportointiin. Toimialat ovat osavuositarkastuksessaan ja toimintakertomuksissaan arvioineet omaan toimintaansa liittyviä merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Riskejä on arvioitu myös vuoden 2019 talousarviossa. Riskienhallinnan järjestäminen, toteutus ja seuranta ovat kunkin toimialan vastuulla.

Riskienhallintaryhmä on arvioinut omaisuus- ja vastuuriskejä. Vakuutusmeklarin asiantuntijapalvelut ostetaan Suunta Meklarit Oy:ltä kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen 21.9.2018 § 22 mukaisesti 1.1.2019 alkaen. Meklarin palveluja käytetään mm. vahinkopalveluissa, vakuutusten uudistamisessa ja vakuutusten kilpailutuksessa. Vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2016.

Lainasalkun korkoriskiä on hallinnoitu korkosidonnaisuus- ja laina-aikajakautumalla sekä koronvaihtosopimuksilla. Korkosuojausten tavoitteena on ollut hallita korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Voimassa olevien koronvaihtosopimusten laadinnassa on käytetty ulkopuolista rahoitusalan asiantuntijaa (Operandi Oy).

Varkauden kaupungin johdannaisopimusten (koronvaihtosopimusten) nykytilannetta on tarkasteltu syksyllä 2019 ja päädytty uudelleen muokkaamaan nykyisiä koronvaihtosopimuksia. Tarkastelun kohteena olleiden koronvaihtosopimusten tavoitteena oli keventää lähivuosien kassavirtoja ja päästä eroon negatiivisista korkosuojausten kustannuksista.

Koronvaihtosopimusten uudelleenmuokkauksella on saatu pienennettyä pidemmän horisontin (5 – 15 vuotta) riskiä eli koronmuutosten aiheuttamaa epävarmuutta rahoituksen rahavirrassa.

Kaupungin lainamäärä 31.12.2019 on 67,5 M€, josta pitkäaikaista lainaa 51,5 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 16,0 M€. Pitkäaikaisten lainojen korkoriskin jakautumasta 31.12.2019 tilanteen mukaan oli lyhytaikaisen korkositoumusten osuus 37 % (19,0 M€) ja pitkäaikaisen korkositoumusten osuus eli kiinteä korkoisia 63 % (32,5 M€).

Kaupungin takausvastuut ovat 31.12.2019 tilanteen mukaan 53,211 M€ (31.12.2018 58,066 M€) Takauksista 52,822 M€ kohdistuu tytäryhteisöjen lainoihin.

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa seurannassa käytetään TargetorPro raportointiohjelmaa sekä WPro-työturvallisuusjärjestelmää.

Konserniyhtiöt

Kaupunginvaltuuston 30.10.2017 § 72 hyväksymää konserniohjetta päivitettiin valtuuston 28.5.2018 § 42 päätöksellä. Omistajapoliittisen ohjelman laatiminen jatkuu vuoden 2020 aikana.

Konserniyhtiöiden valvontavastuu jaettiin konsernijohtoon kuuluville viranhaltijoille konsernijaoston 26.9.2018 § 36 ja kaupunginhallituksen 1.10.2018 § 229 päätöksillä. Tytäryhtiöiden tilannekatsaus ja kuulumiset käsitellään johtoryhmässä säännöllisesti.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:stä ja Wartalo Kodit Oy:stä tehtiin riskikartoitukset.

Tytäryhteisöille on taloushallinnon toimesta laadittu omat ohjeistukset talousarvion, osavuosisiraportin ja tilinpäätöksen laadintaan. Ohjeistuksissa on huomioitu sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamisjärjestelmää, jota johtavat tilivelvolliset (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ja käyttävät toteuttaessaan tilivelvollisuuteen kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan. Hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaan sisäisen tarkastuksen suunnitelman hyväksyy kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto. Suunnitelman tarkoituksena on edistää kaupungille asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Kaupunki ostaa sisäisen tarkastuksen PwC Oy:ltä (PricewaterhouseCoopers Oy). Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tukea kaupunkia sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallin-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Konsernijaosto on hyväksynyt 27.11.2019 § 62 sisäisen tarkastuksen suunnitelman. Sisäisen tarkastuksen kohteina vuonna 2019 olivat lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano. Tarkastuksen tavoitteena on arvioida päätöksentekoprosessin tehokkuutta ja toimivuutta tarkastelemalla tehtyjä päätöksiä. Tarkastuslautakunta myös arvioi, onko lautakuntien päätökset tehty ja hyväksytyt voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti ja onko toimittu päätöksiä noudattaen. Lisäksi on tarkasteltu yksittäisiä päätöksiä, erityisesti pienhankintoihin keskittyen.

Vuoden 2018 sisäisen tarkastuksen raportin tarkastushavaintoihin on annettu vastineet ja toimenpide-esitykset kaupunginhallituksen 3.6.2019 § 151 mukaisesti.

Sopimusten hallintaa kaupunkitasolla uudistettiin ja kehitettiin osana 1.9.2019 käyttöön otettua asiantuntijajärjestelmää (TWEB). Sopimustenhallintaohjelma palvelee sopimuksen tehnyttä toimialaa, kun sopimuksen tiedot, mm. sopimuksen kesto on tallennettu ohjelmaan. Sopimushallinnan vastuuhenkilöt on nimetty toimialoittain. Sopimushallintaan tullaan laatimaan Kuntaliiton suositusten mukaiset sopimuksenhallinnan ohjeet ja sopimushallinnan täysipainoinen käyttöönotto saadaan loppuun vuoden 2020 aikana.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)

Kaupungin tilikauden tulos muodostui alijäämäiseksi 6 168 681 € ja tilinpäätössiirtojen (investointivarausten tuloutuksen) jälkeen tilikauden ylijäämä oli 6 331 319 €.

Toimintatuotot (ulkoiset)

Tuloslaskelman mukaan ulkoisten toimintatuottojen toteutuma (ilman valmistusta omaan käyttöön) on 45 872 308 €. Toimintatuotot kasvoivat 581 614 € / 1,3 % verrattaessa vuoden 2018 toteutumaan.

Myyntituotot pienentyivät edellisestä vuodesta 227 909 € / -0,8 %. Merkittävin muutos tapahtui yhteistoimintakorvauksissa, jotka pienentyivät 954 330 € / -3,9 %. Joroisten sosiaali- ja terveystoimelta laskutettavien yhteistoimintakorvausten määrä vähentyi n. 356 000 €. Myös sosiaali- ja terveystoimen leikkaustoiminnan yhteistoimintakorvaustulot (ns. ulkokuntalaskutus) vähentyivät n. 541 000 € edellisestä vuodesta. Sen sijaan sosiaali- ja terveystoimen Valtiokonttorin korvaustulot veteraanien asumispalvelumenoihin lisääntyivät edellisvuodesta n. 566 000 €. Myös teknisen toimen tukipalveluyksikön (ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut) muut myyntitulot kasvoivat n. 136 000 € edellisvuodesta.

Maksutuotot olivat 10 009 756 € ja kasvoivat 238 322 € / 2,4 % vuodesta 2018. Maksutuottojen muutos selittyy pääosin n. 216 000 € suuruisesta takautuvasta kertaluoteisesta maksutulosta lasten ja nuorten perhepalveluihin.

Tuet ja avustukset kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna 264 148 € / 12,3 %. Palkkatukityöllistämisen tuet olivat n. 95 500 € ja sivistystoimen perusopetuksen hanketoiminnan tuet n. 185 000 € edellisvuotta suuremmat. Teknisen toimen muut tuet ja avustukset puolestaan vähentyivät 33 900 € edellisvuodesta.

Muut toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta n. 307 000 € / 6,8 %, josta merkittävin muutos kohdistui asuntojen vuokratuottoihin.

Ulkoisilla toimintatuotoilla katetaan 26,3 % (v. 2018 / 26,6 %) toimintakuluista. Ulkoiset toimintatuotot olivat tuloslaskelman kokonaistuloista (ilman satunnaisia tuottoja) 26,0 %.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla kuluja oikaistaan omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen osalta. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen tuloslaskelmaan sisältyvien toimintakulujen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan.

Valmistus omaan käyttöön 762 151 € muodostui teknisen toimen ja liikunta- ja vapaa-aikatoimen kohdentamista suunnittelu- ja valvontakustannuksista eri investointihankkeisiin. Kasvua edelliseen vuoteen verrattaessa oli 84 166 € / 12,4 %.

Toimintakulut (ulkoiset)

Tuloslaskelman toimintakulujen toteutuma oli 174 131 964 € ja ne kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna 3 950 493 € / 2,3 %.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 75 407 067 € ja kasvoivat 416 624 € / 0,6 %.

Talousarvion palkkakuluihin sisältyi 2,4 %:n mukainen palkankorotusvara ja palkkakuluissa huomioitiin myös Kiky-sopimuksen mukainen lomarahen leikkauksen (30 %) päättyminen 31.3.2019. Kesäkuussa 2019 maksetut lomarahat, jotka kertyvät ajalta 1.4.2018–31.3.2019, maksettiin vielä 30 %:lla leikattuna. Lomarahaleikkauksen päättyminen aiheutti lomapalkkavelan tarkistamisen vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Lomapalkkavelan arviointi tehtiin joulukuun lopun tilanteen mukaisesti ja lomapalkkavelan määrää korotettiin yht. 849 194 € (palkat 702 746 € ja muut henkilösivukulut 146 448 €).

Palkkamenot olivat 59 115 440 M€ ja kasvoivat edellisestä vuodesta 1 070 456 M€ / 1,8 %. Palkkamenojen muutoksen vertailukelpoisuuteen vuoteen 2018 verrattuna vaikuttaa lomapalkkavelan tarkistus sekä työterveyshuollon organisaatiomuutos. Työterveyshuollon palvelut yhtiöitettiin Järvi-Seudun Työterveys Oy:lle 1.1.2019 alkaen. Vuonna 2018 työterveydenhuollonpalvelut tuotti sosiaali- ja terveystoimi ja palvelun tuottamisesta johtuvat menot sisältyivät sosiaali- ja terveystoimen toimintakuluihin. Palkkakulujen osuus työterveyshuollon vuoden 2018 toimintakuluista oli 405 746

€. Kun palkkamenojen muutosta tarkastellaan vertailukelpoisesti (ilman lomapalkkavelan muutosta ja työterveyshuollon palkkamenoja) edelliseen vuoteen, palkkamenot kasvoivat 0,772 M€ / 1,3 %.

Palkkamenot kasvoivat verrattuna edelliseen vuoteen yleishallinnossa 0,204 M€ / 10,0 %, teknisellä toimella 0,341 M€ / 6,1 %, sivistystoimella 0,539 M€ / 3,4 %, ja sosiaali- ja terveystoimessa (Varkaus) 0,174 M€ / 0,6 %, liikunta- ja vapaa-aikatoimessa 0,029 M€ / 3,6 %. Sen sijaan sosiaali- ja terveystoimen (Joroinen) palkkamenot pienentyivät 0,217 M€ / 5,8 % edellisvuodesta.

Eläkekulut olivat 14 483 165 € ja kasvoivat vain hieman edellisvuodesta (0,2 %). Muutosta selittää mm. se, että vuoden 2018 eläkekuluihin sisältyi myös 179 807 € eläkemenovastuuvarauksen korotus, joka kohdistui KuEL-eläkejärjestelmän ulkopuolella tehtyihin eläkesitoumuksiin, ns. lisäeläkeisiin. Vuonna 2019 lakkautettiin varhaiseläkemaksu ja se korvattiin työkyvyttömyyseläkemaksulla, joka peritään osana työnantajan palkkaperusteista maksua (Kevan KuEL- maksu). Kaupunki lukeutuu suurtyönantajaksi ja työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti määräytyy suurilla työnantajilla täysin omien eläketapausten perusteella.

Muut henkilösivukulut olivat 1 808 463 € ja vähentyivät 677 398 € / -27,3 % edellisvuodesta. Vuoden 2019 palkkamenoista tilittävä työttömyysvakuutusmaksu oli 0,70 %-yksikköä ja sotumaksu 0,09 %-yksikköä edellisvuotta alhaisempi. Vuoden 2019 muut henkilösivukulut sisältävät vuoden 2018 tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksujen palautusta yhteensä 216 512 €, mikä myös selittää muiden henkilösivukulujen muutosta edelliseen vuoteen.

Palvelujen ostot olivat 73 744 821 € ja kasvoivat edellisestä vuodesta 3 026 381 € / 4,3 %. Tästä 1,703 M€ (kasvu 8,1 %) kohdistui erikoissairaanhoidon ostopalveluihin. Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelujen kasvu 0,330 M€ (12,1 %), mihin sisältyy rakennusten purkukustannuksia n. 119 000 €. Toimisto- ja asiantuntijapalveluihin käytettiin 0,241 M€ (10,8 %) edellisvuotta enemmän. Sosiaali- ja terveystoimen palveluihin käytettiin 0,845 M€ (11,6 %) aikaisempaa vuotta enemmän, josta sosiaali- ja terveystoimen osuus oli 0,511 M€ ja sivistystoimen osuus 0,193 M€.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin 10 525 774 €, mikä oli edellisvuotta 0,150 M€ / 1,4 % enemmän ja muodostui lähinnä lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden kasvusta.

Avustukset olivat 11 019 561 € ja lisääntyivät 317 846 € / 3,0 %. Vammaisille annetut palvelut kasvoivat 0,221 M€ (9,1 %). Sen sijaan palveluasumisen palvelusetelimenot pienentyivät 0,406 M€ (-14,3 %) edellisvuodesta. Myös työmarkkinatuen kuntaosuus pienentyi edellisvuodesta 0,180 M€ (-8,9 %). Vuoden 2019 avustusmenoihin sisältyi myös 0,513 M€ Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alijäämien kattamiseen sekä kertaluonteinen 0,200 M€:n de-minimis-tuki Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle.

Muut toimintakulut olivat 3 434 741 € ja kasvu 1,2 % (0,04 M€). Toimintakuluista rakennusten ja huoneistojen vuokrien osuus oli 1,705 M€ ja koneiden ja laitteiden vuokrien osuus 1,033 M€. Toimintakuluihin sisältyi myös luottotappiokirjauksia 0,238 M€ eli lähes saman verran kuin edellisenä vuotena.

Toimintakate

Toimintakate kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakatteen toteutuma oli -127 497 504 € ja se heikentyi 3 284 714 € / 2,6 % verrattuna vuoden 2018 toimintakatteeseen. Toimintakate on 6 196 € / asukas (v. 2018 5 963 € / asukas).

Kuntaliiton vuoden 2019 tilinpäätösarvion ennakkotiedon mukaan kuntien toimintakate heikentyi v. 2019 koko maassa 4,1 %.

Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja – kulut sekä muut rahoitustuotot ja -kulut.

Verotulot

Veroprosentit säilyivät vuonna 2019 edellisen vuoden tasolla eli veroprosenttien korotuksia ei tehty. Vuodelle 2020 ei ole myöskään tehty veroprosenttimuutoksia.

Veroprosenttien muutokset vuosina 2009–2019

Veroprosentit	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017	2018	2019
Tuloveroprosentti	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00	21,00	21,00
Kiinteistöveroprosentit:							
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45	1,45	1,45
Vakituinen asuminen	0,35	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50	0,50
Muut asuinrakennukset	0,95	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85

Verotulojen toteutumisenustetta pienennettiin syksyn 2019 tarkentuneiden veroennusteiden pohjalta 4 673 000 € alkuperäisestä talousarviosta. Tilinpäätöksessä verotulojen toteutuma oli 78 982 915 € ja toteutui 411 915 € muutettua talousarviota paremmin. Verotulot lisääntyivät vuoteen 2018 verrattaessa 628 082 € / 0,8 %. Ennakkotietojen mukaan kuntien kesimääräinen verotulojen kasvu oli vuonna 2019 2,6 %.

Vuoden 2019 verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönnotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa eli ns. verokortt uudistus. Näistä muutoksista johtuen arviolta n. 250 M€ kunnallisveroja siirtyi kunnilta tilitettäväksi vuonna 2020.

Myös kunnallisveron tilitysrytmi muuttui vuonna 2019, kun siirryttiin verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (verotuksen joustava valmistuminen). Tämä tarkoittaa sitä, että jäännösverojen ja ennakonpalautusten vaikutukset tilitysrytmiin ajoittuvat elo-marraskuulle. Suurimmalle osalle henkilöasiakkaita verotus päättyi jo kesäkuussa ja näin ollen ennakonpalautusten suurin maksuerä on jo elokuussa. Uudistuksesta johtuen vuoden 2019 verotulojen kuukausitilitykset poikkesivat edellisvuoden tilitysrytmiin verrattuna ja vaikeuttivat veroennustearviointia.

Kunnallisverot

Vuoden 2019 aikana kunnallisveroja kertyi 68 776 218 € (v. 2018 68 660 307 €). Kunnallisverojen kertymä kasvoi vain 115 912 € / 0,2 % verrattuna vuoteen 2018.

Ennakkotietojen mukaan kuntien kunnallisverot kasvoivat keskimäärin 2,6 %.

Kiinteistöverot

Vuonna 2019 kiinteistöveroja kertyi 5 898 840 € (v. 2018 5 782 009 €), joka on 116 831 € / 2,0 % enemmän kuin vuoden 2018 verokertymä.

Myös kiinteistöverotus siirtyy joutavan valmistumisen piiriin ja sen vuoksi verotus alkaa myös valmistua eri aikaan eri verovelvollisilla.

Kuntaliiton mukaan kuntien kiinteistöverot kasvoivat vuonna 2019 keskimäärin 2,6 %.

Yhteisöverot

Yhteisöveroja vuonna 2019 kertyi 4 277 856 € (v. 2018 3 882 517 €), lisäystä edellisvuoteen verrattuna 395 339 € / 10,2 %.

Keskimäärin kuntien yhteisöverot kasvoivat 2,6 % vuonna 2019.

Verotulojen toteutuma 1.1. – 31.12.2019

	TA2019	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2019	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Kunnallisvero	73 114 000	-4 785 000	68 329 000	68 776 219	447 219	100,7
Yhteisövero	4 300 000	54 000	4 354 000	4 277 856	-76 144	98,3
Kiinteistövero	5 800 000	58 000	5 858 000	5 898 840	40 840	100,7
Yhteensä	83 214 000	-4 673 000	78 541 000	78 952 915	411 915	100,5

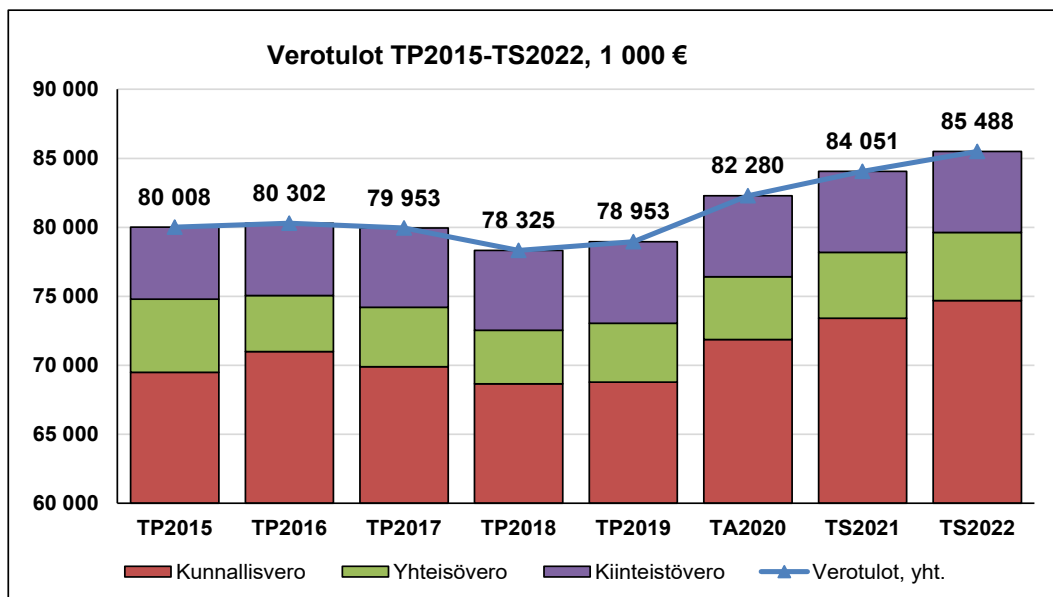
VEROTULOT

	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TS2021	TS2022
Verotulot, yht.	80 008	80 302	79 953	78 325	78 953	82 280	84 051	85 488
-muutos -%	2,6	0,4	-0,4	-2,0	0,8	4,2	2,2	1,7
Kunnallisvero	69 485	70 996	69 890	68 660	68 776	71 862	73 406	74 683
-muutos -%	1,9	2,2	-1,6	-1,8	0,2	4,5	2,1	1,7
Yhteisövero	5 310	4 056	4 308	3 883	4 278	4 560	4 787	4 947
-muutos -%	14,7	-23,6	6,2	-9,9	10,2	6,6	5,0	3,3
Kiinteistövero	5 214	5 250	5 755	5 782	5 899	5 858	5 858	5 858
-muutos -%	1,6	0,7	9,6	0,5	2,0	-0,7	0,0	0,0
Tuloveroprosentti	20,75	20,75	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Efektiiivinen veroaste	15,35	15,15	14,83	14,74	14,76	14,85	14,93	15,02

*) Efektiiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin, eli se on veroprosentti, jonka mukaan kuntalainen keskimäärin maksaa ansiotuloistaan kunnallisveroa.

Verotulojen kehitys vuosina 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019
Kunnallisvero	69 484 702	70 996 374	69 890 318	68 660 307	68 776 219	115 912
Yhteisövero	5 309 681	4 055 674	4 307 739	3 882 517	4 277 856	395 339
Kiinteistövero	5 213 977	5 250 316	5 754 888	5 782 009	5 898 840	116 831
Yhteensä	80 008 360	80 302 364	79 952 945	78 324 833	78 952 915	628 082

Kunnan tuloveron määräytymisperusteet

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo	Muutos %
2010	20,00	64 058 862	
2011	20,00	65 479 946	2,2
2012	20,00	65 864 346	0,6
2013	20,00	66 853 778	1,5
2014	20,50	69 081 683	3,3
2015	20,75	70 377 483	1,9
2016	20,75	69 734 716	-0,9
2017	21,00	68 705 945	-1,5
2018	21,00	69 151 177	-0,8

Valtionosuudet

Valtionosuudet 49 527 745 € toteutuivat 100,0 % muutettuun talousarvioon nähden. Valtionosuudet kasvoivat vuoteen 2018 verrattaessa 1 299 147 € / 2,7 %.

Peruspalvelujen valtionosuus kasvoi edellisestä 944 002 € / 2,2 %.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuspäätöksiin tehtiin muutos 11.11.2019, joka perustui maan hallituksen budjettiriihessä 17.9.2019 tekemään päätökseen. Päätöksen mukaan kunnille päätettiin aikaistaa kertaluoteisen 237 M€:n valtionosuuskompensaation (Kiky-leikkausten kompensatioerä) maksatus vuodelta 2020 vuodelle 2019. Tämä kertaluonteinen kompensatioerä helpotti kuntien talustilannetta yksittäisenä eränä vuonna 2019, mutta samalla vähensi saman verran vuoden 2020 valtionosuustuloja. Varkauden kaupungin valtionosuuden lisäys vuonna 2019 kertaluoteisesta Kiky-kompensatioerästä oli n. 0,9 M€ (43,22 €/asukas).

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvoi 318 204 € / 4,1 %. Opetus- ja kulttuuritoimen muu negatiivinen valtionosuus pieneni edellisestä vuodesta 36 905 € / 1,5 %.

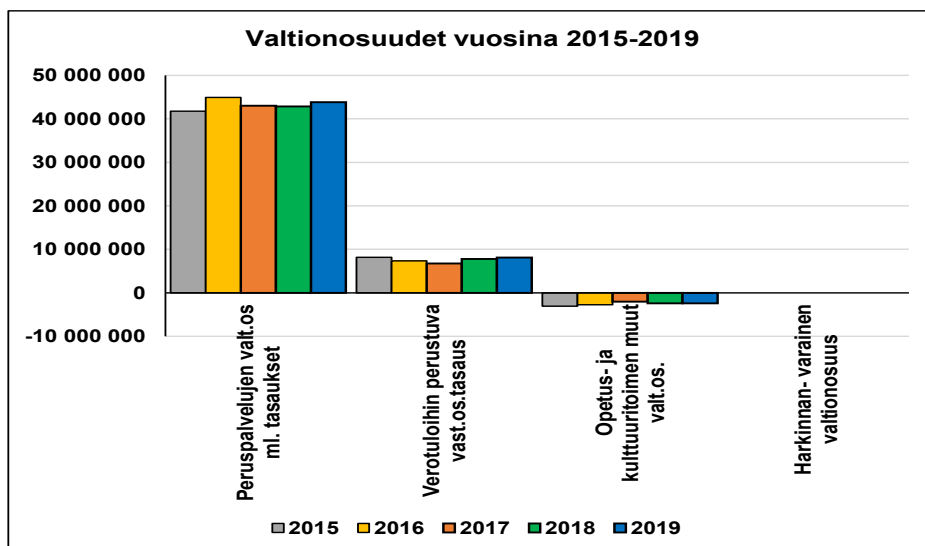
Tilastokeskuksen vuoden 2019 tilinpäätösten ennakkotiedon mukaan kuntien valtionosuudet kasvoivat keskimäärin 2,1 %.

Valtionosuuksien toteutuma 1.1. – 31.12.2019

	TA2019	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2019	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	42 860 000	953 000	43 813 000	43 812 414	-586	100,0
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	8 196 000	-77 000	8 119 000	8 119 224	224	100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-2 446 000	20 000	-2 426 000	-2 403 893	22 107	99,1
Yhteensä	48 610 000	896 000	49 506 000	49 527 745	21 745	100,0

Valtionosuudet vuosina 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	41 772 333	44 927 917	43 019 945	42 868 412	43 812 414	944 002
Verotuloihin perustuva vast.os.tasaus	8 163 852	7 350 288	6 737 916	7 800 984	8 119 224	318 240
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-3 064 203	-2 770 483	-2 057 168	-2 440 798	-2 403 893	36 905
Harkinnan- varainen valtionosuus						0
Yhteensä	46 871 982	49 507 722	47 700 693	48 228 598	49 527 745	1 299 147

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) oli yhteensä 128,481 M€ ja lisääntyi edellisestä vuodesta 1,927 M€ / 1,5 %.

Verorahoituksen kehitys 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2018/2019	Muutos %
Verotulot	80 008 360	80 302 364	79 952 945	78 324 833	78 952 915	628 082	0,8
Valtionosuudet	46 871 982	49 507 722	47 700 693	48 228 598	49 527 745	1 299 147	2,7
Yhteensä	126 880 342	129 810 086	127 653 638	126 553 431	128 480 660	1 927 229	1,5

Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 816 689 € (v. 2018 815 021 €) sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka vuonna 2019 oli 805 833 €.

Korkokulut olivat 408 595 € ja 128 261 € edellisvuotta pienemmät. Yleinen korkotaso on jo pitkään ollut historiallisen alhaisella tasolla ja lyhyet euribor-korot ovat olleet negatiiviset. Johdannaisopimusten (koronvaihtosopimukset) uudelleentarkastelulla saatiin negatiivisia korkosuojauskuluja pienennettyä. Negatiivisten koronvaihtosopimusten kuluja kirjattiin vuonna 2019 142 911 €, mikä on n. 118 000 € edellisvuotta vähemmän.

Lainakanta 31.12.2019 oli 67, 487 M€, joka on 3 280 € / asukas (v. 2018 3 283 €/asukas).

Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot 1 392 570 € (v. 2018 2 128 788 €) koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n 451 764 € ja Savon Energiaholding Oy:n 673 740 € osingoista, liikelaitoskuntayhtymän sekä muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista, yhteensä 175 584 €.

Rahoitustuottojen pienentymiseen verrattuna edelliseen vuoteen vaikutti mm. se, että vuoden 2018 rahoitustuottoihin sisältyi vuoden 2017 henkilöstön tapaturvavakuutusmaksun oikaisu taseesta 456 514 €, koska lopullinen tapaturmavakuutusmaksu oli ennakoitua pienempi. Vuoden 2018 muihin rahoitustuottoihin sisältyi myös vuosien 2016 – 2017 ostolaskujen arvonlisäverotarkastuksen yhteydessä takautuvasti haetut alv-palautukset 79 084 €.

Muihin rahoituskuluihin 155 119 € (v. 2018 186 242 €) sisältyy mm. pankkikorttitilitysten palvelumaksut, provisiot, perintäkuluja, vanhentuneiden saamisten poistoeria sekä tasetilien pieniä oikaisueriä. Vuoden 2019 rahoituskuluihin sisältyy myös takaustappiokirjauksia 97 360 € (Kh 23.4.2019 § 121).

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulorahoituksen riittävyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa. Tulorahoituksen riittävyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2019 vuosikate 2 628 701 € (v. 2018: 4 561 353 €, v. 2017: 6 579 104 €, v. 2016: 9 173 342 €, v. 2015: 8 284 226 €).

Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot 29 % (v. 2018: 49,7 %, v. 2017: 110,6 %, v. 2016: 167,2 %, v. 2015: 164,1 %).

Tilastokeskuksen vuoden 2019 tilinpäätösennakkotiedon mukaan kuntien vuosikate kattaa poistoista keskimäärin 79 %.

Vuosikate heikkeni 1 932 652 € / -42,4 % verrattuna vuoden 2018 vuosikatteeseen. Vuosikate on 128 € / asukas (v. 2018: 219 € / as., v. 2017: 311 € / as., v. 2016: 428 € / as., v. 2015: 383 € / as.).

Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3 000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla.

Vuoden 2019 suunnitelmapoistot olivat 6 682 928 € (v. 2018 6 312 812 €, v. 2017 5 948 513 €). Tilikauden kokonaispoistoihin 8 993 604 € sisältyy nykyisten sairaala- ja terveyskeskuksen rakennusten arvonalentumiskirjaus 2 310 677 €.

Satunnaiset erät

Satunnaiset tuotot 196 223 € muodostuivat Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki ry:n fuusiokirjauksista. Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki ry:n toiminta lakkasi 31.12.2018 ja yhdistys purettiin. Yhdistyksen varat ja velat siirtyivät Varkauden kaupungille valtuuston 10.12.2018 § 102 mukaisesti.

Tilikauden tulos / Tilikauden ylijäämä

Vuoden 2019 tilikauden tulos on alijäämäinen 6 168 681 € ja varausten muutoksen 12 500 000 € jälkeen tilikauden ylijäämä on 6 331 319 €.

Tilikauden tulokseen vaikutti merkittävästi verotulojen ennakoitua heikompi kehitys ja verotulojen kasvu oli vain 0,628 M€ edellisvuotta suurempi. Käyttötalouden toimintakatteen kasvu (heikentyminen) verrattuna edelliseen vuoteen oli 3,285 M€ (-2,6 %), kun taas verorahoituksen (verot ja valtionosuudet yhteensä) kasvu oli vain 1,957 M€ (1,5 %).

Tilikaudelle kirjattiin nykyisten sairaala- ja terveyskeskuksen rakennusten taseen jäännösarvon arvonalentumisena 2,3 M€. Taseessa jäljellä olevien sairaala- ja terveyskeskusrakennusten jäännösarvojen arvonalentumiskirjaukset vaikuttavat myös vielä vuosien 2020-2021 tilikauden tulokseen.

Tuloslaskelman ylijäämää / -alijäämää tarkasteltaessa tulisi ensisijaisesti kiinnittää huomio tilikauden tulos-riville, joka osoittaa toiminnan tulojen ja menojen erotuksen. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetty varausten muutos on tuloksen käsittelyerä, joka ei ole varsinaista toiminnan tuloa vaan taseen investointivarauksen vähennys (kirjanpidollinen toimenpide) eikä näin ollen siis kartuta rahavarallisuutta (kassavirtaa)

Varkauden kaupunki**Tuloslaskelma (ulkoinen)**

	2019	2018
Toimintatuotot	45 872	45 291
Valmistus omaan käyttöön	762	678
Toimintakulut	-174 132	-170 182
Toimintakate	-127 498	-124 213
Verotulot	78 953	78 325
Valtionosuudet	49 528	48 229
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	817	815
Muut rahoitustuotot	1 393	2 128
Korkokulut	-409	-537
Muut rahoituskulut	-155	-186
Vuosikate	2 629	4 561
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 683	-6 313
Arvonalentumiset	-2 311	-2 856
Satunnaiset tuotot	196	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	-6 169	-4 608
Varausten vähennys (+)	12 500	0
Rahastojen vähennys (+)	0	948
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	6 331	-3 660

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/toimintakulut, %	26,5	26,7
Vuosikate/poistot, %	29,2	49,7
Vuosikate, €/asukas	128	219
Asukasmäärä	20 577	20 829

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

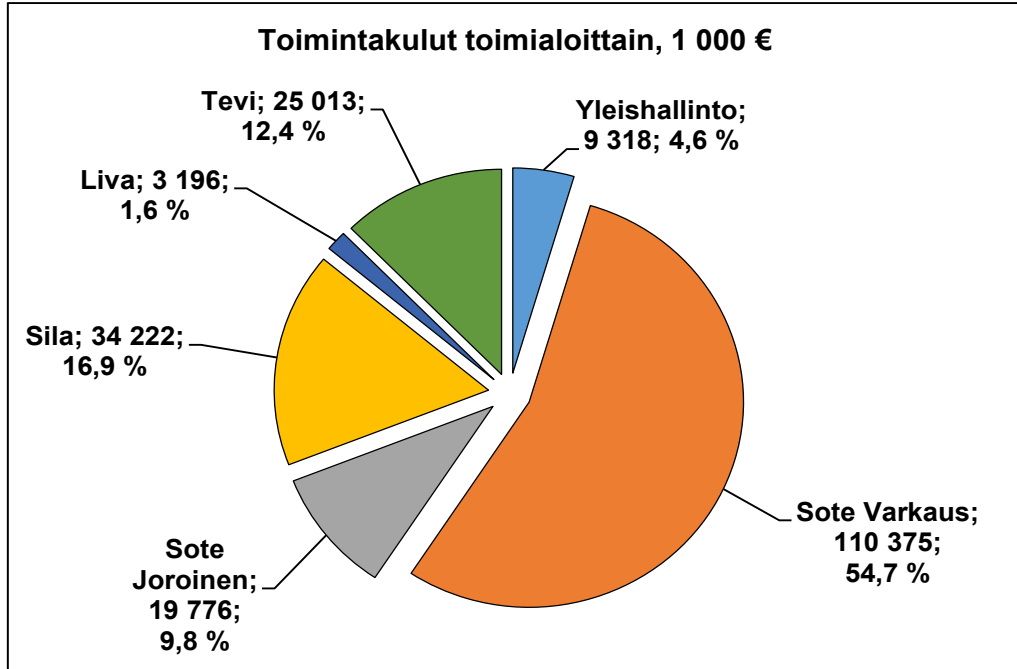
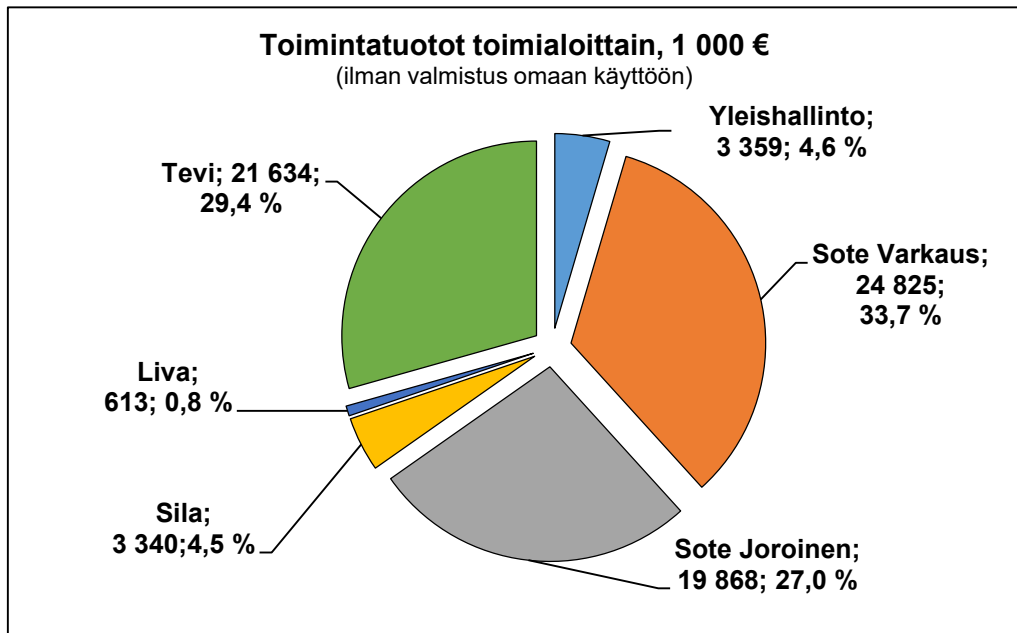
Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

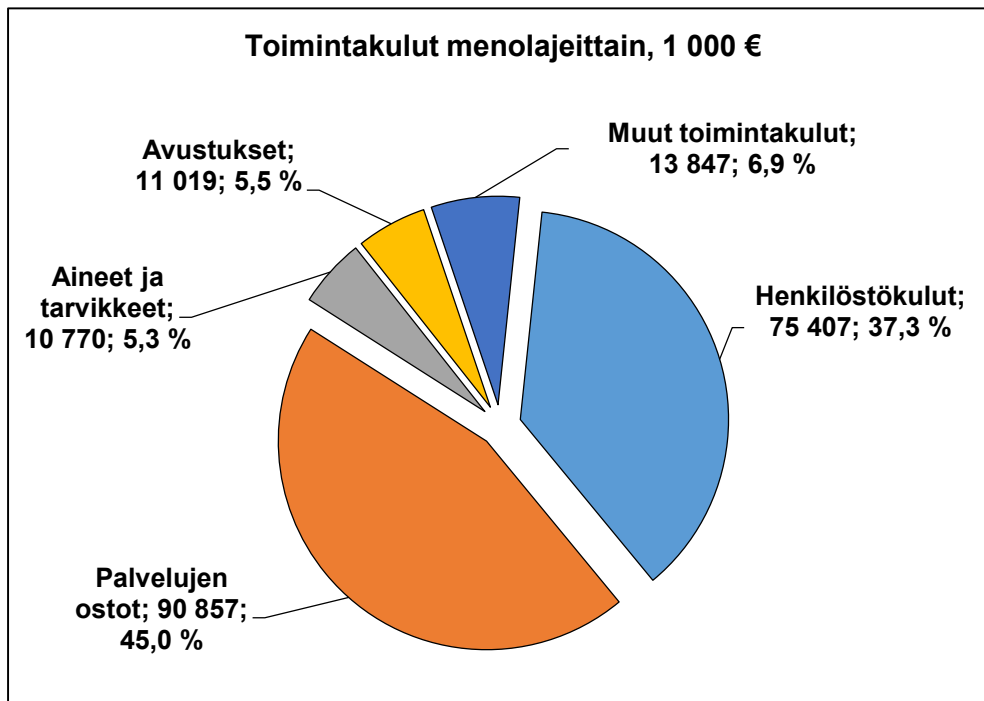
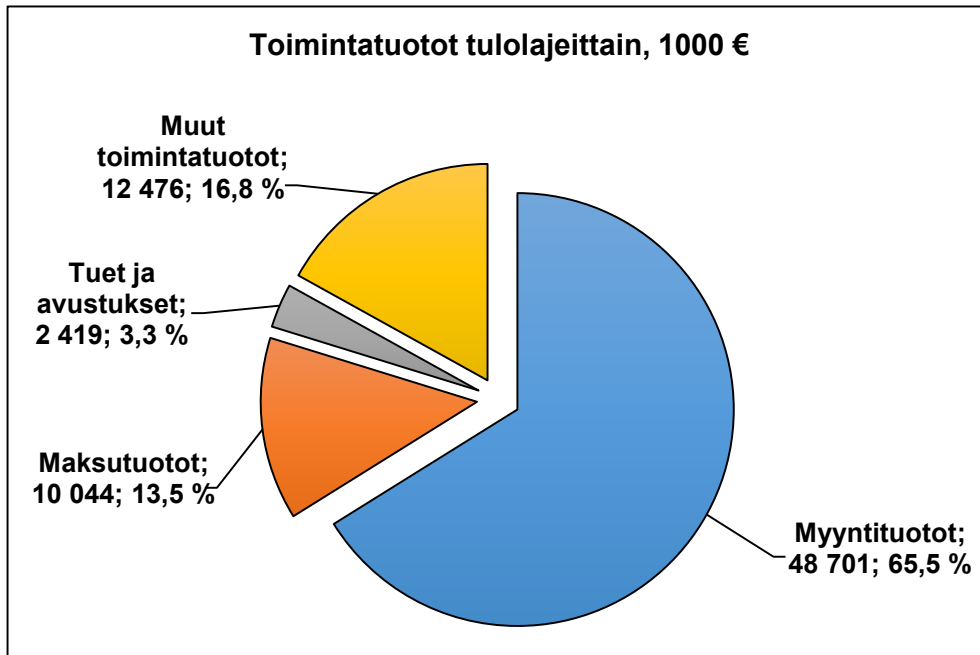
Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa

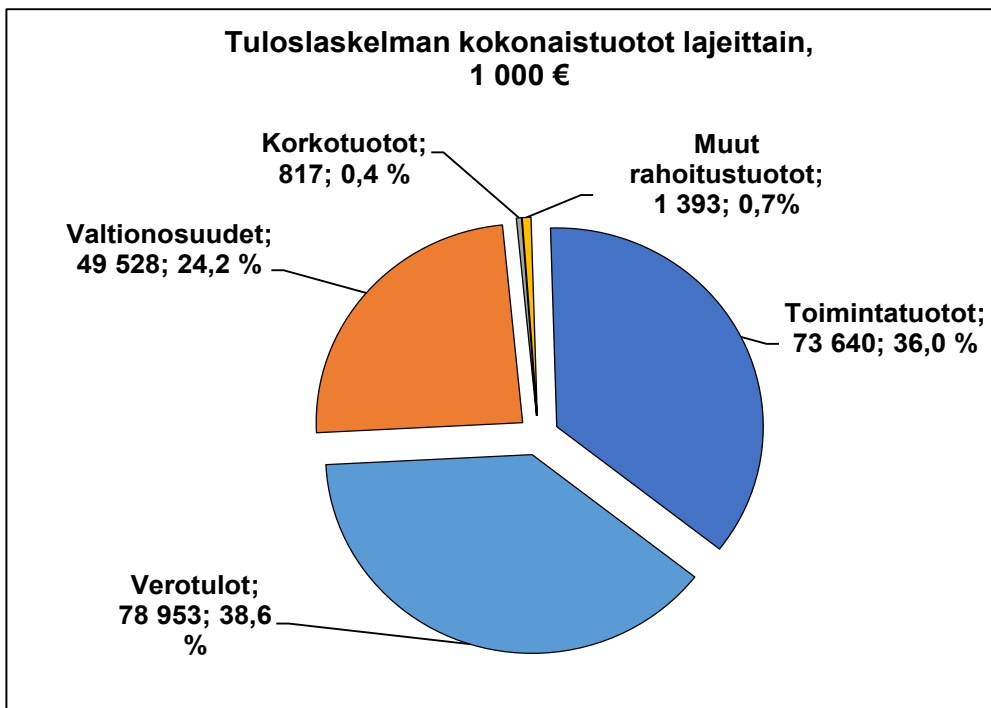
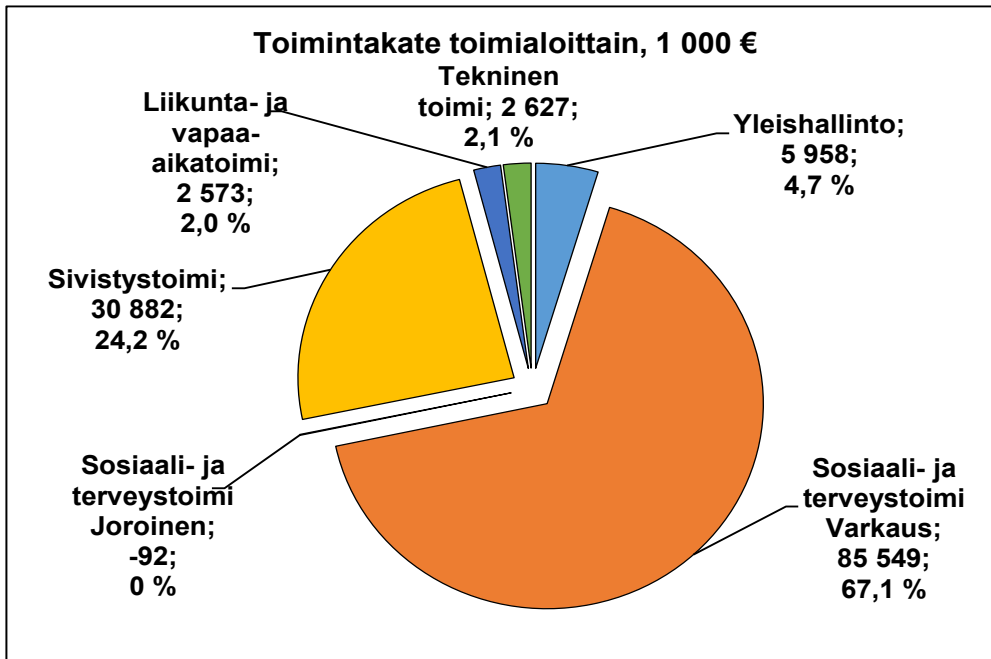
Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain, (ulkoiset/sisäiset)

Toimintatuotot ja – kulut lajeittain (ulkoiset/sisäiset)

Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot lajeittain, (ulkoiset/sisäiset)

KESKEISET TALOUSLUVUT TP 2016-2019 (sis. Liikelaitos v. 2016)
(ulkoiset ja sisäiset erät)

	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019
Asukasluku	21 441	21 155	20 829	20 577
Tuloveroprosentti	20,75	21,00	21,00	21,00
Kiinteistövero-%, vakinainen asunto	0,40	0,50	0,50	0,50
Kiinteistövero-%, muut rakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistövero-%, yleinen	1,35	1,45	1,45	1,45
Kiinteistövero-%, yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteistövero-%, voimalaitokset	2,85	2,85	2,85	2,85
Toimintakulut (1000 €)	-200 139	-195 281	-198 411	-201 900
Sisäiset toimintakulut	26 307	27 967	28 230	27 768
Toimintakulut, € / asukas	-9 334	-9 231	-9 526	-9 812
Toimintatuotot (1000 €)	77 810	72 332	73 520	73 640
Sisäiset toimintatuotot, €	26 307	27 967	28 230	27 768
Toimintatuotot, € / asukas	3 629	3 419	3 530	3 579
Toim.tuotot % toim.kuluista	-38,9	-37,0	-37,1	-36,5
Toimintakate (1000 €)	-122 329	-122 548	-124 213	-127 498
Toimintakate, € / asukas	-5 705	-5 793	-5 963	-6 196
Henkilöstökulut (1000 €) (palkat+sivukulut)	-78 651	-75 290	-74 991	-75 407
Vakinainen henkilöstö, hlö	1 345	1 318	1 318	1 278
Eläkemenoperusteiset kulut, €	-4 525	-3 445	-3 396	-3 690
Varhe-maksut, €	-995	-749	-863	0
Työnantajan eläkevak.maksut, €	-10 409	-10 197	-10 021	-10 674
Verotulot (1000 €)	80 302	79 953	78 325	78 953
Verotulot, € / asukas	3 745	3 779	3 760	3 837
Verotulot % toim.kuluista	-40,12 %	-40,94 %	-39,48 %	-39,11 %
Valtionosuudet (1000 €)	49 508	47 701	48 229	49 528
Valtionosuudet, € / asukas	2 309	2 255	2 315	2 407
Valtionosuudet % toim.kuluista	-24,7	-24,4	-24,3	-24,5
Vuosikate (1000 €)	9 173	6 579	4 561	2 629
Vuosikate / poistot ja arvonalentumiset, %	167,2 %	110,6 %	49,7 %	29,2 %
Vuosikate, € / asukas	428	311	219	128
Investoinnit (brutto) (1000 €)	-10 490	-11 284	-11 075	-10 756
Investointitulot (1000 €)	379	347	153	120
Poistot (1000 €)	-5 487	-5 949	-6 313	-6 683
Arvonalentumiset (1000 €)			-2 856	-2 311
Lainakanta (1000 €)	51 621	55 012	68 388	67 487
Lainat, € / asukas	2 408	2 600	3 283	3 280
Omavaraisuusaste -%	63,3	60,2	55,4	53,8
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	39,6	47,6	55,9	55,8
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	1 500	631	-3 660	6 331

TALOUSARVION TOTEUTUMA 2019 JA VERTAILU TP 2018 / 2019 (ulkoiset/sisäiset)

Toimiala	TP 2018	Alkuperäi-nen TA2019	TA MUUTOK- SET 2019	LOPULLINEN TA 2019	TP toteutuma 2019	Poikkeama, € TA / TP 2019	Tot.-% TA 2019	Muutos TP 2019 / 2018 €	Muutos TP 2019 / 2018 %
Yleishallinto (kv, kh, tark.ltk., vaalit, konsernipalvelut)									
Tuotot	3 035 489	3 922 589	-760 749	3 161 840	3 359 370	197 530	106,2 %	323 881	10,7 %
Kulut	-8 891 815	-11 215 589	1 410 512	-9 805 077	-9 317 749	487 328	95,0 %	-425 934	4,8 %
Toimintakate (Netto)	-5 856 326	-7 293 000	649 763	-6 643 237	-5 958 379	684 858	89,7 %	-102 053	1,7 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus									
Tuotot	24 932 338	22 826 034	273 785	23 099 819	24 825 384	1 725 565	107,5 %	-106 954	-0,4 %
Kulut	-108 254 588	-107 011 041	-2 593 948	-109 604 989	-110 374 841	-769 852	100,7 %	-2 120 253	2,0 %
Toimintakate (Netto)	-83 322 250	-84 185 007	-2 320 163	-86 505 170	-85 549 457	955 713	98,9 %	-2 227 207	2,7 %
Joroinen									
Tuotot	20 301 158	20 214 514	20 240	20 234 754	19 868 112	-366 642	98,2 %	-433 046	-2,1 %
Kulut	-20 090 650	-20 016 924	-40 484	-20 057 408	-19 776 227	281 181	98,6 %	314 423	-1,6 %
Toimintakate (Netto)	210 508	197 590	-20 244	177 346	91 885	-85 461	51,8 %	-118 623	-56,4 %
Sivistystoimi									
Tuotot	3 148 858	2 786 124	267 648	3 053 772	3 340 051	286 279	109,4 %	191 193	6,1 %
Kulut	-33 483 517	-33 825 523	-470 473	-34 295 996	-34 221 654	74 342	99,8 %	-738 137	2,2 %
Toimintakate (Netto)	-30 334 659	-31 039 399	-202 825	-31 242 224	-30 881 603	360 621	98,8 %	-546 944	1,8 %
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi									
Tuotot	552 997	647 200	-30 821	616 379	613 185	-3 194	99,5 %	60 188	10,9 %
Valmistus omaan käyttöön	29 916	16 000	-3 886	12 114	10 746	-1 368	88,7 %	-19 170	-64,1 %
Kulut	-3 246 935	-3 263 499	-111 505	-3 375 004	-3 196 645	178 359	94,7 %	50 290	-1,5 %
Toimintakate (Netto)	-2 664 022	-2 600 299	-146 212	-2 746 511	-2 572 714	173 797	93,7 %	91 308	-3,4 %
Tekninen toimi									
Tuotot	21 549 549	21 460 358	198 384	21 658 742	21 634 165	-24 577	99,9 %	84 616	0,4 %
Valmistus omaan käyttöön	648 070	515 000	0	515 000	751 406	236 406	145,9 %	103 336	15,9 %
Kulut	-24 443 662	-25 022 553	-426 502	-25 449 055	-25 012 808	436 247	98,3 %	-569 146	2,3 %
Toimintakate (Netto)	-2 246 043	-3 047 195	-228 118	-3 275 313	-2 627 237	648 076	80,2 %	-381 194	17,0 %
Toimintatuotot yhteensä	73 520 389	71 856 819	-31 513	71 825 306	73 640 267	1 814 961	102,5 %	119 878	0,2 %
Valmistus omaan käyttöön	677 986	531 000	-3 886	527 114	762 152	235 038	144,6 %	84 166	12,4 %
Toimintakulut yhteensä	-198 411 167	-200 355 129	-2 232 401	-202 587 529	-201 899 924	687 605	99,7 %	-3 488 757	1,8 %
TOIMINTAKATE	-124 212 792	-127 967 310	-2 267 800	-130 235 110	-127 497 504	2 737 606	97,9 %	-3 284 712	2,6 %
Rahoitus									
Verotulot	78 324 833	83 214 000	-4 673 000	78 541 000	78 952 915	411 915	100,5 %	628 082	0,8 %
Valtionosuudet	48 228 598	48 610 000	896 000	49 506 000	49 527 745	21 745	100,0 %	1 299 147	2,7 %
Korkotuotot	815 021	850 000	0	850 000	816 689	-33 311	96,1 %	1 668	0,2 %
Muut rahoitustuotot	2 128 788	1 500 000	0	1 500 000	1 392 570	-107 430	92,8 %	-736 218	-34,6 %
Korkokulut	-536 856	-520 000	100 000	-420 000	-408 595	11 405	97,3 %	128 261	-23,9 %
Muut rahoituskulut	-186 242	-120 000	-130 000	-250 000	-155 120	94 880	62,0 %	31 122	-16,7 %
VUOSIKATE	4 561 350	5 566 690	-6 074 800	-508 110	2 628 701	-3 136 811	-517,3 %	-1 932 649	-42,4 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 312 812	-9 067 690	2 400 000	-6 667 690	-6 682 928	-15 238	100,2 %	-370 116	5,9 %
Arvonlennit	-2 855 805	0	-2 400 000	-2 400 000	-2 310 677	89 323	96,3 %	545 128	
Satunnaiset tuotot					196 223				
Satunnaiset kulut									
TILIKAUDEN TULOS	-4 607 267	-3 501 000	-6 074 800	-9 575 800	-6 168 681	-3 407 119	64,4 %	-1 561 414	33,9 %
Varausten ja rahastojen muutokset	947 547	12 500 000	0	12 500 000	12 500 000	0	100,0 %	11 552 453	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 659 720	8 999 000	-6 074 799	2 924 200	6 331 319	-3 407 119	216,5 %	9 991 039	-273,0 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kaupungin rahanlähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenävätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tapaan rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen -7,738 M€ (v. 2018 – 6,256 M€).

Rahoituksen rahavirta oli positiivinen 0,71 M€ (vuonna 2018 15,950 M€). Rahavarojen muutos (vähenys) oli 7,667 M€ edellisestä vuodesta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investoinnit:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täytyy, jos kertymä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Negatiivinen (alijäämäinen) ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli negatiivinen – 20 202 M€ (v. 2018 -9 416 M€).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti v. 2019 oli 24,5 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 41,5 % Tulorahoitus siis heikentyi eikä riittänyt kattamaan kaupungin investointien omahankintamenoa.

Lainahoito:

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainasta aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate on lisätty ensimmäistä kertaa vuoden 2019 tilinpäätöksen tunnusluvuksi. Laskennallinen lainanhoitokate oli vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan 0,3 eli heikko.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennysten määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävänä, kun lainanhoitokate on 1-2.

Kaupungin tulorahoitus ei riitä enää lainakulujen hoitoon, sillä tunnusluku vuonna 2019 oli 0,2 (v. 2018 0,7). Tunnusluku heikkeni vuoden 2019 aikana.

Maksuvalmius:

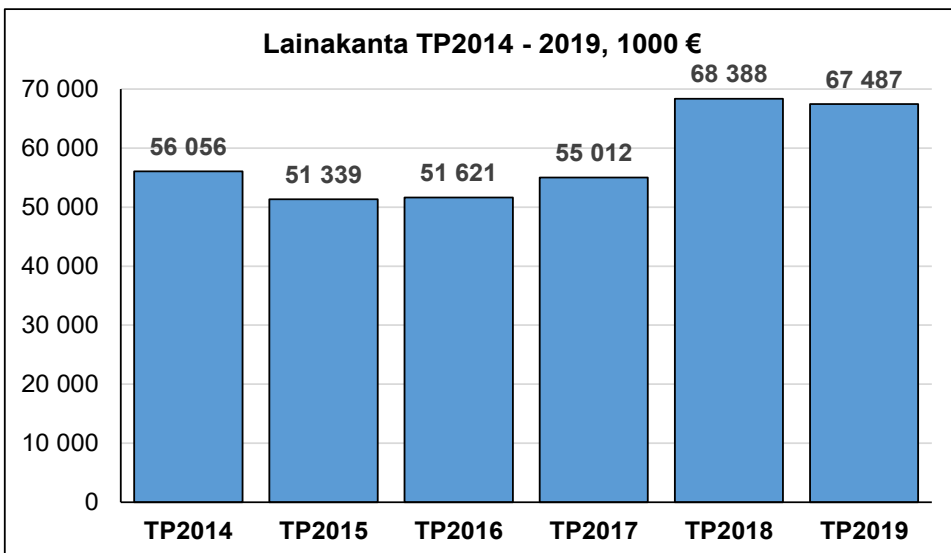
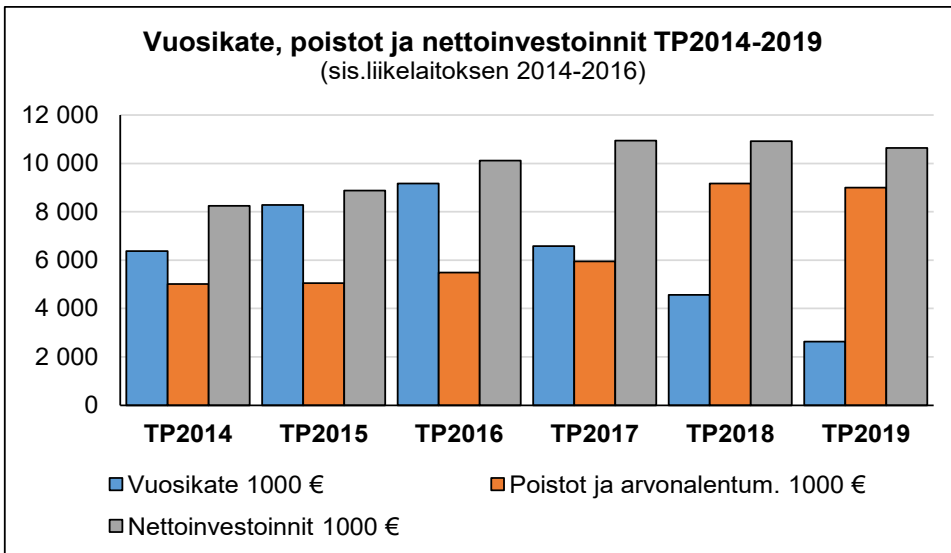
Kassan riittävyys (pv)

= 365*Rahavarat 31.12./ Kassasta maksut tilikaudelta

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Kaupungin vuoden 2019 viimeisen päivän kassavaroilla olisi voitu kattaa 19 päivän kassasta maksut (vuonna 2018 35 päivää). Vuoden 2019 lopussa rahavarat olivat 10,332 M€, johon sisältyi konsernitilin varoja 6,080 M€. Edellisen vuoden rahavarat olivat 17,998 M€, josta konsernitilin varat 4,509 M€.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit TP2014 - 2019

	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019
Vuosikate 1000 €	6 371	8 284	9 173	6 579	4 561	2 629
Poistot ja arvonalentum. 1000 €	5 013	5 048	5 487	5 949	9 169	8 994
Nettoinvestoinnit 1000 €	8 242	8 882	10 111	10 937	10 922	10 635
Lainakanta 1000 €	56 056	51 339	51 621	55 012	68 388	67 487

Vuoden 2019 lopussa kaupungin taseessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli 16,0 M€. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2019 20 M€. Talousarviolainoja lyhennettiin 17,2 M€, jolloin lainakanta vuoden lopussa oli 67,487 M€ eli 3 280 €/asukas (ilman konsernitilin velkaa).

VARKAUDEN KAUPUNKI
RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

	2019		2018	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	2 629		4 561	
Satunnaiset erät	196		0	
Tulorahoituksen korjaukset	-39	2 786	-21	4 541
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-10 756		-11 075	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25		71	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	207	-10 524	190	-10 814
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-7 738		-6 273
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-681		-70	
Antolainasaamisten vähennys	209	-472	173	103
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 250		10 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 151		-6 625	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 119	-20	9 904	13 279
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuokset	136		58	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1		-24	
Saamisten muutos	-919		1 659	
Korottomien velkojen muutos	1 348	564	891	2 584
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		71		15 966
RAHAVAROJEN MUUTOS		-7 667		9 693
RAHAVARAT 31. 12.	10 332		17 999	
1. 1.	17 999	-7 667	8 305	9 693
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019		2018	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,	-20 202		-9 416	
Investointien tulorahoitus, %	24,5		41,5	
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3		0,5	
Lainanhoitokate	0,2		0,7	
Kassan riittävyys, pv	19		35	
Asukasmäärä	20 577		20 829	

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseen loppusumma oli 213,982 M€, ja pienentyi 4,6 M€ edellisestä vuodesta. Suurin muutos tapahtui taseryhmässä rahat ja pankkisaamiset, jotka vähentyivät 7,6 M€.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Laskentakaavan koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 53,8 % kun se edellisenä vuotena oli 55,4 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus – tunnusluku kuvaa kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kriisikuntakriteereissä suhteellisen velkaantuneisuuden raja on 50 %.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli vuonna 2019 55,8 % ja edellisenä vuotena 55,9 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Taseessa 31.12.2019 kumulatiivista ylijäämää 23 799 374 € (v. 2018 17 468 054 €).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Kertynyt ylijäämä 1 157 € / asukas (v. 2017 838 € / asukas).

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuonna 2019 kaupungin lainakanta väheni 0,9 M€. Pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin vuoden 2019 aikana 20,0 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2019 lopussa 16,0 M€. Entisiä pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 17,150 M€. Lainakanta oli vuoden päättyessä 67,487 M€. Lainakanta 31.12.2019 oli 73,566 M€, kun lainakannassa huomioidaan tytäryhtiöiden kaupungin konsernirahatilillä olevat rahavarat (6,1 M€), jotka esitetään velkana yhtiöille kaupungin tilinpäätöksessä.

Lainakanta €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat/asukas vuoden vaihteessa oli 3 280 € / asukas (v. 2018 3 283 € / asukas). Kun lainakannassa huomioidaan konsernitilin kirjaus (kaupungin velkamäärään sisältyvät konsernitilin tyttären rahavarat), on 3 575 € / asukas.

Lainat ja vuokravastuut

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2019 yhteensä 128,283 M€ (v. 2018: 112,684 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut kasvoivat edellisestä vuodesta 15,6 M€.

Vuoden 2018–2019 leasingvastuissa on huomioitu Terveyskampushankkeen kiinteistöleasingisopimus, jonka kokonaisvastuu 31.12.2019 oli 41,0 M€. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kiinteistöleasingin puitesopimuksen 3.4.2018 § 84 sekä puitesopimukseen tehdyt tarkennukset ja lisäykset 11.3.2019 § 63. Kuntarahoituksen kiinteistöleasingisopimuksen rahoituslimitin määrä nostettiin 41,0 M€:oon valtuuston 9.12.2019 § 103 päätöksellä.

Lainat ja vuokravastuut €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.2019 olivat 6 234 € / asukas ja 5 407 € / asukas vuotta aikaisemmin.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Tunnusluku esitettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä ja kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tämän tunnusluvun esittäminen uuden 1.1.2019 voimaan astuneen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisoikeuden mukaan on poistettu, mutta on kaupungin tilinpäätökseen kuitenkin laskettu informaationa.

Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa esitetyn mukaisesti ja käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingisopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana konsernin taseessa.

Tunnusluku oli 87,2 % vuonna 2019, 78,6 % vuonna 2018 ja 48,6 % vuonna 2017.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainasaamiset olivat 47,431 M€ ja lisääntyivät edellisestä vuodesta 0,472 M€.

TASE 312.2019
Varkauden kaupunki
1000 €

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	359	571
Muut pitkävaikutteiset menot	0	3
Aineettomat hyödykkeet	359	574
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	28 717	28 554
Rakennukset	57 027	57 658
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 780	12 528
Koneet ja kalusto	1 969	2 272
Muut aineelliset hyödykkeet	25	25
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 409	1 307
Aineelliset hyödykkeet	103 928	102 344
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	43 758	43 484
Muut lainasaamiset	47 431	46 959
Muut saamiset	34	33
Sijoitukset	91 223	90 476
PYSYVÄT VASTAAVAT	195 510	193 394
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	261	260
Vaihto-omaisuus	261	260
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 224	3 407
Lainasaamiset	706	689
Muut saamiset	1 158	1 933
Siirtosaamiset	1 790	931
Lyhytaikaiset saamiset	7 879	6 960
Saamiset yhteensä	7 879	6 960
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	10 332	17 999
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 472	25 219
VASTAAVAA YHTEENSÄ	213 982	218 613

	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Muut omat rahastot	0	0
Ed.tilikauden ylijäämä	17 468	21 128
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 331	-3 660
OMA PÄÄOMA	115 031	108 700
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraus	0	12 500
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	989	1083
Muut pakolliset varaukset	331	163
PAKOLLISET VARAUKSET	1 319	1 246
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	277	141
Muut toimeksiantojen pääomat	25	25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	301	166
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	46 782	31 460
Lainat julkisyhteisöiltä	11	0
Muut velat	17	17
Pitkäaikainen	46 811	31 477
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	16 000	20 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	2 603	2 603
Lainat julkisyhteisöiltä	2 091	14 325
Lainat muilta luotonantajilta	6 080	5 199
Lyhytaikaiset ostovelat	7 669	7 196
Muut velat	1 589	1 303
Siirtovelat	14 488	13 898
Lyhytaikainen	50 519	64 524
VIERAS PÄÄOMA	97 330	96 001
VASTATTAVA YHTEENSÄ	213 982	218 613

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	53,8	55,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	55,8	55,9
Lainat ja wokravastuut, 1000 e	128 283	112 684
Lainat ja wokravastuut, e/asukas	6 234	5 407
Kertynyt yli-ajäämä, 1000 e	23 799	17 468
Kertynyt yli-alijäämä e/asukas	1 157	838
Lainakanta, 1000 e (sis. konsernitilin)	73 566	73 586
Lainakanta e/asukas	3 575	3 531
Lainakanta, 1000 e (ilman konsernitiliä)	67 487	68 388
Lainakanta e/asukas	3 280	3 283
Lainasaamiset, 1000 e	47 431	46 959
Asukasmäärä	20 577	20 829

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma on muodostettu kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Kaupungin kokonaistulot olivat 197,282 M€ ja kokonaismenot 205,512 M€. Kokonaistulojen ja menojen erotus oli 8,230 M€. Tämä vastaa rahavarojen muutosta vuoden 2019 aikana vähennettynä ”Muut maksuvalmiuden muutokset” – erän summalla.

TULOT		MENOT	
	€		€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	45 872 308	Toimintakulut	174 131 964
Verotulot	78 952 915	Valmistus omaan käyttöön	-762 152
Valtionosuudet	49 527 745	Korkokulut	408 595
Korkotuotot	816 689	Muut rahoituskulut	155 120
Muut rahoitustuotot	1 392 570	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot	196 223	+/- Pakollisten varausten muutos	-73 577
Tulorahoituksen korjauserät		- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	-54 987
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	-167 504	luovutustappiot	
luovutusvoitot		Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	10 756 345
Rahoitusosuudet investoinnit	25 000	Ennakkomaksut	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	207 309	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	681 289
Antolainasaamisten vähennys	209 065	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 150 593
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 249 721	Lyhytaikaisten lainojn vähennys	3 119 265
Kokonaistulot yhteensä	197 282 040	Kokonaismenot yhteensä	205 512 452

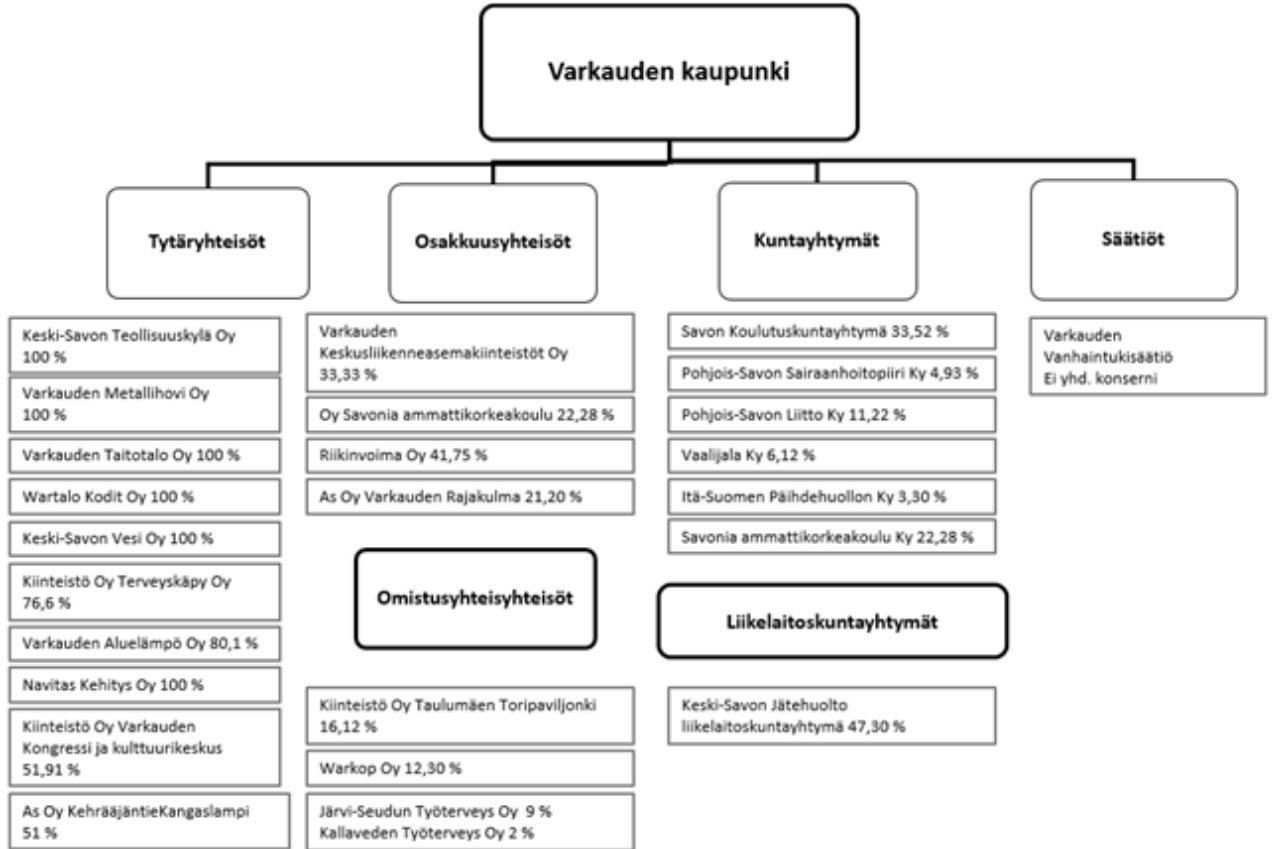
Täsmäytys

Kokonaistulot - kokonaismenot	-8 230 412
Muut maksuvalmiuden muutokset	563 603
	<u>-7 666 809</u>

Rahavarat 31.12.2019	17 998 549
Rahavarat 1.1.2019	-10 331 740
	<u>7 666 809</u>

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernirakenne 31.12.2019

Kuntakonsernin vuoden 2019 toiminnalle asetetut keskeiset tavoitteet

Vuoden 2019 talousarvio sisälsi merkittävimmille tytäryhtiöille asetetut toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutuminen on selostettu yksityiskohtaisemmin toimintakertomuksen osassa 5 *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen*.

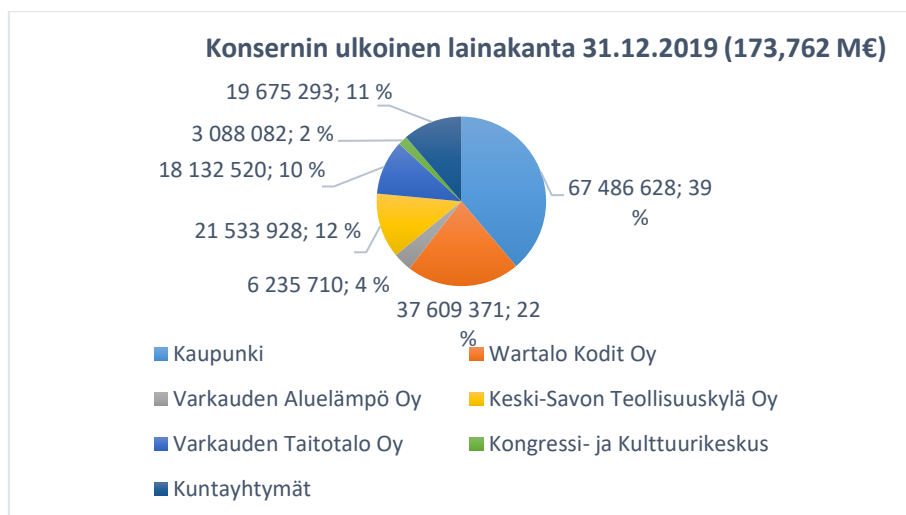
Kuntakonsernille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Konsernijohdolle asetetut tavoitteet 2019

	TA2019	TOTEUTUMA 2019
Konsernin toimintatuotot toimintamenoista, %	48,0 %	47,1 %
Konsernin vuosikate poistoista %	väh. 100,0 %	103,7 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	väh. 50,0 %	37,6
Omavaraisuusaste kuvaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä, konsernin omavaraisuusaste tp 2018 oli 36,9 %		
Konsernin lainakanta €/asukas; 31.12.18 / 8 723 €/as.	Konsernin lainakanta kasvaa samassa suhteessa kuin kuntien keskimääräinen konsernivetka	Konsernin lainakanta 31.12.2019 oli 173,762 M€ eli 8 444 €/as. Kuntien 2019 konsernivetkan tilastotietoja ei vielä saatavilla.
Konsernin yli /-alijäämä	Konsernin toimintakatteen kasvu ei ylitä verorahoituksen muutosta. Tilikauden tulos on ylijäämäinen.	Konsernin toimintakate oli -128,901 M€ ja heikentyi edell.vuodesta 3,4 M€/-2,7 %. Verorahoitus vähentyi 2,7 M€/-1,9 %. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,1 M€.
Takaukset, € (takaukset 31.12.2018 yht. 58,066 M€)	Takausvastuut eivät kasva vuoden 2018 tasosta merkittävästi	Takausvastuut olivat yht. 53,211 M€ ja vähentyivät 4,8 M€.

Varkauden kaupungin tytäryhtiöt

Yhtiö	Talousarviot 2019				Toteutuma 2019			
	Omistus %	Tilikaud. voitto (-tappio), €	Investoinnit TA 2019 €	Lainakanta 31.12.19 €	Tilikaud. voitto (-tappio), €	Investoinnit TP 2019 €	Lainakanta 31.12.19 €	
Wartalo Kodit Oy	100,0	0	0	37 909 000	-27 793	0	37 909 371	
Varkauden Aluelämpö Oy	80,1	1 097 000	600 000	6 236 000	716 892	549 190	6 235 710	
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	100,0	350 000	0	22 863 000	159 856	0	23 345 703	
Varkauden Taitotalo Oy	100,0	300 000	1 300 000	19 165 000	58 966	0	18 615 853	
Keski-Savon Vesi Oy	100,0	3 200	1 400 000	45 414 000	-84 112	1 140 398	45 414 000	
Navitas Kehitys Oy	100,0	0	0	0	2 474 424	24 658	0	
Varkauden Metallihovi (ei toimintaa)	100,0	0	0	0				
Kongressi- ja kulttuurikeskus	51,9	0	0	6 368 000	-9 406	0	3 279 664	
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	76,6	500	0	0				

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistetty	Ei yhdistetty
Tytäryhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	3	
Muut yhtiöt	1	
Osakkuusyhtiöt	3	1
Omistusyhteisyhtiöt		4
Kuntayhtymät	5	
Liikelaitoskuntayhtymät	1	
Säätiöt ja yhdistykset		1
Yhteensä	19	6

Konsernitilinpäätökseen yhdistetyt tytäryhtiöt:

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus, Navitas Kehitys Oy, Varkauden Aluelämpö Oy, Varkauden Taitotalo Oy, Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy, As Oy Kehräjäntie ja Varkauden Metallihovi Oy.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat kuntayhtymät:

Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri Ky, Pohjois-Savon Liitto, Vaalijalan Ky, Itä-Suomen Päihdehuollon Ky.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä.

Osakkuusyhteisöissä on yhdistelty Savonia Ammattikorkeakoulu Oy ja Riikinvoima Oy. Yhteisön vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelemättä osakkuusyhteisöissä Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy ja As Oy Rajakulma.

Omistusyhteisyhteisöistä yhdistelemättömät ovat: Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki, Warkop Oy, Järvi-Seudun Työterveys Oy (omistusosuus 9 %) ja Kallaveden Työterveys Oy (omistus 2 %). Säätiöistä ja yhdistyksistä yhdistelemättömät ovat: Varkauden Vanhaintukisäätiö

Muita yhteisöjä, joita kaupunki on myös tukenut merkittävästi, on Varkauden Teatterin Kannatusyhdistys.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 30.10.2017 § 72, joka tuli voimaan 1.11.2017. Konserniohjetta on täsmennetty vuoden 2018 aikana ja tehdyt muutokset hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 42.

Konserniohjeissa on määritelty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, konsernijaoston, lautakuntien ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta konserniohjauksessa. Tytäryhteisöjen edustajat hallintoelimiinsään arvioivat johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Tytäryhteisöt on velvoitettu pyytämään ohjeita/kannanottoa konsernijohtolta ennen merkittäviä päätöksiä (mm. toiminnan laajentaminen, takaukset, merkittävät investoinnit). Konserniohjeessa on ohjeistettu

tytäryhtiötä kirjanpidosta, tilintarkastuksesta ja raportoinnista sekä hankinnoista, rahoitushuollosta, riskien hallinnasta, henkilöstöpolitiikasta ja tiedottamisesta.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain talousarviossa tavoitteet keskeisille konserniyhteisöille. Tytäryhteisöt raportoivat osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

Hallintosäännön luvun 3 mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, jonka tehtävät hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaisesti ovat seuraavat:

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistele kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Hallintosäännön 20 luvun 1 §:m mukaisesti konsernijaosto 26.9.2018 § 36 sekä kaupunginhallitus 1.10.2018 § 229 ovat päättäneet johtoryhmän jäsenten valvontavastuun jaosta tytäryhteisöissä. Omistajan ohjauksen valvontavastuu pitää sisällään yhtiössä/yhteisössä mm. kaupungin edunvalvonnan, yhteydenpidon kaupungin nimeämiin edustajiin ja omistajapoliittisten linjausten välittämisen heille sekä yhteisöille mahdollisesti perustetun ohjausryhmän asioiden valmistelun ja koolle kutsumisen. Tytäryhtiöiden tilannekatsaus ja kuulumiset käsitellään johtoryhmässä säännöllisesti.

Kaupunginvaltuuston tytäryhtiöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty tilinpäätöksessä kohdassa Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen.

Kaupungin omistajapoliittisen ohjelman laadinta on aloitettu ja käsitellään hallintosäännön uudistuksen yhteydessä vuoden 2020 aikana. Omistajapolitiikalla linjataan mm. missä yhteyksissä kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana sekä mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Toimintakertomuksen osassa *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen* on selvitetty olennaiset muutokset tytäryhteisöissä.

Kaupungin takausvastuut olivat vuoden 2019 lopussa 53,2 M€, mikä on 4,8 M€ edellisvuotta vähemmän. Takausvastuiden kokonaismäärästä 52,8 M€ kohdistui tytäryhteisöjen takausvastuisiin.

Wartalo Kodit Oy:stä ja Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:stä tehtiin riskikartoitukset.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n kaupungin takaamille lainoille hyväksyttiin rahoitusjärjestelyn muutoksia kaupungin valtuustossa 24.9.2018 § 74–75. Valtuusto on myös hyväksynyt 25.2.2019 § 17 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n kaupungin takauslainaa koskevan maksujärjestelysopimuksen ja kaupunki myönsi vuoden 2019 lainan hoitokulujen suorittamista varten 0,671 M€:n suuruisen antolainan. Yhtiö maksaa sopimuksen mukaan lainanhoitokulut takaisin kaupungille viiden vuoden aikana.

Varkauden kaupunki maksoi Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n puolesta takauslainan korko- ja lyhennyskuluja 97 359 € (Kh 23.4.2019 § 121.)

Varkauden kaupunki myönsi Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle 199 999 € de minimistuen (Kv 17.6.2019 § 58)

Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki Ry:n toiminta loppui 31.12.2018 ja yhdistyksen varat ja velat siirtyivät kaupungille valtuuston 10.12.2018 § 102 päätöksen mukaisesti 1.1.2019 alkaen. Yhdistys omisti asunto-osakkeita As Oy Kehräjäntiestä, jotka siirtyivät fuusion yhteydessä Varkauden kaupungille. Yhdistyksen omistusosuus yhtiöstä oli 51 %, joten As Oy Kehräjäntiestä muodostui kaupungin tytäryhteisö.

Työterveyshuollon palvelut päätettiin yhtiöittää vuoden 2019 alusta siten, että Varkauden kaupunki, Kuopion kaupunki, Siilinjärven kunta ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri perustivat kaksi työterveyshuollon yhtiötä. Toisen yhtiön, Järviseudun Työterveys Oy:n tarkoitus on järjestää omistajiensa henkilöstön työterveyshuolto ja toiseen markkinayhtiöön, Kallaveden Työterveys Oy, siirtyvät ne ulkopuoliset asiakkaat (mm. yritys- ja yrittäjäasiakkaat,) jotka valitsevat kokonaisvaltaisen työterveyshuollon palvelun. Varkauden kaupungin omistusosuus Järviseudun Työterveys Oy:stä on 9 % ja Kallaveden Työterveys Oy:stä 2 %.

Varkauden kaupunki lunasti Navitas Kehitys Oy:n ulkopuoliset osakkeet vuoden 2019 aikana, jonka jälkeen kaupungin omistusosuus Navitas Kehitys Oy:stä on 100 %.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n rakennuttajatiimi on työskennellyt tiiviissä yhteistyössä kaupungin kanssa uudessa terveystyökaluhankkeessa sekä myös uimahallihankkeessa. Terveystyökaluhankkeen projektipäällikkönä toimii Navitas Kehitys Oy:n kiinteistöpäällikkö.

Konsernitilirakennetta uudistettiin ja kaupunginhallitus hyväksyi konsernitilirakenteen sekä sen käytön periaatteet kokouksessaan 21.10.2019. Uusi konsernitili perustettiin Pohjois-Savon Osuuspankkiin 1.11.2019 alkaen.

Kaupungin tilinpäätöksen rahavaroihin sisältyvät myös konsernin pankkitilille liittyneiden tytäryhtiöiden rahavarat. Konsernitilin yhtiöiden 31.12.2019 rahavarojen osuus (6,080 M€) esitetään kaupungin taseessa lyhytaikaisena lainana ja yhtiöiden käyttämä konsernitili limiitti (0,706 M€) esitetään kaupungin taseessa lyhytaikaisissa saamisissa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla (116/2017) on annettu ohjeita johdannais sopimusten/ koronvaihtosopimusten käsittelystä sekä Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 1/2019 johdannais sopimusten käsittelystä kuntien liitetiedoissa. Ohjeistuksen mukaan varovaisuuden periaatetta noudattaen koronvaihtosopimusten negatiiviset arvot tulee kirjata kuluksi ja pakolliseksi varaukseksi.

Tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä on esitetty tuloslaskelmaan vaikuttaneita koronvaihtosopimuksista johtuvia pakollisia varauksia taseessa yhteensä 0,338 M€.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Hallintosäännön luvun 20 mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus, konsernijaosto ja kaupunginjohtaja sekä ne viranhaltijat, joiden tehtäväksi kaupunginhallitus on määrännyt vastata omistajaohjauksesta tytäryhtiöiden osalta.

Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista ja hyväksyy konserniohjeet.

Hallintosäännön 20 luvun 2 §:n mukaan kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin omistajapolitiikan toteutuksesta ja huolehtii omistajaohjauksen käytännön toteuttamisesta sekä konsernivalvontaan kuuluvien asioiden esittelystä ja raportoinnista konsernijaostolle ja kaupunginhallitukselle.

toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty tilinpäätöksessä kohdassa *Kooste tytäryhteisöistä*.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeessa on asetettu tavoitteeksi toimia yhteistyössä seuraavissa asioissa:

merkittävät hankinnat, investoinnit ja niiden rahoitus, taloudellisesti merkittävät ja pitkäaikaiset sopimukset, henkilöstöpolitiikka, keskitetyt konsernipalvelut kuten toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut ja tietohallinnon palvelut.

Tavoitteena on saada toiminnallista ja taloudellista hyötyä keskittämällä / yhteistoiminnalla.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, joka perustuu tehtyyn riskien kartoitukseen. Kartoituksen pohjalta määritellään ne periaatteet, joiden mukaan vahinkoriskejä siirretään vakuutusyhtiön kannettavaksi.

Riskienhallinnan järjestämisestä kuntakonsernissa voidaan arvioida mm. seuraavin perustein:

- Onko riskienkartoitus tytäryhteisöissä ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- Onko kuntakonsernissa onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa?

Täysin yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa ei ole noudatettu konsernissa. Yhtiöiden toimiala, suuruus ja erilaiset tarpeet ohjaavat omaisuuden ja toiminnan vakuuttamista (vakuutusmuodot, omavastuut).

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajien ilmoituksen mukaan riskienkartoitus on ajan tasalla. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n ja Wartalo Kodit ry:n riskikartoitukset ovat valmistuneet. Riskikartoituksissa nousi esille asioita, jotka edellyttävät toimenpiteitä yhtiöiden talouden tasapainottamiseksi ja rahoitusriskien hallinnaksi.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma (1000 €)

	2019	2018
Toimintatuotot	115 642	117 935
Toimintakulut	-245 478	-244 266
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	934	867
TOIMINTAKATE	-128 901	-125 465
Verotulot	78 113	78 325
Valtionosuudet	67 453	64 500
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	500	218
Muut rahoitustuotot	1 191	1 650
Korkokulut	-1 808	-2 125
Muut rahoituskulut	-381	-719
Rahoitustuotot ja -kulut	-497	-977
VUOSIKATE	16 167	16 384
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 207	-12 418
Omistuksen eliminointierot	147	0
Arvonalentumiset	-2 381	-3 588
Poistot ja arvonalentumiset	-15 440	-16 007
TILIKAUDEN TULOS	727	378
Tilinpäätössiirrot	18	973
Tilikauden verot	-302	-471
Laskennalliset verot	-103	113
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-230	-380
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	110	613
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,1	48,3
Vuosikate/Poistot, %	104,7	102,4
Vuosikate, euroa/asukas	786	787
Asukasmäärä	20577	20829

Konsernin rahoituslaskelma (1000 €)

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 167	16 384
Tilikauden verot	-302	-471
Tulorahoituksen korjaukset	-1 798	-1 570
Tulorahoituksen korjaukset	-1 729	-1 704
Pakolliset varaukset	-69	134
	14 067	14 343
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 122	-23 235
Rahoitusosuudet investointimenoihin	113	1 211
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 202	8 296
	-17 807	-13 728
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 740	615
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-288	-444
Antolainasaamisten vähennykset	81	28
	-207	-416
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	321 836	17 881
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 778	-17 807
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 085	7 446
	-8 026	7 520
Oman pääoman muutokset	-112	-131
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	180	74
Vaihto-omaisuuden muutos	-56	66
Saamisten muutos	1 418	-3 309
Korottomien velkojen muutos	2 119	5 322
	3 661	2 153
Rahoituksen rahavirta	-4 685	9 126
Rahavarojen muutos	-8 425	9 741
Rahavarat 31.12.	25 155	33 759
Rahavarat 1.1.	33 579	23 838
Rahavarojen muutos	-8 425	9 741
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-2 754	138 323
Investointien tulorahoitus, %	85,1	74,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,7
Lainanhoitokate	0,7	0,9
kassan riittävyys, pv	32,0	42,0
Asukasmäärä	20 577	20 829

Konsernitase 31.12.2019 (1000 €)

VASTAAVAA		
	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	993	1 326
Muut pitkävaikutteiset menot	39	463
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	76	21
Aineettomat hyödykkeet	1 107	1 810
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	32 662	32 671
Rakennukset	166 836	171 333
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 238	37 984
Koneet ja kalusto	9 174	10 219
Muut aineelliset hyödykkeet	5 622	5 701
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 655	3 866
Aineelliset hyödykkeet	264 186	261 774
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	15 833	14 923
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkei-	1 434	1 116
Joukkovelkakirjasaamiset	156	156
Muut lainasaamiset	796	877
Muut saamiset	593	305
Sijoitukset	18 812	17 376
PYSYVÄT VASTAAVAT	284 105	280 960
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	391	634
Lahjoitusrahastojen varat	146	122
Muut toimeksiantojen varat	123	173
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	659	929
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	768	712
Keskeneräiset tuotteet	121	121
Vaihto-omaisuus	889	833
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 115	5 507
Lainasaamiset	20 525	21 924
Muut saamiset	348	358
Pitkäaikaiset saamiset	25 989	27 789
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 815	10 294
Lainasaamiset	-649	0
Laskennalliset verosaamiset	1	0
Muut saamiset	2 026	2 681
Siirtosaamiset	5 107	3 791
Lyhytaikaiset saamiset	16 300	16 766
Saamiset	42 289	44 554
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	101 901	751 605
Rahoitusarvopaperit	101 901	751 605
Rahat ja pankkisaamiset	25 053	32 828
VAIHTUVAT VASTAAVAT	68 333	78 966
VASTAAVAA	353 098	360 854

Konsernitase 31.12.2019 (1000 €)

	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	1	2
Muut omat rahastot	1 167	1 219
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	35 919	35 306
Tilikauden yli-/alijäämä	110	613
OMA PÄÄOMA	128 430	128 372
VÄHEMMISTÖOSUDET	3 768	4 192
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	989	1 083
Muut pakolliset varaukset	1 982	1 956
PAKOLLISET VARAUKSET	2 970	3 039
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	672	778
Lahjoitusrahastojen pääomat	150	125
Muut toimeksiantojen pääomat	182	205
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 004	1 108
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	142 986	132 729
Pääomalainat	3 088	3 088
Lainat julkisyhteisöiltä	11	0
Muut velat	2 646	2 559
Pitkäaikainen vieras pääoma	148 731	138 376
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	16 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 586	29 746
Lainat julkisyhteisöiltä	2 091	14 325
Lainat muilta luotonantajilta	0	1 900
Saadut ennakot	1 450	1 632
Ostovelat	11 180	9 974
Muut velat	3 622	3 002
Siirtovelat	23 532	24 608
Laskennalliset verovelat	684	580
Lyhytaikainen vieras pääoma	68 195	85 768
VIERAS PÄÄOMA	216 925	224 143
VASTATTAVAA	353 098	360 854
Konsernitaseen tunnusluvut:		
Omavaraisuusaste, %	37,6	36,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,5	85,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	242 270	264 551
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	11 774	12 694
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	36 029	35 919
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 751	1 724
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	173 762	181 788
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	8 444	8 723
Lainasaamiset, 1000 euroa	952	1 032
Asukasmäärä	20 577	20 829

1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, jotta tuloslaskelmaa ja tasetta tarkastelemalla ei jää olennaisia kaupungin ja konsernin talouteen liittyviä seikkoja havainnoimatta. Tilinpäätöksen liitetiedoilla täydennetään tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut liitetietoyleisohjetta ja antanut 11.6.2019 uuden yleisohjeen tilinpäätöksen liitetietojen laatimisesta, jota on noudatettu vuoden 2019 tilinpäätöksestä lähtien. Yleisohjeessa on lisätty erityisesti vuokravastuiden ilmoittamista ja esittämistä koskevia ohjeita. Lisäksi on tarkennettu mm. malleja valtionosuuksista, koronvaihtosopimuksista, pakollisista varauksista, omistuksesta muissa yhteisöissä sekä tuloksen käsittelyerien huomioimista yli-/ alijäämän esittämisessä.

Tilinpäätöksen liitetiedot on eritelty kohdassa 4 Liitetiedot.

1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOSEN KÄSITTELY

Asiaa koskeva säätely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävytydestä talouden tasapainottamiseksi.

Varkauden kaupungin tilikauden tulos muodostui alijäämäiseksi 6,169 M€. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä jatkettiin nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennusten taseen jäljellä olevan jäännösarvon alaskirjausta (arvonalentuminen), joka vaikutti tilikauden tulokseen heikentävästi 2,311 M€.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä on tuloutettu taseeseen aikaisemmilta vuosilta kertyneet investointivaraudet 12,5 M€. Investointivaraudet kohdistuivat lähes kokonaan uuden sairaalarakennuksen investointia varten. Koska Varkauden Terveyskampus-rakennushanke ei tule investointina kaupungin taseeseen, vaan toteutetaan elinkaarileasing-hankkeena, on taseen kaikki investointivaraudet 12,5 M€ tuloutettu (purettu) vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Varausten tulouttamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 6,331 M€.

Vuoden 2018 tilinpäätöksen mukainen taseen kumulatiivinen ylijäämä oli 17,468 M€ ja on vuoden 2019 ylijäämän (6,331 M€) jälkeen 23,799 M€.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos	-6 168 680,83 €
Varausten muutos, vähennys	12 500 000,00 €
Tilikauden ylijäämä	6 331 319,17 €

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kaupungin tilikauden ylijäämä on 6 331 319,17 €, joka siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien lisäykseksi.

2 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Toni Leppänen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Huhtikuussa toimitettiin eduskuntavaalit ja varsinainen vaalipäivä oli 14.4.2019. Toukokuussa toimitettiin EU-vaalit, joiden varsinainen vaalipäivä oli 15.5.2019. Ennakkoäänestystä varten perustettiin uusi ennakkoäänestyspaikka (City Market) sekä pidettiin ennakkoäänestysaikoja äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi.

Toiminnan tunnusluvut	TP 2019 Eu-vaalit	TP 2019 Eduskuntavaalit	TP2018 Presidentinvaalit	Muutos % Edusk./pre- sid.vaali
Äänioikeutetut:				
Äänioikeutetut, Suomessa asuvat Suomen kansalaiset	17 210	17 192	17 401	-1,2
Ennakolta äänestäneet	3 229	6 000	5 877	2,1
- ennakkoäänestysprosentti äänioikeutetuista	18,6	30,0	32,2	-2,2 %-yks.
Vaalipäivänä äänestäneet	2 529	5 162	5 488	-5,9
- äänestysprosentti äänioikeutetuista	14,7	34,6	30,1	4,5 %-yks.
Äänestäneet yhteensä	5 758	11 162	11 365	-1,8
- äänestysprosentti äänioikeutetuista	33,3	64,6	62,3	2,3 %-yks.
Hyväksytyt ennakkoäännet	3 214	5 960	5 866	1,6
Hyväksytyt äänestysliput	5 732	11 097	11 328	-2,0
Hylätyt ennakkoäännet	15	40	11	263,6
Hylätyt äänestysliput	11	25	37	-32,4

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu- yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	38 282	60 000	15 600	75 600	75 684	84	0,1
Kulut	-58 499	-98 590	-17 400	-115 990	-116 052	-62	0,1
Toimintakate	-20 217	-38 590	-1 800	-40 390	-40 368	22	-0,05
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-20 217	-38 590	-1 800	-40 390	-40 368	22	-0,05

=valtuustoon nähden
sitovat erät

Toimintakuluja muodostui hieman ennakoitua enemmän mm. uuden ennakkoäänestyspaikan lisäyksen ja ennakkoäänestysaikojen pidentämisestä johtuen. Oikeusministeriö suoritti kertakorvauksen valtiollisten vaalien järjestämismenoista (2,2 €/äänioikeutettu). Kertakorvaus kattoi 65,2 % vaalimenoista.

2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Valtuusto on kokoontunut vuoden aikana 14 kertaa. Valtuuston Varkaus 90 - juhluvuoden kokous pidettiin 26.6.2019, jossa vierailijana ja puhujana oli mm. kunta- ja omistusoikeusministeri Sirpa Paatero.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-171 269	-148 694	-9 962	-158 656	-168 207	-9 551	6,0
Toimintakate	-171 269	-148 694	-9 962	-158 656	-168 207	-9 551	6,02
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	-31 611	-31 611	-
Tilikauden tulos	-171 269	-148 694	-9 962	-158 656	-199 818	-41 162	25,94
=valtuustoon nähden sitovat erät							

Toteutuma ylitti budjetoidun 9 551 € arvoitua suurempien kokouskulujen johdosta. Kaupunginvaltuusto koontui vuoden aikana 14 kertaa (v. 2018 13 kertaa).

2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa sekä kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen kaupunginvaltuuston tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunnassa on käsitelty sidonnaisuusrekisterissä tapahtuneet muutokset sitä mukaan, kun niitä on tullut rekisteriin. Sidonnaisuudet on käsitelty ja merkitty tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.12.2019 § 112.

Tarkastuslautakunnan kokouksia oli vuonna 2019 14 kpl. Tarkastuslautakunta on osallistunut koulutuksiin 2 päivää.

Tarkastuslautakunnan tutustumis-/arviointikäynnit olivat uimahalli ja Savon Koti.

Vuoteen 2019 kohdistuvia tilintarkastuspäiviä ostettiin 44,5 päivää.

Tarkastustoimella ei ole erillistä henkilöstöä. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät tuottaa hallintopalvelut.

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupungin johdon, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen.	Vuosittain.	Tarkastuslautakunnan kuulemisiä on suoritettu vuosisuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu ■
Tutustumis-/arviointikäynnit toimipaikoilla	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta	Tarkastuslautakunnalla on ollut vuoden aikana kaksi tutustumis-/arviointikäyntiä.	Toteutuu ■
Laatia koko konsernista arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella.	Koko konsernia kattava toimintaa ohjaava arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus	Arviointikertomus annettiin kaupunginvaltuustolle tilinpäätöskokouksessa 17.6.2019.	Toteutuu ■

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	76 982	90 000	0	90 000	79 007	-10 993	-12,2
Kulut	-76 982	-90 000	36	-89 964	-79 007	10 957	-12,2
Toimintakate	0	0	36	36	0	-36	-100,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	36	36	0	-36	-100,0

=valuustoon nähden sitovat erät

Talousarvion toimintakate toteutui arvioitua pienempänä lähinnä asiantuntijapalveluihin varatun määrärahan alhaisempana käyttönä. Tarkastustoimen palvelut kohdennetaan toimialoille sisäisenä laskutuksena, josta muodostuu tarkastustoimen tulot.

2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari ja kaupunginhallituksen jäsenet

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Kaupunginhallitus käynnisti vuosien 2020 - 2025 talouden tasapainottamisohjelman laatimisen. Talouden tasapainottamisen selvitystyötä / laadintaa konsultoi KPMG Oy.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä siihen liittyvää tuloksellisuus- ja laatu-kampanjaa tukeva kehittämiskampanja on kattavasti käynnissä	Työyhteisöjen ja -yksiköiden osallisuus tuottavuus- ja laatukampanjan mukaisissa kehittämisprosesseissa Kehitettyjen prosessien sekä uusien tai uudistettujen palvelutuotteiden määrä	Kaikki työyhteisöt ja -yksiköt mukana tuottavuus- ja laatu-kampanjan mukaisissa kehittämistoimissa Kaikissa työyhteisöissä ja -yksiköissä kehitystyön alla vähintään yksi prosessi tai uusi/uudistettava palvelu	Kaupunkistrategian rinnalla on toimeenpantu 100 + 1 tekoa varkautealaisten hyväksi -kehittämiskampanjaa. Kehittämällä haetaan sekä tuottavuutta että asiakastytyvyyttä ja laatua. Kehittäjäverkosto on toiminut strategian mukaisesti ja yhtenä näkyvänä toimenpiteenä Wiksut-kehittäjämessuilla huhtikuussa esiteltiin yli 30 kehittämistekoa. Kehittämiskampanjaan liittyvään palkitsemisohjelmaan ilmoitettiin yhteensä 49 kehittämistekoa kaikilta toimialoilta ja osa esityksistä oli myös poikkihallinnollisia. Yhteensä 67 työntekijälle esitettiin henkilökohtaista tulospalkkiota kehittämisestä ja työstä varkautealaisten hyväksi.	Toteutuu

Kaupunkistrategian mukaiset pääprosessit ja niitä tukevat alaprosessit on tunnistettu ja kuvattu. Keskeisimpien prosessien kehitystyö on käynnistynyt.	Työyhteisöjen ja -yksiköiden osallisuus prosessien kehittämisessä eli prosessikuvauksiin liittyvän työskentelyn kattavuus Kehittämisprosessissa olevien prosessien määrä	Kaikki kaupunkistrategian neljän kärkitavoitteen mukaiset pääprosessit on tunnistettu ja kuvattu. Prosessien kuvaaminen on käynnistynyt kaikissa työyhteisöissä ja -yksiköissä.	Pääprosessien työstämistä on jatkettu strategia kärkiryhmien toimesta ja jatketaan edelleen. Pääprosesseja on kuvattu kaupungintalon 3. kerroksen valkotauluille kaikkien tutustuttavaksi ja toimeenpanon seuraamiseksi.	Toteutuu osittain
Kaupunkikonsernin talouden tasapainon säilyttäminen	Konsernin toimintakate ja verorahoitus (verot ja valtionosuudet)	Konsernin toimintakate kasvaa vähemmän kuin verorahoitus	Konsernin tuloslaskelman toimintakate kasvoi/heikentyi 3,436 M€ / 2,7 % edellisvuodesta. Konsernin verorahoitus (verot ja valt.osuudet) kasvoi 2,741 M€ / 1,9 % edellisvuodesta.	Ei toteudu
	Konsernin vuosikate % - poistoista	Vuosikate kattaa poistoista väh. 100 %	Konsernin vuosikate oli 16,167 M€ kattoi poistoista 104,7 %.	Toteutuu
	Konsernin lainamäärän muutos	Konsernivelka ei kasva merkittävästi vuoden 2018 tasosta	Konsernivelan määrä oli 173,8 M€ ja vähentyi edellisestä vuodesta 8,0 M€.	Toteutuu
Omistaja- ja konserniohjaus tukevat konsernin etua	Laaditaan omistajapoliittiset ohjeet	Ohjeet valmiina 30.6.	Omistajapoliittisten ohjeiden valmistelu on käynnistynyt. Ohjeita ei saatu päätöksentekoon suunnitellussa aikataulussa muiden käsittelyssä olevien sääntöjen ja ohjeiden viivästyessä. Omistajapoliittiset ohjeet tuodaan päätöksentekoon kevään 2020 aikana.	Toteutuu osittain
Palvelun laatu ja asiakaskokemus paranevat	Asiakaspalaute	Dokumentoidut asiakaspalautteet paranevat	Toimialoilla ja palvelualueilla kerätään asiakaspalautteita mutta koska järjestelyt ovat vielä niin hajanaisia, palautteiden seuranta ei ole pysytty tekemään keskitetysti talousarviovuoden 2019 aikana.	Toteutuu osittain
Työn tuottavuus ja tehokkuus lisääntyy	Palkkakustannukset Sijaisten palkkakustannukset Sairauspoissaolot (työkyvyttömyyden kustannukset)	Palkkakustannukset pienenevät kaikilla toimialoilla - 10 % verrattuna TP2016. Sosiaali- ja terveystoimen sijaisten palkat pienenevät - 0,2 M€ verrattuna TP2016	Palkkakustannukset kasvoivat TP2016 verrattuna 5,0 %. TP2018 verrattuna palkkakustannukset kasvoivat 2,0 %. Sosiaali- ja terveystoimen sijaisten palkat (tilinro 4021) olivat noin 21 % korkeammat verrattuna TP2016. Vuoteen 2018 verrattuna sijaisten palkat olivat pienentyneet - 4,2	Ei toteudu

		Sairauspoissaolot pienenevät yhteensä 1,1 pv/hlö verrattuna TP2016	<p>% Luvut eivät kuitenkaan ole välttämättä luotettavia, koska kirjaustavat vaihtelevat yksiköittäin eli sijaisten palkkoihin kuuluvia kirjauksia tehdään myös vakituisten palkkoihin (4005), budjetointitavasta riippuen.</p> <p>Sairauspoissaolot laskivat sivistystoimessa ja liikunta- ja vapaa-aikatoimessa. Muilla toimialoilla sairauspoissaolot nousivat. Koko kaupungin tasolla sairauspoissaolot laskivat 0,1 pv/htv.</p>	
Sisäinen ja ulkoinen työnantajamielikuva paranee	Työhyvinvoinnin kokemus ja henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökyselyn (pulssikyselyn) tulokset pysyvät vähintään samalla tasolla (kokonaiskeskiarvo 3,8)	<p>Henkilöstökyselyn (pulssikyselyn) tulokset nousivat 0,1 (kokonaiskeskiarvo 3,9).</p> <p>Halukkuus suositella työnantajaa kasvoi: positiivisten arvioiden osuus nousi 72 %:sta 77 %:iin. Myös kokemus esimiestyön onnistumisesta parani eli positiivisten arvioiden osuus kasvoi 70 %:sta 76 %:iin.</p>	Toteutuu ■
Osallisuuden ja lähi-demokratian vahvistaminen	Osallistuva budjetointi	Osallistuvan budjetoinnin osuus talousarviovuonna on 30 000 €.	<p>Vuoden 2019 aikana kaupunki avasi Kauppakatu 13 Olohuone-monitoimitilan, joka on tarkoitettu kuntalaisten, yhdistysten, yhteisöjen ja kaupungin omien yksiköiden käyttöön. Tila on ollut aktiivisessa käytössä, asiakkaiden määrän kasvaessa kuukausi kuukaudelta. Suosituimpia päiviä ovat olleet erilaiset teemapäivät sekä keskiviikon Yhteisen keittiön soppapäivät. Toiminta jatkuu myös vuonna 2020 ja laajentuu myös Kangaslamille.</p> <p>Kaupungin osallisuuskoordinaattorina aloitti 1.4.2019 Tarja Tomperi.</p> <p>Osallistuvan budjetoinnin 30 000 €:n määräraha käytettiin hyvinvointikertomuksen teemoihin. Hyvinvointirahan hakuajana saatiin 12 hakemusta, joista hyväksyttiin 10.6.2019 kh:n kokouksessa 9 hanketta, yht. 14 800 €.</p>	Toteutuu ■

			Loppuosa hyvinvointirahasta kohdennettiin Liikkuva Warkaus - ohjelmalle ja Arkeen voimaa - toimintamallille.	
Sisäisen valvonnan sekä riskien seuranta ja arviointi	Sisäisen valvonnan ja riskienhallintaohjeistus	Ohjeistus päivitetty 30.6.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen valmistelu on kesken. Ohje tuodaan päätöksentekoon kevään 2020 aikana.	Toteutuu osittain

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalain 39 §:n mukaisesti kaupunginhallitus vastaa toiminnan omistajaohjauksesta ja huolehtii kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 18.12.2017 kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Valtuuston 18.12.2017 hyväksymässä konserniohjeessa on annettu tarpeelliset määräykset konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön luvun 3 ja 7§:n mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, jonka tehtävänä on mm.

- vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan

- hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman

- vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvaataan, riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä

- valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.12.2018 § 308 vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopistealueet. Toimialat ovat antaneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportit vuoden 2019 toimintakertomuksen yhteydessä.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	128 827	100 000	10 806	110 806	195 293	84 487	76,2
Kulut	-3 464 428	-3 735 989	-375 252	-4 111 241	-3 763 016	348 225	-8,5
Toimintakate	-3 335 601	-3 635 989	-364 446	-4 000 435	-3 567 723	432 712	-10,8
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 270	0	-6 270	-6 283	-13	0,2
Tilikauden tulos	-3 341 884	-3 642 259	-364 446	-4 006 705	-3 574 006	432 699	-10,8
=valtuustoon nähden sitovat erät							

Kaupunginhallituksen toimintakatteen toteutuma oli 89,2 % ja toteutui 432 712 € ennakoitua pienempänä. Merkittävimmät poikkeamat budjetoituun nähden olivat varausluonteisten määrärahojen sekä elinvoiman edistämiseen varattujen määrärahojen toteutumisessa. Varausluonteiseen määrärahaan sisältyi mm. kaupunkikeskustan kehittämiseen 50 000 € ja kaupunki-imagon kehittämiseen 50 000 € ja ko. toimenpiteitä koskevat menot

eivät toteutuneet vuonna 2019. Elinvoiman edistämiseen liittyvien määrärahojen toteutumista on selostettu tarkemmin kohdassa 2.1.4.1.

Kaupunginhallituksen toimintakate sisältää myös mm. osa-määrärahojen toteutumia:

Kaupunginjohdon (kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, konsernijaosto) toimintakateen toteutuma oli 309 261 €, tot.% 92,2.

Jäsenyydet, toteutuma 344 030 €, tot. % 88,9. Merkittävimmät maksusuudet ovat kuntien keskusjärjestöihin (Suomen Kuntaliito ja KT Kuntatyönantajat 85 975 €) sekä Pohjois-Savon liitto 214 478 €).

Avustaminen, josta merkittävimmät avustuskohdeet olivat Varkauden Teatteri 500 000 €, Sampea ja samppan-jaa kaupunkifestivaalitapahtuma 20 000 €, Savon Sampo-messutapahtuma 20 000 €. Varkauden 90 vuotta juhlatapahtuman kuluihin käytettiin 109 000 €.

Kunnallisverotuksen eli kaupungin osuus verohallinnon kustannuksista oli 466 983, tot. % 94,5 %.

Toimikuntien kokouskuluihin käytettiin 30 854 €, toteutuma 72,5 %. Vuoden aikana kokoontuivat mm. Terveyskampus ohry (6 krt.), elinkeinoryhmä (9 krt), vammaisneuvosto (7 krt), vanhusneuvosto (6 krt), talouden tasa-painottamisohry (3 krt), työllisyystyöryhmä (4 krt), vetovoimakeskus ohry (4 krt), EHS kumppanuus työryhmä (4 krt), Terveystalo ohry (2 krt), KV työryhmä (2 krt), paloasema ohry (1 krt), poliisiasian neuvottelukunta (1 krt).

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	1	1	1	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	1	1	-
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	1	1	-
Yhteensä	1	1	3	-2	-200,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	1,3	1,0	2,1	1,1	110,0

2.1.4.1 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari, kaupunginhallitus, Navitas Kehitys Oy hallitus ja toimitusjohtaja Jouko Laitinen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tehtävänä on edistää Varkauden elinvoimaisuutta, työllisyyttä, osaamista ja vetovoimaisuutta sekä toimia aktiivisesti edunvalvonnassa ja varmistaa kaupunkistrategian toteutuminen.

Varkaus on aktiivisesti viestinyt kaupungissa tapahtuvista positiivisista asioista, kuten kuntalaisten osallistamisesta saamistaan palkinnoista ja yritysten hyvästä kasvutahdista. Olemme pyrkineet vaikuttamaan oppilaitosten koulutuspaikojen monipuolistamiseen ja saavutettavuuden parantamiseen monin tavoin. Keski-Savon elinvoimatyöryhmä on toiminut hyvin Keski-Savon kuntien yhteisten toimintojen kehittämiseksi ja seudun yhteisten edunvalvontatehtävissä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Väkiluvun kasvu	Muuttoliike	Muuttoliike plussalla	Luonnollinen väestönlisäys -204, kuntien välinen muuttoliike -96, nettomaahanmuutto +48 eli muuttoliike oli -48 ja kokonaisväestömuutos -252	Ei toteudu ☐

			(vuonna 2018 väestömuutos -326)	
Työllisyysasteen nousu	Työllisyysaste	60 %	Viimeisin tieto on vuodelta 2017, 62,3 % (vuonna 2015 se oli 58,5 %)	Ei tietoa ☐
Kaupungin imagon paraneminen	Sijoittuminen muiden seutukaupunkien vertailussa	10 parhaan seutukaupungin joukossa	Tutkimusta ei tehty vuonna 2019	Ei toteudu ☒
Osaavan työvoiman saatavuus	Koulutuspaikat	Koulutuspaikat lisääntyvät	Sosionomikoulutus on käynnistynyt polkuopintoina. Syksyllä 2020 sairaanhoitajakoulutus on käynnistymässä, kuten myös FiTech koulutustarjontaa Pohjois-Savossa. Ylempi AMK tutkintokoulutus on alkanut energiatekniikan puolella.	Toteutuu osittain ☒
Saavutettavuus paranee	Liikenneyhteyksien määrä	Yhteydet lisääntyvät	Esitykset tehty VR:lle ja lentopaikkalupa hakemus on viireillä.	Toteutuu osittain ☒
Seutuyhteistyön syveneminen	Yhteiset hankkeet / sopimukset	Viisi uutta hanketta / sopimusta	Seudullisia hankkeita on menossa viisi ja seutukaupunkihankkeita kolme. Joroisten elinkeinopalvelut siirtyvät 2020 Navitas Kehitys Oy:n toteuttamaksi. Neuvotellaan myös muista yhteisistä henkilöresursseista.	Toteutuu ☒

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/alikulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-1 287 817	-1 392 467	-200 051	-1 592 518	-1 364 144	228 374	-14,3
Toimintakate	-1 287 817	-1 392 467	-200 051	-1 592 518	-1 364 144	228 374	-14,3
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 270	0	-6 270	-6 283	-13	0,2
Tilikauden tulos	-1 294 100	-1 398 737	-200 051	-1 598 788	-1 370 427	228 361	-14,3

Elinvoiman edistämisen toimintakatteen toteutuma-aste oli 85,6 %. Toteutuma jäi 228 374 € alle budjetoidun johtuen lähinnä siitä, että talousarvioon varattu 200 000 €:n määräraha (LUT lahjakirja Varkauden yksikön toimintaan) ei toteutunut enää vuonna 2019.

Toimintakatteen toteumasta Navitas Kehitys Oy:n ostopalvelumenot olivat 895 000 €, johon sisältyi myös edellisen vuoden 2018 UEF-hankkeen lopullisia maksuosuuksia 26 423 €. Muiden kaupungin elinvoimaisuutta edistävien sitoumusten maksuosuudet olivat yhteensä n. 155 000 €, mm. Savonia-ammattikorkeakoulu Oy:lle 70 000 € energiatekniikan tutkimustoiminnan tuki, Sakky:n oppilasyhteistyö 20 000 €, Mega-Tärskyt työllisyyspalvelut tapahtuma 10 000 €, VisitSaimaa Lakeland-hanke 21 250 €, Kehittämisyhdistys Mansikka

ry:n Leader-ohjelman kuntaosuus 31 000 €. Lisäksi elinvoiman edistämisen toimintakulujen toteutumaan sisältyi Deminimis-tuki 199 999 € Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle sekä Wälkky ry:n maksusuudet n. 77 000 €.

2.1.5 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari

Olenaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Konsernipalvelut järjesti 28.5.2019 kehittämisiltapäivän Niemilomissa. Se oli jatkoa viime vuonna Hotelli Rauhanlahdessa järjestetylle vastaavalle tilaisuudelle. Iltapäivän aikana paneuduttiin seuraaviin kysymyksiin: Miten konsernipalvelut (hallinto-, talous-, henkilöstö, tieto- ja työllisyyspalvelut) pystyvät tukemaan ja auttamaan toimialoja ja konserniyhtiöitä talouden tasapainottamisessa sekä tuottavuuden ja tuloksellisuuden lisäämisessä? Miten muotoilisimme palveluitamme houkutteleviksi ja kirkastaisimme rooliamme toimialojen ja konserniyhtiöiden arvostettuna kumppanina? Kehittämispäivään osallistui noin 30 konsernipalveluiden asiantuntijaa ja sen vetäjänä toimi Timo Huttunen MuuvOnista.

Hallintojohtaja, talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja osallistuivat seutukunnalliseen viranhaltijatapaamiseen Piekämäellä 23.5.2019. Tapaaminen oli jatkoa Varkaudessa edellisenä vuonna pidetylle vastaavalle tilaisuudelle. Iltapäivätapaamisen aikana viriteltiin alustavia keskusteluja alueellisen yhteistyön tarpeista ja sen mahdollisista muodoista ja se saa jatkoa.

Konsernipalveluiden aloitteesta perustettiin Varkauden kaupungin sisäinen kehittäjäverkosto, jonka koordinaatioryhmän muodostavat hallintojohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja, markkinointi- ja viestintäpäällikkö ja työhyvinvointiasiantuntija. Kehittäjäverkosto kokoaa eri toimialoilla aktiivisesti palveluiden, prosessien ja työyhteisöjen kehittämistyössä mukana olevia esimiehiä ja muita sisäisiä kehittäjiä ja tarjoaa foorumin tiedon- ja kokemustenvaihdolle ja oppimiselle. Se on myös erinomainen alusta synnyttää poikkihallinnollisia, asiakaslähtöisiä ja -keskeisiä palveluita ja prosesseja useamman palvelualueen ja toimialan yhteistyönä ja sitä kautta parantaa palvelutuotannon tuottavuutta ja laatua.

Kehittäjäverkosto järjesti 9.5.2019 Warkaus-salilla Wiksut-kehittäjämessut, jossa luottamushenkilölle, johdolle ja yhteistyökumppaneille sekä medialle esittäytyi noin 40 pientä ja suurta kehittämistekoa kaikilta toimialoilta. Mukana oli myös toimittaja Leena Pakkanen, joka sparrasi kehittäjiä kertomaan kuntatyöstä ja palveluistaan.

KT Kuntatyönantajat ja KunTeko-ohjelma palkitsivat Wiksut-kehittäjämessut Innostavat teot -sarjassa joulukuussa KunTeko-palkintogaalassa. Koko Varkauden kaupunki palkittiin "Ihmeiden tekijänä" sekä kahdella muulla palkinnolla.

Kaupunki aukaisi Kauppakatu 13 helmikuun puolella välissä Olohuone-monitoimitilan, joka on monitoimipiste kuntalaisten, yhdistysten, yhteisöjen ja kaupungin omien yksiköiden käyttöön. Tiloihin voi tulla tapaamaan toisia ihmisiä sekä osallistua erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Tilaa on mahdollista käyttää erilaisiin kampanjoihin, esittelyihin ja kokousten pitämiseen. Järjestöt voivat varata tiloja käyttöönsä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tiloissa toteutetaan pienimuotoista kahvila- ja myymälätoimintaa; voit nauttia vaikkapa kupposen kahvia tai teetä. Käytettävissä on myös tietokone, jolla voi hoitaa arjen asiointia.

Konsernipalveluiden johtoryhmä kokoontui yhteensä viisi (5) kertaa. Henkilöstön edustajana toimi pääluottamusmies Päivi Väänänen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tietoturva- ja tietosuojatyön jatkuvan kehittämisen mallin vakiinnuttaminen	Vuosikellon toteutuma	Vuosikellon tehtävien toteutuma 90 %. Vuosikello julkaistu intrassa ja viestitty henkilöstölle. Uusien lakien ja asetusten huomioitu tietoturva- ja tietosuojatyössä.	Tietoturva- ja tietosuoja-ryhmä osallistui marraskuussa toiseen Väestörekisterikeskuksen järjestämään Taisto-kyberturvallisuusharjoitukseen. Loppuvuoden aikana valmisteltiin toimenpiteitä 1.1.2020 voimaan tulevan tiedonhallintalain täytäntöönpanoon. Joulukuussa kaupunki toteutti ensimmäisen tietoturvallisuuden penetraatiotestauksen. Lisäksi laadittiin kameravalvonnan periaatteet ohjeistus, joka käsiteltiin myös YT-toimikunnassa.	Toteutuu
Digitalisaatio-ohjelman vaiheistus, päivittyvä digikehitys-salkku	Digikehitys-salkku/digitalisaatio-ohjelman painopisteet Painopisteitä ovat kuntalaisten palvelujen kehittämien, digiosaamisen parantaminen sekä digitalisaatiota tukeva infrastruktuuri.	Kehitystoimenpiteitä on toteutettu jokaisella painopistealueella useita.	Tietohallinnon johtoryhmän päätöksillä on tuettu viittä eri digitalisaatiohanketta vuoden 2019 aikana. Varkaus on vahvasti mukana SavoGrown hallinnoimassa Kohti eKuntaa -hankkeessa useammalla hankeaihiolla. Loppuvuoden 2019 aikana valmistui O365 pilvipalvelujen esiselvitys, jonka varsinainen toteutus ajoittuu keväälle 2020. Terveyskampus hankkeessa on tehty useita digitalisaatiota edistäviä hankevalmisteluja ja suunnitelmia.	Toteutuu
Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste	10 %	Työttömyysasteen keskiarvo ajalla 1.1.–31.12.2019 12,1%.	Toteutuu osittain
Työllisyysohjelman toteuttaminen	Työllisyysohjelmassa olevat mittarit	Ohjelmassa olevat tavoitetasot	Työllisyystoimenpiteet ja -palvelut pohjautuvat voimassa olevaan Työllisyysohjelmaan 2017-2020. Työttömyys on jatkanut tasaisena laskuaan. Vuoden 2019 työttömyysprosentin ka.	Toteutuu osittain

			<p>on ollut 12,1 % (tavoite 2020 12 %).</p> <p>Työllisyysasteesta ei ole saatavilla ajantasaisia, paikkakuntaakohtaisia lukuja (tavoite 2020 60 %). Viimeisin vahvistettu tieto on vuodelta 2017, jolloin työllisyysaste oli 62,3 %.</p> <p>Uusien työpaikkojen määrä Navitas Kehityksen asiakasyrityksissä vuonna 2019 on 177 (v. 2017 luku 137 ja v. 2018 luku 152; tavoite v. 2020 työpaikkojen nettolisäys 240).</p> <p>Rakennetyöttömien määrä on ollut vuonna 2019 keskimäärin 669 hlöä (tavoite v. 2020 enintään 900).</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut ovat olleet edelleen laskusuuntaiset. Kuntaosuusmaksut ovat vuodelta 2019 yhteensä 1 695 000 euroa (tavoite 2020 1,6 M€). Aktivointiasteen ka. on ollut 35,8 % (tavoite v. v. 2020 vähintään 30 % vuosittain).</p> <p>Nuoria, 17–29 v, työttömiä on ollut keskimäärin 261 hlöä/kk (tavoite 2020 200 hlöä). Yli 3 kk työttömänä olleita on ollut 33,7 % (tavoite 2020 5 %).</p> <p>Kesätyöpaikkojen määrät ovat lisääntyneet kaupungin yksiköissä sekä yrityksissä ja yhteisöissä, jotka ovat työllistäneet kaupungin kesätyöpaikkatuella. Kaupungin tukemana (=rahoituksen avulla) on työllistynyt 291 nuorta, mikä sisältää kaupungin kesätyöpaikkojen (170) lisäksi kesätyöpaikkatuella (80), kesätyöseteleillä (36) ja kesäyrittäjyydellä (5) työllistyneet.</p>	
--	--	--	---	--

Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen työympäristö	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolojen määrä laskee vuoden TP2017 verrattuna: konsernipalvelut - 0,1 pv/hlö, sosiaali- ja terveystoimi - 0,5 pv/hlö, tekninen toimi - 0,5 pv/hlö. Sivistystoimessa ja liikunta- ja vapaa-aikatoimessa tavoitteena, että sairauspoissaolot pysyvät TP2017 tasolla.	Vuoden 2019 loppuun mennessä sairauspoissaoloja on ollut 19,1 pv/htv, kun vuoden 2018 joulukuun lopussa vastaava luku oli 19,2 pv/htv. Koko kaupungin tasolla sairauspoissaolot siis laskivat 0,1 pv/htv. Sairauspoissaolot laskivat sivistystoimessa (13,8 pv/htv) ja liikunta- ja vapaa-aikatoimessa (6,8 pv/htv). Muilla toimialoilla sairauspoissaolot nousivat. Työtapaturmista johtuvat sairauspoissaolot nousivat hiukan.	Ei toteudu ☐
	Työtapaturmat	0 tapaturmaa	Nolla tapaturmaa-ajattelun lähtökohtana on se, että yksikään tapaturma ei ole hyväksyttävä. Sen avulla sitoutetaan ihmisiä jatkuvaan työturvallisuuden kehittämiseen. Visio tapaturmattomuudesta toimii kannustavana ideaalina, johon meidän kannattaa jatkuvasti pyrkiä. Realistisena tavoitteena on kuitenkin pidettävä sitä, että tapaturmien määrä vähenee. Vuoden 2019 joulukuun loppuun mennessä sattuneista tapaturmista johtuvat sairauspoissaolopäivät (1013 päivää) ovat kasvaneet (+200 päivää) edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna.	Ei toteudu ☐
	Läheltä piti -tapahtumat	Wpro-ohjelmaan kirjattavien läheltä piti -ilmoitusten nousee 10 % vuoden 2018 tasosta. Läheltä piti- ja työtaturmailmoitukset on käsitelty Wpro-ohjelmassa määräajassa	Vuonna 2019 kirjattiin työturvallisuusilmoituksia 487 (läheltä piti ja työtaturma) kun vuonna 2018 niitä tehtiin 354. Läheltä piti-ilmoituksia tehtiin 248 kpl, joka on 25,5 % (+50 kpl) enemmän kuin vuonna 2018. 85 % ilmoituksista oli käsitelty määräaikaan mennessä.	Toteutuu ☒
	Korvaavan työn ja uudelleensijoitusten tulokset	Korvaavan työn ja uudelleensijoitusten	Korvaavan työn määriä pystytään seuraamaan syste-	Toteutuu ☒

		<p>systemaattinen seurantajärjestelmä luotu ja käytössä</p>	<p>maattisesti Populus-järjestelmään luodulla korvaavan työn poissaolokoodilla.</p> <p>Terveydellisistä syistä tapahtuvia uudelleensijoituksia tehdään jatkuvasti. Vain osaa uudelleensijoituksista koordinoi työhyvinvointiasiantuntija.</p> <p>Esimiesten tietoisuus uudelleensijoitusprosessin eri vaiheista on lisääntynyt ja työntekijöiden sijoittuminen uuteen työhön on sujuvoitunut.</p> <p>Terveydellisistä syistä uudelleensijoitusta tarvitsevat ilmoittautuvat Kuntarekry-järjestelmässä, jota hallinnoi työhyvinvointiasiantuntija. Osa uudelleensijoituksista toteutuu joustavasti esimiesten yhteistyönä.</p>	
	<p>Pro Työyhteisö -toimintakulttuurin ja -mallin vaikuttavuus</p>	<p>Pro Työyhteisö -toimintamalli on luotu ja otettu käyttöön</p>	<p>Pro Työyhteisö -mallin kehittäminen on lähtenyt Pro Esimies -osaamisprofiiliin (ks. seuraava kohta) jäsentämisestä ja rakentamisesta: Pro Työyhteisöjä johtavat Pro Esimiehet, joilla on riittävä osaaminen johtamisen eri osaamisalueilla, erityisesti ihmisten, työhyvinvoinnin ja -kyvyn, suorituksen sekä viestinnän johtamisessa. Pro Työyhteisön kriteerejä on alettu koostaa esimiesten kanssa perinteisen Hyvä Työyhteisö -palkinnon myöntämiseen liittyvän prosessin puitteissa ja työskentely jatkuu. Hyvä Työyhteisö -palkinto jaetaan jo vuoden 2019 osalta Pro Työyhteisö -palkintona.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>
<p>Johtamisen osaaminen vahvistuu ja laatu paranee</p>	<p>Esimiesosaamisen vaatimukset on määritelty yhteisesti ja ne ohjaavat esimiesrekrytointeja</p>	<p>Esimiesosaamisen profiiliin (osaamisvaatimuksiin) eli Pro Esimies -malliin perustuva Pro Esimies -passi käytössä kaikilla esimiehillä</p>	<p>Pro Esimies -osaamisprofiilin osaamisalueet on määritelty ja niiden sisältöjä on tarkennettu. Profiili odottaa julkaisua Varkauden kaupungin työnantajamarkkinointisivustolle (www.varkaus.fi/teewarkaus), josta sisältöjen lisäksi löytyvät linkit "tiedon lähteille" eli siellä on vinkkejä ai-</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

		<p>Esimiesrekrytinnin periaatteet on tarkistettu Pro Esimies -mallin mukaisiksi</p>	<p>healueeseen liittyvistä sisäisistä ja ulkoisista koulutuksista ja valmennuksista, organisaation sisäisistä mentoreista, kirjallisuudesta ja verkkomateriaalista jne.</p> <p>Kunkin esimiehen osaamisen suhteessa Pro Esimies -profiiliin tulisi arvioida esimies itse, hänen oma esimiehensä sekä ulkopuolinen asiantuntija yhteisessä, Pro Esimies -osaamisprofiilin avulla strukturoidussa oppimiskeskustelussa. Arviointikierron pilotoidaan alkuvuodesta 2020.</p> <p>Kuntarekryn KuntaHR-järjestelmään suunniteltu sähköinen Pro Esimies -osaamispassi ei toteutunut. Loppuvuodesta tuli tieto FCG Talent Oy:ltä, ettei KuntaHR-järjestelmän ylläpito jatku vuoden 2021 jälkeen. Tarkoituksena oli, että sähköisellä alustalla esimies itse ja hänen oma lähiesimiehensä voivat suunnitella ja seurata Pro Esimies -osaamisprofiilin mukaisen osaamisen kertymistä ja kerryttämistä.</p>	
Henkilöstötutkimuksen (pulssikyselyn) tulokset	Henkilöstökyselyn (pulssikyselyn) tulokset eivät heikkene (kokonaistavoitekeskiarvo 3,8)	Henkilöstökyselyn kokonaiskeskiarvo nousi (3,8 -> 3,9).	<p>Olellaista tulosten tulkinassa on nimenomaan kehityssuunta, joka oli kokonaisuutena positiivinen kokonaistuloksen ollessa + 0,1 parempi kuin edellisvuonna (3,8 -> 3,9). Henkilöstön suositteluhalu kasvoi 5 prosenttiyksikköä (72 % -> 77 %). Kaiken kaikkiaan suositteluhalu on parantunut vuodesta 2017 lähtien 19 prosenttiyksikköä (58 % -> 77 %). Tyytyväisyys esimiesten toimintaan parani 6 prosenttiyksikköä (70 % -> 76 %).</p>	<p>Toteutuu</p>

Yhteistoiminnan laatu paranee	Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palaute Esimiesten ja johdon palaute	Yhteistoiminnan arviot parantuvat vuoden 2018 lopulla tehtävästä lähtötasomittauksesta	Yhteistoiminnan arviointia ei katsottu tarkoituksenmukaisesti toteuttaa vuoden 2019 osalta, koska yhteistoiminnan uusia pelisääntöjä ja yhteistoimintasopimusta on työstetty vuoden 2018 yhteistoiminnan arvioinnin tulosten pohjalta. Uusi arviointi on mielekkäämpi pelisääntöjen ja sopimusten valmistumisen ja toimeenpanon pilottiajan jälkeen.	Ei tietoa ☐
Lisätään asukkaiden taloustietoutta	Taloustiedotteiden julkaisut	Vähintään kolme tiedotetta	Kansalaistiedotteet vuoden 2018 tilinpäätöksestä, vuoden 2019 sekä vuoden 2020 talousarviosta julkaistu kaupungin www-sivustolla.	Toteutuu ☒
Kustannustehokkaan palvelutuotannon kehittäminen	Uuden Varkauden palveluohjelma	Palveluohjelma valmistuu 2019	Palveluohjelmaa valmistellaan osana strategiaa, terveystalousohjelmia sekä taloudentasapainotusohjelmaa.	Toteutuu osittain ☐
Talusojohtamisen prosessien kehittäminen	Prosessien kuvaaminen ja raportoinnin kehittäminen	Uusi kuukausiraportti 3/2019 lähtien. Kahden talousprosessin kuvaaminen.	Talousraportointi aloitettiin 1-3 kk kuukausiraportilla ja 1-4 kk sekä 1-8 kk tehtiin laajennettu raportti, joihin sisältyi vuoden 2019 toteutumaennuste. Osavuosisikatsaus laadittiin 30.6. tilanteen mukaisesti ja käsiteltiin kaupunginhallituksessa 2.8.2019 sekä saatettiin tiedoksi valtuustolle 30.9.2019. Taloushallinnon prosesseista on kuvattu talousarvio-, tilinpäätös- ja raportointiprosessit.	Toteutuu ☒
Viestinnän tehostaminen	Meltwaterin media-seurantajärjestelmän kautta lähetetyt uutissyötöt	Positiivinen uutissyöte min. kerta/vko	Vuoden 2019 aikana yhteensä 64 uutissyötettä eli noin uutissyötettä 1,2 per viikko.	Toteutuu ☒
	Määritellyn kanavastrategian toteutuminen	Monikanavaista ja vaikuttavaa julkaisua useita kertoja viikossa	Some-julkaisuja tehdään säännöllisesti keskimäärin päivittäin. Kanavastrategiaa toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu ☒

			Toukokuussa 2019 järjestetty Viesti perille -koulutus viestintäverkkolaisille ja esimiehille.	
	Warkaus-brändin mukaisen materiaalin hyödyntäminen (sis. intranetin käyttö)	Viestintäverkkolaisien lisäksi uutisia ja muuta sisältöä aktivoituvat myös muut käyttäjät lisäämään intranettiin (uudistettu intra käyttöön-otettu 01/2019) Warkaus-brändin mukaisen materiaalin tuottaminen itse (Word-lomakkeet, Powerpoint-pohjat)	Vuoden 2019 alussa käytöön otettu uudistettu intranetti on vakiintunut ensisijaiseksi tiedotuskanavaksi. Valmiiden lomakepohjien (Word, Powerpoint ym.) käyttö on lisääntynyt.	Toteutuu osittain
	Tuottamamme julkaisut täyttävät saavutettavuusdirektiivin (2016/2102)	Direktiivin mukaista sisältöä tuotetaan niin sähköiseen (mm. www-sivut) kuin muuhunkin materiaaliin	Maalikuussa 2019 järjestettiin viestintäverkkolaisille ja esimiehille Selkokieli-koulutusta. Loppuvuodesta järjestettiin saavutettavuuskoulutuksia, joissa kävi hyvin osallistujia.	Toteutuu osittain
Monikanavainen palveluohjaus Verkkopalvelualueen jatkokehitys	Analytiikkatietojen hyödyntäminen sisällöntuotannossa	Aidosti käyttäjälähtöinen verkkopalvelualue	Analytiikkaa yhteistyöprojekti käynnistetty verkkopalvelualueen järjestelmätoimittajan kanssa. Etusivun kuvalaatikot otettu alkuperäisen suunnitelman mukaiseen käyttöön. Asiakohtaisia sisäisiä sivustoja lisätty muun muassa työnantaja-sivusto TeeWarkaus Kunta.fi-kehitysyhteistyössä ollaan aktiivisesti mukana ja lähdettiin mukaan hankerahoituksen hakuun.	Toteutuu
Positiivista mielikuvamarkkinointia	Hyvinvointimarkkinointi kuntalaisille: liikunta- ja kulttuuripalveluiden esiin	Asukaslähtöisen hyvinvointimarkkinoinnin toteutuminen Vetovoimamarkkinoinnin toteutumi-	Liikuntapalveluiden Pimp Your Life -omatoimiseen liikukumiseen kannustavaa kampanjointia.	Toteutuu

	<p>nostaminen, vähintään kerran kuukaudessa.</p> <p>Vetovoimamarkkinointi Varkauden ulkopuolisille kohderyhmille: vähintään puolivuositain.</p> <p>Työnantajamielikuvan markkinointi: tavoitemielikuvan määrittäminen ja siihen tähtääminen</p>	<p>nen (myös yhteistyössä Keski-Savon alueella), esim. Asukkaiden Varkaus</p> <p>Työnantajamielikuvan muutos positiiviseen</p>	<p>Huume ja päihde -ilta järjestetty yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.</p> <p>Warustamo-opiskeluvälinelainaamo perustettu yhteistyössä SOS-Lapsikylän, työllisyyspalveluiden ja nuorisopalveluiden kanssa.</p> <p>Tee #wiksuteko-kampanjointsia usealla eri sisällöllä.</p> <p>Hurraa ura -tapahtuma työllisyysviikolla.</p> <p>Yhteiskunnallisen markkinoinnin keinojen hyödyntäminen hyvinvointimarkkinoinnissa (seminaari starttina).</p> <p>Työnantajamarkkinoinnin kehittäminen yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa (mm. Wiksut-kehittäjämessut).</p> <p>Onnibusseissa markkinointikampanja videot.</p> <p>Kuopion alueen yhteismarkkinoinnissa vahva Varkausnäkyvyys: yksi työssäkäynti alue.</p> <p>Kansainvälisessä Aalto-kau-punkien verkostossa vahva Varkaus-näkyvyys tuotepaketeilla (AR- ja VR-sovellusten suunnittelu kesken, odottaa museolta resurssin löytymistä).</p> <p>FutureSavo-hankkeessa Warkaus-näkyvyys.</p> <p>Yhteistyö Varkauden matkailutoimijoiden kanssa.</p> <p>Mielikuvamarkkinointia tontiteemojen ympärillä (jatkuu edelleen).</p> <p>Ryöstö, rötös, anastus -tuotepäähän vahva käyttöön-otto.</p>	
--	---	--	--	--

Osallisuuden lisääminen	Lähtökohta: Hyvinvoiva ja aktiivinen asukas = vetovoimainen Varkaus Mahdollistaa ja helpottaa asukkaiden aktiivista osallistumista	Koota varkautelaisista yhteisen asian ääreen esim. asukasneuvosto Järjestää asukastahtumia esim. Osallistu oikeesti! -teemalla Helpottaa osallistumista ja vaikuttamista sähköisesti Tehdä päätöksentekoa läpinäkyvämmäksi	Asiakasraateja on pidetty muun muassa neuvoloissa, joissa eRaati on kokoontunut (Lapsiperheiden asiakasraati, Miia Lahtela) sekä Terveyskeskuksen ja Sosiaalityön pohjalta. Hyvinvointitalo tehtiin alkuvuodesta kuvaamaan osallisuuden ympärillä tapahtuvia tekoja, esim. olohuoneen ja keittiön osalta käytetty. Kaupunkilaisten osallisuutta on pyritty lisäämään esimerkiksi avaamalla Olohuone -monitoimitila Kauppakatu 13, jossa eri toimialat ovat aktiivisesti käyneet pitämässä "etäpäiviä".	Toteutuu
-------------------------	---	---	---	---

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	2 791 398	3 672 589	-787 155	2 885 434	3 009 386	123 952	4,3
Kulut	-5 120 636	-7 142 316	1 813 090	-5 329 226	-5 191 466	137 760	-2,6
Toimintakate	-2 329 238	-3 469 727	1 025 935	-2 443 792	-2 182 080	261 712	-10,7
Suunn. muk. poistot	-352 603	-364 430	0	-364 430	-380 888	-16 458	4,5
Tilikauden tulos	-2 681 841	-3 834 157	1 025 935	-2 808 222	-2 562 968	245 254	-8,7

=valtuustoon nähden sitovat erät

Konsernipalvelujen toimintakatteen toteutuma oli 89,3 % ja 261 712 € budjetoitua pienempänä. Toimintakulut toteutuivat budjetoitua pienempänä (137 760 €) lähinnä henkilöstökulujen 55 408 € (tot. % 97,6) ja palvelujen ostojen osalta 101 118 € (tot. % 95,9).

Toimintatuotot muodostuvat pääasiassa sisäisten palvelujen laskutustuloista (ict, posti- ja puhelinpalvelut, kirjanpito- ja palkkalaskentapalvelut /Sarastia) ja toteutuivat n. 111 000 € arvoitua suurempana lähinnä kirjanpito- ja palkkalaskentapalvelujen osalta.

Vuoden 2019 toimintakatteen muutosta (- 147 158 €) edelliseen vuoteen selittää mm. se, että henkilöstöhallinnon vuoden 2018 toteutumaan sisältyi kaupungin myöntämien "lisäeläkkeiden" eläkevastuuvaramuksen kertaluonteinen tarkistusmeno, jonka suuruus oli yht. 179 807 €.

Konsernipalvelujen talouden toteutumaa on tarkemmin selostettu ao. vastuualueiden kohdalla.

Henkilöstö 31.12. Taloushallinto	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	2	2	2	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	1	1	0	0,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	0	0	-
Yhteensä	2	3	3	0	0,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	3,2	3,0	3,0	0,0	-1,0

Henkilöstö 31.12. Henkilöstöhallinto	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	3	4	4	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	1	0	-1	-100,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	1	1	-
Yhteensä	4	5	5	0	0,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	5,7	6,5	7,4	0,9	13,8

Henkilöstö 31.12. Työllisyysyksikkö	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	4	4	4	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	3	2	-1	-33,3
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	0	0	-
Yhteensä	6	7	6	1	14,3
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	6,5	6,5	6,5	0,0	-0,5

Henkilöstö 31.12. Hallintopalvelut	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	8	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	3	3	0	0,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	1	1	-
Yhteensä	11	11	12	-1	-9,1
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	11,2	10,8	12,5	1,7	16,1

Henkilöstö 31.12. Tietohallinto	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	10	10	10	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	0	0	0	-
Sijaiset	0	0	1	1	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	4	4	0	0,0
Yhteensä	13	14	15	-1	-7,1
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	12,8	14,0	13,5	-0,5	-3,6

Henkilöstö 31.12. Konsernipalvelut yht.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	27	28	28	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	9	8	6	-2	-25,0
Sijaiset	0	0	1	1	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	4	6	2	50,0
Yhteensä	36	40	41	-1	-2,5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	39,4	40,8	42,9	2,1	5,1

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Prosessien kuvaamisen vaihe ja taso vaihtelee organisaation sisällä paljon. Työskentelyyn tarvittaisiin enemmän järjestelmällisyyttä sekä asiakaslähtöistä, poikkihallinnollista otetta ja sitä pitäisi johtaa tehokkaammin. Osa työyhteisöistä sai työkaluja esimerkiksi LEAN-kehittämiseen 100 + 1 tekoa varkauteistaan hyväksi! -kehittämiskampanjassa. Ulkopuolisen tai organisaation sisäisten asiantuntijoiden panos olisi välttämätön myös jatkossa.

Populuksen sairauspoissaolojen hälytykset on pääsääntöisesti kuitattu ja käsitelty ohjeiden mukaisesti. Käytännössä on kuitenkin jonkin verran puutteita, liittyen lähinnä sairauspoissaoloherätteiden myötä tehtävien jatkosuunnitelmien kirjaamiseen.

Esimiehet ovat käyneet sairauspoissaolohälytysten edellyttämiä, WATTI-mallin mukaisia työhyvinvointikeskusteluja kattavasti. Varhaiseen, tehostettuun ja paluun tukeen on panostettu. Korvaavan työn käyttöä on tehostettu siten, että työterveyslääkäri kirjoittaa työntekijän suostumuksella sairauslomaa sijaan lähetteen korvaavaan työhön aina, kun se on mahdollista työntekijän toipumista vaarantamatta.

Työntekijöiden ja työyhteisöjen osaamista analysoidaan ja arvioidaan mm. kehityskeskustelujen yhteydessä, mutta analyysi ja arviointi ei ole systemaattista ja strategista, eikä välttämättä peilaa työyhteisön kollektiivisia tai palvelutuotannon laadun kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Koulutusten suunnittelussa ja organisoinnissa teknisenä apuvälineenä toimii Osaamisen kehittäminen osana henkilöstösuunnittelu -ohje (2012), jonka päivittämisen tarve on ilmeinen. Tulevaisuudessa osaamisen kehittäminen tulee olemaan kiinteä osa henkilöstösuunnittelua. Esimiesten ja johdon osalta työkaluna toimii Pro Esimies -osaamisprofiili, jonka perusteella arvioidaan sekä nykyisten että rekrytoivien esimiesten osaamista ja kehittämistarpeita sekä suunnitellaan osaamisen kehittämiseen liittyviä yksilöllisiä ratkaisuja.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
PÄÄTÖKSENTEKO				
Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano (kaupunginhallituksen ja valtuuston päätöksenteko)	Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätökset tehty voimassa olevien lakien ja sääntöjen mukaisesti. Hallintosäännön päivitys on viivästynyt.	Hallintosäännön päivittämistyö vietään loppuun kevään 2020 aikana.	Toimintaympäristön muutokset edellyttävät ohjeiden jatkuvaa päivittämistä	2= vähäinen riski
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Viranhaltijapäätökset on tehty hallintosäännön edellyttämän toimintavallan puitteissa. Vh-päätökset ovat olleet nähtävillä ja annettu tiedoksi asianosaisille sekä kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.	Viranhaltijapäätösten tason standardointi (hallinto- ja hankintasäännön kautta). Ohjeistuksessa tulee huomioida järkevät toimintatavat niin, ettei ohjeiden noudattaminen aiheuta turhia työvaiheita.	Päätöksenteko on virheellistä ja aiheuttaa muutoshakua. Toimitaan päätösten ja ohjeiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
Konsernijohtaminen ja valvonta	Konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaus- ja raportointivastuu on jaettu johtoryhmän jäsenten kesken. Painopiste on ollut kaupunginvaltuuston yhteisöille vahvistamien tavoitteiden seurannassa ja raportoinnissa. Raportoinnit -kohta on	Konsernijaostossa käsiteltävien asioiden aikataulujen parempi ennakointi niin, että esitykset voidaan käsitellä jaoston kokousaikataulujen puitteissa. Konserniyhteisöjen hallitusten ja omistajaohjauksen toimiva yhteistyö.	Kaupunkikonsernin sisällä ei pystytty sopimaan yhteisistä tavoitteista ja toimintatavoista.	3= kohtalainen riski

	ollut jokaisen johtoryhmän listalla omana kohtanaan. Tytäryhtiöistä erityisesti Navitas Kehitys Oy, Teollisuuskylä ja Wartalo-kodit ovat olleet omistajaohjauksen kohteena (riskianalyysit) (kaupunginjohdaja/toimitusjohtajat). Konsernijaoston käsittelyä edellyttävät asiat on käsitelty jaostossa konserniohjeen mukaisesti. Yhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja toimintaan liittyvistä riskeistä talousarvio-, osavuositulos- ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.			
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Päätösten strategian mukaisuutta ja vaikuttavuutta ei ole systemaattisesti arvioitu.	Vaikutusarvioinnin kehittäminen.	Päätöksenteko ei tue strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista.	3= kohtalainen riski
TALOUS				
Määrärahan seuranta/raportointi	Määrärahoja seurattu ja raportoitu talousarvion täytäntöönpano-ohjeistuksen mukaisesti. Toimialojen esittämät määrärahamuutokset on käsitelty/hyväksytty 28.10.2019 valtuustossa.	Ennakoivan raportoinnin kehittäminen	Raportointi / seuranta ei toteudu ohjeiden mukaisesti ja johtaa siihen, että toimintaa ei pystytty sopeuttamaan muuttuneeseen tilanteeseen riittävän ajoissa. Toiminnan jatkuva seuranta, raportointi ja toiminnan sopeuttamistoimenpiteet määrärahan riittävyyden turvaamiseksi.	2= vähäinen riski
Hankinnat/luovutukset	Hankintastrategian yksityiskohtainen toteutus on ollut vaillinaista, koska hankintasäännön käsittely on jäänyt	Hallintosäännön päivitys viedään päätökseen kevään 2020 aikana.	Käsittelyn viivästyminen.	3= kohtalainen riski

	odottamaan hankintarajojen vahvistamista. Hankintaprosessin uudistaminen on kesken.			
Talouteen liittyvä päätöksenteko	Päätökset tehty ohjeistuksen mukaisesti. Myyntisaatavien poistopäätökset on tehty hallintosäännön mukaisesti.	Toimitaan ohjeistuksen mukaisesti.	Talouden liittyvän päätöksenteon lainmukaisuus ei toteudu eikä ole asetettujen tavoitteiden mukaista. Päätökset tehdään toimivallan puitteissa ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
HENKILÖSTÖ TYÖN SUJUVUUS				
Prosessit	Kaupunkistrategian neljään kärkitavoitteeseen liittyvien prosessien uudistamistyö on kesken. Prosessit pääosin tunnistetaan, mutta niiden kuvaamisen ja dokumentaation laatu vaihtelee. Taloushallinnon uudistetut prosessit ovat dokumentoitu hyvin, mutta prosessien korjausehdotukset edellyttävät vielä toimenpiteitä ja ohjeistuksen tarkentamista.	Prosessien yhteinen arviointi ja parempi dokumentointi jatkossa.	Prosessien uudistaminen viivästyy.	2= vähäinen riski
TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU				
Sairauspoissaolosten ja työkyvyttömyyden seuranta	Populushälytykset on kuitattu ja käsitelty ohjeiden mukaisesti. Työhyvinvointikeskustelut on tehty Watti-mallin mukaisesti ja mallin mukaiset toimenpiteet tehty.	Toimitaan Watti-mallin mukaisesti myös jatkossa.		1= merkityksetön riski
OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
Osaamisen analyysi	Henkilöstön substanssiosaamiseen liittyvät pätevyydet ja koulutukset ovat	Yhteiset osaamis- ja oppimistarpeisiin liittyvät keskustelut peilaten tulevaisuu-	Osaamisen analysoinnissa tyydytään tarkastelemaan yksilöllisiä kompetensseja, tämän	3= kohtalainen riski

	ajan tasalla. Työntekijöiden osaamista peilataan yksiköiden ajankohtaisiin tarpeisiin säännöllisesti mm. kehityskeskusteluissa sekä toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Yksiköissä noudatetaan yhtenäisiä, tasarvoisia koulutusten periaatteita.	den kunnan asiantuntijuuden edellyttämiä "metataitoja" (esim. osallisuuden edistäminen, viestintä, verkostomainen toiminta). Yksilön osaamisen lisäksi olisi tarkasteltava myös kollektiivista osaamista.	päivän välittömiä tarpeita ja substanssiosaamista.	
--	--	---	--	--

2.1.5.1 Taloushallinto

Tilivelvolliset: talousjohtaja Helena Pitkänen ja hallintojohtaja, vs. talousjohtaja Toni Leppänen (1.10.2019 alkaen)

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 14.1.2019. Talousarvion käyttösuunnitelmat valmistuivat tammikuussa ja tiedot siirrettiin kirjanpidon seurantaan helmikuussa.

Taloushallinnon uusi määräaikainen toimistos sihteeri aloitti työnsä 2.1.2019, kun aikaisempi ko. tehtävää määräaikaisesti hoitanut toimistos sihteeri siirtyi marraskuussa 2018 kaupungintalon aulapalvelun palvelusihteerin tehtäviin.

Talousseurannan ja -raportoinnin kehittämiseksi syksyllä 2018 hankitun Kuntari-tiedolla johtamisen järjestelmän käyttöönottoa on laajennettu ja lisäkoulutusta järjestettiin 31.1.2019. Kuntari-ohjelman käyttämisen (tiedonsiirron) hitaus on haitannut ohjelman käyttöönottoa ja hyödyntämistä säännönmukaisessa raportoinnissa. Ongelmaan on etsitty ratkaisua yhteistyössä Sarastian kanssa.

Luottamushenkilöille ja esimiehille sekä taloudesta vastaaville viranhaltijoille järjestettiin Warkaus-salissa 15.4.2019 Tilinpäätöksen tulkinta - miten tulkitsemme kaupungin tilinpäätöstä 2018 -koulutus. Kouluttajana oli Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osaston neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen. Koulutukseen osallistui yhteensä 73 henkilöä.

Tilinpäätös valmistui kuntalain mukaisesti maaliskuun loppuun mennessä ja kaupunginhallitus käsitteli tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kokouksessaan 1.4.2019. Tarkastuslautakunta allekirjoitti arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tarkastuskertomuksen 29.5.2019. Kaupunginvaltuuston hyväksyi tilinpäätöksen 17.6.2019 § 54 ja arviointikertomuksen § 55.

Kunnan Taitoa Oy ja KuntaPro Oy yhdistyivät ja uusi Sarastia Oy aloitti toimintansa 1.5.2019. Yhtiöiden fuusio ei vaikuta kaupungin ostamiin tukipalveluihin.

Kevään aikana laadittiin yhdessä henkilöstöhallinnon ja viestintävastaavien kanssa kuntalaistiedotteet vuoden 2018 tilinpäätöksestä ja 2019 talousarviosta. Vuoden 2020 talousarviosta laadittiin kuntalaistiedote joulukuussa valtuuston talousarviokokouksen jälkeen. Tiedotteet on julkaistu kaupungin nettisivuilla.

Taloushallinto on osallistunut 9.4.2019 käynnistyneeseen talouden tasapainottamisohjelman laatimiseen yhdessä KPMG:n konsulttien ja toimialojen taloudesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa.

Talousraportointi aloitettiin 1-3 kuukausiraportilla ja 1-4 kk sekä 1-8-kk laadittiin laajennettu kuukausiraportti, johon toimialat laskivat tilinpäätös 2019 ennusteen. 1-5 kk -raportti käsiteltiin kaupunginhallituksen kokouksessa 24.6.2019. Osavuosikatsaus 1-6 kk käsiteltiin kaupunginhallituksessa 2.9.2019 ja valtuustossa 30.9.2019.

Taloushallinnon ajankohtaisia asioita on käsitelty kuukausittain pidettävässä esimiesinfossa. Talousjohtaja on pitänyt talouteen liittyviä esityksiä tarkastuslautakunnan, kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä yhteistyötoimikunnan kokouksissa.

Kevään aikana Sarastia Oy kehitti laskutusjärjestelmiään ja ProE-laskutus muuttui Rondo R8- laskutukseen. Talousvastaaville ja laskuttajille järjestettiin koulutus 7.-8.5.2019. Koulutuksiin osallistui yhteensä 85 henkilöä.

Varkauden kaupungin maksuliikenne- ja pankkipalvelut ja konsernitilipalvelu kilpailutettiin kevään aikana ja pankkipalvelujen tuottajaksi valittiin hinnaltaan edullisimman tarjouksen tehnyt Pohjois-Savon Osuuspankki. Kaupungin maksuliikenne keskitettiin 1.9.2019 lukien Pohjois-Savon Osuuspankkiin. Kilpailutuksen myötä saavutetaan pankkipalveluissa n. 32 000 euron säästö vuositasolla.

Konsernitilirakennetta uudistettiin ja kaupunginhallitus hyväksyi konsernitilirakenteen sekä sen käytön periaatteet kokouksessaan 21.10.2019. Uusi konsernitili perustettiin Pohjois-Savon Osuuspankkiin 1.11.2019 alkaen.

Vuoden 2019 aikana aloitettiin valmistautuminen yhteistyössä taloushallinnon ja Sarastian kanssa talousraportoinnin uudistumiseen (KUTI). Kuntien taloustietojen tuottamisessa ja raportoinnissa noudatetaan uutta JHS 200 palveluluokitusta, joka julkaistiin lokakuussa 2019. Kunnat veloitetaan raportoimaan vuoden 2021 alusta yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa Valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon.

Talousjohtaja on osallistunut PohjoisSavon Liiton kuntataloustyöryhmän toimintaan.

Taloushallinnon virantoimituksessa pitkä poissaolo aiheuttanut työtehtävien kuormitusta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	27 542	0	457	457	457	0	0,0
Kulut	-329 332	-356 658	1 531	-355 127	-309 004	46 123	-13,0
Toimintakate	-301 790	-356 658	1 988	-354 670	-308 547	46 123	-13,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-301 790	-356 658	1 988	-354 670	-308 547	46 123	-13,0

Taloushallinnon toimintakate toteuma oli 87 %. Toimintakuluja toteutui arvioitua vähemmän mm. henkilöstökulujen ja palveluostojen osalta.

2.1.5.2 Henkilöstöhallinto

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Henkilöstöpalveluissa keskityttiin vuoden aikana mm. kaupunkistrategian toimeenpanon edistämiseen ja fasiliteettiin, talouden tasapainottamisohjelman valmisteluun, työnantajamarkkinoinnin kehittämiseen, yhteistoiminnan pelisääntöjen ja sopimuksen työstämiseen sekä esimiesten ja johdon osaamisprofiiliin ja -passin valmisteluun.

Kaupunkistrategian "arjen toimeenpanoa" tuettiin mm. valmennuksilla (LEAN-prosessikehittäminen, palvelumuotoilu, digipalvelumuotoilu, sisäisten kehittäjien valmennus), jotka jatkuivat syksystä 2018. Valmennuksiin

osallistuneista ja muista kehittämistyöstä kiinnostuneista työntekijöistä muodostui luontevasti kaupungin sisäinen kehittäjäverkosto. Sen toiminta huipentui toukokuussa Varkaus-salilla pidettyihin Wiksut-kehittäjämessuihin, joilla poliittiset päättäjät, johto ja esimiehet sekä yhteistyökumppanit saivat tilaisuuden tutustua yli 30 isoon ja pieneen kehittämistekoon. Messut olivat myös osa 100 + 1 tekoa varkautelaisten hyväksi! -tuottavuus- ja laatukampanjan toimeenpanoa.

KT Kuntatyönantajat, Kunteko 2020 – kehittämisohjelma, palkitsikin aktiivisen kehittämistyön Varkauden kaupungin neljällä palkinnolla Tekoja tiskiinkin – kampanjan kolmessa kilpailukategoriassa: Ihmeiden tekijänä sekä Innostavista ja Innovatiivisista teoista. Kampanjaan osallistui 2019 huikeat 203 uutta kunnallista kehittämistekoa. Palkinnot luovutettiin palkintogaalassa Helsingissä 20.11.2019. Varkauden kaupungin kehittämistyö oli myös näyttävästi esillä Kuntatyönantaja-lehden numero 4/2019.

Henkilöstöpalvelut osallistuivat aktiivisesti myös talouden tasapainottamisohjelman valmisteluun liittyviin toimialakohtaisiin työpajoihin ja henkilöstöjohtaja oli mukana myös ohjelman valmisteluun liittyvässä ohjausryhmä- ja johtoryhmätyöskentelyssä. Henkilöstöpalveluiden rooli liittyi erityisesti henkilöstö- ja työkyvyttömyyden kulujen hillitsemisen tavoitteiden asettamiseen ja keinojen kartoittamiseen. Esimiesten työkykyjohtamiseen ja sitä kautta talouden tasapainottamiseen liittyvä työpaja järjestettiin kesäkuussa. Työpajassa laadittiin palvelualueittain ja työyksiköittäin konkreettisia suunnitelmia toimenpiteistä, joilla voidaan vähentää sairauspoissaoloja ja ennenaikaisia eläköitymisiä. Suunnitelmille tehtiin myös selkeät tavoitteet ja aikataulut. Työskentelyn pohjana käytettiin mm. Kuntari-järjestelmästä työyksikkökohtaisesti saatavia työkyvyttömyyden tunnuslukuja. Työpajaan osallistuivat lähes kaikki Varkauden kaupungin esimiehet ja ylin johto.

Yhä haasteellisemmaksi muuttuva rekrytointitilanne siivitti työnantajamarkkinoinnin ja rekrytoinnin systemaattiseen suunnitteluun, jota on tehty esimiesten, markkinointi- ja viestintätiimin sekä henkilöstöpalveluiden kesken. Yhteistyössä oli mukana myös Navitas Kehitys Oy:n Future Savo -hanke. Palvelualuekohtaisissa työpajoissa koottiin tietoja rekrytoinnin tarpeista sekä lyhyellä että pidemmällä aikajänteellä ja ideoitiin rekrytointitoimenpiteitä, joita täsmennettiin ja ryhdyttiin toimeen panemaan syksyllä. Markkinointi- ja viestintätiimin kanssa järjestettiin työntajamarkkinointiin ja rekrytointiviestintään liittyvää some-koulutusta. Samoin yhteistyössä ideoitiin ja luotiin www.varkaus.fi/teewarkaus -työntajamarkkinointisivusto, jonne on koottu paitsi "faktat" eli esimerkiksi työpaikat, myös "fiilis" eli siellä ilmennetään hyvää kehittämisen meininkiä, kerrotaan henkilöstöeduista jne.

Rekrytointiin ja työnantajamarkkinointiin kiinteästi liittyvää, uudistettua perehdytysohjelmaa testattiin ja arviointiin 100 + 1 tekoa varkautelaisten hyväksi!- kampanjan puitteissa luottamusmiesten, työsuojeluvaltuutettujen ja työnantajan yhteistyönä.

Pro Esimies -osaamisprofiiliin sisältyvien osaamisalueiden sisältöjä koottiin ja ideoitiin niihin liittyviä "opinpolkuja" eli koottiin vinkkejä kuhunkin osaamisalueeseen liittyvän osaamisen vahvistamiseksi (esim. sisäiset ja ulkoiset koulutukset, kirjallisuus ja verkkomateriaali, sisäiset mentorit jne.). Samalla suunniteltiin Kuntarekryn KuntaHR-ympäristöön sähköistä, verkkopohjaista alustaa, "passia", jolla esimiehet ja heidän esimiehensä voivat suunnitella ja seurata osaamisen karttumista, yhteistyökumppaneiden, mm. FCG Konsultointi Oy:n ja FCG Talent Oy:n kanssa. Asia ei kuitenkaan edennyt koska syksyllä tuli tieto, että Kunta HR-alustan ylläpito päättyi vuoden 2021 lopussa. Vuoden aikana tehtiin myös alustavia suunnitelmia profiiliin ja passin käyttöönottoon liittyvästä arviointikeskustelukierroksesta, jolla esimies ja hänen lähiesimiehensä arvioivat esimiehen osamista yhteistyössä ulkopuolisen valmentajan kanssa, osaamisprofiiliin peilaten.

Kevättalvella saatiin päätökseen paikalliseen järjestelyerään liittyvä paikallisneuvottelukierros ja viimeiset palokantarkistukset tulivat maksuun sopimuksen mukaisesti 1.3.2019 (kuitenkin takautuvasti 1.1.2019). Järjestöjen ja työnantajan näkemykset olivat kierroksella pääosin yhteneväiset ja neuvottelut päättyivät erimielisinä vain yhden KVTES:n liitteen (hoitohenkilöstö) osalta. Neuvottelukierroksen tuloksena saatiin päivitettyä kaikkien työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset tehtäväkohtaisten palkkojen rakenteet ja järjestelmät.

Syksyllä käynnistettiin ainutlaatuinen yhteistyö Savonia Ammattikorkeakoulun kanssa ja työstettiin oppilaitoksen, tukipalveluiden ja henkilöstöpalveluiden yhteistyönä Wellness Varkaus -ESR-hanketta, jonka tavoitteena on ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden johtamiskulttuurin ja henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen sekä ammatti-brändin kirkastaminen. (Hanke sai rahoituksen helmikuussa 2020.)

Yhdessä tietohallinnon kanssa käynnistettiin työajanseurantaan liittyvä, liikkuvaa työtä palveleva mobiilileimauspilotti ja syksyllä mobiilileimaus vakiinnutettiin koko kaupunkiorganisaatioon. Loppuvuodesta valmisteltiin

yhdessä tietohallinnon, soten, tukipalveluiden ja CGI:n kanssa vuoden 2020 alkupuolella tapahtunutta Titania Sähköinen Asiointi -ohjelman käyttöönottoa.

Samoin loppuvuodesta valmisteltiin yhteistoiminnallisena prosessina yhteistoimintalain edellyttämiä vuokratyövoiman käytön periaatteita sekä vuokratyövoiman käyttöön liittyvän yhteistyön käynnistämistä Sarastia Rekryn kanssa. (Hanke kuitenkin kariutui alkuvuodesta 2020 luottamushenkilöiden vastustuksen vuoksi.)

Marraskuussa järjestettiin Ravintola Kaks' Ruusussa yhteistoiminnan työpaja, jossa yhteistyötoimikunnan ja johtoryhmän jäsenten yhteistyönä valmisteltiin yhteistoiminnan pelisääntöjä viimeisteltäväksi vuoden 2020 alkupuolella.

Työterveyshuollon toimija vaihtui vuoden 2019 alussa. Varkauden kaupungin työterveyshuollon palvelut tuottaa Järviseudun työterveys Oy. Tässä yhteydessä päivitettiin työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja tarkennettiin yhteisiä toimintatapoja. Työterveyshuollon painopistealueiksi sovittiin sairauspoissaolojen hallinta työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyönä (erityisesti yli 20 pv kestäneiden sairauspoissaolojen vähentäminen ja toistuviin lyhyisiin poissaoloihin puuttuminen), psyykkisen työssäjakamisen tukeminen yksilö- ja työyhteisötasolla, ennakoivan työterveyshuoltoyhteistyön kehittäminen ja työntekijöiden oman työkyvyn ylläpidon aktivointi.

Kesäkuussa esimiehet, palvelualuepäälliköt ja toimialajohtajat kokoontuivat yhteistyössä työsuojelutoimijoiden ja työterveyshuollon edustajien kanssa työpajaan, jossa analysoitiin systemaattisesti sairauspoissaoloihin liittyvää tietoa mm. Kuntarin avulla ja työstettiin konkreettisia työyhteisökohtaisia suunnitelmia niiden vähentämiseksi, talouden tasapainotustarpeita ennakoiden.

Käpykampuksen alueella työskenteleville esimiehille ja turvallisuusvastaaville järjestettiin toukokuussa "Uskalla välittää"-valmennuspäivä työturvallisuuteen liittyvän käyttäytymisen ja kulttuurin parantamiseksi. Päätaavoitteena valmennuksessa oli luoda yhtenäinen turvallisuuskulttuuri kaikille työntekijöille, jotka toimivat Käpykampuksen alueella. Valmennuspäivä toteutettiin ns. sisäisten valmentajien valmennuksena. Jatkossa koulutuksessa olleet esimiehet ja turvallisuusvastaavat valmentavat sisäisesti omien työyksiköidensä työntekijät. Yhteistyökumppanina ja ensimmäisen valmennuspäivän järjestäjänä toimi Innotiimi-ICG. Vastaavalainen valmennuspäivä pilotoitiin aiemmin Waltterin koululla ja toimintamallia jatketaan myös muissa kaupungin toimintayksiköissä.

Syksyllä toteutettiin Varkauden kaupungille räätälöityä turvallisuuskoulutusta, yhteistyössä vakuutusyhtiö Protectorin yhteistyökumppanin Safetum Oy:n kanssa. Kolmena päivänä toteutetut koulutukset kohdentuivat johtoryhmälle, esimiehille ja työsuojeluvaltuutetuille.

Henkilöstökyselyn rakennetta ja sisältöä uudistettiin yhteistyössä Balentor Oy:n kanssa siten, että vastausten myötä pystyttiin antamaan esimiehille paremmat eväät keskusteluun henkilöstön kanssa pulssikyselyn pohjalta: mikä toimii, mitä pitää parantaa ja miten. Varsinainen kysely toteutettiin vuoden 2020 puolella ja tulokset olivat myönteiset: mm. kokonaistulos nousi 3,8:sta 3,9:ään.

Henkilöstöpalvelut työllisti raportointikaudella kaksi henkilöä. Juha Silander työskenteli toimistosihteerinä 3.5.2019 saakka ja Timo Laurinen aloitti samoissa tehtävissä 6.5.2019. Waltterin koulun oppilas Pinja Tolonen suoritti henkilöstöpalveluissa TET-jaksonsa 11.–15.3.2019. Henkilöstöpalvelutiimi hyödynsi sparraavaa ryhmätyönohjausta ja yksittäiset asiantuntijat henkilökohtaista sparrausta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	15 518	400 000	-358 128	41 872	29 693	-12 179	-29,1
Kulut	-950 212	-1 653 364	712 286	-941 078	-825 098	115 980	-12,3
Toimintakate	-934 694	-1 253 364	354 158	-899 206	-795 405	103 801	-11,5
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	-14	-14	-
Tilikauden tulos	-934 694	-1 253 364	354 158	-899 206	-795 418	103 787	-11,5

Henkilöstöhallinnon alkuperäiseen talousarviomäärärahaan sisältyy koko kaupungin henkilöstöä koskevat työterveyshuoltopalvelujen määrärahat (menot 800 000 € ja Kela-korvaustulot 400 000 €). Määrärahat on kohdennettu toimialoille / työyksiköille käytön mukaan ja vastaavasti työterveyspalveluihin saatavat Kela-korvaustulot on arvioitu tilinpäätöksen yhteydessä ja tehty vastaavat tulomäärärahan siirrot toimialoille. Toteutuneet Järvi-Seudun Työterveys Oy:n tuottamat työterveydenhuoltopalvelujen menot olivat n. 752 000 €.

Henkilöstöpalvelujen toimintakate toteutui budjetoitua pienempänä 103 801 € lähinnä palvelujen ostoihin varattujen määrärahojen käytön osalta.

2.1.5.3 Työllisyysyksikkö

Tilivelvolliset: Työllisyyspalveluiden esimies Pia Hedman.

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Työllisyyspalveluiden toiminnan alustana olevaa työllisyysohjelmaa on toteutettu nyt kolme vuotta ja ohjelma päättyy vuoden 2020 lopussa. Työllisyysohjelman tavoitteet sekä toimenpiteet ovat toteutuneet kokonaisuudessaan hyvin ja suurin luomis- ja kehittämisvaihe on jo takana. Arjen kehitystyötä on tehty, ja tehdään, kuitenkin ajantasaisesti kokemusten ja saadun palautteen mukaan. Uusia palveluita sekä toimintamalleja on ollut kehitteillä etenkin asiakkaiden ns. jatkopolkujen löytämiseksi avoimille työmarkkinoille. Myös yritys yhteistyön tarvetta on nostettu esille.

Työllisyysasiantuntija oli vuorotteluvapaalla ajalla 6.5.–31.10.2019. Vuorotteluvapaan sijaisena toimi toimistosihteeri, jonka tehtävänä oli hoitaa työllisyyspalveluiden talous- ja seuranta-asioita. Toimistosihteeri jatkoi sijaisuuden jälkeen osa-aikaisesti työllisyyspalveluissa yhteisresurssina hallinto- ja henkilöstöpalveluiden kanssa (nimike palvelusihteeri). Työaikaa on jyvitetty työllisyyspalveluihin 0,2 htv. Tehtävänä on ollut lähinnä työllisyyspalveluiden toimistotehtäviä. Tavoitteena on ollut toimistotyön ns. hiljaisen tiedon siirtäminen ja loppuvuodesta myös työllisyyspalveluiden toimistotyöntekijän poissaolon aikana hänen tehtäviensä paikkaaminen.

Woltti-hanke päättyi vuoden 2019 lopussa. Nuorten koulutuksen ja työllistymisen tukeminen tarvitsee kuitenkin jopa aiempaa vahvemmin panostusta myös jatkossa ja sen vuoksi haussa oli Pohjois-Savon yhteinen nuorten työllistymisen tukemiseen tähtäävä Nuorten työpolku -hanke.

TYP-työ on hitsautunut operatiivisesti entistä tiiviimmin työllisyyspalveluiden yhteyteen. Hallinnollisesti TYP-työntekijät (sosiaalityöntekijä, sosiaalihoaja ja terveydenhoitaja) kuuluvat aikuissosiaalityön henkilöstöön, mutta arjessa he toimivat osana työllisyyspalveluiden tiimiä.

Työyhteisössä on vahva tiimihenki. Erilaiset ammatti- ja osaamistaustat, työkokemukset ja persoonallisuudet yhdistyvät vahvaksi ammatilliseksi kokonaisuudeksi. Työ on suuresti myös verkostoyhteistyötä eri toimijatahojen kanssa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	32 060	536 713	-499 455	37 258	43 204	5 946	16,0
Kulut	-503 563	-1 771 278	1 285 697	-485 581	-485 106	475	-0,1
Toimintakate	-471 503	-1 234 565	786 242	-448 323	-441 901	6 421	-1,4
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-471 503	-1 234 565	786 242	-448 323	-441 901	6 421	-1,4

Työllisyysyksikölle myönnettiin lisämääräraha palkkatukityöllistämiseen kaupunginvaltuustossa 27.5.2019 § 43 (40 000 €) ja 30.9.2019 § 85 (20 000 €).

Palkkatukityöllistämisen määrärahat sekä ELY-keskuksen palkkatukikorvaustulot on budjetoitu keskitetysti konsernipalvelujen työllisyysyksikölle. Määrärahat siirretään eri työyksiköille palkkatukityön toteutumisen mukaan kuukausittain.

Palkkatukityöllistämisen palkkamenot olivat vuonna 2019 yhteensä 1 070 214 € ja henkilösivukuineen n. 1 297 000 €. Palkkatukityöllistämisen korvaustulot olivat 612 000 €.

2.1.5.4 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Toni Leppänen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallintopalvelujen alkuvuotta työllisti huhtikuussa järjestetyt eduskuntavaalit ja toukokuussa järjestetyt euro-parlamenttivaalit. Vaalien läheisyys sekä mm. uuden ennakoäänestyspaikan (Citymarketin- kauppakeskus) toi haastetta vaalivirkailijoiden rekrytointiin. Vaalit järjestetyt onnistuivat hyvin ja seuraaviin vuoden 2021 kuntavaaleihin saatiin kehitettävää.

Kaupunginhallitus vahvisti maaliskuussa kaupungin tiedonohjaussuunnitelman ja tehtäväluokituksen käyttöön- otettavaksi 1.9.2019.

Kevään isona projektina on ollut asianhallintajärjestelmän päivittäminen Kuntatoimisto-järjestelmästä Tweb-järjestelmään. Alkuperäinen aikataulua muutettiin mm. vaalien vuoksi siten, että Tweb otetaan käyttöön 1.9.2019. Tässä yhteydessä otetaan käyttöön kokonaisvaltainen asianhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa jatkossa mm. sähköiset pöytäkirjojen allekirjoitukset. Käyttöön tulee uusittu sopimuksenhallintajärjestelmä.

Olohuone-monitoimitila avasi ovensa helmikuussa ja on saanut kevään aikana vakiinnutettua toimintaansa. Olohuoneella on mm. keskiviikkoisin keitto-päivä, jossa käy hyvin ruokailijoita. Olohuoneella on lisäksi aktiivisesti käyneet eri toimialat pitämässä "lähipäivää" sekä siellä on ollut erilaisia teemapäiviä. Olohuone-monitoimitilan vetäjänä toimi Marika Walldén vuoden 2019 loppuun ja joulukuussa 2019 emännäksi tuli Jaana Piilman.

Vuoden 2019 aikana on valmisteltu hallintosääntöuudistusta. Säännön edellisen hyväksymisen jälkeen on tullut tarvetta päivittää ja tehdä siihen muutoksia mm. lainsäädännön muuttumisen vuoksi.

Maaliskuussa toimintansa aloitti "Digi-Perhonen", jonka tehtävänä on opastaa ja tukea erilaisissa ICT-ohjelmien käyttöongelmissa. Digi-perhosena toimii Riitta Vähävihu.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	224 602	174 200	27 091	201 291	226 526	25 235	12,5
Kulut	-954 259	-921 133	-81 582	-1 002 715	-1 044 296	-41 581	4,1
Toimintakate	-729 657	-746 933	-54 491	-801 424	-817 770	-16 346	2,0
Suunn. muk. poistot	-31 147	-22 330	0	-22 330	-94 316	-71 986	322,4
Tilikauden tulos	-760 804	-769 263	-54 491	-823 754	-912 086	-88 332	10,7

Hallintopalvelujen (hallintopalvelut, markkinointi- ja viestintäpalvelut, kaupungintalon aulapalvelut, löytöeläinhuolto, hankintatoimi ja johtokeskus) toimintakatteen toteutuma oli 102 %. Hallintopalveluissa toimintakate oli 19 112 € budjetoitua suurempi lähinnä henkilöstökulujen osalta. Viestintä- ja markkinointipalvelujen toimintakate oli 15 083 € arvioitua suurempi verkkopalvelualustan ylläpitokulujen osalta. Vastaavasti aulapalvelujen, löytöeläinhuollon, hankintatoimen ja johtokeskuksen toimintakate muodostui 17 849 € arvoitua pienemmäksi.

Hallintopalvelujen toimintakatteen kasvua edellisestä vuodesta (88 113 €) selittää henkilöstömenojen muutos. Työllistettyjen osuus oli edellisvuotta suurempi, hallintojohtajan virka oli vielä avoinna vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimesta siirtyi hallintopalveluihin vapaa-aikasih-teeri 1.4.2019 alkaen.

2.1.5.5 Tietohallintopalvelut

Tilivelvolliset: tietohallintojohtaja Jarmo Heinonen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Microsoft ekosysteemin edellyttämät laajat päivitystyöt etenivät suunnitellusti. Windows10 projektin valmiusaste oli vuoden lopussa n. 90 % ja lähes kaikki Windows 2008 palvelimet oli päivitetty.

Henkilöstö osallistui jälleen kerran kattavasti kevään eduskunta- ja EU-vaalien ICT-palvelujen tuottamiseen. Oman toiminnan kehittämistä on jatkettu purkamalla alkuvuodesta tehdyn asiakastytyväisyyskyselyn tulokset. Vakituksessa henkilöstössä ei tapahtunut henkilömuutoksia. Tietohallintoasiantuntijan äitiysloman sijaistaminen toteutettiin sisäisesti.

ICT-palvelutuotannon digitalisaatiota on edistetty mm. keskitetyn älypuhelin mobiilihallinnan käyttöönotolla sekä Essi -palvelunhallintajärjestelmän laajentamisella.

Kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös käsiteltiin kesäkuussa kaupunginvaltuustossa. Tietotilinpäätökseen on koottu tarkemmin tiedonhallinnan sekä tietohallinnon kehittämishankkeet ja niiden toteutuminen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 273 677	1 341 676	42 880	1 384 556	1 381 606	-2 950	-0,2
Kulut	-1 177 281	-1 219 883	-102 220	-1 322 103	-1 227 062	95 041	-7,2
Toimintakate	96 396	121 793	-59 341	62 452	154 544	92 091	147,5
Suunn. muk. poistot	-226 422	-230 000	0	-230 000	-170 676	59 324	-25,8
Tilikauden tulos	-130 026	-108 207	-59 341	-167 548	-16 133	151 415	-90,4

Tietohallinnon toimintakulut toteutuivat 95 041 € budjetoitua pienempänä lähinnä ict-palvelujen ostojen ja laitteiden leasingvuokrien osalta. Toimintatuotot muodostuvat pääosin ict-palvelujen sisäisestä laskutuksesta.

2.1.5.6 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja Helena Pitkänen, vs. talousjohtaja Toni Leppänen (1.10.2019 alkaen) ja henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Talous- ja henkilöstöpalvelut/palkanlaskenta on ostettu 1.6.2013 alkaen Kunnan Taitoa Oy:ltä. 1.5.2019 alkaen Kunnan Taitoa Oy fuusioitui KuntaPro Oy:n kanssa ja uusi Sarastia Oy aloitti toimintansa.

Sarastia Oy:n uudet asiakkuusjohtaja Tero Karinti ja aluejohtaja Päivi Norhio kävivät esittäytymässä ja esittelemässä uuden yhtiön toimintaa johtoryhmässä 25.5.2019. Loppuvuonna käytiin hintaneuvottelujen yhteydessä läpi ostopalvelujen vastuunjakotaulukot. Johtoryhmän ja Sarastia Oy:n edustajien sekä Varkauden kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon henkilöstön sekä talous- ja HR-vastaavien yhteinen kehittämispäivä pidettiin 8.12.2019. Kehittämispäivässä käytiin läpi Sarastia Oy:n uusia palvelukonsepteja ja kartoitettiin yhteistyön kehittämiskohteita.

Yhteistyön tiivistämisellä haetaan toiminnan tehostamista ja kustannustehokkuutta sekä säästöjä tukipalvelujen kustannuksiin mutta myös parempaa asiakaskokemusta ja palveluprosessien parempaa sujuvuutta ja laatua.

Kaupungin Sarastia Oy:ltä ostamista tukipalveluista vuositasolla käsitellään sähköisesti palkkalaskelmista 85 %, ostolaskuista 85 % ja myyntilaskuista 19 %.

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Palkkalaskelma/ansioerittely, kpl	36 992	35 081	-5,2
- joista sähköisenä, %	85,0	85,0	0,0
Kirjanpidon tositteet, kpl	142 211	161 439	13,5
Kirjanpidon viennit, kpl	663 567	710 583	7,1
Myyntilaskut, kpl	97 173	99 911	2,8
- joista sähköisenä vuoden lopussa %	19,5	19	-2,1
Ostolaskut	39 120	39 909	2,0
- joista sähköisenä vuoden lopussa %	85,0	87,0	2,4

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 217 999	1 220 000	0	1 220 000	1 327 900	107 900	8,8
Kulut	-1 205 990	-1 220 000	-2 622	-1 222 622	-1 327 900	-105 278	8,6
Toimintakate	12 009	0	-2 622	-2 622	0	2 622	-100,0
Suunn. muk. poistot	-95 034	-112 100	0	-112 100	-115 883	-3 783	3,4
Tilikauden tulos	-83 025	-112 100	-2 622	-114 722	-115 883	-1 161	1,0

Tukipalvelujen vuoden toimintakulujen muutosta edelliseen vuoteen selittää mm. Kuntari-johdon raportointiohjelma ylläpito- ja ohjelman määrittelytoiden kulut. Vuoden 2019 lopulla muodostui myös kuluja CPU-kassajärjestelmäohjelman versiopäivityksestä sekä maksupäätteiden uusimisesta, koska nykyisten käytössä olleiden maksupäätteiden sertifiointi päättyi 31.12.2019. Pankkipalvelujen kirjausohjeita muutettiin vuoden 2019 aikana siten, että pankkipalvelumaksut sisältyvät tukipalvelut/maksuliikennekuluihin (35 600 € v. 2019), kun edellisenä vuosina ne ovat sisältyneet rahoitusosan muihin rahoituskuluihin.

Tukipalvelutulot muodostuvat sisäisistä laskutustuloista.

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 035 489	3 922 589	-760 749	3 161 840	3 359 370	197 531	6,2
Kulut	-8 891 815	-11 215 589	1 410 512	-9 805 077	-9 317 748	487 329	-5,0
Toimintakate	-5 856 325	-7 293 000	649 763	-6 643 237	-5 958 377	684 860	-10,3
Suunn. muk. poistot	-358 973	-370 700	0	-370 700	-418 782	-48 082	13,0
Tilikauden tulos	-6 215 298	-7 663 700	649 763	-7 013 937	-6 377 160	636 777	-9,1

=valtuustoon nähden sitovat erät

Yleishallinto yhteensä sisältää keskusvaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston, tarkastuslautakunnan, kaupunginhallituksen ja konsernipalvelujen toiminnan.

2.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Eija ruotsalainen 1.1.–31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen, perusturvalautakunta

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

SOTE-keskuksen (Terveyskampus) rakentaminen alkoi huhtikuussa 2019. Rakennuksen käyttöönotto on keväällä 2021. Varkauden uusi SOTE-keskus tuo sosiaali- ja terveyspalvelut saman katon alle. Hankkeen eteenpäin varmistamiseksi on perustettu neljä työryhmää (toiminnallinen ryhmä, tukipalvelut ryhmä, ICT -ryhmä sekä HR). Työryhmät aloittivat työskentelyn syksyllä 2019.

Sote käynnisti talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet syksyllä 2019 osana kaupungin talouden tasapainottamista.

Tahdosta riippumaton hoito päättyi Varkauden sairaalan psykiatrisella osastolla 31.3.2019.

Avin päätöksestä lopettaa leikkaustoiminta Varkauden sairaalassa valitettiin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus otti valituksen käsiteltäväksi ja kielsi Avin päätöksen täytäntöönpanon kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut pääasiaa koskevan valituksen. Hallinto-oikeudelta ei tullut päätöstä asiaan vuoden 2019 aikana.

Varkauden lasten, nuorten ja perheiden (LANUPE) kehittämistyö palkittiin kansallisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle ja muille Varkaudesta ko. palveluja ostaville.	Laatu ja kustannukset. Henkilökunnan sairauspoissaolot.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvä. Talousarviossa pysyminen. Henkilökunnan työkyky hyvä.	Asiakastyytyväisyyskyselyjä on tehty kaikilla tulosalueilla säännönmukaisesti. Palautteet ovat olleet pääosin positiivisia. Talousarvioon haettiin 2,2 M€ lisämääräraha. Lopullisessa toteutumassa ylitystarve alkuperäiseen talousarvioon olisi ollut 1,369 M€, johon sisältyy sairaanhoitopiirin vuoden 2018 alijäämien kirjauksia 512 000 € ja kalliin hoidon tasausta 764 000 €. Ilman näitä eritä ylitys olisi jäänyt 90 000 euroon (0,1 % toimintakatteesta) Henkilökunnan työkyky on ollut pääosin hyvä.	Toteutuu osittain ■

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	24 932 338	22 826 034	273 785	23 099 819	24 825 384	1 725 565	7,5
Kulut	-108 254 588	-107 011 041	-2 593 948	-109 604 989	-110 374 841	-769 852	0,7
Toimintakate	-83 322 250	-84 185 007	-2 320 163	-86 505 170	-85 549 457	955 713	-1,1
Suunn. muk. poistot	-431 231	-329 500	0	-329 500	-267 515	61 985	-18,8
Tilikauden tulos	-83 753 481	-84 514 507	-2 320 163	-86 834 670	-85 816 972	1 017 698	-1,2

=valuustoon nähden sitovat erät

Toimialueen toimintakate alittui 955 713 €. Vuoteen 2018 verrattuna kasvu oli 2,7 % (2,2 M€).

Tuotot ylittivät 1,7 M€. Ylityksestä Kosan osuus 0,8 M€, Tevan osuus 0,4 M€ ja Psyk.sos. palvelualueen osuus 0,5 M€. Tarkemmat erittelyt on esitetty tulosaluekohtaisissa huomioissa.

Kulut ylittivät 769 852 €. Kasvu vuoteen 2018 oli 2,7 % (2,9 M€) pl. työterveys. Siitä KYSin osuus oli 2 M€. Oman toiminnan (ml. Terveystalon toiminta) kulujen kasvu oli 0,7 % (604 662 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	728	749	716	-33	-4,4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	40	33	30	-3	-9,1
Sijaiset	134	57	177	120	210,5
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	7	7	-
Yhteensä	902	839	930	91	10,8
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	823,3	820,9	803,5	-17,4	-2,1

Vaikka henkilöstön lkm poikkileikkaustilanteessa 31.12 onkin kasvanut, todellisen henkilöstövahvuuden kertoo henkilötyövuositilanne, joka on alentunut vuodesta 2018 2,4 % (19,8 htv), mitä selittää pääosin kotihoidon sijaisten käytön vähentyminen. Henkilöstön rekrytointi ja sijaisten saatavuus on ollut haasteellista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.12.2019 § 309 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointikohteet.

Päätöksenteon osalta on noudatettu lautakunnan ja viranhaltijoiden päätöksiä. Päätöksenteossa noudatetaan kaupungin ohjeita ja strategiaa.

Määrärahoja seurataan ja niistä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain. Määrärahojen riittävyyden osalta riskejä aiheuttavat erityisesti subjektiivisiin oikeuksiin ja lakimääräisiin tehtäviin liittyvät vaatimukset, jolloin määrärahat erityisesti lastensuojelun, vammaispalvelun sekä erikoissairaanhoidon ostojen osalta (KYS) usein ylittyvät.

Hankinnat ja luovutukset perustuvat päätöksiin ja niissä noudatetaan kaupungin hankintastrategiaa, ohjeita sekä kilpailutus- ja hankintalainsäädäntöä.

Työn sujuvuuden kannalta prosesseja kehitetään entistä asiakaslähtöisemmiksi. Yhteistyötä tehdään yli palvelualuerajojen ja yhdyspintoja tarkastellaan jatkuvasti.

Sairauspoissaolojen kasvuun on kiinnitetty huomioita. Työhyvinvointikeskusteluja on käyty työterveydenhuollon kanssa. Toimitaan Watti -mallin mukaisesti, Populuksessa hakemukset käsitellään asianmukaisesti.

Osaamista kehitetään laatimalla mm. koulutussuunnitelmat. Kehityskeskusteluissa (1-2 vuoden välein) arvioidaan osaamista ja koulutustarpeita läpi. Tehtävänkuvia päivitetään tarvittaessa. Osaamistason arviointi pyritään saamaan jatkuvaksi.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
PÄÄTÖKSENTEKO				
Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano	Seurattu lautakunnan päätöksiä. Toimittu päätösten ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	Seuranta ja tarvittaessa asioihin puuttuminen ajantasaisesti. Noudatetaan päätöksiä ja toteutetaan niitä.	Päätöksiä ei toimeenpanna ja ei toimita voimassa olevien ohjeiden sekä sääntöjen mukaisesti/Toimitaan päätösten ja ohjeiden mukaisesti.	1= merkityksetön riski
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Viranhaltijapäätöksiä seurataan. Joissakin tilanteissa kuntalaiset ovat eriarvoisessa asemassa	Havaitut tilanteet on käyty yksiköiden tiimeissä läpi ja muistutettu tasapuolisuustavoista toimia.	Päätöksiä ei toimeenpanna ja ei toimita voimassa olevien ohjeiden sekä sääntöjen mukaisesti/Toimitaan	2= vähäinen riski

	johtuen viranhaltijapäätösten erilaisista linjauksista.		päätösten ja ohjeiden mukaisesti sekä asioita käydään läpi säännöllisesti asiakastyön tiimeissä.	
Konsernijohtaminen ja valvonta	Toimittu sääntöjen ja ohjeistusten mukaisesti.	Seuranta ja tarvittaessa asioihin puuttuminen ajantasaisesti. Noudatetaan sääntöjä ja ohjeistuksia.	Ei toimita voimassaolevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti/Toimitaan päätösten ja ohjeiden mukaisesti.	1= merkityksetön riski
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Strategia otettu huomioon päätöksenteossa. Osassa yksiköissä toiminta-ajatuksen ja vision selkeyttämistä tehty strategian mukaisesti.	Seuranta ja tarvittaessa asioihin puuttuminen ajantasaisesti. Päätöksenteossa valtuuston hyväksymien strategian kärkien ja tavoitteiden huomioiminen.	Ei toimita voimassaolevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti/Toimitaan päätösten ja ohjeiden mukaisesti	1= merkityksetön riski
TALOUS				
Määrärahan seuranta/raportointi	Määrärahojen riittävyyttä ja raportointia tehdään kuukausittain ja osavuosi-katsausten yhteydessä.	Seuranta säännöllisesti.	Määrärahat eivät riitä. Raportointi ei toteudu ohjeiden ja toimivallan mukaisesti /pyritään sopeuttamaan toiminta määrärahoihin.	3= kohtalainen riski
Hankinnat/luovutukset	Hankinnat toteutuvat hallintosäännössä määritellyn toimivallan mukaisesti. Noudatettu hankintastrategiaa ja ohjetta sekä kilpailutus- ja hankintalainsäädäntöä.	Seuranta ja tarvittaessa asioihin puuttuminen ajantasaisesti. Hankinnoissa käytetty harkintaa ja ennakoitu uuden sairaalakampuksen valmistumista. Joitakin ennakoimattomia hankintoja ollut laitteiden rikkoutumisen vuoksi.	Hankintoja ei ennakoida eikä noudateta hankintastrategiaa / Ennakoidaan toimintaa ja hankintoja tehdään suunnitelmallisesti.	2= vähäinen riski
Talouteen liittyvä päätöksenteko	Varatut määrärahat eivät kaikilta osin riitä lakisäätöihin tehtäviin liittyvään päätöksentekoon.	Seuranta ja tarvittaessa asioihin puuttuminen ajantasaisesti.	Määrärahat ylittyvät tehtyjen päätösten vuoksi/Ennen päätöksentekoa tulisi selvittää määrärahojen riittävyys ja vaihtoehtoiset tavat toiminnan järjestämiseksi.	2= vähäinen riski

HENKILÖSTÖ TYÖN SUJUVUUS				
Prosessit	Tarkasteltu ohjeistuksen mukaisesti asiakaslähtöisesti. Prosesseja kehitetään jatkuvasti ja muutetaan tarvittaessa. Yhteistyötä tehdään yli palvelu- aluerajojen ja yhdyspintoja tarkastellaan jatkuvasti. Prosessien dokumentoinneissa on havaittu edelleen puutteita.	Prosessien kehittäminen entistä asiakaslähtöisemmäksi mm. palvelumuotoilun keinoin sekä tarkempi yhdyspintojen tarkastelu.	Prosesseja ei dokumentoida, ne eivät ole tehokkaita ja tarkoituksenmukaisia. Yhdyspintoihin ei kiinnitetä huomiota. Henkilökunta ei sitoudu sovittuihin käytäntöihin/ Prosessit dokumentoidaan ja prosesseissa huomioidaan hoidon porrastus. Henkilökuntaa sitoutetaan prosesseihin.	2= vähäinen riski
TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU				
Sairauspoissaolosten ja työkyvyttömyyden seuranta	WATTI-mallin mukaisesti toimittu. Populuksessa hakemukset käsitelty ajantasaisesti ja asianmukaisesti. Työhyvinvointikeskusteluja ja työterveysneuvotteluja työterveyshuollon kanssa on käyty runsaasti. Rääätälöityä työtä, korvaavaa työtä on paljon käytössä.	Työnkuvia muokattu tarvittaessa ja tehostettua työhön paluun tukea toteutettu. Pyydetään työterveyshuoltoa edelleen mukaan pitkittyneissä sairauspoissaoloissa työntekijän tilanteen suunnitteluun.	Henkilökunnan poissaoloihin ei puututa ja käytössä ei ole jaksamista tukemia henkilöstöjohtamisen keinoja/Henkilöstöjohtamisella vahvistetaan työssäjaksamista.	3= kohtalainen riski
OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
Osaamisen analyysi	Koulutussuunnitelmat laadittu. Kehityskeskustelut käyty 1-2 vuoden välein ja tarvittaessa useammin. Toiminta haavoittuvaa henkilökunnan poissaolojen ja sijaisten rekrytointivaikeuksien takia. Osaamistarpeita mietitty yksiköittäin sekä yksilötasolla. Vaadittavat koulutukset ja pätevyudet ajan tasalla.	Esimies varmistaa työntekijöiden riittävän osaamisen ja työntekijät huolehtivat myös itse osaamisensa ylläpitämisestä. Kehityskeskusteluissa arvioidaan osaamista ja käydään koulutustarpeita läpi. Tehtävänkuvia päivitetään tarvittaessa. Tehdään yksikkökohtaiset koulutussuunnitelmat, jossa huomioidaan yksikön kehittämisen mukaiset henkilöstön kouluttau-	Osaavaa työvoimaa ei ole saatavilla/onnistuneiden rekrytointien takaaminen ja henkilökunnan kouluttaminen. Koulutussuunnitelmien toteuttaminen	2= vähäinen riski

		tumistarpeet. Osaa- mistason arviointi jatkuvaiksi.		
--	--	---	--	--

2.1.6.1 Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Eija Ruotsalainen 1.1.–31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen, palvelualuepäällikkö Kirsi Laitinen 1.1.–31.3.2019 (virkavap. 28.2.2020 saakka), Kirsi Hynninen 28.3.–2.5.2019, Reetta Kettunen 3.5.–31.12.2019, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sijaisten saatavuus ja henkilöstön rekrytointi sijaisuuksiin on ollut erittäin haasteellista koko palvelualueella. Yksityisiä palveluntuottajia on käytetty paikkaamaan henkilöstövajetta monituottajamallilla.

Alkuvuodeksi suunniteltu yhteisöasumisen toteutuminen ei ole toteutunut Käpykankaan kampuksella. Väli-
muotoista asumista/yhteisöasumista kehitetään jatkossa.

Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö on lisääntynyt vähitellen koko palvelualueella.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut -kotihoito -palveluasuminen -sairaalahoito	Ikäihmisten 75v. + palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.	Kustannusten nousu taittuu keskeisten palvelujen osalta(kotihoito ja palveluasuminen). Kotihoidon peittävyys 14-16 % 75 vuotta täyttäneiden osalta.	Kotihoidon (sis. kotisairaala) osalta toimintakate on laskenut 6 % (357 065 €) vuodesta 2018. Palveluasumisen osalta (oma ja ostot) toimintakate on laskenut 8 % (1 019 353 €) vuodesta 2018. Kulut olivat vähentyneet 3 % (449 882 €), katteeseen vaikutti valtiokonttorin korvaus veteraanimenoihin (535 031 € palveluasumisen osalta). Osastohoidon osalta kulut kasvoivat 5 % (331 681€), toimintakate kasvoi 7 % (356 244€), mihin vaikutti mm. sisätautikirurgisen tulojen lasku 10 % (123 300€). Kotihoidon peittävyys oli n. 11–12 % 75 vuotta täyttäneiden osalta. Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutettu kotihoidossa, tehostetussa palveluasumisessa ja sairaalan osastoilla. Kumppanuuspöydät toteutuneet säännöllisesti 2x/vuosi.	Toteutuu ■

			Asiakastyytyväisyyskyselyssä positiiviset tulokset.	
Hoivateknologian käytön lisääminen ja laajentaminen.	Ikäihmisten käytössä olevan hoivateknologian määrä kotihoidossa ja palveluasumisessa.	Hoivateknologian käyttö ikäihmisten osalta kasvaa vuosittain.	Evondos -lääkeautomaattien käyttöä lisätty kotihoidossa 10:stä 20:een kappaleeseen. Evondos -lääkeautomaatit ovat olleet hyvin käytössä. Videovisit etähoitojärjestelmää käytössä 8-10:lla asiakkaalla. Käyttö kasvaa vähitellen.	Toteutuu ■
Monituottajapalveluiden kehittäminen yhteistyössä muiden palveluntuottajien kanssa.	Uusien monitoimijamahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä järjestöjen ja yrittäjien kanssa.	Lisätään yhteistyötä monitoimijaisesti eri yhteistyötahojen kanssa.	Kotihoidossa muutamia yhteisiä asiakkaita yksityisten palveluntuottajien kanssa. Yksityisiä palveluntuottajia käytetty myös paikkaamaan sijaistarvetta. Palveluseteliasiakkaita kotihoidossa, asumispalveluissa ja omaishoidossa.	Toteutuu ■

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Kuntoutusosasto, hoitopäivät	9 167	9 828	7,2
Sisätaudit-kirurginen osasto, hoitopäivät	10334	11108	7,5
Vanhusten palveluasuminen/oma toiminta, asumispäivät	91759	94908	3,4
Vanhusten palveluasuminen/ostopalvelut, asumispäivät	31195	28946	-7,2
Kotihoidon käynnit	274287	278994	1,7
- josta kotisairaanhoidon käynnit	17384	9050	-47,9
- yli 75 vuotiaat	175290	191790	9,4
Kotitaloudet /31.12.tilanne)	492	507	3,0
-yli 75 vuotiaat	360	404	12,2

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	9 478 866	9 031 216	175 731	9 206 947	10 103 024	896 077	9,7
Kulut	-34 712 253	-34 165 605	-518 810	-34 684 415	-34 373 990	310 425	-0,9
Toimintakate	-25 233 387	-25 134 389	-343 079	-25 477 468	-24 270 966	1 206 502	-4,7
Suunn. muk. poistot	-59 569	-38 500	-15 312	-53 812	-44 402	9 410	-17,5
Tilikauden tulos	-25 292 956	-25 172 889	-358 391	-25 531 280	-24 315 368	1 215 912	-4,8

Tulosalueen toimintakate alittui 1 206 502 €. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakate aleni 3,8 % (962 421 €).

Tuotot ylittyivät 896 077 €, mitä selittää valtiokonttorin myöntämä korvaus myös tehostetussa palveluasumisessa ja kotihoidossa olevien veteraanien palveluista aiheutuneisiin kuluihin (korvaus kaikkiaan 565 000 €). Varmistus haetusta määrärahasta saatiin vasta marraskuussa, joten sitä ei ole otettu huomioon lisämäärätarvetta arvioitaessa. Tulojen ylittymistä selittää lisäksi sisätautikirurgisen osaston odotettua parempi tulokehitys sekä dialyysin tulokehitys. Talousarviossa oli varauduttu tulojen alenemaan Terveystalon toiminnan jatkon epävarmuudesta johtuen (ylitykset: osasto 160 000 € ja dialyysi 90 000 €).

Kulut alittuivat talousarviosta 310 425 €. Vuoteen 2018 verrattuna kulut alenivat 1 % 338 263 €.

Henkilöstökulut alenivat vuodesta 2018 2 % (412 876 €). Sijaisten ja määräaikaisten palkkakulut alenivat 9 % (350 000 €) vuodesta 2018. Erityisesti kotihoidon yksiköissä henkilöstökulut alenivat 7 % (390 993 €), mitä selitti sijaisten käytön vähentyminen. Palveluasumisen ostopalvelut (mm. palvelusetelit) väheni 12 % (422 500 €) vuodesta 2018. Määräraha alittui 517 898 € .

Erittely vastuualueittain:

Osastohoito

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 915 729	1 585 000	19 824	1 604 824	1 891 166	286 342	17,8
Kulut	-7 246 515	-7 226 400	-208 869	-7 435 269	-7 578 195	-142 926	1,9
Toimintakate	-5 330 786	-5 641 400	-189 045	-5 830 445	-5 687 029	143 416	-2,5
Suunn. muk. poistot	-20 939	0	-15 312	-15 312	-13 715	1 597	-10,4
Tilikauden tulos	-5 351 725	-5 641 400	-204 357	-5 845 757	-5 700 744	145 013	-2,5

Kotihoito

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	2 778 691	2 933 216	44 363	2 977 579	2 924 045	-53 534	-1,8
Kulut	-9 499 960	-9 182 779	-114 478	-9 297 257	-9 327 488	-30 231	0,3
Toimintakate	-6 721 269	-6 249 563	-70 115	-6 319 678	-6 403 443	-83 765	1,3
Suunn. muk. poistot	-26 020	-38 500	17 867	-20 633	-16 472	4 161	-20,2
Tilikauden tulos	-6 747 289	-6 288 063	-52 248	-6 340 311	-6 419 916	-79 605	1,3

Asumispalvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 784 445	4 513 000	111 544	4 624 544	5 287 814	663 270	14,3
Kulut	-17 965 779	-17 756 426	-195 463	-17 951 889	-17 468 307	483 581	-2,7
Toimintakate	-13 181 334	-13 243 426	-83 919	-13 327 345	-12 180 493	1 146 851	-8,6
Suunn. muk. poistot	-12 610	0	-17 867	-17 867	-14 214	3 653	-20,4
Tilikauden tulos	-13 193 944	-13 243 426	-101 786	-13 345 212	-12 194 707	1 150 504	-8,6

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	400	401	393	-8	-2,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	15	7	7	0	0,0
Sijaiset	99	43	130	87	202,3
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0		5	5	-
Yhteensä	514	451	535	84	18,6
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	469,3	449,9	449,1	-0,8	-0,2

Sairauspoissaolojen kasvu ei näy henkilötyövuosien (htv) lisäyksenä, koska henkilöstön rekrytointi ja sijaisten saatavuus on ollut haasteellista. Työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita sairaspöissaolojen vähentämiseksi.

2.1.6.2 Terveydenhuollon vastaanottopalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Eija Ruotsalainen 1.1.–31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen, palvelualuepäällikkö Leena Kuusikko 1.1.–31.5.2019, Eija Ruotsalainen 1.6.2019 alkaen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallinto-oikeus eväsi AVI:n leikkaustoiminnan lakkauttamiseen liittyvän täytäntöönpanon hallinto-oikeuden käsitteilyn ajaksi.

Perusterveydenhuollon akuuttivastaanoton siirtyminen päivystyksen yhteyteen ja Digiklinikan käynnistyminen.

Klinik Pro-sähköisen hoidontarpeen arvioinnin ohjelman käyttöönotto perusterveydenhuollon vastaanotolla ja neuvoloissa sekä käytön laajentaminen suun terveydenhuoltoon ja fysioterapiaan

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uudistuvat palvelut lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia (preventio). Asiakasosallisuuden lisääminen	Kelan sairastavuusindeksi Terveyspuntarin kansantauti-indeksi Hyvinvointikertomuksen mittarit Asiakastytyväisyyskyselyt Osallisuusinterventtien määrä	Kelan sairastavuusindeksillä mitattu sairastavuus vähenee Terveyspuntarin kansantauti-indeksi pienenee Hyvinvointi edistyy keskeisillä hyvinvointi-indikaattoreilla mitattuna Hyvä asiakastytyväisyys voidaan ylläpitää Asiakasraatien ja kyselyiden määrä	Kelan sairastavuusindeksiä ei enää päivitetä. Terveyspuntarin vakioimaton sairastavuusindeksi on 153.6 vuonna 2018, vuonna 2017 se oli 152.3. Kuolleisuusindeksi on kasvanut vuodessa 136.5-139.0 selittyen väestön sairastavuudella ja ikääntymisellä. Terveyspuntarin kansantauti-indeksi julkaistaan vuosittain. Kansantauti-indeksi on väestön ikääntymisellä selittyen kasvanut vuodessa (2017-2018) 157.9-160.3. PYLL-indeksi, on ennenaikaisesti menetettyjen elinvuosien indeksi ja korostaa nuorella iällä tapahtuvien kuolemantapausten merkitystä, on kehittynyt myönteisesti vuodesta 2013. Se tuo esiin suurimmat ongelmat ja sairausryhmät, jotka vaikuttavat kunnan hyvinvointiin negatiivisesti. Varkaus kuului PYLL-indeksin osalta valtakunnan synkimpiin alueisiin, mutta on nyt tavoittamassa valtakunnan keskitasoa. TEA -viisarin terveyden edistämisasiivisyys perustervey-	Toteutuu osittain

			<p>denhuollossa (78) on lisääntynyt ja ylittää valtakunnallisen tason kuvaten painopisteen siirtymistä ennaltaehkäisevään työhön.</p> <p>VAS erikoispoliklinikoiden vastaanottovolyymit ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla. Perusterveydenhuollon vastaanoton lääkärikäynteissä on viime vuoteen verrattuna laskua vuoteen 2018 verrattuna noin 1000 käyntiä (lääkärivaje) ja hoitajakäyntejä on 1600 vähemmän verrattuna vuoteen 2018.</p> <p>HappyOrNot-menetelmällä mitattuna asiakastytyväisyys on erinomainen > 90 %. Asiakastytyväisyyttä on myös mitattu kyselytutkimuksin hyvin tuloksin.</p> <p>Asiakasraati on kokoontunut 3 kertaa ja se on kiertänyt eri toimipisteissä.</p>	
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja KYSin tuloskortin mukaan	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta	<p>Terveystalon toiminta) nettotoimintamenot ovat kasvaneet 3,3 % (503 179 €) verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2018. Vertailutietoja muista kunnista ei ole vielä saatavilla.</p> <p>Taloudesta kohdassa Talous tarkemmin.</p> <p>Tarvekioidut kustannukset ovat 20. pienimmät kyseisessä aineistossa.</p>	Toteutuu osittain
Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja (digitalisatio).	Yksiköiden tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelut	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy	<p>KlinikPron kautta tulevat yhteydenotot ovat kasvussa ja sen käyttö on laajentunut suun terveydenhuoltoon ja fysioterapiaan.</p> <p>Digiklinikka on ollut varkaute-laisten käytössä 7/2019 alkaen. Käyttökokemukset</p>	Toteutuu

			ovat positiivisia. Väestön tietoisuutta palvelusta on lisätty erilaisin kampanjoin.	
			Kansalaisen terveystalouden käyttöä on lisätty mm. hoitajavastaanottojen ja mammografiaseurantojen ajanvaraus.	

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Perusterveydenhuollon avohoidon vastaanoton käynnit	95 385	92780	-2,7
TK-päivystys, käynnit	31 041	30024	-3,3
Suun terveydenhuolto, käynnit	21 537	22430	4,1
Kuntoutus, käynnit	11 810	11757	-0,4
Erikoispoliklinikat, käynnit	29 779	29338	-1,5
- lääkärin suoritteet	18 734	18422	-1,7
Röntgentutkimukset	23 275	24134	3,7

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	9 081 873	8 582 195	41 562	8 623 757	9 001 462	377 705	4,4
Kulut	-21 370 250	-21 593 360	-209 035	-21 802 395	-22 141 188	-338 793	1,6
Toimintakate	-12 288 377	-13 011 165	-167 473	-13 178 638	-13 139 726	38 912	-0,3
Suunn. muk. poistot	-213 467	-141 000	0	-141 000	-136 124	4 876	-3,5
Tilikauden tulos	-12 501 844	-13 152 165	-167 473	-13 319 638	-13 275 850	43 789	-0,3

Tulosalueen toimintakate alittui 38 912 €. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakate kasvoi 6,9 % (851 349 €).

Tuotot ylittivät 338 793 €. Talousarviossa oli varauduttu tulojen alenemaan Terveystalon toiminnan jatkon epävarmuudesta johtuen. Erityisesti silmätaudit ja röntgen ylittivät tulojen osalta. Kaikkiaan tulot kuitenkin alenivat vuodesta 2018 n. 1 % (80 941 €). Erikoissairaanhoidon osalta alenema oli 10 % (431 633 €), mitä selitti Terveystalon leikkaus- ja politoiminnan tulojen aleneminen 29 % (582 027 €).

Kulut ylittivät 335 509 €. Vuoteen 2018 verrattuna kulut kasvoivat 3,6 % (767 654 €). Kulujen kasvua selittää sosiaali- ja terveystalouden ja hoitotarvikkeiden kulujen kasvu (lääkkeet ja hoitotarvikkeet ml. ilmaisjakelu 7 % 194 778 € ja sosiaali- ja terveystalouden ostot ml röntgen ja laboratorio 13 % 515 471€).

Henkilöstökulut kasvoivat 2,7 % (288 345 €), pl. lääkärit henkilöstökulut kuitenkin laskivat 1,4 % (96 297 €).

Toteutumat eriteltynä vastuualuetalouksissa.

Erittely vastuualueittain:

Perusterveydenhuollon avohoito

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 739 435	1 730 695	18 389	1 749 084	1 843 967	94 883	5,4
Kulut	-11 179 082	-11 226 322	-107 548	-11 333 870	-11 478 942	-145 072	1,3
Toimintakate	-9 439 647	-9 495 627	-89 159	-9 584 786	-9 634 975	-50 189	0,5
Suunn. muk. poistot	-10 543	-141 000	141 000	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-9 450 190	-9 636 627	51 841	-9 584 786	-9 634 975	-50 189	0,5

Suun terveydenhuolto

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	856 385	818 500	9 316	827 816	904 889	77 073	9,3
Kulut	-2 608 963	-2 597 438	-3 835	-2 601 273	-2 810 721	-209 448	8,1
Toimintakate	-1 752 578	-1 778 938	5 481	-1 773 457	-1 905 832	-132 375	7,5
Suunn. muk. poistot	-28 440	0	-17 601	-17 601	-16 374	1 227	-7,0
Tilikauden tulos	-1 781 018	-1 778 938	-12 120	-1 791 058	-1 922 205	-131 148	7,3

Erikoissairaanhoito/avohoito

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 160 183	3 806 000	5 605	3 811 605	3 728 550	-83 055	-2,2
Kulut	-5 350 655	-5 512 224	-89 791	-5 602 015	-5 721 124	-119 109	2,1
Toimintakate	-1 190 472	-1 706 224	-84 186	-1 790 410	-1 992 575	-202 165	11,3
Suunn. muk. poistot	-123 876	0	-86 551	-86 551	-85 464	1 087	-1,3
Tilikauden tulos	-1 314 348	-1 706 224	-170 737	-1 876 961	-2 078 039	-201 078	10,7

Hoidolliset tukipalvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	2 325 869	2 227 000	8 252	2 235 252	2 524 056	288 804	12,9
Kulut	-2 231 550	-2 257 376	-7 861	-2 265 237	-2 130 401	134 836	-6,0
Toimintakate	94 319	-30 376	391	-29 985	393 655	423 640	-1412,8
Suunn. muk. poistot	-50 609	0	-36 848	-36 848	-34 286	2 562	-7,0
Tilikauden tulos	43 710	-30 376	-36 457	-66 833	359 369	426 202	-637,7

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	174	180	167	-13	-7,2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	11	11	11	0	0,0
Sijaiset	18	10	27	17	170,0
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	0	0	-
Yhteensä	203	201	205	4	2,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	187,0	194,1	182,5	-11,6	-6,0

Henkilöstötyövuosien vähentyminen vuodesta 2018 johtuu henkilöstösiirroista perhepalveluihin (3htv) sekä lääkärin vaihtelevasta tilastoinnista joko ostopalveluihin/palkkoihin.

2.1.6.3 Muut palvelujen ostot

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Eija Ruotsalainen 1.1-31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kysin laskutustiedot alla:

Terveystalon kulut (ml. laskutus, vuosimaksu ym. kulut) olivat 3 217 872 €, vähennystä vuoteen 2018 verrattuna oli 9,7 % (346 711 €). Tulojen osuus oli 1 441 158 €, vähennystä vuoteen 2018 verrattuna 28,7 % (582 027 €) . Nettomenot kasvoivat 15,3 % (235 316 €).

Leikkausten määrä oli 468 (vähennystä vuoteen n. 20). Toiminta painottui ed. vuotta enemmän varkauteleisiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Ostopalveluihin käytävissä oleva määräraha on riittävä.	Ostopalvelujen kulujen seuranta. Lähetevirtojen seuranta.	Lähetemäärien ja erikoissairaanhoidon ostopalvelujen väheneminen.	<p>KYSin kuntakortin mukaan hoitopalvelujen laskutus oli vuonna 2019 21,8 M€, kasvua 1,4 M€ (7,3 %). KYSin omien hoitopalvelujen myynti pysyi kuitenkin vuoden 2018 tasolla. Ostopalvelut kasvoivat 6 %. Varkaus maksoi erityisen kalliin hoidon tasausta 764 000 €. Lisäksi vuodelle 2019 kirjattiin yhteensä 512 968 € vuoden 2018 alijäämiä (eivät sisälly ed. mainittuun yhteissummaan).</p> <p>Lähetteen määrä oli 4 719 kasvua 1,6 % (75) vuodesta 2018.</p> <p>Hoitojaksojen määrä oli 2 324, kasvua 0,9 % (20) vuodesta 2018.</p> <p>Hoitopäivien määrä oli 10 913, kasvua 0,6 % (63) vuodesta 2018.</p> <p>Poliklinikkakäyntien määrä oli 19 365, alenema -0,1 % (-27) vuodesta 2018.</p> <p>Eniten kasvoivat sydänkeskuksen laskutus 19,11 % (537 273 €) ja psykiatria 23,3 % (198 121 €)</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

			Laskutus puolestaan väheni eniten naistentautien ja synnytysten -24,66 % (320 826 €) ja aistinelinsairauksien -13,02 % (178 078 €) sekä kirurgian -7,37 % (185 790 €) osalta.	
--	--	--	---	--

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
KYS hoitopäivät	10 850	10913	0,6
KYS plk käynnit	19 392	19365	-0,1
Terveystalo leikkaukset (Varkaus)	486	468	-3,7
Terveystalo plk käynnit (Varkaus)	2 469	2367	-4,1

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	401 887	228 300	0	228 300	226 874	-1 426	-0,6
Kulut	-25 001 985	-25 139 730	-1 127 784	-26 267 514	-26 970 607	-703 093	2,7
Toimintakate	-24 600 098	-24 911 430	-1 127 784	-26 039 214	-26 743 733	-704 519	2,7
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-24 600 098	-24 911 430	-1 127 784	-26 039 214	-26 743 733	-704 519	2,7

Tulosalueen toimintakate ylittyi 703 093 €, josta Kysin ostojen osuus 602 671 €. Ylitystä selittää sairaanhoitopiiriin vuoden 2018 alijäämien kirjaaminen vuodelle 2019 (yht. 512 968 €). Toimintakatteen kasvu vuoteen 2018 verrattuna oli 8,7 % (2 143 635 €), mikä vastasi KYSin varsinaisen vuotta 2019 koskeneen laskutuksen kasvua.

Erittely vastualueittain:**KYS/ostot****TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	162 196	0	0	0	44 769	44 769	-
Kulut	-20 295 639	-20 780 000	-950 000	-21 730 000	-22 332 671	-602 671	2,8
Toimintakate	-20 133 443	-20 780 000	-950 000	-21 730 000	-22 287 902	-557 902	2,6
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-20 133 443	-20 780 000	-950 000	-21 730 000	-22 287 902	-557 902	2,6

Muut sairaalat/ostot**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	216 283	228 300	0	228 300	182 105	-46 195	-20,2
Kulut	-4 481 789	-4 133 191	-177 023	-4 310 214	-4 461 983	-151 769	3,5
Toimintakate	-4 265 506	-3 904 891	-177 023	-4 081 914	-4 279 878	-197 964	4,8
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-4 265 506	-3 904 891	-177 023	-4 081 914	-4 279 878	-197 964	4,8

Ympäristöterveydenhuolto/ostot

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	23 408	0	0	0	0	0	-
Kulut	-224 558	-226 539	-761	-227 300	-175 952	51 348	-22,6
Toimintakate	-201 150	-226 539	-761	-227 300	-175 952	51 348	-22,6
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-201 150	-226 539	-761	-227 300	-175 952	51 348	-22,6

2.1.6.4 Psykososiaaliset palvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Eija Ruotsalainen 1.1.-31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen, palvelualuepäällikkö Riitta Mentula, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tahdosta riippumaton hoito päättyi Varkauden sairaalan psykiatrian osastolla 31.3.2019. Psykiatrian osaston toimintaa on kehitetty vastaamaan muuttunutta palvelurakennetta; osastohoidon sisältöä on kehitetty vastaamaan paremmin vapaaehtoisessa hoidossa olevien potilaiden tarpeita.

Lastensuojelun sijaishuollossa olevien lasten määrä on pienentynyt - vuonna 2019 vahvistettiin kolme uutta huostaanottoa. Lastensuojelun sijaishuollon yksiköihin, joissa on sijoitettuna varkauteleisiä lapsia ja nuoria, on tehty ohjaus- ja valvontakäynnit vuoden 2019 aikana.

Lapsiperheiden sosiaalityössä, lastensuojelussa, perhetyössä ja kasvatus- ja perheneuvonnassa pilotoitiin sähköistä resurssienohjausjärjestelmää.

Lasten ja nuorten keskus Nikulan toiminnallinen muutos päätettiin perusturvalautakunnassa marraskuussa 2019; toiminta jakaantui lasten- ja nuorisopsykiatriseen erikoissairaanhoidon ja perustason palveluihin. Perustason palvelut, kasvatus- ja perheneuvonta ja oppilas- ja opiskeluhoitoon psykologit ja psykologit siirtyivät psykososiaaliselta palvelualueelta vastaanottopalveluihin.

Erityistyöntekijöiden, erityisesti psykologit ja sosiaalityöntekijät, rekrytointi on ollut erityisen haastavaa kuluneen vuoden aikana. Henkilöstössä on ollut kaiken kaikkiaan paljon vaihtuvuutta.

(Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uudistuvat palvelut lisäävät lapsiperheiden hyvinvointia.	Uudet asiakasohjaukset resurssikoordinaattorille ja ohjaavat tahot Lastensuojelun avo- huollon asiakkaiden määrä (vrt. v. 2018) Uudet huostaanotot	Asiakkaat saavat riittävän varhain tarvitsemansa tuen ja palvelun. Raskaat sijaishuollon kustannukset laskevat, avo- huollon tukitoimia on monimuotoisesti tarjolla	Keskitettyyn resurssien ohjaukseen on ohjattu vuoden aikana 177 perhettä. Suurimpana ohjaavana tahona on toiminut lapsiperheiden sosiaalityö (48 ohjausta), mutta ohjauksia on tullut myös peruspalveluista (mm. neuvola 29, varhaiskasvatus 5, koulu ja oppilashuollon toimijat 14). Myös Apua-napin kautta on tullut yhteydenottoja loppuvuoden aikana yhteensä 14. Sosiaalityöntekijä on jalkau-	Toteutuu osittain ■

			<p>tunut neuvolaan, päiväko- deille ja suun terveydenhuol- toon. Palveluita on ollut tar- jolla perheille matalalla kyn- nyksellä.</p> <p>Keskitetyn resurssien oh- jauksen sähköistä työkalua pilotoitiin lapsiperheiden so- siaalityössä, lastensuoje- lussa, perhetyössä ja kasva- tus- ja perheneuvonnassa. Apua-nappi otettiin käyttöön kaupungin sivuilla. Lisäksi otettiin käyttöön "Onks tää normaalia" -lasten ja nuorten verkkoauttamisen kanava</p> <p>Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli keskimäärin 142 lasta/kk. Uusia huos- taanottoja vuonna 2019 teh- tiin kolme. Vuonna 2018 uu- sia huostaanottoja tehtiin koko vuoden aikana kaksi. Sijaishuollossa olevia lapsia oli vuoden lopussa 38.</p> <p>Lasten ja nuorten keskus Ni- kulan toiminnallinen muutos päätettiin perusturvalauta- kunnassa marraskuussa 2019; toiminta jakaantui las- ten- ja nuorisopsykiatriseen erikoissairaanhoidon ja pe- rustason palveluihin. Kai- kissa palveluissa tavoitteena on varhainen puuttuminen.</p>	
<p>Asiakkaiden elä- mänhallinnan ja osallisuuden lisää- minen ja työ- ja toi- mintakyvyn ylläpitä- minen.</p>	<p>Starttipalveluissa ja kuntouttavassa työ- toiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2018)</p> <p>Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2018)</p> <p>Uusien Warkaus- korttien määrä</p>	<p>Pitkäaikaistyöttö- mien päivä- /ryhmä- toimintaan osallistu- vien määrä kasvaa</p> <p>Aktivoimistoimenpi- teiden piirissä ole- vien 1000 päivää ja yli työmarkkinatukea saaneiden henkilöi- den määrä lisääntyy ja tätä kautta kau- pungin työmarkkina- tukimenot alenevat</p> <p>Kuntalaiset aktivoi- tuvat huolehtimaan omasta hyvinvoin- nistaan esimerkiksi Warkaus-kortin</p>	<p>Ryhmätoimintaan on osallis- tunut vakiintunut määrä pit- käaikaistyöttömiä. Pitkäai- kaistyöttömiä on saatu akti- voitua enemmän yhteis- työssä työllisyysyksikön kanssa.</p> <p>Kuntouttavassa työtoimin- nassa oli vuoden aikana 353 henkilöä (vuonna 2018 341).</p> <p>Starttipalveluissa oli vuoden aikana 129 henkilöä (vuonna 2018 114).</p> <p>1000 päivää ja yli työmarkki- natukea saaneita henkilöitä oli 159 /kk v. 2019 (161 /kk v.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>

		<p>mahdollistamien liikunta- ja kulttuuripalvelujen avulla</p>	<p>2018). Työmarkkinatukimien vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 185 314 eurolla.</p> <p>Vuoden aikana Warkaus-kortteja on myönnetty yhteensä 194, joista lunastamatta on jäänyt 24. Vuonna 2018 Warkaus-kortteja myönnettiin 230, lunastamatta tuolloin jäi 30. Uimahallilla Warkaus-korttia käytettiin vuoden aikana yhteensä 6 858 kertaa; näistä kuntosalikäyntejä 4 228 ja uinteja 2 630.</p>	
<p>Monimuotoiset päihdehuollon palvelut mahdollistavat asiakkaiden tarvitseman tuen ja palveluiden järjestämisen omalla paikkakunnalla</p>	<p>Jalkautuvan päihdetyön asiakkaat (vrt. v. 2018)</p> <p>Kuntouttavat asumisjaksot Savonkodissa</p>	<p>Päihdehuollon laitostuntouksen kustannukset alenevat 20 -30 %</p> <p>Päihdehuollon palvelurakenteen keventäminen</p>	<p>Päihdehuollon laitostuntouksen kustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 9 %, tavoiteltu kustannusten alentuminen ei kuitenkaan toteutunut. Päihdehuollon kuntoutuspalveluita tarvittiin ennakoitua enemmän erityisesti nuorille ja perheille.</p> <p>Jalkautuvassa päihdetyössä oli vuoden aikana 410 eri asiakasta ja 2 620 käyntiä, joista kotikäyntejä yhteensä 1 119. Vuonna 2018 käyntejä oli yhteensä 2 247, joista kotikäyntejä 980.</p> <p>Savonkodilla oli asukkaita yhteensä 43, joista naisia 7 ja miehiä 36. Käyttöaste oli 95,1 %, asumisvuorokausia oli yhteensä 6 942. Kriisi-asunnoissa on asunut vuoden aikana 19 eri henkilöä. Avoimessa päivätoiminnassa kävi asukkaiden lisäksi noin 20 henkilöä/päivä. Lisäksi Savonkoti tarjosi kuntouttavan työtoiminnan paikan 11 henkilölle.</p> <p>Päihdepalveluprosessia on kehitetty vuoden aikana yhdessä Savonkodin, päihdeklinikan ja psykiatrian osaston kesken.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>□</p>

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Sijoitetut lapset, hoitopäivät/lasten ja nuorisokodit	6 353	4 197	-33,9
Sijoitetut lapset, hoitopäivät/perhehoito	9 287	8 366	-9,9
Työmarkkinatuki, kotitaloudet	410	370	-9,8
Psykiatrian osasto, hoitopäivät	5 517	5 023	-9,0
Psykiatrian plk, käynnit	13 270	11 133	-16,1
MTT kuntoutujien asumispäivät	8 695	9 139	5,1
Kehitysvammaisten laitoshoido, hoitopäivät	1 999	1 486	-25,7
Kehitysvammaisten palveluasuminen, as. päivät	32 302	33 480	3,6
Vammaispalvelut, asiakkaat	558	674	20,8

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	2 371 476	1 956 247	50 998	2 007 245	2 557 681	550 436	27,4
Kulut	-23 494 637	-23 058 225	-727 873	-23 786 098	-23 987 322	-201 224	0,8
Toimintakate	-21 123 161	-21 101 978	-676 875	-21 778 853	-21 429 640	349 213	-1,6
Suunn. muk. poistot	-3 400	0	-4 683	-4 683	-5 943	-1 260	26,9
Tilikauden tulos	-21 126 561	-21 101 978	-681 558	-21 783 536	-21 435 584	347 952	-1,6

Tulosalueen toimintakate alittui 349 213 €. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakate kasvoi 1,5 % (306 479 €)

Tuotot ylittyivät 550 436 €, mitä selittää mm kertaluontoiset lastensuojelun ennakoimattomat tulot loppuvuodesta (Espoolta laskutettu lastensuojelukustannusten korvauksia yli 200 000 €). Kaikkiaan perhepalveluiden tuloylitys oli 494 576 €, jossa mukana mm. Nikulan ja Kinnulakodin talousarviota paremmin toteutuneet tulot.

Kulut ylittyivät 201 224 €. Eniten ylittyivät perhepalveluiden kulut (sosiaalityö ja Nikula yht. 175 000 €). Ylitystä näissä yksiköissä aiheuttivat asiakaspalveluiden ja asiantuntijapalveluiden ostot.

Henkilöstökulut kasvoivat 7,7 % (458 998 €). Kasvua oli eniten sosiaalityön ja työllisyys Hankkeiden osalta.

Toteutumat eriteltyinä vastuualueittain.

Erittely vastuualueittain:

Perhepalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	410 436	261 000	10 617	271 617	766 193	494 576	182,1
Kulut	-6 733 287	-6 441 964	-255 591	-6 697 555	-7 008 367	-310 812	4,6
Toimintakate	-6 322 851	-6 180 964	-244 974	-6 425 938	-6 242 174	183 764	-2,9
Suunn. muk. poistot	-3 400	0	-4 683	-4 683	-5 943	-1 260	26,9
Tilikauden tulos	-6 326 251	-6 180 964	-249 657	-6 430 621	-6 248 117	182 504	-2,8

Aikuis- ja vammaispalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	626 984	658 447	27 003	685 450	689 423	3 973	0,6
Kulut	-11 794 670	-11 566 979	-463 462	-12 030 441	-11 901 223	129 217	-1,1
Toimintakate	-11 167 686	-10 908 532	-436 459	-11 344 991	-11 211 801	133 190	-1,2
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-11 167 686	-10 908 532	-436 459	-11 344 991	-11 211 801	133 190	-1,2

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	321 760	226 800	6 003	232 803	252 864	20 061	8,6
Kulut	-3 103 228	-3 100 473	-2 132	-3 102 605	-3 269 587	-166 982	5,4
Toimintakate	-2 781 468	-2 873 673	3 871	-2 869 802	-3 016 723	-146 921	5,1
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-2 781 468	-2 873 673	3 871	-2 869 802	-3 016 723	-146 921	5,1

Osastohoito/Psykiatria

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 012 296	810 000	7 375	817 375	849 202	31 827	3,9
Kulut	-1 863 453	-1 948 809	-6 688	-1 955 497	-1 808 144	147 353	-7,5
Toimintakate	-851 157	-1 138 809	687	-1 138 122	-958 943	179 179	-15,7
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-851 157	-1 138 809	687	-1 138 122	-958 943	179 179	-15,7

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	112	126	115	-11	-8,7
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	12	13	11	-2	-15,4
Sijaiset	17	4	20	16	400,0
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0		2	2	-
Yhteensä	141	143	148	5	3,5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	129,5	139,0	134,9	-4,1	-3,0

Henkilöstötyövuosien kasvua selittää perhetyöntekijöiden keskittäminen muilta palvelualueilta psykososiaaliselle palvelualueelle.

2.1.6.5 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN HALLINTO

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Eija Ruotsalainen 1.1.-31.5.2019, Seppo Lehto 1.6.2019 alkaen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveysjohtajan viransijaisena 1.1.2019-31.5.2019 on toiminut Eija Ruotsalainen, Seppo Lehto on jatkanut sosiaali- ja terveysjohtajana virkavapaansa jälkeen 1.6.2019 alkaen.

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	2 845 462	2 983 284	5 494	2 988 778	2 936 342	-52 436	-1,8
Kulut	-2 874 261	-3 009 329	-10 446	-3 019 775	-2 901 734	118 041	-3,9
Toimintakate	-28 799	-26 045	-4 952	-30 997	34 608	65 605	-211,6
Suunn. muk. poistot	-154 795	-150 000	19 995	-130 005	-81 046	48 959	-37,7
Tilikauden tulos	-183 594	-176 045	15 043	-161 002	-46 438	114 564	-71,2

Kulut alittivat talousarvion 3,9 % (118 041€). Kasvua vuodesta 2018 oli 1 % (27 473€).

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	42	42	41	-1	-2,4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	2	1	-1	-50,0
Sijaiset	0	0		0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0			0	-
Yhteensä	44	44	42	-2	-4,5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	37,5	37,9	37,1	-0,8	-2,2

Ei merkittäviä muutoksia htv:n osalta. Poikkileikkaustilanteessa näkyy eläköityminen ja henkilöstösiirto.

2.1.6.6 Joroinen: Sosiaali- ja terveystoimi

Varkauden ja Joroisten sosiaali- ja terveystoimintayhteistyöalue on toiminut vuodesta 2013 alkaen. Pääperiaatteena on, että kunnat vastaavat omista kustannuksistaan. Varkauden kaupunki laskuttaa Joroisten sosiaali ja terveystoimen nettomenot (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen sekä suunnitelma- ja poistojen toteutumana) yhteistoimintakorvauksena Joroisten kunnalta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA20189	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	2 030 158	20 214 514	20 240	20 234 754	19 868 112	-366 642	-1,8
Kulut	-20 090 650	-20 016 924	-40 484	-20 057 408	-19 776 227	281 181	-1,4
Toimintakate	210 508	197 590	-20 244	177 346	91 885	-85 461	-48,2
Suunn. muk. poistot	-210 509	-197 590	0	-197 590	-91 885	105 705	-53,5
Tilikauden tulos	-1	0	-20 244	-20 244	0	20 244	-100,0

=valtuustoon nähden
sitovat erät

Erittely vastuualueittain; Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	6 008 620	6 183 554	12 707	6 196 261	5 775 363	-420 898	-6,8
Kulut	-5 961 511	-6 137 414	-25 416	-6 162 830	-5 755 751	407 079	-6,6
Toimintakate	47 109	46 140	-12 709	33 431	19 613	-13 818	-41,3
Suunn. muk. poistot	-47 108	-46 140	0	-46 140	-19 613	26 527	-57,5
Tilikauden tulos	1	0	-12 709	-12 709	0	12 709	-100,0

Terveystoiminnan vastaanottopalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	3 464 908	3 472 749	5 553	3 478 302	3 265 164	-213 138	-6,1
Kulut	-3 307 326	-3 326 399	-11 106	-3 337 505	-3 194 158	143 347	-4,3
Toimintakate	157 582	146 350	-5 553	140 797	71 006	-69 791	-49,6
Suunn. muk. poistot	-157 584	-146 350	0	-146 350	-71 007	75 343	-51,5
Tilikauden tulos	-2	0	-5 553	-5 553	-1	5 552	-100,0

Muut palvelujen ostot

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	7 042 589	6 856 000	0	6 856 000	6 935 945	79 945	1,2
Kulut	-7 042 586	-6 856 000	0	-6 856 000	-6 935 946	-79 946	1,2
Toimintakate	3	0	0	0	-1	-1	-
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	3	0	0	0	-1	-1	-

Psykososiaaliset palvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	3 769 536	3 686 211	1 980	3 688 191	3 869 657	181 466	4,9
Kulut	-3 763 722	-3 681 111	-3 962	-3 685 073	-3 868 389	-183 316	5,0
Toimintakate	5 814	5 100	-1 982	3 118	1 268	-1 850	-59,3
Suunn. muk. poistot	-5 817	-5 100	0	-5 100	-1 266	3 834	-75,2
Tilikauden tulos	-3	0	-1 982	-1 982	2	1 984	-100,1

Hallinto

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	15 505	16 000	0	16 000	21 983	5 983	37,4
Kulut	-15 505	-16 000	0	-16 000	-21 983	-5 983	37,4
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

2.1.7 SIVISTYSTOIMI

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Svenska skolan i Varkaus toiminta lakkautettiin 1.8.2019 alkaen Varkauden kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.4.2019 § 36.

Kaupunginvaltuuston 10.12.2018 § 107 hyväksymän kouluverkko-suunnitelman mukaisesti Kangaslammin koulu muutettiin kaksiopeettajaiseksi lukuvuoden 2019-2020 alusta.

Perheentalon toiminta käynnistyi syksyllä 2019 ja samanaikaisesti avoin varhaiskasvatus omana toimintana lakkautui.

Nuortentalon toiminta käynnistyi syyskuussa 2019.

Sivistystoimen kohdeavustukset siirtyivät kaupunginhallituksen päätettäväksi joulukuussa 2019.

Varkauden museot sai Suomen Kulttuurirahastolta 200 000 € Varkautelaisten uusi museo -hankkeen toteuttamiseen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hallinnon laillisuus ja toimivuus	Päätösten oikeellisuus	Pysyvyys 100 %	Päätökset säilyivät muuttumattomina.	Toteutuu ■
Asiakaslähtöinen, taloudellinen ja vaikuttava palvelutuotanto	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteet toteutuvat 100 %	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat.	Toteutuu ■
Hyvinvointikertomus jalkautetaan toimialalle	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit	Hyvinvoinnin lisääntyminen	Hyvinvointikertomusta on jalkautettu vuonna 2019. Lisäksi on otettu käyttöön uusia toimintamalleja hyvinvoinnin lisäämiseksi.	Toteutuu osittain □
Kansainvälisyyden lisääminen	Kansainvälisten hankkeiden määrä	Sivistystoimessa neljä kansainvälistä hanketta	Tavoite toteutui.	Toteutuu ■

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 148 858	2 786 124	267 648	3 053 772	3 340 041	286 279	9,4
Kulut	-33 483 517	-33 825 523	-470 473	-34 295 996	-34 221 654	74 343	-0,2
Toimintakate	-30 334 659	-31 039 399	-202 825	-31 242 224	-30 881 613	360 622	-1,2
Suunn. muk. poistot	-323 020	-327 450	0	-327 450	-270 010	57 440	-17,5
Tilikauden tulos	-30 657 679	-31 366 849	-202 825	-31 569 674	-31 151 622	418 062	-1,3

=valuustoon nähden sitovat erät

Sivistystoimen talousarvio toteutui annetun määrärahan puitteissa.

Sivistystoimen toimintakate toteutui 360 622 € ennakoitua paremmin, toteutumaprosentti oli vuoden lopussa 98,8 %. Toimintatuotot toteutuivat 286 279 € ennakoitua paremmin ja toimintakulut 74 343 € ennakoitua pienempinä.

Toimintatuotot toteutuivat 286 269 €/9,4 % ennakoitua paremmin. Myyntituotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, 1 098 €/0,1 % ennakoitua paremmin. Maksutuotot toteutuivat 85 013 €/8,4 % ennakoitua parempina johtuen erityisesti hoitopäivämaksujen ennakoitua paremmasta kertymästä. Tuet ja avustukset toteutuivat 181 891 €/23,2 % ennakoitua paremmin, johtuen pääosin ennakoitua paremmin toteutuneesta hankerahoituksesta.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vain 0,2 %/74 343 € ennakoitua pienempinä.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	387	397	375	-22	-5,5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	48	47	54	7	14,9
Sijaiset	29	19	27	8	42,1
Työllistetyt ja opp. sopimukset	18	2	10	8	400,0
Yhteensä	482	465	466	1	0,2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	432,2	424,9	431,6	6,7	1,6

Sivistystoimen talousarviossa ei ole varattu määrärahaa työllistetyille, joten työllistetyt eivät sisälly sarakkeen "TA2019" mukaiseen henkilöstömäärään. TA2019 sisältää kaksi oppisopimussuhteista henkilöä. Työllistettyjen määrärahavaraus sisältyy henkilöstöhallinnon alle. Toteutumassa on ohjeen mukaisesti raportoitu myös työllistettyjen määrä. Sivistystoimen vakituisen henkilöstön määrä ei tosiasiallisesti ole vähentynyt 22 henkilöllä, sillä erityisesti varhaiskasvatuksessa useat vakinaiset henkilöt ovat työkierrossa ja tekevät sijaisuutta tai muuta määräaikaista tehtävää. Vuonna 2019 sivistystoimessa eläköityi yhteensä 12 henkilöä. Osa eläköityneiden tehtävistä on täytetty määräaikaaisesti riippuen palvelutarpeesta ja pätevän henkilöstön saatavuudesta. Raportointiajankohtana sivistystoimessa oli seitsemän työllistettyä ja kolme oppisopimussuhteista henkilöä. Vuoden 2019 talousarvioon verrattuna sivistystoimen henkilöstömäärä ilman työllistettyjä on 459, eli kuusi henkilöä alle arvioidun.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimintaan ja palvelujen tuottamiseen liittyvät riskit ovat kohdistuneet toimialan käytössä olevien kiinteistöjen kuntoon sekä riittävien ja laadukkaiden palvelujen tuottamiseen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Palvelut tuotettiin annettujen määrärahojen puitteissa.

WPro ilmoitusten määrä on lisääntynyt ja huolestuttavaa on lasten ja nuorten väkivaltakäyttäytymisen lisääntyminen, mutta kouluterveyskyselyn mukaan oppilaiden työolosuhteet kouluilla ovat parantuneet. Myös sisäilmahavainnot ovat lisääntyneet.

Päätöksenteko

Lautakunnan päätökset sekä viranhaltijapäätökset on pantu täytäntöön voimassa olevien ohjeiden (hallintosääntö) mukaisesti. Sivistysjohtaja on vastannut Savon koulutuskuntayhtymän (Sakky), Savonia ammattikorkeakoulun sekä Lappeenrannan teknillisen yliopiston (LUT) omistajaohjauksesta ja kaupungin edun valvonnan ja yhteydenpidosta kaupungin nimeämiin edustajiin. Päätöksenteossa on huomioitu strategian mukaisuus ja vaikuttavuus. Vaikuttavuusarviointia tulee kehittää koko konsernin tasolla.

Määrärahaseuranta ja raportointi

Talouden toteutumasta on raportoitu lautakunnalle ja seutuajaostolle raportointiohjeen mukaan. Talouden toteutumasta raportoidaan eri johtoryhmissä keskitetysti, minkä lisäksi esimiehet seuraavat annettuja määrärahoja.

Sivistystoimen hankinnat on suoritettu kilpailutus- ja hankintalainsäädännön ja hallintosäännön, hankintastrategian ja ohjeistuksen mukaisesti. Hallintosäännön mukaan toimialajohtaja päättää toimialaansa liittyvät sopimukset, sitoumukset ja hankinnat 15 000 euroon saakka. Hankintarajan alhaisuus lisää byrokratian määrää.

Henkilöstö

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Sivistystoimen sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Sairauspoissaolojen hälytykset on kuitattu ja käsitelty. Työhyvinvointikeskusteluja on käyty Watti-mallin mukaisesti tarvittaessa.

Osaamisen johtaminen ja kehittäminen

Työntekijöiden osaamista päivitetään ja kehitetään toimialoilla tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksessa mahdollistetaan/varaudutaan mahdolliseen sosionomikoulutuksen käynnistymiseen. Perusopetuksessa (1-6 lk) on päivitetty matematiikan ja englannin kielen opetuksen osaamista. Henkilöstökoulutuksissa on tehty yhteistyötä Keski-Savon kuntien kanssa.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
PÄÄTÖKSENTEKO				
Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano	Päätöksenteko on toteutunut suunnitellun mukaisesti.	Ei ole.	Päätökset valmistellaan hallintosäännön ja strategian mukaisesti.	2= vähäinen riski
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Toteutunut suunnitellun mukaisesti.	Ei ole.	Päätökset valmistellaan hallintosäännön ja strategian mukaisesti.	2= vähäinen riski
Konsernijohtaminen ja valvonta	Yhtymävaltuutettujen ja luottamus henkilöiden kanssa on pidetty yhteisiä palaverieita kaupungin tavoitteiden toteutumiseksi.	Konserniohjausta tulee terävöittää ja systematisoida.	Päätöksenteon valmisteluvaiheessa ei päästä vaikuttamaan esityksen sisältöön. Varkaus on vähemmistöosakas Savon Koulutus- kuntayhtymässä ja Savonia Ammatti- korkeakoulussa. Tavoitteitten toteuttaminen edellyttää yhteisen ymmärryksen löytymistä muiden kaupunkien kanssa.	4 = merkittävä riski
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Päätökset on tehty strategian mukaisesti pyrkien maksimoimaan vaikuttavuus.	Vaikuttavuusmitta- reiden kehittäminen.	Riski on oikein mitoitettu palvelun löytäminen ja tunnistaminen	3= kohtalainen riski
TALOUS				
Määrärahanseuranta/raportointi	Määrärahoja on seurattu ja raportoitu ohjeistuksen mukaisesti.	Hyödynnetään Kuntari -raportointia edelleen.	Ennakoidaan mahdolliset taloudelliset riskit tarkalla seurannalla ja henkilöstön sitouttamisella.	2= vähäinen riski
Hankinnat/luovutukset	Kalustoinvestoinnit ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.	Odotetaan hankintaohjeistuksen valmistusta.	Hankintalain huomiointi kilpailutuksessa.	2= vähäinen riski
Talouteen liittyvä päätöksenteko	Päätökset on tehty talousarvion ja annetun ohjeistuksen puitteissa.	Toimintamallia toteutetaan myös jatkossa.	Toimitaan annettujen ohjeiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
HENKILÖSTÖ TYÖN SUJUVUUS				
Prosessit	Palveluprosessien kehittäminen on jatkuvaa.	Kehittämistyötä jatketaan edelleen moniammatillisesti.	Prosessien omistajuus ei ole selkeä.	3= kohtalainen riski

			Määritellään prosessille yksi omistaja.	
TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU				
Sairauspoissaolosten ja työkyvyttömyyden seuranta	Sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyspoissaoloja on seurattu säännöllisesti yksikkötasolla.	Kehitetään esimiestyötä, seurataan aktiivisesti WProta ja pyritään ennakoimaan riskejä.	Henkilöstön ikääntyminen on riski. Hallintakeinona on huolehtia työntekijän työkyvyn ylläpitämisestä.	3= kohtalainen riski
OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
Osaamisen analyysi	Toimialan henkilöstö on työhönsä motivoitunutta ja osaavaa.	Varataan riittävät määrärahat osaamisen kehittämiseen.	Työkierto ja henkilöstön koulutus.	2= vähäinen riski

2.1.7.1 Hallinto

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallinnossa on toimittu talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	43 260	60 000	2 265	62 265	62 313	48	0,1
Kulut	-311 932	-361 927	-3 546	-365 473	-350 262	15 211	-4,2
Toimintakate	-268 673	-301 927	-1 281	-303 208	-287 949	15 259	-5,0
Suunn. muk. poistot	-4 087	-2 300	0	-2 300	0	2 300	-100,0
Tilikauden tulos	-272 760	-304 227	-1 281	-305 508	-287 949	17 559	-5,7

Sivistystoimen hallinnon toimintakate alittui 15 259 €/5,0 %. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vain 48 €/0,1 % ennakoitua parempina. Toimintakulut toteutuivat 15 211 €/4,2 % alle arvioidun (nuorisajaosto 6 950 € ja sivistystoimen hallinto 8 261 € alle arvioidun). Toimintakulujen alitus kohdistui pääosin muihin toimintakuluihin 8 820 €, tarvikemäärärahoihin 4 552 € ja henkilöstökuluihin 1 929 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	6	6	6	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	0	0	-
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	0	0	0	0	-
Yhteensä	6	6	6	0	0,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	2,6	3,0	3,0	0,0	0,0

Sivistystoimen hallinnon henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut muutoksia.

2.1.7.2 Perusopetus

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Oppilashuollon käsikirjaa ja hyvinvointikertomusta on jalkautettu kouluille.

Svenska skolan i Varkaus lakkautui valtuuston päätöksellä 1.8.2019 alkaen ja Kangaslammin koulu muuttui kaksiopeuttajaiseksi.

Seudullista yhteistyötä on tehty Keski-Savon kuntien kanssa, mm. henkilöstön koulutuksessa, oppilashuolto-yhteistyössä sekä OPS-työssä.

Toiminnan kehittämiseen on saatu valtionavustuksia noin 184 000 € viime vuotta enemmän.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
ProKoulu toimintamallin varmentaminen tavoitteena vaikuttaa hyvään käytökseen positiivisuuden kautta sekä asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen.	Asiakastytyväisyyskysely, henkilöstötytyväisyyskysely Koulukiusaamistapaukset	Koulukiusaamistapaukset vähenevät 10 prosenttia edellisestä vuodesta (vuonna 2017: 51 kpl).	Asiakastytyväisyyskysely tehdään vuonna 2020 laatu-kortteihin liittyen. Henkilöstötytyväisyyskyselyn tulos oli 3,9 (2018: 3,9), kaupungin kokonaiskeskiarvo oli 3,8. Vuonna 2019 kirjattuja koulukiusaamistapauksia oli 32. Vuonna 2018 koulukiusaamistapauksia oli 45. Vähennystä on 13 kpl, eli 28,9 %.	Toteutuu osittain
Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä oppilashuolto. Hyvinvointiprofiilin käyttöönotto kouluilla päätöksen teon kehittämiseksi ja hyvinvointikertomuksen jalkauttamisen tueksi.	Hyvinvointiprofiilin kyselyn tulokset	Tavoitteena on löytää kehitettävät kohteet sekä kehittää sitä kautta hyvinvointia	Hyvinvointiprofiilia pilotoitiin Waltherin koululla ja se kehitystyö jatkuu.	Toteutuu
Oppimisympäristöjen ja pedagogiikan kehittäminen vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa	Opetushenkilöstön ja oppilaiden välinen suhdeluku sekä toteutunut henkilöstön koulutus	Opetushenkilöstön ja oppilaiden välinen suhdeluku lv 2017-2018 tasolla. Henkilöstön koulutuksen kehittämistä jatketaan yhdessä Keski-Savon kuntien kanssa.	Lv 2018-2019 oppilasmäärän ja opetushenkilöstön välinen suhdeluku oli 0,122 (lv 2017-2018 0,117). Opetushenkilöstön ja oppilasmäärän suhdeluku on toteutunut vähintään lv 2017-2018 tasolla.	Toteutuu

			Henkilöstön koulutuksen kehittämistyötä jatketaan Keski-Savon kuntien kanssa.	
--	--	--	---	--

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Oppilasmäärä ka/kalenterivuosi*)	1771,4	1720,0	-2,9
Nettomenot €/oppilas	8 828	9 212	4,4
Tuntimäärä/vko	3 545	3 585	1,1
€/opetustunti	4 411	4 420	0,2
Koulukiusaamistapaukset	45	32	-28,9
Perusopetuksen iltapäivätoiminta osallistuneet oppilaat/lkm/ka*)	134,3	147,0	9,5
€/osallistuja/lukuvuosi	1 808	2 146	18,7

*) Oppilasmäärän laskentatapaa muutettu. TP2019 laskettu, kuten Opetushallituksen tilastoinnissa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	932 489	794 332	98 692	893 024	1 149 570	256 546	28,7
Kulut	-16 827 121	-17 347 789	-123 213	-17 471 002	-17 310 182	160 820	-0,9
Toimintakate	-15 894 632	-16 553 457	-24 521	-16 577 978	-16 160 612	417 366	-2,5
Suunn. muk. poistot	-276 167	-270 600	0	-270 600	-227 317	43 283	-16,0
Tilikauden tulos	-16 170 799	-16 824 057	-24 521	-16 848 578	-16 387 929	460 649	-2,7

Perusopetuksen toimintatuotot toteutuivat 256 546 €/28,7 % ennakoitua parempina. Toimintatuottojen ylitys muodostuu pääosin hankerahoituksesta 54 900 €, työterveyshuollon korvauksista 43 700 €, kotikuntakorvaustuotoista 36 528 €, muista yhteistoimintakorvauksista 20 465 €, koulujen tilavuokrista 39 154 €, iltapäivätoiminnan hoitopäivämaksuista 37 726 € ja muista tuotoista 14 210 €.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 0,9 %/160 820 € alle arvioidun. Lakkautetun koulun Svenska skolan i Varkaus toimintakulut toteutuivat 78 283 € alle arvioidun. Vuoden lopussa kirjattu sisäisiin vuokriin kohdistunut hyvitys oli perusopetuksen osalta 90 000 €.

Kokonaisuutena perusopetuksen toimintakate toteutui 417 366 €/2,5 % ennakoitua parempana.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	182	188	180	-8	-4,3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	37	37	38	1	2,7
Sijaiset	11	10	13	3	30,0
Työllistetyt ja opp. sopimukset	5	1	5	4	400,0
Yhteensä	235	236	236	0	0,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	208,1	213,1	210,7	-2,4	-1,1

Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt kahdella henkilöllä vuodesta 2018. Vuonna 2019 eläköityi viisi vakinaista henkilöä. Osa tehtävistä on täytetty määräaikaisesti. Kokonaisuutena perusopetuksen henkilöstömäärä on toteutunut suunnitellun mukaisesti. Toteutuma sisältää kaksi työllistettyä sekä kolme oppisopimussuhteista palvelussuhdetta. Henkilötyövuodet ovat toteutuneet 2,4 htv alle arvioidun.

2.1.7.3 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: varhaiskasvatuspäällikkö Anne Kumpulainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Avoin varhaiskasvatustoiminta päättyi 30.6.2019. Tämän tilalle on perustettu yhdistysten toteuttamana Perheen talo -toiminta. Toiminnan sisällön kehittämisessä ja resurssien tukemisessa on mukana varhaiskasvatustalvet.

Päiviönsaaren päiväkodin esiopetuspaikat keskitetään kouluille ja näin vapautetaan lisää hoitopaikkoja varhaiskasvatukseen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Osallistetaan huoltajat Pro-toimintakulttuurimallin kehittämiseen yhdessä eri varhaiskasvatustyöryhmien kanssa.	Pro-toimintakulttuurimittarit. Henkilöstön työhyvinvointikysely.	Pro-toimintakulttuurin myötä käytäytymisen ohjaus toteutuu positiivisen palautteen avulla. Hyvinvointi yksiköissä sekä yhteistyö ja toimintakyky huoltajien kanssa paranee.	Huoltajille on tiedotettu Peda.netissa mitä asioita harjoitellaan Pro-toimintakulttuurimuutoksen tiimoilta. Huoltajat on osallistettu kiinnittämään huomiota samoihin käyttäytymismalleihin myös kotona. Vanhempainillat ovat olleet osallistavia ja moniammatillisia (neuvola, ruokahuolto ja sosiaalitoimi ovat omalta osaltaan mukana). Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan Pro-toimintakulttuurin muutokset arjessa. Pro-toimintakulttuurin toteuttaminen on vaikuttanut myönteisesti henkilöstön työhyvinvointiin. Varhaiskasvatuksen työhyvinvointikyselyn kokonaistulos oli 4,1 (4,2/vuonna 2018).	Toteutuu
Osallistetaan kolmas sektori kehittämään lapsiperheiden ennaltaehkäisevää toimintaa vanhemmuuden tukemiseksi (Perheen talo).	Perheen talon toiminta käynnistyy 1.8. Kävijämäärä.	Uuden toimintamuodon, Perheen talon toteutuminen.	Uusi toimintamuoto käynnistyi syksyllä 2019. Perheentalon kävijämäärä ajalla syys-joulukuu 2019 on ollut 3435 käyntiä (lapset + aikuiset). Käynnit koostuvat avoimesta leikkitoiminnasta, vertaistukiryhmistä sekä erilaisista tapahtumista.	Toteutuu
Keskitetään esiopetusta kouluille.	Hoitopaikkoja vapautuu yhden ryhmän verran.	Esiopetuksen siirtäminen vapauttaa hoitopaikkoja päiväkodeissa.	Päiviönsaaren päiväkodin esiopetusryhmä lakkautettiin 31.5.2019. Esiopetusta on keskitetty enemmän Waltterin ja Lehtoniemen kouluille. Molemmilla kouluilla on 1.8.2019 alkaen toiminut kaksi esikoulu-ryhmää.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Suoritteet yhteensä	169 684	167 413	-1,3
Oma toiminta			
hoitopäivät yhteensä	116 223	114 251	-1,7
josta esiopetuspäivät yhteensä	25 836	27 473	6,3
josta perhepäivähoito	5 694	5 574	-2,1
€/hoitopäivä	66	69	4,2
Hoitopaikkojen määrä			
<i>päiväkodit (ka)</i>	440	440	0,0
näistä esiopetuspaikat päiväkodeissa (ka)	53	69	30,4
€/päiväkotipaikka	12 885	13 092	1,6
€/esiopetuspaikka päiväkodilla	8 783	7 005	-20,3
<i>pienten koulu, esiopetus ja hoito</i>	100	121	21,0
€/pienten koulujen esiopetus ja hoito	9 894	8 386	-15,2
<i>perhepäivähoito</i>	40	40	0,0
€/perhepäivähoitopaikka	13 774	12 476	-9,4
Ostopalvelut			
hoitopäivät yhteensä	53 461	53 162	-0,6
josta esiopetuspäivät yhtensä	3 734	4 886	30,9
josta yksityinen perhepäivähoito	4 676	4 984	6,6
€/hoitopäivä (sis.esiopetuksen)	37	38	3,5
ostopalvelu/hoitopaikat	198	206	4,0
näistä esiopetuspaikat	21	24	14,3
perhepäivähoito/yksityinen	22	22	0,0
€/hoitopaikka Aarrearkku/Touhula (sis. esiopetuksen)	8 877	8 731	-5,7
€/hoitopaikka Nappula/Pilke	7 728	8 023	3,8
€/hoitopaikka yksityiset päivähoitajat	8 034	8 095	0,8

Avoin varhaiskasvatustoiminta lakkautui 1.6.2019 alkaen.

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	790 575	711 800	64 169	775 969	826 811	50 842	6,6
Kulut	-11 148 786	-11 108 391	-116 432	-11 224 823	-11 256 168	-31 345	0,3
Toimintakate	-10 358 211	-10 396 591	-52 263	-10 448 854	-10 429 357	19 497	-0,2
Suunn. muk. poistot	-15 723	-20 400	0	-20 400	-17 588	2 812	-13,8
Tilikauden tulos	-10 373 934	-10 416 991	-52 263	-10 469 254	-10 446 945	22 309	-0,2

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat 50 842 €/6,6 % ennakoitua parempina. Maksutuotot, eli hoitopäivämaksut toteutuivat 132 203 € ennakoitua paremmin. Myyntituotot pidennetyn esiopetuksen kustannuksista toteutuivat 84 974 € alle arvioidun.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vain 0,3 %/31 345 € ennakoitua suurempina. Henkilöstökulut ja avustukset (lastenhoidon tuet) toteutuivat yhteensä 203 936 € alle arvioidun ja vastaavasti palvelujen ostot ylittyivät 204 207 €. Muihin toimintakuluihin sisältyy 57 342 € ennakoimattomia luottotappiokirjauksia ja sisäisten vuokrien hyvityksiä 15 900 €.

Varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisesti, vain 0,2 %/19 497 € alle arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	144	147	136	-11	-7,5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	2	7	5	250,0
Sijaiset	14	9	12	3	33,3
Työllistetyt ja opp. sopimukset	5	1	1	0	0,0
Yhteensä	166	159	156	-3	-1,9
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	153,4	146,3	150,0	3,7	2,5

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään työkiertoa. Raportointiajankohdan 31.12. mukaan kuusi vakituista henkilöä hoitaa määräaikaista tehtävää. Kolme vakituista henkilöä hoitaa määräaikaisesti sijaisuutta ja toiset kolme toimii määräaikaisena, ei kenenkään sijaisena. Vuonna 2019 varhaiskasvatuksessa eläköityi yhteensä kuusi henkilöä. Kokonaisuutena varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä on toteutunut kolme henkilöä suunniteltua pienempänä, mutta henkilötyövuodet ovat kasvaneet. Tämä selittyy sillä, että talousarviossa osa-aikaiseksi suunniteltuja tehtäviä on täytetty kokoaikaisesti lisääntyneen palveluntarpeen vuoksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä on vähentynyt vuodesta 2018 kymmenellä henkilöllä ja henkilötyövuodet 3,4 henkilötyövuodella. Vuoden 2019 aikana avoin päivätoiminta on lakkautettu ja vakituinen henkilöstö on siirretty varhaiskasvatuksen avoimiin tehtäviin.

2.1.7.4 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Pääkirjastossa järjestettiin alkuvuodesta aiempaa enemmän tapahtumia. Paikalliset harrastajaryhmät kävivät kirjastossa esittelemässä toimintaansa. Tilaisuuksiin osallistujien määrä oli toivottua vähäisempää, joten toiminta lopetettiin kevään jälkeen. Toisaalta pääkirjastolla järjestettiin useita muita tapahtumia, erityisesti yhteistyössä Kirja-Varkauden kanssa. Verkkokirjastojärjestelmässä tapahtui muutos helmikuun alussa, kun uusi Lumme-Finna otettiin käyttöön. Kirjaston maksuja on voinut maksaa verkossa toukokuun alusta alkaen. Lasten mediakerhohanke Ryhmä Wau päättyi toukokuussa. Seniorikahvilan toiminta vakiintui ja alkoi toimia alkupe räisen tarkoituksen mukaisesti pääasiassa kävijöiden oman aktiivisuuden varassa.

Pääkirjastossa käynnistyi heinäkuun alussa iso katon ja savunpoistoikkunoiden remontti, joka oli vuoden päättyessä yhä kesken. Vuoden aikana tehtiin kalustehankintoja kokoussaliin ja lastenosastolle. Myös Kangaslammilla lähikirjastossa ja asiointipisteessä uusittiin kalusteita, mm. lasten kuvakirjalokerikkoja. Alkuvuodesta pääkirjaston toisessa kerroksessa aloitti toimintansa liikuntavälinelainaamo. Pääkirjastorakennuksessa kirjaston ohella toimivista yksiköistä nuorisopalvelut muutti kesällä omaan taloon ja sen tilalle tuli lastenkulttuurikeskus Verso. Vuoden loppupuolella pohjakerroksen tiloja otti käyttöön kaksi kotihoidon yksikköä.

Kangaslammilla kirjaston ja asiointipisteen kanssa samassa rakennuksessa olleet koululuokat siirtyivät syyslukukauden alkaessa toiseen rakennukseen. Tämän myötä aula vapautui kirjaston käyttöön. Loppuvuodesta tulevaan lehtien lukutilaan saatiin kalustusta, mutta tilan käyttöönotto siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

Museoiden alkuvuotta leimasi tulevaisuuden suunnittelu muun muassa Museovisio-hankkeen myötä. Museoiden ja Soisalo-opiston yhteinen hankesuunnitelma Tehtaan koulun tiloista valmistui helmikuussa 2019. Lisäksi on valmistauduttu kokoelmien muuttoon, mikä toteutuu vuonna 2020. Digitointityössä on keskitytty Varkauden lehden 100-vuotisnäyttelyyn. Meeri Torvisen muistonäyttely on kesänäyttelynä oli museoiden vuoden suosituin näyttely, mikä toki selittyy osin myös ajankohdalla. Museoiden uusi kokoelmanhallintajärjestelmä Collecte saatiin käyttöön viimein täysipainoisesti ja vuoden 2020 alussa siirrytään Finnaan myös museoiden kokoelmatiedon osalta yhteisellä Piipunjuurella-Finna-näkymällä. Keväällä käynnistettiin kaupungin toimesta Varkauden teollisen historian kirjoitushanke yhteistyössä Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitoksen kanssa. Museot toimii kaupungin osalta hankkeen toteuttajana. Vuoden 2019 aikana hankkeeseen saatiin rahoitusta Koneen säätiöltä 200 000 euroa (hakijana Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitos), sekä yritysrahaa 95 000 euroa. Kaupungin omavastuuosuus on sisällytetty kaupunginhallituksen käyttövaroihin.

Vanha Varkaus-kehittämistyöryhmä muodostettiin vuoden 2018 lopulla Varkauden kaupunginhallituksen antettua Varkauden museolle tehtäväksi tuottaa vuoden 2019 aikana kehittämissuunnitelma Vanha Varkaus-alueen kehittämiseksi. Työtä lähdettiin työstämään yhdessä kaupunkilaisten kanssa Kumppanuuspöytämenetelmällä kuntalaisia ja alueen toimijoita osallistaen. Työryhmän ja kaupunkilaisten yhteistyönä on muodostunut kehittämissuunnitelma, jolla haetaan jatkorahoitusta kehittämishankkeelle keväällä 2020.

Vuoden loppuksi museot sai myös yhtenä kymmenestä suomalaisesta museosta Suomen Kulttuurirahaston Museovisio-apuraha. Varkauden museot sai 200 000 euroa Varkautelaisten uusi museo -hankkeen toteuttamiseen, josta kustannuksia alkaa kertyä vuonna 2020. Hankkeen tavoitteena on tuottaa sisältösuunnittelun rinnalla uudenlaisia, elämyksellisiä tapoja lähestyä ja käyttää kulttuuriperintöä. Hankkeen myötä museo tarjoaa kaupunkilaisille vapaamuotoisen tilan oleskeluun, sekä mahdollistaa kaupunkikulttuurin, museotoiminnan ja

museoiden sisältöjen, sekä oman kulttuuriperinnön kehittämisen yhteisön omilla ehdoilla. Tämä vastaa yleisön toiveeseen helposti lähestyttävästä, epämuodollisesta museotoiminnasta.

Nuorisopalveluilla isoimpana ilonaiheena on ollut Nuorten talon rakentuminen, muuttamaan päästiin kesäkuun alussa ja varsinaiset avajaiset järjestettiin 20.9.2019. Tilat mahdollistavat todella monipuolisen toiminnan: Tarjolla on vapaa-ajanviettoa, harrastuksia sekä vahvaa ammatillista apua ja tukea. Yhteistyö nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa on vahvistunut entisestään: Nuorisopalvelut sijaitsevat nyt saman katon alla osan Soisalo-opistoa ja Ohjaamon kanssa.

Poliisin, sosiaalityön ja nuorisotyön yhteinen Ankkuriryhmä aloitti toimintansa Varkaudessa, nuorisopalveluilta tiimissä on mukana erityisnuorisotyöntekijä. Nuoren rikoskierteen katkaisussa ovat tärkeitä nopeat ja riittävän tehokkaat toimenpiteet, joiden kautta nuori voi kokea yhteiskunnan selkeän väliintulon ja puuttumisen, sekä saada avun tarjottujen tukitoimenpiteiden kautta. Ankkurin toiminta-ajatuksena on mukana olevien eri toimijoiden tiivis yhteistyö ja tarvittaessa työparityöskentely. Toiminnan tarkoituksena on saavuttaa moniammatillisen yhteistyön kautta ja sen avulla laajaa yhteisvaikutusta nuorten rikosten käsittelyssä. Ankkuriryhmä tekee ennalta ehkäisevää työtä nuorten rikosentekijöiden sekä heidän perheidensä kanssa. Varhainen ja nopea puuttuminen kaikkiin lasten ja nuorten tekemiin rikoksiin estää rikoskierteen syntyminen ja sitä kautta nuorten syrjäytymisen yhteiskunnasta. Ankkurin tärkein tehtävä on työskennellä alle 18 -vuotiaiden rikosentekijöiden kanssa rikoksia ennalta estävässä hengessä.

Syyskuussa saatiin merkittävä tuki osallisuuteen: Kaupunginhallitus teki 2.9.2019 § 224 päätöksen, että jokainen kaupunginvaltuustossa edustettuna oleva puolue, sekä jokainen hallintokunta nimeäisi warjovaltuuston kokouksiin edustajansa. Edustajan ei tarvitse olla joka kokouksessa sama.

Nuorisopalvelujen isoimpana haasteena ovat olleet henkilöstön pidempiaikaiset sairauspoissaolot. Yli vuoden jatkunut tilanne kahden työntekijän vajauksella on pienessä työyhteisössä tarkoittanut sitä, että kädentaitojen toiminta jouduttiin sulkemaan kevään ajaksi sekä sähköiseen mediaan ja tiedotukseen liittyvät työt jouduttiin jakamaan työssä oleville työntekijöille.

Nuorisopalvelujen käytössä olleiden tilojen erilaiset tilaongelmat ovat haitanneet työtä, tilanne oli hankaluudestaan huolimatta kestettävissä koska muutto Nuorten taloon oli jo tulossa. Ohjaamo Varkaus toimi kesäkuun loppuun saakka alun perinkin väliaikaisiksi tarkoitetuissa tiloissa ns. ruskeassa rakennuksessa. Kesäkuussa toiminnan vaikeudet olivat kytköksissä Nuorten talon lämmönjakokeskuksen remontiin: Siihen liittyvät vesikatkot, lämmityksen puuttuminen, ilmastoinnin vajavaisuus sekä virranjakelun ongelmat toivat omat kiemuransa ohjaamolaisten arkeen. Myös valtakunnallinen tilastointijärjestelmä ei toiminut tammi - helmikuussa, joten tilastoinneissa näkyy vääristynyt kävijämäärän alenema edellisvuoteen. Nuorten Talossa Ohjaamalla on omat tilat, joissa työskentelee myös psykososiaalisen tuen hankkeen RAMPPI:n 2 työntekijää. Psykososiaalisen tuen hankkeiden kanssa on pystytty tarjoamaan nuorille erilaisia ryhmätoimintoja, joissa sekä etsivä nuorisotyö sekä Ohjaamo ovat olleet mukana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kulttuuriperintötiedon saavutettavuuden parantaminen ja teollisen perinnön hyödyntäminen	Museoiden kävijämäärät Museoiden verkkopalveluiden käyttäjämäärät Museoiden aineiston digitointimäärät ja Piipunjuurella.fi-palvelussa julkaistujen objektien määrä	Näyttelykävijöiden määrä 10 000 henkilöä Verkkopalveluiden käyttäjämäärä kasvaa 20 % vuoden 2017 tasosta (v. 2017 17 411 yksittäistä istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.fi, saranat.fi,	Näyttelykävijöiden määrä museoilla ja Kanavamuseolla vuonna 2019 14 007 hlö, mikä ylittää tavoitteen (10 000) 4 007 kävijällä Yksittäiset istunnot Museoiden verkkopalveluissa 2019 23656 kpl, mikä on 35,87 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017	Toteutuu

	Museoiden koulu- laiskontaktien määrä	laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt) Piipunjuurella-tieto- kannassa julkais- taan vähintään 2000 uutta objektia Koululaiskontaktien määrä vähintään vuoden 2017 tasolla (800 museokävijää, lisäksi n. 250 oppi- lasta kouluilla)	Museoiden digitointityö kes- kittynyt Warkauden lehden kuviin Warkauden lehden 100-vuotisnäyttelyä varten. Esineiden ja kuvien luette- lointi on jäänyt jälkeen joh- tuen pitkällisestä järjestelmä- uudistuksesta. Uudistuksen vuoksi luettelointiohjelma ol- lut yli puolet vuodesta käyttä- mättömissä. Digitointimäärät: valokuvia 295, joista luette- loitu 13, esineitä 225 joista lueteloitu 27 Koululaiskontaktien määrä jää vuoden 2017 tasosta noin 300 hlö	
Kuntalaisten osalli- suuden parantami- nen kulttuuriperintö- palveluiden järjestä- misessä	Järjestettyjen tapah- tumien määrä	Järjestetään vuoden aikana ainakin kym- menen erilaista ylei- sötilaisuutta/ tulevai- suuspajaa	Museoiden tulevaisuuden pohtiminen yhdessä kunta- laisten kanssa ollut mukana lähes kaikissa museoiden järjestämässä tapahtumassa (11 kpl vuonna 2019), lisäksi aihe vahvasti esillä Vanha Varkaus työpajoissa, joita järjestetty 3 kpl vuonna 2019). Lisäksi keväällä 2019 tehtiin kuntalaiskysely, johon saatiin 39 vastausta. Nämä toimenpiteet tehtiin pääasi- assa Kulttuurirahaston Mu- seovisio-hankkeen, sekä Vanha Varkaus-kehittämis- työn kautta.	Toteutuu
Museoiden yleisö- työn kehittäminen painopisteinä osalli- suus, yhteistyö ja matkailu	Museoiden yleisö- työn toimintaohjel- man laatiminen ja saatu hankerahoitus	Valmistunut toimin- taohjelma	Yleisötyön ohjelma valmistu- nut ja hyväksytetään lauta- kunnassa kevään 2020 ai- kana	Toteutuu
Kirjaston järjestä- mien tapahtumien li- sääminen.	Tapahtumien ja nii- hin osallistuneiden määrä.	Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä kasvaa 5 %:lla vuoteen 2018 verrattuna.	Koko vuoden osalta tapahtu- mien määrä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrat- tuna. Pääkirjaston katto ja savunpoistoikkunoiden re- montilla oli vaikutusta tapah- tumien järjestämiseen. Ta- pahtumiin osallistuneiden määrä sen sijaan lisääntyi, kasvua oli 32 %. Kokonais- luku oli 1764 osallistujaa.	Toteutuu
Nuorten talon toi- minnan käynnistä- minen	Nuorten talon toi- minta käynnistyy Kävijämäärät	Nuorten talo on avoinna ja matalan kynnyksen palvelu- paikka Ohjaamo toi- mii	Nuorten Talon virallisia ava- jaisia pidettiin 20.9.2019, jol- loin myös avoin nuorisotila- työ käynnistyi. Sisutuksen suunnitteluun osallistettiin paikallisia nuoria. Ohjaamon	Toteutuu

			toiminta uusissa tiloissa käynnistyi jo 1.8.2019.	
Nuorten ja lasten osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallistumisen foorumeiden lukumäärä	Nuorten ja lasten osallisuus toteutuu monipuolisesti	<p>Wanuvan kokouksia oli syyskaudella viisi, jäseniä oli syyskauden alussa yhdeksän ja syyskuussa liittyi yksi uusi jäsen. Jäsenet ovat osallistuneet kaupungin päättävien elinten kokouksiin mahdollisuuksien mukaan. Lukiolaisten työpaine näkyy osallistumisessa.</p> <p>Lasten Parlamentti Warpaset 2 kokousta/ 44 lasta.</p> <p>Nuorten Warjovaltuusto 2 kokousta/ 41 nuorta.</p> <p>Warpasten ja Nuorten Warjovaltuuston kokouksissa oli pääaiheena Varkauden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Aiheesta järjestettiin kaksi työpajaa yläkouluikäisille ja alakoululaiset saivat etukäteen mietittäväksi aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Kokouksissa hyödynnettiin ns. someseinää.</p> <p>Warpasten ja Nuorten Warjovaltuuston kokoukset ovat säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa ja ne on huomioitu kaupungin vuosikalenterissa.</p> <p>Nuorille järjestettiin kaksi vaikuttamiseen liittyvää koulutusta.</p> <p>Ysikortit jaettiin (205 kpl).</p>	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Kulttuuripalvelut			
Avustukset €/vuosi	26 350	28 200	7,0
€/asukas	1,26	1,37	8,4
Kirjastopalvelut			
Lainat kpl/vuosi	237 976	234 408	-1,5
Lainat €/laina	3,8	4,2	8,1
Hankinnat/vuosi kpl	3 122	4 902	57,0
Hankinnat €/asukas	5,2	6,0	15,5
Kirjastopalvelut €/asukas	43,9	47,4	7,9
Museopalvelut			
Digitoidut ja luetteloidut valokuvat	312	295	-5,4
Digitoidut ja luetteloidut esineet	114	225	97,4
Sijoitetut taideteokset	102	103	1,0
Museo/kävijät	9 706	8 919	-8,1
Kanavamuseo/kävijät	3 745	5 088	35,9
€/asukas	23,3	25,4	9,0
Nuorisopalvelut			
Avoin nuorisotoiminta, tuntia/asiakaskäynnit	656/2235	784/3744	128/1509
Erytysnuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	1104/152	624,5/546	-479,5/394
Etsivä nuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	620/107	561/168	-59/61
Ohjaamo, tuntia/asiakaskäynnit	279/664	373/264	94/-400
Nuorisopalvelujen tapahtumat*)	4 070	1 547	-62,0
€/asukas	22,2	23,4	5,4

*) Nuorisopalveluiden tapahtumat vuonna 2019:

Tapahtuma	Kävijämäärä
Ysikortin jakotilaisuus	200
Nuorten Talon avajaiset	300
Kutsunnat	121
Linnanmäen valoshow	28
Vapputapahtuma	80
Camero Obscura	200
Monodisko	200
Talvi Vekara/lumenveston työpaja	36
Seiskojen ryhmäytyt	212
Sampea&Shamppanjaa nuorten katsomo	22
Nuorten Pajan ryhmäpäivät	34
Asunnottomien yö	30
Etsivän esittelyt oppilaitokset/koulut	84
Yhteensä	1 547

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	273 984	199 442	78 359	277 801	307 827	30 026	10,8
Kulut	-2 222 581	-2 183 268	-169 292	-2 352 560	-2 381 784	-29 224	1,2
Toimintakate	-1 948 597	-1 983 826	-90 933,2	-2 074 759	-2 073 957	802	0,0
Suunn. muk. poistot	-16 120	-27 000	0	-27 000	-20 982	6 018	-22,3
Tilikauden tulos	-1 964 717	-2 010 826	-90 933	-2 101 759	-2 094 939	6 820	-0,3

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tuotot toteutuivat 30 026 €/10,8 % ennakoitua paremmin. Tuottojen ylitys johtui erityisesti Museoiden ennakoitua paremmin toteutuneesta hankerahoituksesta 27 875 €. Myös nuorisopalvelujen tuet ja avustukset toteutuivat 2 833 € ennakoitua paremmin. Kirjastopalveluiden tuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 99,5 %/716 € alle arvioidun.

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toimintakulut ylittyivät 29 277 €/1,2 %. Vastuualuetasolla toimintakulujen ylitys oli kulttuuripalveluiden osalta 1 485 €/1,6 %, kirjastopalveluiden osalta 4 006 €/0,4 %, museopalveluiden osalta

52 243 €/9,0 %, mikä johtuu hanketoiminnasta. Nuorisopalveluiden osalta toimintakulut alittuivat 28 511 €/4,9 %. Määrärahaa säästy, koska tapahtumia ei pystytty järjestämään viime vuonna yhtä aktiivisesti kuin aiemmin, koska muutto Nuorten Taloon ja toiminnan käynnistäminen vaativat paljon henkilöstöresursseja. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimeen kohdistuvia sisäisten vuokrien lisäperintää oli yhteensä 23 600 €. Kertaluontoisia ennakoimattomia luottotappioita kirjattiin 3 245 €.

Kokonaisuutena kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti 802 € alle arvioidun, toteutumaprosentti vuoden lopussa oli 100 %.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	28	28	27	-1	-3,6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	3	3	0	0,0
Sijaiset	1	0	1	1	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	6	0	3	3	-
Yhteensä	37	31	34	3	9,7
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	35,1	29,9	35,3	5,4	17,9

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa yksi henkilö jäi eläkkeelle vuonna 2019. Raportointiajankohdan 31.12. mukaan tehtävä oli vielä täytetty sijaisjärjestelyin. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden henkilöstömäärä on toteutunut talousarvion mukaisesti, kun otetaan huomioon, että toteutumassa raportoidut kolme työllistettyä eivät sisälly tulosalueen talousarvioon. Työllistettyjen määrärahavaraus sisältyy henkilöstöhallintoon.

Erittely vastuualueittain

Kulttuuripalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-86 610	-92 187	-587	-92 774	-94 259	-1 485	1,6
Toimintakate	-86 610	-92 187	-587	-92 774	-94 259	-1 485	1,6
Suunn. muk. poistot	-1 731	-1 900	0	-1 900	-4 038	-2 138	112,5
Tilikauden tulos	-88 341	-94 087	-587	-94 674	-98 297	-3 623	3,8

Kirjastopalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	126 719	88 342	42 255	130 597	129 881	-716	-0,5
Kulut	-1 040 053	-1 022 500	-78 688	-1 101 188	-1 105 194	-4 006	0,4
Toimintakate	-913 334	-934 158	-36 432	-970 590	-975 313	-4 722	0,5
Suunn. muk. poistot	-11 960	-14 300	0	-14 300	-10 966	3 334	-23,3
Tilikauden tulos	-925 294	-948 458	-36 432	-984 890	-986 278	-1 388	0,1

Museopalvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	60 400	58 500	21 939	80 439	108 378	27 939	34,7
Kulut	-545 716	-527 693	-50 652	-578 345	-630 589	-52 243	9,0
Toimintakate	-485 316	-469 193	-28 713	-497 906	-522 211	-24 305	4,9
Suunn. muk. poistot	-2 430	-3 600	0	-3 600	-2 055	1 545	-42,9
Tilikauden tulos	-487 746	-472 793	-28 713	-501 506	-524 266	-22 759	4,5

Nuorisopalvelut

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	86 865	52 600	14 164	66 764	69 568	2 804	4,2
Kulut	-550 202	-540 888	-39 364	-580 252	-551 742	28 511	-4,9
Toimintakate	-463 336	-488 288	-25 200	-513 488	-482 174	31 315	-6,1
Suunn. muk. poistot	0	-7 200	0	-7 200	-3 924	3 276	-45,5
Tilikauden tulos	-463 336	-495 488	-25 200	-520 688	-486 098	34 591	-6,6

2.1.7.5 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: Rehtori Marjut Latva-Vesänen ja Varkauden sivistyslautakunnan seutuajaoston jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Nuorten talo valmistui, johon saatiin tarkoituksenmukaiset tilat kuvataiteen ja kevyen musiikin opetukselle. Lastenkulttuurikeskus Verso siirtyi kuvataidekoulun tiloista kirjastolle. Musiikin opetus Leppävirralla siirtyi syksyllä tarkoituksenmukaisiin tiloihin Leppäkertun koululle. Uudet toimitilat mahdollistavat toiminnan ja yhteistyön kehittämisen. Pirtinrannassa sijaitsevassa kuvataidekoulun rakennuksessa ei ole enää Soisalo-opiston toimintaa.

Kansalaisopistotoiminnan järjestämisen laajuudesta ja rahoituksesta käytiin neuvotteluja kuntien edustajien kanssa. Samaan aikaan aloitettiin kuntakohtainen talouden seuranta. Kurssisuunnittelun ja kuntalähtöisen toimintamallin kehittäminen käynnistettiin, jotta tarjonta vastaisi entistä paremmin kunnan ja kuntalaisten tarpeita ja toiveita. Jokaiselle kunnalle nimettiin ryhmä, joka vastaa kurssisuunnittelun kokonaisuudesta.

Soisalo-opiston hanketoiminta oli vilkasta ja tuloksellista. Vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämishankkeilla Monitaidetta vanhuksille ja sen jatkohankkeella Taide tulee luokse kehitetään taidesisältöjä ja uusia savutettavia toimintamalleja palvelutalojen asiakkaille.

Lastenkulttuurikeskus Verson toteuttamat hankkeet: Lasten ja nuorten kulttuurilähete, LAKU-lähete otettiin käyttöön viidellä paikkakunnalla. KaiKuVa- Kaikille kulttuuria vapaa-aikaan -hankkeessa toteutettiin taiteen harrastustoimintaa ja taidevälkkiä Varkaudessa, Joroisissa, Juvalla ja Hirvensalmella. Taidetestaajat -hankkeen kautta koordinoitiin kaikki Etelä- ja Keski-Savon kasiluokkalaiset kahdelle taidevierailulle. Taideneuvola-toimintaa kehitettiin Varkaudessa 100 minuuttia taidetta -kampanjan avulla ja myös muilla paikkakunnilla yhteistyössä neuvolan ja perhetyön kanssa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Taiteen perusopetuksen harrastamisen lisääntyminen	Netto- ja brutto-opiskelijamäärä	Opiskelijamäärät kasvavat 2 % verrattuna vuoteen 2018	Brutto-opiskelijamäärä on pienentynyt 3,6 %, Netto-opiskelijamäärä on pienentynyt 3,2 %.	Ei toteutettu
Palvelumuotoilua kehitetään	Uudet tuotteet	Uusia sisältöjä, uudenlaisia kursseja ja opintokokonaisuuksia	Vapaan sivistystyön palvelun saavutettavuutta on parannettu toteuttamalla monipuolisia taidetuokioita päivätoiminnan asiakkaille. Taidetuokioiden sisältöjä kehitetään kohderyhmän tarpeita vastaavaksi. Taidetuokiosta on tehty valokuva- ja videotallenteita, joita päivätoiminnan ohjaajat voivat jatkossa käyttää toiminnan toteuttamisessa. Musiikkiopiston opiskelijoiden näyttöjen suorittamisessa on otettu käyttöön videointimahdollisuus, joka on vaihtoehtoisena toteutusmuotona perinteiselle liveesiintymiselle.	Toteutuu osittain
Verkon hyödyntämistä lisätään opetuksessa	Kurssien, opintokokonaisuuksien ja käyttäjien määrä	Verkkoa hyödynnetään opetuksessa vuotta 2018 laajemmin ja monipuolisemmin. Vakiohenkilökunnasta kaikki käyttävät, tuntiopettajista 25 %, tpo -opiskelijoista 50 %	Verkkoa on hyödynnetty vapaan sivistystyön kursseissa: kirjoittamisen kurssilla, jatkuvan metsänhoidon kurssilla ja Rock With You -projektissa. Taiteen perusopetuksessa verkkoa on hyödynnetty musiikin perusteiden opetuksessa.	Toteutuu osittain
Toiminnan arviointia uudistetaan ja kehitetään	Tunnistetut arvioinnin kohteet, tehdyistä arvioinneista saadut aineistot, niiden analyysi ja raportointi	Tunnistetaan arviointitavat asiat, joihin haetaan sopivia menetelmiä ja valitaan 2019 painotettavat asiat	Arvioinnin kohteet on tunnistettu: kurssikohtainen palautekysely, kysely taiteen perusopetuksen opiskelijoille ja kysely tuntiopettajille. Lisäksi vapaan sivistystyön avoin kysely joka toinen vuosi. Arvioinnin kokonaisuudistus valmistuu vuoden 2020 loppuun mennessä. Tällä hetkellä arvioinnin uudistaminen on lähes valmis.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Vapaa sivistystyö			
Opetustunnit	14 437	13 354	-7,5
Opiskelijat	6 748	6 786	0,6
€/opetustunnit	59,0	68,3	15,7
€/opiskelija	126,0	134,4	6,7
€/asukas	40,9	44,3	8,4
€/opistoalueen asukas	29,4	31,9	8,5
TP2019 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)			
Syksyllä 2019 maksetuista kurssimaksuista osa kohdennettiin kevätlukukaudelle 2020.			
Laaja taiteen perusopetus			
Opetustunnit	11 624	11 466	-1,4
Opiskelijat	867	967	11,5
€/opetustunnit	59,0	61,1	3,5
€/opiskelija	795,0	724,1	-8,9
€/asukas	33,1	34,0	2,8
€/opistoalueen asukas	12,9	13,3	3,4
TP2019 opistoalue Varkaus, Joroinen, Pieksämäki, Leppävirta*)			
Yleinen taiteen perusopetus			
Opetustunnit	3 351	3 353	0,1
Opiskelijat	1 135	962	-15,2
€/opetustunnit	70,0	70,6	0,8
€/opiskelija	208,0	246,0	18,3
€/asukas	11,3	11,5	1,8
€/opistoalueen asukas	8,1	8,3	2,2
TP2019 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)			
Kehittäminen ja koulutus			
Koulutuspalvelut			
Koulutukset	90	49	-45,6
Opetustunnit	632	576	-8,9
Opiskelijat	1 411	738	-47,7
Lastenkulttuurikeskus Verso			
Tapahtumat	1 118	886	-20,8
Kävijät	29 428	18 219	-38,1

*) €/opistoalueen asukas on laskettu kulloisenkin opetuksen järjestämisalueen mukaan

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 108 550	1 020 550	24 163	1 044 713	993 520	-51 193	-4,9
Kulut	-2 976 097	-2 824 148	-57 990	-2 882 138	-2 923 257	-41 119	1,4
Toimintakate	-1 867 547	-1 803 598	-33 827	-1 837 425	-1 929 737	-92 312	5,0
Suunn. muk. poistot	-10 922	-7 150	0	-7 150	-4 123	3 027	-42,3
Tilikauden tulos	-1 878 469	-1 810 748	-33 827	-1 844 575	-1 933 860	-89 285	4,8

Soisalo-opiston toimintatuotot toteutuivat 51 183 € alle arvioidun. Tämä johtuu pääosin kansalaisopiston kevätlukukauden kurssimaksutuottojen kohdentamisesta oikealle lukukaudelle. Myyntituotot toteutuivat 9 321 € alle arvioidun, maksutuotot toteutuivat 83 916 € alle arvioidun ja muut toimintatuotot 7 003 € alle arvioidun, mutta tuet ja avustukset toteutuivat 49 057 € ennakoitua paremmin.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 1,4 %/ 41 119 € ennakoitua suurempina. Toimintakulujen ylitys kohdistuu pääasiassa henkilöstömenoihin 30 925 € sekä palvelujen ostoihin 49 963 €. Muut toimintakulut toteutuivat 53 961 € alle arvioidun, mikä johtuu osittain sisäisten vuokrien hyvityksestä 28 600 €.

Soisalo-opiston toimintakate ylittyi 92 302 €/5,0 %.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	27	28	26	-2	-7,1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	6	5	6	1	20,0
Sijaiset	3	0	1	1	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	2	0	1	1	-
Yhteensä	38	33	34	1	3,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	33,1	32,6	32,7	0,1	0,4

Vuoden 2019 talousarvioon verrattuna Soisalo-opiston henkilöstömäärä ilman työllistettyjä on toteutunut talousarvion mukaisesti. Henkilötyövuodet ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti. Verrattuna vuoden 2018 tilinpäätökseen vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt yhdellä, koska vuonna 2019 eläköityneen henkilön tehtävä on täytetty määräaikaisesti.

2.1.8 LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Timo Tuunainen, liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Erittäin suuren suosion saavuttanut Tehtaan Parkki -skeittirata otettiin käyttöön keväällä 2019.

Hertunrannan lähiliikuntapaikka otettiin käyttöön heinäkuussa 2019.

Joutenlahden frisbeegolf -kentän perusparantaminen toteutettiin kesällä 2019.

Lainaamo365 lainaukset saatiin kirjastojärjestelmään 1.10.2019 alkaen.

Liikkuva Warkaus -hankkeen käynnistyminen yhteistyössä seurojen kanssa loppukesästä 2019.

Tilanvaraukset ja avustushakemukset tehdään jatkossa ainoastaan Timmi-ohjelman kautta.

Uusi uimahalli -hanke ei toteutunut.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Liikuntavälinelainaanon (365-lainaamo) käyttöönotto.	Lainauksen määrä.	Liikuntavälineiden lainauksia 1000 kpl/vuosi.	Lainaamon toiminta käynnistettiin 4.3.2019 ja kirjastojärjestelmään se saatiin 1.10.2019. Toteutunut lainojen määrä oli 169 kpl.	Toteutuu osittain
Warkaus-korttitoiminnan vakiinnuttaminen ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.	Myönnettyjen korttien lukumäärä.	Warkaus-kortteja myönnetty vähintään 150 kpl/vuosi.	Lunastettuja Warkaus-kortteja oli yhteensä 170 kpl.	Toteutuu
Turvataan kuntalaisille laadukkaat edellytykset liikunnan harrastamiseen.	Kävijämäärät.	Kävijämäärät: Uimahallin kävijämäärä 129 100 kävijää/vuosi.	Uimahallin kävijämäärä oli 111 732 kävijää/vuosi.	Toteutuu osittain

		Liikuntatalon kävijämäärä 90 200 kävijää/vuosi. Kämärin alue 86 000 kävijää/vuosi.	Liikuntatalon kävijämäärä oli 102 905 kävijää/vuosi. Kämärin alueen kävijämäärä oli 57 357 kävijää/vuosi.	
--	--	---	--	--

Toiminnan tunnusluvut	TP2018	TP2019	Muutos %
Liikuntapalvelut			
Uimahalli Ilopisara/kävijät	112 796	111 732	-0,9
Uimahalli netto €/kävijä	5,7	5,2	-7,8
Varkauden liikuntatalo/kävijät	96 249	102 905	6,9
Varkauden liikuntatalo netto €/kävijä	3,1	2,6	-16,3
Kämärin alue/kävijät	69 996	57 357	-18,1
Kämärin alue netto €/kävijät	9,4	11,8	26,3
Avustaminen			
Moottoriurheilukeskus €/asukas	0,5	0,5	1,3
Vattuvuori €/asukas	4,8	4,9	1,3
Muut avustukset €/asukas	4,1	4,2	0,0
Avustukset yhteensä €/asukas	9,4	9,5	1,5

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	552 997	647 200	-30 821	616 379	613 185	-3 194	-0,5
Valmistus omaan käyttöön	29 916	16 000	-3 886	12 114	10 746	-1 368	-11,3
Kulut	-3 246 935	-3 263 499	-111 505	-3 375 004	-3 196 645	178 360	-5,3
Toimintakate	-2 664 022	-2 600 299	-146 212	-2 746 511	-2 572 714	173 797	-6,3
Suunn. muk. poistot	-171 477	-205 900	0	-205 900	-359 981	-154 081	74,8
Tilikauden tulos	-2 835 499	-2 806 199	-146 212	-2 952 411	-2 932 695	19 716	-0,7

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 28.10.2019 § 90 liikunta- ja vapaa-aikatoimen talousarvion kohdistuvan tulomäärärahan vähennyksen 103 000 €. Tulomäärärahan vähennys kohdistui uimahallin myyntituottoihin (99 114 €) ja valmistus omaan käyttöön (3 886 €). Määrärahamuutoksen jälkeen toimintatuotot toteutuivat lähes tarkennetun talousarvion mukaisesti, vain 3 194 €/0,5 % alle arvioidun. Valmistus omaan käyttöön toteutui 1 368 €/11,3 % alle arvioidun. Valmistus omaan käyttöön sisältää investointeihin kohdistuvia sisäisiä suunnittelu- ja valvontakustannuksia.

Toimintakulut toteutuivat 178 360 €/5,3 % alle arvioidun. Tämä johtuu erityisesti vuoden lopussa tehdystä sisäisten vuokrien tasauksesta, sisäisiin vuokriin kohdistuva hyvitys oli 156 900 €.

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen toimintakate toteutui 173 797 €/6,3 % alle arvioidun. Ilman joulukuun lopussa tehtyjä sisäisten vuokrien hyvityksiä toimintakatteen toteutuma olisi ollut noin 21 460 € alle arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	15	16	15	-1	-6,3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	6	6	6	0	0,0
Sijaiset	1	0	1	1	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	3	0	2	2	-
Yhteensä	25	22	24	2	9,1
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	24,1	20,9	24,1	3,2	15,5

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen vuoden 2019 talousarvioon ei sisälly työllistettyjä. Työllistettyjen määräraha-vaara on budjetoitu keskitetysti henkilöstöhallintoon. Ilman työllistettyjä talousarviossa ennakoitu henkilöstömäärä on toteutunut suunnitellun mukaisesti. Vuodelle 2019 suunniteltu henkilöstön vakinaistaminen toteutui vuonna 2020. Henkilötyövuosien kasvu johtuu, paitsi työllistetyistä, myös osa-aikaisten työntekijöiden työajan lisäämisestä tarvetta vastaavaksi.

Liikunta- ja vapaa-aikatoimi; erittely vastuualueittain

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen hallinto

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-55 318	-56 183	-20	-56 203	-47 921	8 282	-14,7
Toimintakate	-55 318	-56 183	-20	-56 203	-47 921	8 282	-14,7
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-55 318	-56 183	-20	-56 203	-47 921	8 282	-14,7

Liikuntapaikkasuunnittelu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	0	0	0	0	0	0	-
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-
Suunn. muk. poistot	-1 558	-2 000	0	-2 000	-3 322	-1 322	66,1
Tilikauden tulos	-1 558	-2 000	0	-2 000	-3 322	-1 322	66,1

Liikuntapalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	15 027	1 500	14 646	16 146	16 882	736	4,6
Kulut	-144 255	-131 583	-4 776	-136 359	-156 457	-20 099	14,7
Toimintakate	-129 228	-130 083	9 870	-120 213	-139 576	-19 363	16,1
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-129 228	-130 083	9 870	-120 213	-139 576	-19 363	16,1

Liikuntapaikat ja alueet

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	537 969	645 700	-45 467	600 233	596 303	-3 930	-0,7
Valmistus omaan käyttöön	29 916	16 000	-3 886	12 114	10 746	-1 368	-11,3
Kulut	-2 852 361	-2 880 733	-106 710	-2 987 443	-2 796 847	190 596	-6,4
Toimintakate	-2 284 476	-2 219 033	156 062	-2 375 095	-2 189 798	185 297	-7,8
Suunn. muk. poistot	-160 897	-203 900	0	-203 900	-352 380	-148 480	72,8
Tilikauden tulos	-2 445 373	-2 422 933	156 062	-2 578 995,27	-2 542 178	36 818	-1,4

Avustaminen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli-/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-195 000	-195 000	0	-195 000	-195 419	-419	0,2
Toimintakate	-195 000	-195 000	0	-195 000	-195 419	-419	0,2
Suunn. muk. poistot	-9 023	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-204 023	-195 000	0	-195 000	-195 419	-419	0,2

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimintaan ja palvelujen tuottamiseen liittyvät riskit kohdistuvat toimialan käytössä olevien kiinteistöjen kuntoon sekä riittävien ja laadukkaiden palvelujen tuottamiseen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Palvelut pyritään tuottamaan annettujen määrärahojen puitteissa, mutta määrärahat eivät riitä kattamaan toiminnassa tapahtuvia ennakoimattomia muutoksia. Taloudellinen riski kohdistuu erityisesti liikuntapaikkojen ja alueiden tulosityksikköön.

Päätöksenteko

Lautakunnan päätökset sekä viranhaltijapäätökset on pantu täytäntöön voimassa olevien ohjeiden (hallintosääntö) mukaisesti. Päätöksenteossa on lähtökohtaisesti huomioitu strategian mukaisuus ja vaikuttavuus.

Määrärahaseuranta ja raportointi

Talouden toteutumasta on raportoitu lautakunnalle raportointiohjeen ja lautakunnan päätöksen mukaan. Talouden toteutumasta raportoidaan keskitetysti, minkä lisäksi esimies seuraavat annettuja määrärahoja. Hankinnat on suoritettu kilpailutus- ja hankintalainsäädännön ja hallintosäännön, hankintastrategian ja ohjeistuksen mukaisesti. Hallintosäännön mukaan toimialajohtaja päättää toimialaansa liittyvät sopimukset, sitoumukset ja hankinnat 15 000 euroon saakka. Hankintarajan alhaisuus lisää byrokratian määrää.

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen sairauspoissaolot ovat vähentyneet rajusti edellisestä vuodesta. Sairauspoissaolojen määrän väheneminen johtuu kertaluonteisten poissaolojen vähenemisestä. Liikunta- ja vapaa-aikatoimen sisäinen Triathlon-hanke on näkynyt positiivisesti henkilöstön työhyvinvoinnissa ja työilmapiirissä.

Osaamisen johtaminen ja kehittäminen

Työntekijöiden osaamista päivitetään ja kehitetään toimialoilla tarpeen mukaan.

Valvonnassa kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
PÄÄTÖKSENTEKO				
Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano	Pääsääntöisesti lautakunnan päätöksenteko on toteutunut suunnitelun mukaisesti. Valtuuston hyväksymä talouden tasapainotusohjelma sisälsi seniorikortin hinnankorotuksen 50 eurosta 80 euroon. Lautakunta päätti uudeksi hinnaksi 70 euroa.	Asetettu säästöta-voite katetaan myyntiä lisäämällä.	Päätökset valmistellaan hallintosäännön ja strategian mukaisesti.	4 = merkittävä riski

	Lautakunnan päätös oli valtuuston hyväksymän talouden tasapainotusohjelman vastainen.			
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Toteutunut suunnitellun mukaisesti.	Ei ole.	Päätökset valmistellaan hallintosäännön ja strategian mukaisesti.	2= vähäinen riski
Konsernijohtaminen ja valvonta	Ei ole.	Ei ole.	Ei ole.	1= merkityksetön riski
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Päätökset on tehty strategian mukaisesti pyrkien maksimoimaan vaikuttavuus.	Vaikuttavuusmittareiden kehittämisen.	Riski on oikein mitoitettun palvelun löytäminen ja tunnistaminen.	2= vähäinen riski
TALOUS				
Määrärahanseuranta/raportointi	Määrärahoja on seurattu ja raportoitu ohjeen mukaisesti.	Hyödynnetään Kuntari -raportointia edelleen.	Ennakoidaan mahdolliset taloudelliset riskit tarkalla seurannalla ja henkilöstön sitouttamisella.	2= vähäinen riski
Hankinnat/luovutukset	Investoinnit ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.	Odotetaan hankintaohjeistuksen valmistumista.	Hankintalain huomiointi kilpailutuksessa.	2= vähäinen riski
Talouteen liittyvä päätöksenteko	Päätökset on tehty talousarvion ja annetun ohjeistuksen mukaisesti.	Toimintamallia toteutetaan myös jatkossa.	Toimitaan annettujen ohjeiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
HENKILÖSTÖ TYÖN SUJUVUUS				
Prosessit	Palveluprosessien kehittäminen on jatkuvaa.	Kehittämistyötä jatketaan edelleen moniammatillisesti.	Prosessien omistajuus ei ole selkeä. Määritellään prosessille yksi omistaja.	3= kohtalainen riski
TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU				
Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden seuranta	Sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyspoissaoloja on seurattu säännöllisesti yksikötasolla.	Kehitetään esimiestyötä, seurataan aktiivisesti WProta ja pyritään ennakoimaan riskejä.	Asiakasrajapinnassa työskentely kuormittaa henkisesti. Hallintakeinona on huolehtia työntekijän työkyvyn ylläpitämisestä.	3= kohtalainen riski
OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
Osaamisen analyysi	Toimialan henkilöstö on työhönsä motivoitunutta ja osaavaa.	Varataan riittävät määrärahat osaamisen kehittämiseen.	Työkierto ja henkilöstön koulutus.	2= vähäinen riski

2.1.9 TEKNINEN TOIMI

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hyvinvointikeskuksen rakentaminen käynnistyi. Uimahallin hankinta keskeytettiin tarjousten ylittäessä varatun määrärahan. Joutenlahden alueen katujen ja vesihuollon rakentaminen alkoi, myös hypermarketin työt käynnistyivät.

Normaalia suurempi investointiohjelma kuormittaa henkilöstöä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus.	Talousarvion toteutuminen Asiakastyytyväisyys	Talousarvio toteutuu suunnitellusti. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään nykytasolla.	Talousarvio toteutui suunniteltua paremmin. Asiakastyytyvyyttä ei mitattua.	Toteutuu
Ympäristön siisteyden kohentaminen.	Asukastyytyväisyys	Asukasviihtyvyys paranee	Palautteet pääosin positiivisia.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	22 197 619	21 975 358	198 384	22 173 742	22 385 570	211 829	1,0
Kulut	-24 443 662	-25 022 553	-426 502	-25 449 055	-25 012 808	436 246	-1,7
Toimintakate	-2 246 043	-3 047 195	-228 118	-3 275 313	-2 627 238	648 075	-19,8
Suunn. muk. poistot	-7 673 408	-7 636 550	0	-7 636 550	-7 585 431	51 119	-0,7
Tilikauden tulos	-9 919 451	-10 683 745	-228 118	-10 911 863	-10 212 669	699 194	-6,4

=valuustoon nähden sitovat erät

Teknisen toimen toimintakate toteutui 648 075 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 211 829 € yli arvioidun (101,0 %) ja kulut 436 246 € alle arvioidun (98,3 %).

Toimintatuotot toteutuivat 24 577 € alle arvioidun ja valmistus omaan käyttöön 236 406 € yli arvioidun.

Henkilöstömenot toteutuivat 299 742 € alle arvioidun, palvelujen ostot 279 750 € alle arvioidun, aineet, tarvikkeet ja tavaraostot 64 295 € yli arvioidun sekä muut toimintakulut 78 951 € yli arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	153	160	143	-17	-10,6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	6	23	10	-13	-56,5
Sijaiset	13	5	23	18	360,0
Työllistetyt ja opp. sopimukset	19	10	17	7	70,0
Yhteensä	191	198	193	-5	-2,5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	184,6	177,8	190,3	12,5	7,0

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi lähes samana verrattuna vuoden 2018 tilinpäätökseen.

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni kymmenellä henkilöllä, joista kaksi henkilöä strategisesta ohjauksesta ja kahdeksan henkilöä tukipalveluyksiköstä.

Määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi neljällä, joista kolme henkilöä sijoittui strategiseen ohjaukseen ja yksi rakentamisen ohjaukseen.

Sijaisten määrä kasvoi kymmenellä henkilöllä. Lukumäärään sisältyvät myös tukipalveluyksiköstä eläkkeelle siirtyneiden tilalle palkatut määräaikaiset henkilöt.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toimialat dokumentoivat ja raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Teknisen toimen sisäinen valvonta tapahtuu osana esimiesten jokapäiväistä työskentelyä. Alla olevaan taulukkoon on koottu yhteenveto painopistealueiden havainnoista.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
PÄÄTÖKSENTEKO				
Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano	Päätöksenteossa on toimittu voimassa olevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Toimitaan voimassa olevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Valmistelutyön huolellisuus.	2= vähäinen riski
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Teknisen toimen viranhaltijapäätökset on tarkastettu. Viranhaltijapäätökset on tehty voimassa olevien ohjeiden, sääntöjen ja toimivallan mukaisesti. Toimivallan peruste on kirjattu päätökseen.	Toimitaan voimassa olevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Valmistelutyön huolellisuus.	2= vähäinen riski
Konsernijohtaminen ja valvonta	Tekninen johtaja on vastannut Kiinteistö Oy Kongressi ja Kulttuurikeskuksen omistajaohjauksesta. Kiinteistö Oy Terveyskävyn omistajaohjaus on delegoitu tilapalvelupäällikölle.	Toimitaan kaupunginhallituksen päätöksen sekä voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.	Toimitaan ohjeiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Päätöksenteossa on huomioitu kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkistrategian kärkitavoitteet ja niihin	Toimitaan kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkistrategian kärkitavoitteiden ja niihin	Toimitaan kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti.	2= vähäinen riski

	<p>liittyvät toimenpiteet.</p> <p>Kaupunginhallituksen päätöksellä (20.5.2019 § 135) joukkoliikenteen palvelutasoa heikennettiin, kun aamu- ja iltavuorojen aikatauluja supistettiin. Eläkeläisillä ja koululaisilla on edelleen ilmainen matkustusoikeus päiväajan joukkoliikenteessä.</p> <p>Katuvalot ja ulkoilureittien valot on saneerattu energiatehokkaammiksi.</p> <p>Liikenneväylien kunnossapidossa on saavutettu vaadittu laatutaso.</p> <p>Maisemasuunnitelmaa VT5/VT23 on ryhdytty toteuttamaan syksyllä 2019, työ jatkuu 2020.</p>	liittyvien toimenpiteiden mukaisesti.		
TALOUS				
Määrärahanseuranta/raportointi	<p>Talouden toteumasta on raportoitu kaupunginhallituksen 14.1.2019 hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.</p> <p>Palvelualueiden päälliköt ja esimiehet ovat seuranneet vastualueidensa määrärahojen toteutumista ja riittävyyttä.</p>	Toimitaan ohjeiden mukaisesti.	Talousarvion toteutumista ja määrärahojen riittävyyttä seurataan aktiivisesti.	2= vähäinen riski
Hankinnat/luovutukset	Hankinnat ja luovutukset on suoritettu	Toimitaan voimassaolevien ohjeiden	Valmistelutyön huolellisuus.	2= vähäinen riski

	hallintosäännön toimivaltaohjeita ja hankintalainsäädäntöä noudattaen.	ja sääntöjen mukaisesti.		
Talouteen liittyvä päätöksenteko	Taloutta koskevat päätökset on tehty toimivallan mukaisesti.	Toimitaan voimassaolevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Toimitaan voimassaolevien ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	2= vähäinen riski
HENKILÖSTÖ TYÖN SUJUVUUS				
Prosessit	Prosesseja on kehitetty ja arvioitu. Dokumentointi on kuitenkin osin tekemättä eikä kuvauksia ole päivitetty.	Tarpeelliset prosessit kuvataan tai päivitetään tarvittaessa.	Puutteista huolimatta prosessit tunnetaan ja niiden mukaan osataan toimia.	2= vähäinen riski
TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU				
Sairauspoissaolosten ja työkyvyttömyyden seuranta	Populuksen sairauspoissaolohälytykset on kuitattu ja käsitelty ohjeiden mukaisesti. Työhyvinvointikusteluja on käyty tarvittaessa. Tukipalveluyksikössä on järjestetty usealle henkilölle työkykyä vastaava uusi tehtävä. Henkilöitä on siirtynyt myös osatyökyvyttömyyseläkkeelle.	Työhyvinvointikusteluja käydään tarvittaessa.	Kaikille kevennettyä työtä tarvitseville ei ole voitu osoittaa työkykyä vastaavaa työtä tai työpistettä.	3= kohtalainen riski
OSAAMISEN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
Osaamisen analyysi	Työntekijöiden osamista pidetään ajan tasalla lisä-, täydennys- ja oppisopimuskoulutuksilla. Koulutusta on järjestetty mahdollisuuksien mukaan myös paikanpäällä, jotta mahdollisimman moni on voinut osallistua.	Mahdollistetaan työntekijöiden osallistuminen koulutukseen yksilöllisen koulutustarpeen mukaisesti.	Työntekijöiden vaihtuvuus on haaste osaamiselle. Työhyvinvointiin tulee panostaa.	2= vähäinen riski

2.1.9.1 Strateginen ohjaus

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Usean ison hankkeen vireillä olo samaan aikaan näkyi kiireenä ja henkilöstön jaksamisessa. Resurssit ovat investointitasoon nähden alimitoitettut.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksyttävän PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.	PTS:ää ei ole vielä hyväksytty.	Toteutuu osittain
Kaupungin öljylämmitteiset rakennukset muutetaan uusiutuvalle energialle investointiohjelman mukaisesti.	Öljylämmitteisten rakennusten määrä	Määrä vähenee.	Ei muutosta.	Ei toteudu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 484 861	4 338 973	78 838	4 417 811	4 528 480	110 670	2,5
Kulut	-5 757 073	-5 907 637	-177 884	-6 085 521	-6 159 441	-73 920	1,2
Toimintakate	-1 272 212	-1 568 664	-99 047	-1 667 711	-1 630 961	36 750	-2,2
Suunn. muk. poistot	-334 474	-395 000	0	-395 000	-377 046	17 954	-4,5
Tilikauden tulos	-1 606 686	-1 963 664	-99 047	-2 062 711	-2 008 007	54 704	-2,7

Toimintakate toteutui 36 750 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 110 670 € yli arvioidun, joista toimintatuotot 45 533 € ja valmistus omaan käyttöön 65 137 € yli arvioidun.

Kulut toteutuivat 73 920 € yli arvioidun. Merkittävimpänä rahtisataman kunnossapitopalvelut, jotka ylittyivät n. 70 000 € (mm. rahtisataman törmäyssuojien ennakoimaton korjauskustannus). Lisäksi Keski-Savon Jätehuolto lly:lle maksettiin takautuvasti satamapäällikön tehtävien hoidosta vuosilta 2016 – 2018 yht. 32 400 €. Luottotappioihin kirjattiin 17 006 €. Henkilöstömenot sen sijaan toteutuivat 84 574 € arvioitua pienempinä.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	17	18	15	-3	-16,7
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	7	4	-3	-42,9
Sijaiset	1	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	1	0	1	1	-
Yhteensä	20	25	20	-5	-20,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	23,8	21,9	27,4	5,5	25,1

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi samana verrattuna vuoden 2018 tilinpäätökseen.

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni kahdella henkilöllä. Toista avoimeksi tullutta tehtävää ei saatu täytettyä ja toisen osalta oli jo aiemmin tehty tehtäväjärjestelyjä.

Määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi kolmella henkilöllä. Näistä kaksi henkilöä on kiinteistöveroselvitystyöryhmässä ja yksi kaavasuunnittelijana.

2.1.9.2 Suunnittelu

Tilivelvolliset: kaupunginarkkitehti Satu Reisko, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Henkilöstössä oli vaihtuvuutta ja se vaikuttaa muiden paitsi merkittävien hankkeiden aikatauluihin. Muutoin vuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy sopiva tontti.	Yritystontteja on luovutettavissa noin 70 eri puolilla kaupunkia. Isoja toimitiloja varten on tehty tontteja kaavamuutoksella mm. Ranta-Luttilassa.	Toteutuu
Kaavoituksen ja lupakäsittelyn prosesseja kehitetään tehokkaammiksi.	Prosessien pituus	Kaavojen ja lupakäsittelyjen prosessit lyhenevät.	Prosessien kehittäminen on jatkuvaa.	Toteutuu osittain
Vetovoimakeskusten ensimmäisen vaiheen suunnittelu valmistuu.	Hankkeen tilanne	Suunnittelun ensimmäinen vaihe päättyy ja etenee toteutukseen.	Kaava on hyväksytty elokuussa ja rakentaminen on käynnistynyt loppuvuodesta.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	28 138	11 000	0	11 000	32 147	21 147	192,2
Kulut	-614 429	-558 779	0	-558 779	-549 979	8 800	-1,6
Toimintakate	-586 291	-547 779	0	-547 779	-517 832	29 947	-5,5
Suunn. muk. poistot	-22 356	-24 000	0	-24 000	-5 076	18 924	-78,8
Tilikauden tulos	-608 647	-571 779	0	-571 779	-522 909	48 870	-8,5

Toimintakate toteutui 29 947 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 21 147 € yli arvioidun. Suunnittelu- ja mittaustoiminnan sekä kaavoituksen maksutuottoja toteutui arvioitua enemmän.

Kulut toteutuivat suunnitellusti.

2.1.9.3 Toteuttaminen

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien kohteiden määrä	Uusittavia kohteita kpl/vuosi	Vuoden aikana on toteutettu laajemmat valaisimien vaihdot liikuntatalolla, Nuorten talolla sekä varikon C-rakennuksessa. Kiinteistöjen huoltokierroksien yhteydessä palaneita valaisimia on vaihdettu LED-valoihin useissa eri kohteissa ja tätä menetelytapaa jatketaan myös jatkossa.	Toteutuu
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja liikenneyhteydet myös alemmalla tielläverkolla.	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskeva edellisvuoteen verrattuna	Vuoden aikana on korvattu yksi ajoneuvolle sattunut vahinko.	Toteutuu
Uusitun joukkoliikenteen avulla pyritään saamaan käyttäjämäärät nousuun.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät	Käyttäjämäärät nousevat edellisvuoteen verrattuna	Paikallisliikenteen käyttäjämäärät ovat nousseet n. 16 % verrattuna edelliseen vuoteen. PALI liikenteen käyttäjämäärät ovat laskeneet n. 9 % verrattuna edelliseen vuoteen. Kuntarajat ylittävän PALIn käyttäjämäärät ovat laskeneet n. 24 % verrattuna edelliseen vuoteen. Käyttäjämäärien suuret muutokset selittyvät sillä, että eläkeläiset ovat siirtyneet PALIn käyttämisestä ilmaisen reittiliikenteen käyttämiseen aikalilla klo 10-14.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	293 442	224 000	1 620	225 620	318 365	92 745	41,1
Kulut	-3 121 477	-3 073 836	-12 058	-3 085 894	-3 069 143	16 751	-0,5
Toimintakate	-2 828 035	-2 849 836	-10 438	-2 860 274	-2 750 778	109 497	-3,8
Suunn. muk. poistot	-1 865 272	-2 300 000	0	-2 300 000	-2 161 966	138 034	-6,0
Tilikauden tulos	-4 693 307	-5 149 836	-10 438	-5 160 274	-4 912 743	247 531	-4,8

Toimintakate toteutui 109 497 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 92 745 € yli arvioidun. Pohjois-Savon Ely-keskus osallistui VT5/VT23 kasvillisuuden hoitosuunnitelman mukaisiin hoitotyökustannuksiin n. 38 600 €:lla.

Kulut toteutuivat suunnitellusti.

2.1.9.4 Rakentamisen ohjaus

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja Pekka Kaatrasalo, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuotta leimasi useiden suurten hankkeiden rakennusluvut ja niiden valvonta (terveyskampus, uimahalli, hypermarket). Lupien ja toimenpideilmoitusten kokonaismäärä nousi 6 % ja oli yhteensä 212 kpl. Rakennusjärjestyksen uusimisen työstämisestä edisti harjoittelijan neljän kuukauden työpanos. Hanke etenee arvioitua hitaammin, koska rajallisia voimavaroja syö myös edelleen jatkuva rakennusvalvonnan palvelujen kehittäminen sähköisiksi. Arkiston digitointia tehdään omana työnä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Palvelujen kokonaisuuslaatu on hyvä.	Asiakaspalaute Rakennusjärjestyksen ajantasaisuus	Kaikilla lupa-asiakaille tarjolla mahdollisuus antaa palautetta. Rakennusjärjestyksen uudistaminen työstetään pääosin.	Palautekanava on käytössä. Rakennusjärjestyksen uudistamishanke etenee suunniteltua hitaammin. Aineiston työstäminen on vielä käynnissä.	Toteutuu osittain
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Sähköisen lupa-asiointin osuus. Arkiston digitointi	Lupa-asiointi kokonaisuudessaan sähköiseksi Arkiston digitointihanke käynnistetään.	Lupa-asiointi on toteutettu kattavasti sähköisenä palveluna. Rakennusvalvontatoimisto on varustettu erillisellä asiakastyöasemalla palvelun parantamiseksi. Arkiston digitointi käynnissä. Rakennusvalvontaan on hankittu työhön soveltuva skanneri prosessin nopeuttamiseksi. Lisähenkilöresurssi saadaan lisää helmikuussa 2020.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	120 355	135 000	8 721	143 721	178 120	34 399	23,9
Kulut	-256 630	-275 237	-18 511	-293 748	-278 401	15 347	-5,2
Toimintakate	-136 275	-140 237	-9 790	-150 027	-100 281	49 746	-33,2
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-136 275	-140 237	-9 790	-150 027	-100 281	49 746	-33,2

Toimintakate toteutui 49 746 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 34 399 € yli arvioidun ja kulut 15 347 € alle arvioidun.

Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuja toteutui arvioitua enemmän.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	2	2	2	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	2	1	-1	-50,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	1	0	0	0	-
Yhteensä	3	4	3	-1	-25,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	3	2,9	3,3	0,4	13,8

Arkiston digitointihankkeeseen palkattiin määräaikainen arkistojärjestelijä.

2.1.9.5 Tukipalveluysikkö

Tilivelvolliset: tukipalvelupäällikkö Merja Viitanen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sisäilmailma-asiat teettivät töitä koko vuoden. Prosessia on selkeytetty ja tiedottamista lisätty, mutta edelleen tukipalveluihin tulee paljon palautetta sisäilma-asioista. Tarvittavia toimenpiteitä on tehty niin nopeasti kuin on pystytty. Tutkimukset, suunnittelu ja toteutus vievät aikaa ja tähän ei tahdo löytyä ymmärrystä asiakkailta ja kuntalaisilta.

Ensimmäinen oppisopimusryhmä valmistui ja kaikille valmistuneille tarjottiin töitä. Muuten henkilöstön poissaoloihin on ollut vaikea löytää sijaisia. Uutena ilmiönä on tullut myös se, että määräaikainen henkilöstö lähtee muihin tehtäviin. Epävarmuutta aiheuttanee tukipalveluiden tehtävien jatko Sote-keskuksen valmistuttua.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tuemme asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnonapidosta sekä turvallisuudesta toimintaympäristöstä.	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/vuosi Valmistamme suositusten mukaista ruokaa. Mitoitetut siivouskohteet puhtaustasot	Tapaturmia 11 kpl. Suosituksia noudatetaan. Siivousmitoitus kesken. Puhautusnäytteitä otetaan säännöllisesti.	Toteutuu osittain
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu.	Kustannukset toteutuneet lähes suunnitellusti.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	17 107 070	17 156 385	103 208	17 259 593	17 204 650	-54 943	-0,3
Kulut	-14 566 755	-15 122 453	-207 923	-15 330 376	-14 871 750	458 626	-3,0
Toimintakate	2 540 315	2 033 932	-104 715	1 929 217	2 332 900	403 683	20,9
Suunn. muk. poistot	-5 451 306	-4 917 550	0	-4 917 550	-5 041 343	-123 793	2,5
Tilikauden tulos	-2 910 991	-2 883 618	-104 715	-2 988 333	-2 708 442	279 890	-9,4

Toimintakate toteutui 403 683 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 54 943 € alle arvioidun, joista toimintatuotot 149 673 € alle arvioidun ja valmistus omaan käyttöön 94 730 € yli arvioidun.

Kulut toteutuivat 458 626 € alle arvioidun. Henkilöstömenot toteutuivat 192 153 € arvioitua pienempinä. Palvelujen ostot toteutuivat 348 553 € alle arvioidun, joista toimisto- ja asiantuntijapalvelut 185 408 € ja rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut 208 283 € arvioitua pienempinä. Tuotantokäytöstä poistuneisiin ja vajaassa käytössä oleviin toimitiloihin tehtiin arvioitua vähemmän korjaustoimenpiteitä. Aineet, tarvikkeet ja tavaraostot sekä muut toimintakulut ylittyivät 82 080 €. Mm. elintarvikemenot olivat 71 960 € arvioitua suuremmat.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	132	138	124	-14	-10,1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	5	13	5	-8	-61,5
Sijaiset	12	5	23	18	360,0
Työllistetyt ja opp. sopimukset	16	10	15	5	50,0
Yhteensä	165	166	167	1	0,6
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	155,6	151,5	157,8	6,3	4,2

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi lähes samana verrattuna vuoden 2018 tilinpäätökseen.

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni kahdeksalla henkilöllä.

Sijaisten lukumäärässä 23 henkilöä, ovat mukana myös eläkkeelle siirtyneiden tilalle palkatut määräaikaiset henkilöt.

2.1.9.6 Pysäköinninvalvonta

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Pysäköinnintarkastusta on tehty vain yhden tarkastajan voimin johtuen sairauspoissaoloista.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Yksikön tulot kattavat menot	Talousarvion toteutuminen	Yksikön toiminta on tehokasta, talousarvio toteutuu	Talous toteutuu suunnitellusti	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2018	Alkuperäinen TA2019	TA-muutos	TA2019 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	163 753	110 000	5 997	115 997	123 808	7 811	6,7
Kulut	-127 298	-84 611	-10 125	-94 736	-84 094	10 642	-11,2
Toimintakate	36 455	25 389	-4 129	21 260	39 714	18 453	86,8
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	36 455	25 389	-4 129	21 260	39 714	18 453	86,8

Toimintakate toteutui 18 453 € arvioitua paremmin.

Tuotot toteutuivat 7 811 € yli arvioidun. Kulut toteutuivat 10 642 € alle arvioidun, joista henkilöstömenot toteutuivat 9 681 € arvioitua pienempinä.

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poik. %
Vakinaiset	2	2	2	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	1	0	-1	-100,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. sopimukset	1	0	1	1	-
Yhteensä	3	3	3	0	0,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	2,3	1,5	1,8	0,3	20,0

2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

2.2.1 Tuloslaskelman toteutusvertailu

Tuloslaskelman toteutusvertailuun sisältyvät ulkoiset ja sisäiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot	71 856 819	-31 514	71 825 305	73 640 267	1 814 962	2,5
Myyntitulot	47 727 386	-99 114	47 628 272	48 700 847	1 072 575	2,3
Maksutulot	9 652 250	0	9 652 250	10 044 329	392 079	4,1
Tuet ja avustukset	2 114 760	67 600	2 182 360	2 418 538	236 178	10,8
Muut toimintatulot	12 362 423	0	12 362 423	12 476 552	114 129	0,9
Valmistus omaan käyttöön	531 000	-3 886	527 114	762 152	235 038	44,6
Toimintamenot	-200 355 129	-2 232 400	-202 587 529	-201 899 922	687 607	-0,3
Henkilöstömenot	-77 403 495	154 737	-77 248 758	-75 407 067	1 841 691	-2,4
Palvelujen ostot	-87 626 877	-1 913 023	-89 539 900	-90 857 049	-1 317 149	1,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 459 950	-192 322	-10 652 272	-10 769 576	-117 304	1,1
Avustukset muille	-10 884 508	-307 500	-11 192 008	-11 019 561	172 447	-1,5
<i>Avustukset liikelaitoksille</i>						
Muut toimintamenot	-13 980 299	25 708	-13 954 591	-13 846 669	107 922	-0,8
Toimintakate	-127 967 310	-2 267 800	-130 235 110	-127 497 504	2 737 606	-2,1
Verotulot	83 214 000	-4 673 000	78 541 000	78 952 915	411 915	0,5
Valtionosuudet	48 610 000	896 000	49 506 000	49 527 745	21 745	0,0
Rahoitustulot ja -menot:	1 710 000	-30 000	1 680 000	1 645 545	-34 455	-2,1
Korkotulot muilta	850 000	0	850 000	816 689	-33 311	-3,9
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>						
Muut rahoitustulot muilta	1 500 000	0	1 500 000	1 392 570	-107 430	-7,2
Korkomenot	-520 000	100 000	-420 000	-408 594	11 406	-2,7
Muut rahoitusmenot	-120 000	-130 000	-250 000	-155 120	94 880	-38,0
Vuosikate	5 566 690	-6 074 800	-508 110	2 628 701	3 136 811	-617,3
Poistot ja arvonalentumiset	-9 067 690	0	-9 067 690	-8 993 605	74 085	-0,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 067 690	2 400 000	-6 667 690	-6 682 928	-15 238	0,2
Arvonalentumiset	0	-2400000	-2400000	-2310677	89 323	-3,7
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	
Satunnaiset tulot	0	0	0	196223	196 223	
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-3 501 000	-6 074 800	-9 575 800	-6 168 681	3 407 119	35,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Varausten lisäys (-) tai vähennys	12 500 000	0	12 500 000	12 500 000	0	
Tilikauden ylijäämä	8 999 000	-6 074 800	2 924 200	6 331 319	3 407 119	-116,5

2.2.2 Tuloslaskelman toteutumisvertailu toimialoittain sitovuustasolla

	Sito- vuus* N B	Määrärahat					
		Alkuperäinen TA2019	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Poikkeama %
KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALAKOHTAINEN TOIMINTAKATE							
Yleishallinto							
Keskusvaalilautakunta	N	-38 590	-1 800	-40 390	-40 367	23	-0,1
Kaupunginvaltuusto	N	-148 694	-9 962	-158 656	-168 207	-9 551	6,0
Tarkastuslautakunta	N	0	36	36	0	-36	-100,0
Kaupunginhallitus	N	-3 635 989	-364 446	-4 000 435	-3 567 723	432 712	-10,8
Konsernihallinto	N	-3 469 727	1 025 935	-2 443 792	-2 182 080	261 712	-10,7
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus	N	-84 185 007	-2 320 164	-86 505 171	-85 549 457	955 714	
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	N	197 590	-20 244	177 346	91 885	-85 461	-48,2
Sivistystoimi	N	-31 039 399	-202 825	-31 242 224	-30 881 603	360 621	
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	N	-2 600 299	-146 212	-2 746 511	-2 572 714	173 797	-6,3
Tekninen toimiala	N	-3 047 195	-228 118	-3 275 313	-2 627 238	648 075	-19,8
TOIMINTAKATE		-127 967 310	-2 267 800	-130 235 110	-127 497 504	2 737 606	-2,1
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulo	B	83 214 000	-4 673 000	78 541 000	78 952 915	411 915	0,5
Valtionosuudet	B	48 610 000	896 000	49 506 000	49 527 745	21 745	0,0
Korkotulot	B	850 000	0	850 000	816 689	-33 311	-3,9
Muut rahoitustulot	B	1 500 000	0	1 500 000	1 392 570	-107 430	-7,2
Korkomenot	B	-520 000	100 000	-420 000	-408 595	11 405	-2,7
Muut rahoitusmenot	B	-120 000	-130 000	-250 000	-155 120	94 880	-38,0
INVESTOINTIOSA							
Tekninen toimi							
Maa- vesialueet	N	780 000		780 000	-162 851	-942 851	-120,9
Rakennukset	N	-9 125 000		-9 125 000	-5 820 127	3 304 873	-36,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	-5 128 000		-5 128 000	-3 659 090	1 468 910	-28,6
Satamat	N	-50 000		-50 000	-11 047	38 953	-77,9
Kaupunginhallitus							
Osakkeet ja osuudet	N	-2 500 000		-2 500 000	-274 690	2 225 310	-89,0
Irtainomaisuus							
Konsernipalvelut	N	-335 000		-335 000	-270 721	64 279	-19,2
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus	N	-344 100		-344 100	-77 420	266 680	-77,5
Sosiaali ja terveystoimi Joroinen	N	-97 000		-97 000	-12 560	84 440	-87,1
Sivistystoimi	N	-195 400		-195 400	-186 674	8 726	-4,5
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	N	-65 000		-65 000	-58 400	6 600	-10,2
Tekninen toimi	N	-106 000		-106 000	-102 973	3 027	-2,9
RAHOITUSOSA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	B	-100 000	-572 000	-672 000	-681 289	-9 289	1,4
Antolainasaamisten vähennykset	B	200 000	0	200 000	209 065	9 065	4,5
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	29 000 000	0	29 000 000	20 249 721	-8 750 279	-30,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-17 500 000	0	-17 500 000	-17 150 593	349 407	-2,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	8 000 000	8 000 000	-3 119 265	-11 119 265	-139,0
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-118 095 966	-1 443 441	-119 539 407	-127 067 186	-7 527 779	6,3

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot

Valtuuston hyväksymä vuoden talousavion sitovuustaso oli käyttötaloudessa toimialakohtainen toimintakate.

Valtuusto on käsitellyt 28.10.2019 § 90 toimialojen esittämät vuoden 2019 määrärahamuutokset sekä tuloslaskelman rahoituseriin sekä rahoituslaskelmaan sisältyneet muutokset. Valtuusto on käsitellyt vuoden 2019 talousarvion määrärahamuutoksia vielä erikseen työllisyysmäärärahojen (Kv 27.5.2019 § 43 ja Kv 30.9.2019 § 85) sekä Varkauden 90-vuotis juhlatapahtuman osalta (Kv 25.3.2010 § 26).

Muutettuun talousarvioon nähden toimialojen toimintakatteen toteutumisessa ei tapahtunut ylityksiä.

2.2.3 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Vuosikate	5 566 690	-6 074 800	-508 110	2 628 701	3 136 811	617,3%	-517,3%
Satunnaiset erät	0	0	0	196 223	196 223		
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000	0	-100 000	-38 940	61 060	61,1%	38,9%
	5 466 690	-6 074 800	-608 110	2 785 984	3 394 094	558,1%	-458,1%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-18 665 500	0	-18 665 500	-10 756 345	7 909 155	42,4%	57,6%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	25 000	25 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 600 000	0	1 600 000	207 309	-1 392 691	-87,0%	13,0%
	-17 065 500	0	-17 065 500	-10 524 035	6 541 465	38,3%	61,7%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11 598 810	-6 074 800	-17 673 610	-7 738 052	9 935 558	56,2%	43,8%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainasaamisten muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	-100 000	-572 000	-672 000	-681 289	-9 289	-1,4%	101,4%
Antolainasaamisten vähennys	200 000	0	200 000	209 065	9 065	4,5%	104,5%
	100 000	-572 000	-472 000	-472 224	-224	0,0%	100,0%
lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 000 000	0	29 000 000	20 249 721	-8 750 279	-30,2%	69,8%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 500 000	0	-17 500 000	-17 150 593	349 407	2,0%	98,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	8 000 000	8 000 000	-3 119 265	-11 119 265	-139,0%	-39,0%
	11 500 000	8 000 000	19 500 000	-20 137	-19 520 137	-100,1%	-0,1%
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	135 553	135 553		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-1 397	-1 397		
Saamisten muutos	0	0	0	-918 787	-918 787		
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	1 348 235	1 348 235		
	0	0	0	563 603	563 603		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	11 600 000	7 428 000	19 028 000	71 243	-18 956 757	-99,6%	0,4%
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 190	1 353 200	1 354 390	-7 666 809	-9 021 199	-666,1%	-566,1%
RAHAVARAT 31. 12. 10 331 740							
1. 1. 17 998 549							
-7 666 809							

2.2.4 Investointien toteutusvertailu

Taseryhmä		Alkuperäinen TA2019	TA- muutos	TA ja Muutos 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-720 000		-720 000	-257 643	-462 357
	T	1 500 000		1 500 000	94 792	1 405 208
	Netto	780 000	0	780 000	-162 851	942 851
Rakennukset	M	-9 125 000		-9 125 000	-5 820 127	-3 304 873
	T	0			0	0
	Netto	-9 125 000	0	-9 125 000	-5 820 127	-3 304 873
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	M	-4 763 000		-4 763 000	-3 294 101	-1 468 899
Kiinteät rakenteet ja laitteet Liva	M	-365 000		-365 000	-389 989	
Kiinteät rakenteet ja laitteet Liva	T	0			25 000	
Kiinteät rakenteet ja laitteet Yht.	Netto	-5 128 000	0	-5 128 000	-3 659 090	-1 468 910
Satamat	M	-50 000		-50 000	-11 047	-38 953
	T	0		0		
	Netto	-50 000	0	-50 000	-11 047	-38 953
Koneet ja kalusto						
- Tekninen toimi	M	-106 000		-106 000	-102 973	-3 027
- Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus	M	-344 100		-344 100	-77 420	-266 680
- Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	M	-97 000		-97 000	-12 560	-84 440
- Sivustustoimi	M	-195 400		-195 400	-186 674	-8 726
- Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	M	-65 000		-65 000	-58 400	-6 600
- Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	T					
- Yleishallinto	M	-335 000		-335 000	-270 721	-64 279
Koneet ja kalusto yhteensä	M	-1 142 500		-1 142 500	-708 748	-433 752
	T	0		0	0	0
	N	-1 142 500	0	-1 142 500	-708 748	-433 752
Käyttöom. arvopap. ja muut pikä: (Osakkeet ja osuudet)	M	-2 500 000		-2 500 000	-274 690	-2 225 310
	T	0		0	0	
	Netto	-2 500 000		-2 500 000	-274 690	-2 225 310
Investoinnit yhteensä	M	-18 665 500	0	-18 665 500	-10 756 345	-7 909 155
	T	1 500 000		1 500 000	119 792	1 380 208
	Netto	-17 165 500	0	-17 165 500	-10 636 553	-6 528 947

Kaupungin investointimenot vuonna 2019 olivat 10,8 M€ ja 0,3 M€ edellisvuotta pienemmät. Investointitulot olivat 0,2 M€ ja hiukan edellisvuotta pienemmät. Nettoinvestoinnit olivat 10,6 M€ ja 0,3 M€ edellisvuotta pienemmät.

Investointimenot toteutuivat 7,9 M€ talousarviota pienempänä, mikä johtui lähinnä Uimahalli-hankkeen keskeyttämisestä, paloaseman hankesuunnittelun painottumisesta keväälle 2020, Joutenlahden vetovoimakuksen suunnittelumenojen ja infran rakentamismenojen sekä osakkeiden ja osuuksien arvioitua pienemmästä toteutumasta. Osakkeiden ja osuuksien talousarviomäärärahassa varauduttiin tytäryhtiöiden pääomittamiseen sekä Pohjois-Savon pääomarahaston panostukseen, jotka eivät toteutuneet vuoden 2019 aikana. Osakkeiden ja osuuksien vuoden 2019 toteutuma muodostuu Navitas Kehitys Oy:n vähemmistöosakkeiden lunastamisesta Varkauden kaupungille.

Tarkempi investointien toteutuman erittely on projektikohtaisessa erittelyssä.

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
MAA- JA VESIALUEET					
9000 Maa-alueet					
Tuotot	1 500 000	94 792	1 405 208	6	82 886
Kulut	-200 000	-60 218	-139 782	30	-65 648
Netto	1 300 000	34 574	1 265 426	3	17 238
Hypermarketin tontin kauppa siirtyi vuodelle 2020. Tarjolle ei tullut määrärahaa vastaavasti ostettavia kiinteistöjä.					
9012 Vetovoimakeskuksen aluekehityshanke					
Tuotot	0	0	0		0
Kulut	-250 000	-146 486	-103 514	59	-232 724
Netto	-250 000	-146 486	-103 514	59	-232 724
Vetovoimakeskuksen hankkeessa asemakaava saatiin hyväksytyä alkusyksystä, jolloin infran suunnittelu saatiin käyntiin vasta sen jälkeen. Lisäksi suunniteltu arkkitehtuurikilpailu ei toteutunut, jolloin kustannuksia muodostui ennakoitua vähemmän.					
9014 Kiertotien teollisuusalue					
Tuotot	0	0	0		0
Kulut	-250 000	-43 762	-206 238	18	-11 261
Netto	-250 000	-43 762	-206 238	18	-11 261
Hanke on viivästynyt.					
9015 Teollisuustonttien jalostaminen					
Tuotot	0	0	0	*****	0
Kulut	0		0	*****	-20 889
Netto	0	0	0	*****	-20 889
9016 Rantarak.paik. kehit					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-7 178	7 178	*****	-304
Netto	0	-7 178	7 178	*****	-304
Rantarakennuspaikkoja on kehitetty Tolkkäänlahdessa.					
9020 Ilmakuvaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	0	-20 000	0	0
Netto	-20 000	0	-20 000	0	0
Ilmakuvaus toteutettiin käyttötaloudesta.					
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Tuotot	1 500 000	94 792	1 405 208	6	82 886
Kulut	-720 000	-257 643	-462 357	36	-330 826
Netto	780 000	-162 851	942 851	-21	-247 940

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma				TP2018
	TA 2019	2019	Poikkeama	Tot%	
RAKENNUKSET					
9102 Kaupungintalo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-285 000	-79 209	-205 791	28	-578 444
Netto	-285 000	-79 209	-205 791	28	-578 444
Ulko-ovien uusintaan ei saatu tarjouksia. Rakennuttamisen resurssien vuoksi osa hankkeista jäi toteuttamatta. Valtuustosalin tuolien kunnostus tuli ennakoitua edullisemmaksi.					
9104 Kuoppakankaan ruokapalvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-300 000	-40 866	-259 134	14	-33 159
Netto	-300 000	-40 866	-259 134	14	-33 159
Uuden ruokalan rakennussuunnittelu kilpailutettiin keväällä ja suunnittelu käynnistyi alkusyksystä. Suunnittelu jatkuu keväälle 2020 suunnitteluun käytettävien resurssien vähyyden vuoksi.					
9201 Varkauden sairaala ent. VAS					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-6 105	-143 895	4	-64 008
Netto	-150 000	-6 105	-143 895	4	-64 008
Nykyiseen sairaalaan ei saanut enää investoida kirjanpidon mukaan.					
9205 Hyvinvointikeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-7 916	7 916	*****	-32 032
Netto	0	-7 916	7 916	*****	-32 032
9206 Terveyskampus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-305 717	305 717	*****	0
Netto	0	-305 717	305 717	*****	0
Toteutetaan kiinteistöleasingilla					
9207 Taidehank./ Terveyskampus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-1 438	1 438	*****	0
Netto	0	-1 438	1 438	*****	0
9212 Käpykankaan palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-230 000	-159 165	-70 835	69	-155 105
Netto	-230 000	-159 165	-70 835	69	-155 105
Kilpailutuksen myötä parvekkeiden lasitus tuli ennakoitua edullisemmaksi.					

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma			Tot%	TP2018
	TA 2019	2019	Poikkeama		
9213 Kangaslampi, palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-250 646	150 646	251	-79 640
Netto	-100 000	-250 646	150 646	251	-79 640
Rakennuttamisen resurssien vuoksi alakattojen usinta siirrettiin vuodelle 2020.					
Toteumassa Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki ry:ltä 1.1.2019 siirtyneiden vanhusten palveluasuntojen (A- talo 5 as.) ja vuokra-asuntojen (B-talo 6 as.) rakennusten tasearvo 245 243 e.					
9221 Kinnulakoti					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-11 392	-88 608	11	0
Netto	-100 000	-11 392	-88 608	11	0
Pohjaviemäreiden kunnostusta ei tarvinnut tehdä suunnitellussa laajuudessa.					
9301 Päiviönsaaren päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-60 000	-1 223	-58 777	2	-21 943
Netto	-60 000	-1 223	-58 777	2	-21 943
Rakennuttamisen resurssien vuoksi katon suunnittelu jäi toteuttamatta. Päiväkot					
toimi kesällä päivystävänä päiväkotina, jolloin suunniteltuja investointeja ei voitu suorittaa. Siirto vuodelle 2020.					
9302 Könönpellon päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-12 715
Netto	0	0	0	0	-12 715
9303 Repokankaan päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-130 000	-16 415	-113 585	13	-75 631
Netto	-130 000	-16 415	-113 585	13	-75 631
Vesikaton pinnoitus peruttiin, suunnitellaan koko katon saneeraus.					
9304 Taulumäen päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-183 125	33 125	122	0
Netto	-150 000	-183 125	33 125	122	0
Ikkunat tulivat kilpailutuksen myötä suunniteltua kalliimmaksi.					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
9305 Käpykankaan päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-3 191
Netto	0	0	0	0	-3 191
9306 Kankunharjun päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-15 431	-34 569	31	-11 779
Netto	-50 000	-15 431	-34 569	31	-11 779
Akustojen vaihto tuli ennakoitua edullisemmaksi (puitesopimuskumppanit tuntityö).					
9314 Könönpellon koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-31 587	-118 413	21	-98 526
Netto	-150 000	-31 587	-118 413	21	-98 526
Uudisrakennuksen hankesuunnittelu kilpailutettiin keväällä ja suunnittelu käynnistyi syksyllä. Suunnittelu jatkuu vuoden 2020 keväälle rakennussuunnittelun ohjaukseen käytettävien resurssien vähyyden vuoksi.					
9315 Lehtoniemen koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-140 000	-76 068	-63 932	54	-77 226
Netto	-140 000	-76 068	-63 932	54	-77 226
Hankkeet tulivat ennakoitua edullisimmiksi (puitesopimuskumppanit tuntityö).					
9316 Luttilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-44 484	-5 516	89	-58 922
Netto	-50 000	-44 484	-5 516	89	-58 922
9317 Puurtilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-60 000	-60 490	490	101	-85 194
Netto	-60 000	-60 490	490	101	-85 194
9319 Repokankaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-410 000	-210 196	-207 930	51	-129 249
Netto	-410 000	-210 196	-199 804	51	-129 249
IV saneerausta ei toteutettu, ylitti vararatut määrärahat. Saattoalue toteutettiin.					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma			TP2018
		2019	Poikkeama	Tot%	
9320 Kangaslammin koulu 1 (kirjasto)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-503	-49 497	1	-8 877
Netto	-50 000	-503	-49 497	1	-8 877
9321 Kangaslammin koulu 2					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-95 341
Netto	0	0	0	0	-95 341
9322 Waltherin koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-620 000	-649 048	29 048	105	-1 235 068
Netto	-620 000	-649 048	29 048	105	-1 235 068
9331 Soisalo-opisto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-250 000	-157 250	-92 750	63	-123 995
Netto	-250 000	-157 250	-92 750	63	-123 995
Hankkeet tulivat ennakoitua edullisimmiksi (puitesopimuskumppanit tuntityö).					
9332 Museo, Wredenkatu 5					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-5 439
Netto	0	0	0	0	-5 439
9333 Pääkirjasto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-350 000	-769 061	419 061	220	-27 410
Netto	-350 000	-769 061	419 061	220	-27 410
Hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi. Saneerauksen aikaiset laajat lisä- ja muutostyöt, jotka oli välttämätöntä tehdä.					
9335 Toripaviljonki					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	0	-20 000	0	0
Netto	-20 000	0	-20 000	0	0
Yleisöväen kunnostus kirjattiin käyttötalouteen					
9340 Jäähalli/kilpailuhalli					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-180 000	-209 304	29 304	116	-235 728
Netto	-180 000	-209 304	29 304	116	-235 728
9341 Uimahalli					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-26 955	-23 045	54	-15 890
Netto	-50 000	-26 955	-23 045	54	-15 890

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma		Tot%	TP2018
		2019	Poikkeama		
9342 Liikuntatalo, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-380 000	-438 578	58 578	115	-543 084
Netto	-380 000	-438 578	58 578	115	-543 084
9343 Liikuntatalo, Kangaslampi					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-6 530	6 530	*****	-1 340
Netto	0	-6 530	6 530	*****	-1 340
Hanke tuli ennakoitua edullisemmaksi, ks. projekti 9320 (puitesopimuskumppanit tuntityö)					
9345 Kisapuiston katsomorakennus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-27	-29 973	0	-13 499
Netto	-30 000	-27	-29 973	0	-13 499
Rakennuttamisen resurssien vuoksi katon suunnittelu jäi toteuttamatta.					
9350 Repokankaan nuorisotalo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	0	-50 000	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0	0
Toiminta loppunut kiinteistössä, investoinnit peruttiin.					
9352 Könönpellon palvelutalo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-1 875
Netto	0	0	0	0	-1 875
9361 Varikko					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-300 000	-363 892	63 892	121	-179 740
Netto	-300 000	-363 892	63 892	121	-179 740
Suunnitelmien tarkennuttua hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi. Nosto-ovet päätettiin uusia kokonaan kunnostamisen sijaan.					
9363 Pelastuslaitos, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-420 000	-83 907	-336 093	20	-22 722
Netto	-420 000	-83 907	-336 093	20	-22 722
Hankesuunnittelu on kilpailutettu keväällä ja suunnittelu käynnistyi kesän alussa. Suunnittelu jatkuu vuoden 2020 keväällä suunnitteluun käytettävien resurssien vähyyden vuoksi.					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma		Tot%	TP2018
		2019	Poikkeama		
9364 Oikeustalo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-80 000	0	-80 000	0	0
Netto	-80 000	0	-80 000	0	0
Hanketta ei ollut tarpeen tehdä suunnittelijan lausunnon mukaan.					
9366 Vesitorni					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-3 910	3 910	*****	-17 610
Netto	0	-3 910	3 910	*****	-17 610
9367 Toimintakeskus Pihlaja					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	0	-30 000	0	-68 045
Netto	-30 000	0	-30 000	0	-68 045
Rakennuttamisen resurssien vuoksi katon suunnittelu jäi toteuttamatta.					
9372 ent. Joutenlahden koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-250 000	-141 269	-108 731	57	0
Netto	-250 000	-141 269	-108 731	57	0
Kilpailutuksen myötä viemäreiden saneeraus tuli ennakoitua edullisemmaksi.					
9373 Tehtaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-47 509	47 509	*****	-535 677
Netto	0	-47 509	47 509	*****	-535 677
Vuonna 2018 aloitettu hankesuunnittelu jatkui ja suunnitelma valmistui keväällä 2019.					
9379 Manttu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-111 999
Netto	0	0	0	0	-111 999
9380 Mekaanisen Musiikin Museo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-193 434	43 434	129	-17 920
Netto	-150 000	-193 434	43 434	129	-17 920
Kilpailutuksen myötä hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi.					

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma				TP2018
	TA 2019	2019	Poikkeama	Tot%	
9381 Nuorten talo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-500 000	-726 651	226 651	145	-491 672
Netto	-500 000	-726 651	226 651	145	-491 672

Hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi.
Saaneerauksen aikaiset laajat lisä- ja muutostyöt, jotka oli välttämätöntä tehdä.

9382 Kisapuiston var.rak.

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-3 227
Netto	0	0	0	0	-3 227

9390 Ennalta arvaam.korj.

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-350 000	0	-350 000	0	0
Netto	-350 000	0	-350 000	0	0

9546 Uimahallin hankesuunnittelu

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-2 700 000	-500 828	-2 199 172	19	-232 953
Netto	-2 700 000	-500 828	-2 199 172	19	-232 953

Uudisrakennushanke keskeytettiin liian kalliina

Rakennukset yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-9 125 000	-5 820 127	-3 304 873	64	-5 505 875
Netto	-9 125 000	-5 820 127	-3 304 873	64	-5 505 875

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Tekninen toimi

9501 Katujen rakentaminen

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-78 748	48 748	262	-297 479
Netto	-30 000	-78 748	48 748	262	-297 479

Päällystystöiden yhteydessä tehtiin katuviheriöiden saneerauksia ennakoitua enemmän

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
9502 Katujen perusparannus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 360 000	-1 103 217	-256 783	81	-996 202
Netto	-1 360 000	-1 103 217	-256 783	81	-996 202
<p>Kuivatuksen parantamisen kohteita oli ennakoitua vähemmän. Turjanvirransillan rakentaminen toteutui kilpailuttamisen myötä ennakoitua halvemmalla. Lutilan asuntokatujen saneeraus tuli ennakoitua halvemmaksi tarkentuneiden suunnitelmien myötä. Ahlströminkadun kevyen liikenteen väylien saneerausta ei tarvinnutkaan toteuttaa massanvaihtona, vaan kantavan kerroksen uusiminen oli riittävä toimenpide.</p>					
9503 Katujen suunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-58 300	8 300	117	-41 041
Netto	-50 000	-58 300	8 300	117	-41 041
9504 Päällistystyöt					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-270 000	-353 908	83 908	131	-66 160
Netto	-270 000	-353 908	83 908	131	-66 160
<p>Päällistysten pohjatöitä oli sorapintaisilla kaduilla ennakoitua enemmän</p>					
9505 Uusintapäällisteet					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-500 000	-472 775	-27 225	95	-491 508
Netto	-500 000	-472 775	-27 225	95	-491 508
9506 Liikennevalot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-35 331
Netto	0	0	0	0	-35 331
9510 Maastomittaukset					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 000	-71	-9 930	1	-7 069
Netto	-10 000	-71	-9 930	1	-7 069
<p>Hankkeiden ulkopuolisia maastomittauksia ei tehty.</p>					
9529 Keskustan kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-240 000	-272 735	32 735	114	-177 566
Netto	-240 000	-272 735	32 735	114	-177 566

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
9530 Joutenlahden kehittäminen,					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 560 000	-239 280	-1 320 720	15	-215 716
Netto	-1 560 000	-239 280	-1 320 720	15	-215 716
Toteutettiin ainoastaan Sorvikadun massanvaihtotyöt.					
9531 Puistot ja leikkiapaikat					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-138 265	-11 735	92	-90 478
Netto	-150 000	-138 265	-11 735	92	-90 478
9566 Venesatamien peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-70 000	-63 984	-6 016	91	-60 367
Netto	-70 000	-63 984	-6 016	91	-60 367
9613 Green Corridor					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-115 003	15 003	115	0
Netto	-100 000	-115 003	15 003	115	0
9614 Green tech, Päivärinne					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-4 000	4 000	*****	0
Netto	0	-4 000	4 000	*****	0
9640 Liikenneturvallisuuustyöt					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-53 000	-31 687	-21 313	60	-83 620
Netto	-53 000	-31 687	-21 313	60	-83 620
Liikenneturvallisuuuskohteiden toteuttaminen tuli ennakoitua halvemmaksi.					
9672 Katuvalaistus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-370 000	-362 129	-7 871	98	-523 991
Netto	-370 000	-362 129	-7 871	98	-523 991
9701 Satamien kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-11 047	-38 953	22	-152 700
Netto	-50 000	-11 047	-38 953	22	-152 700
Resurssien vähyyden vuoksi ratarakenteiden uusiminen siirrettiin vuodelle 2020.					
Kiinteät rakenteet ja laitteet tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-4 813 000	-3 305 147	-1 507 853	69	-3 239 228
Netto	-4 813 000	-3 305 147	-1 507 853	69	-3 239 228

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi:					
9368 Ladut ja kuntopolut					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-1 026	-18 974	5	-140 686
Netto	-20 000	-1 026	-18 974	5	-140 686
9369 Vattuvuoren frisbee-golfrata					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-216	216		-18 789
Netto	0	-216	216		-18 789
9370 Liikuntapaikkasuunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-1 645	-28 355	5	-17 337
Netto	-30 000	-1 645	-28 355	5	-17 337
9387 Uimarannat					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-40 000	-20 583	-19 417	51	0
Netto	-40 000	-20 583	-19 417	51	0
9388 Frisbeegolf -radat					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-47 361	17 361	158	0
Netto	-30 000	-47 361	17 361	158	0
9392 Lintutornit					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-35 000	-27 170	-7 830	78	0
Netto	-35 000	-27 170	-7 830	78	0
9394 Hertunrannan lähiliikuntapaikka					
Tuotot	0	25 000	-25 000		0
Kulut	-170 000	-264 370	94 370	156	0
Netto	-170 000	-239 370	69 370	141	0
9395 Muut lähiliik.paik. kiint rak./laitt.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-13 945	-6 055	70	0
Netto	-20 000	-13 945	-6 055	70	0
9547 Moottoriurheilukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-13 673	-6 327	68	0
Netto	-20 000	-13 673	-6 327	68	0

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma		Tot%	TP2018
		2019	Poikkeama		
Muut hankkeet 2018					
Tuotot					70 000
Kulut					-842 497
Netto					-772 497
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Liikunta ja vapaa-aikatoimi yhteensä					
Tuotot	0	25 000	-25 000		70 000
Kulut	-365 000	-389 989	24 989	107	-1 019 309
Netto	-365 000	-364 989	-11	100	-949 309

Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
(sis. Satamalaitoksen)					
Tuotot	0	25 000	-25 000		70 000
Kulut	-5 178 000	-3 695 136	-1 482 864	71	-4 258 537
Netto	-5 178 000	-3 670 136	-1 507 864	71	-4 188 537

KONEET JA KALUSTO**Yleishallinto:**

9800 ICT-tekniikka	-25 000	-12 570	-12 430	50	-5 843
Kulut					
9801 ICT lisenssit	-25 000	-14 561	-10 439	58	-18 332
Kulut					
Microsoft- lisenssien hankinnat					
9802 Valokuituverkot	-10 000	0	-10 000	0	-15 304
Kulut					
9803 Sähköinen asiointi	-90 000	-55 102	-34 898	61	-59 698
Kulut					
9804 Viesintäkanavien uusinta					
Tuotot	-50 000	-62 093	12 093	124	-149 961
Kulut					
Intran uusiminen ja www-sivujen päivittäminen					
9983 Populus laajennusosat	-10 000	0	-10 000	0	0
Kulut					
9985 Johden raportointi	0	0	0		-40 200
Kulut					
9986 AV-järjestelmät valtuustosali	0	0	0		-94 842
Kulut					
9987 Kokoustilojen AV-järjestelmät	-25000	-24386	-614	98	0
Kulut					
9805 Oppimisympäristöjen kehitt.	-100 000	-102 009	2 009	102	-99 486
Kulut					
Koulujen ict-laitteiden hankinnat					
Yleishallinto yhteensä	-335 000	-270 721	-64 279	81	-483 666

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus:					
9901 Erikoispolik. Laitteet	-79 000	-11 980	-67 020	15	0
Kulut					
9902 Röntgen	-50 000	0	-50 000	0	0
Kulut					
9904 Hammashuolto	-30 000	0	-30 000	0	0
Kulut					
9907 Vrk Kotih. Mobiililaitteet	-60 000	-38 880	-21 120	65	0
Kulut					
9908 Sisätautikirurginen os. laitteet	-13 500	0	-13 500	0	0
Kulut					
9910 Palvelukeskukset, hoivasängyt	0	0		0	-24 010
Kulut					
9915 Effica potilastietojärjestelmä	-56 600	-26 560	-30 040	47	-57 904
Kulut					
9918 Välinehuollon laitteet	-55 000	0	-55 000	0	
Kulut					
Sosiaali- ja terv.toimi Varkaus yht.	-344 100	-77 420	-266 680	22	-81 914
Sos- ja terveystoimi Joroinen:					
9920 Kotihoidon mobiili	-30 000	-5 920	-24 080	20	-10 736
Kulut					
9922 Effica potilastietojärjestelmä	-37 000	-6 640	-30 360	18	-44 704
Kulut					
9924 Jor. Hammashoitoyksikkö	-30 000	0	-30 000	0	0
Kulut					
9925 Jor. Vastaanoton kalusto	0	0	0		-15 720
Kulut					
Sosiaali- ja terv.toimi Joroinen yht.	-97 000	-12 560	-84 440	13	-71 160
Sivistystoimi:					
9941 perusop. opp.ym.uusim ja kalus	-72 750	-68 540	-4 210	94	-45 779
Kulut					
Perusopetuksen oppimisympäristöjen uusiminen ja kalustohankinnat					
9942 Varhaiskasvatus kalustohank.	-29 650	-29 041	-609	98	-27 174
Kulut					
9947 Museon kalustohankinnat	-11 000	-10 929	-71	99	0
Kulut					
9948 Kirjaston kalustohankinnat	-10 000	-9 759	-241	98	-17 000
Kulut					
9949 Soisalo-opiston kalustohankinnat	-10 000	-9 874	-126	99	-8 449
Kulut					
Soisalo-opiston kalustohankinnat					
9950 Nuorten talon kalustus	-62 000	-58 531	-3 469	94	0
Kulut					
Sivistystoimi yhteensä	-195 400	-186 674	-8 726	96	-98 402

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%	TP2018
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi:					
9943 Liikuntapaikat koneet ja kalusto	-65 000	-58 400	-6 600	90	-100 537
Tekninen toimi:					
9827 Teknisen toimen hallinot	0	-14 185	14 185		0
Kulut					
9843 Kiinteistöpalvelut/autot	-20 000	-19 653	-347	98	-41 984
Kulut					
Tukipalveluyksikkö/Kunnossapito ja huollon käyttöön hankittiin kaksi pakettiautoa					
9844 Ruokapalvelun laitteet ja kalusto	-86 000	-69 135	-16 865	80	-14 922
Kulut					
Keskuskeittiöön hankittiin tehojäähdytys-pakastuhuone, Käpykankaan palvelukeskukseen yhdistelmäuuni sekä Waltherin koululle astioita					
Tekninen toimi yhteensä	-106 000	-102 973	-3 027	97	-56 906
Kulut					
Koneet ja kalusto yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 142 500	-708 748	-433 752	62	-892 585
Netto	-1 142 500	-708 748	-433 752	62	-892 585
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
9999 Osakkeet ja osuudet					
Kulut	-2 500 000	-274 690	-2 225 310	11	-88 075
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Tuotot	1 500 000	119 792	1 380 208	8	82 886
Kulut	-18 665 500	-10 756 345	-7 909 155	58	-9 986 589
Netto	-17 165 500	-10 636 553	-6 528 947	62	-9 903 703

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

	2019		2018	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	28 604 069,29		28 831 978,65	
Maksutuotot	10 009 755,86		9 771 433,40	
Tuet ja avustukset	2 403 158,39		2 139 009,94	
Muut toimintatuotot	4 855 324,72	45 872 308,26	4 548 272,47	45 290 694,46
Valmistus omaan käyttöön		762 151,65		677 985,75
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-59 115 439,95		-58 044 983,75	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-14 483 164,68		-14 459 598,16	
Muut henkilöstösivukulut	-1 808 462,84		-2 485 861,17	
Palvelujen ostot	-73 744 820,76		-70 718 439,51	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 525 774,47		-10 376 187,52	
Avustukset	-11 019 560,58		-10 701 714,77	
Muut toimintakulut	-3 434 740,57	-174 131 963,85	-3 394 685,65	-170 181 470,53
TOIMINTAKATE		-127 497 503,94		-124 212 790,32
Verotulot		78 952 915,11		78 324 833,27
Valtionosuudet		49 527 745,00		48 228 598,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	816 689,07		815 020,69	
Muut rahoitustuotot	1 392 569,73		2 128 788,29	
Korkokulut	-408 594,64		-536 855,61	
Muut rahoituskulut	-155 119,56	1 645 544,60	-186 241,76	2 220 711,61
VUOSIKATE		2 628 700,77		4 561 352,56
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 682 927,55		-6 312 812,42	
Arvonalentumiset	-2 310 676,58	-8 993 604,13	-2 855 805,00	-9 168 617,42
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		196 222,53		0,00
TILIKAUDEN TULOS		-6 168 680,83		-4 607 264,86
Varausten muutos	12 500 000,00		0,00	
Rahastojen muutos	0,00	12 500 000,00	947 547,35	947 547,35
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		6 331 319,17		-3 659 717,51

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	26,5	26,7
Vuosikate/Poistot, %	29,2	49,7
Vuosikate euroa/asukas	128	219
Asukasmäärä	20 577	20 829

3.2 RAHOITUSLASKELMA

	2019		2018	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	2 628 701		4 561 353	
Satunnaiset erät	196 223		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-38 940	2 785 984	-20 672	4 540 680
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-10 756 345		-11 074 896	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 000		71 499	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	207 309	-10 524 035	189 804	-10 813 594
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-7 738 052		-6 272 914
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-681 289		-70 000	
Antolainasaamisten vähennys	209 065	-472 224	173 091	103 091
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 249 721		10 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 150 593		-6 624 992	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 119 265	-20 137	9 904 051	13 279 059
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	135 553		57 630	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 397		-23 880	
Saamisten muutos	-918 787		1 659 214	
Korottomien velkojen muutos	1 348 235	563 603	891 216	2 584 179
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		71 243		15 966 329
RAHAVAROJEN MUUTOS		-7 666 809		9 693 415
RAHAVARAT 31. 12.	10 331 740		17 998 549	
1. 1.	<u>17 998 549</u>	-7 666 809	<u>8 305 134</u>	9 693 415
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019		2018	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-20 202		-9 416	
Investointien tulorahoitus, %	24,5		41,5	
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3		0,5	
Lainanhoitokate	0,2		0,7	
Kassan riittävyys, pv	19		35	
Asukasmäärä	20 577		20 829	

3.3 TASE 31.12.2019

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	359 098,98	574 461,51
Aineettomat oikeudet	359 098,98	571 317,93
Muut pitkäaikaiset menot	0,00	3 143,58
Aineelliset hyödykkeet	103 927 582,80	102 343 961,96
Maa- ja vesialueet	28 717 282,03	28 554 431,06
Rakennukset	57 027 487,16	57 657 741,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 779 794,93	12 527 735,48
Koneet ja kalusto	1 968 922,67	2 272 359,19
Muut aineelliset hyödykkeet	25 000,00	25 000,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 409 096,01	1 306 694,41
Sijoitukset	91 222 869,38	90 475 955,92
Osakeet ja osuudet	43 758 367,65	43 483 677,85
Muut lainasaamiset	47 430 997,73	46 958 774,07
Muut saamiset	33 504,00	33 504,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	195 509 551,16	193 394 379,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	261 480,00	260 082,52
Aineet ja tarvikkeet	261 480,00	260 082,52
Saamiset	7 878 799,33	6 960 012,12
Lyhytaikaiset saamiset	7 878 799,33	6 960 012,12
Myyntisaamiset	4 224 347,61	3 406 794,15
Lainasaamiset	706 482,08	689 141,10
Muut saamiset	1 158 327,50	1 933 335,84
Siirtosaamiset	1 789 642,14	930 741,03
Rahat ja pankkisaamiset	10 331 740,27	17 998 549,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 472 019,60	25 218 643,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	213 981 570,76	218 613 023,12

	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Muut omat rahastot	17 468 054,79	21 127 772,30
Tilikauden yli-/alijäämä	6 331 319,17	-3 659 717,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	115 031 377,32	108 700 058,15
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	12 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraus	988 785,22	1 082 800,00
Muut pakolliset varaukset	330 574,00	162 982,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 319 359,22	1 245 782,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	276 589,63	140 708,47
Muut toimeksiantojen pääomat	24 532,13	24 860,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	301 121,76	165 568,86
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	46 810 741,87	31 477 247,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 782 236,84	31 459 868,42
Lainat julkisyhteisöistä	11 125,61	0,00
Muut velat	17 379,42	17 379,42
Lyhytaikainen	50 518 970,59	64 524 366,27
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 602 631,58	2 602 631,58
Lainat julkisyhteisöiltä	2 090 633,92	14 325 000,00
lainat muista luotonantajilta	6 079 717,81	5 198 982,46
Lyhytaikaiset ostovelat	7 669 203,14	7 196 397,04
Muut velat	1 588 593,55	1 303 353,10
Siirtovelat	14 488 190,59	13 898 002,09
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	97 329 712,46	96 001 614,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	213 981 570,76	218 613 023,12
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	53,8	55,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	55,8	55,9
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	128 283	112 684
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	6 235	5 407
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	87,2	78,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	23 799	17 468
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 157	839
Lainakanta 31.12., 1000 euroa (sis. kons.tilivelat)	73 566	73 586
Lainakanta 31.12., euroa/asukas (sis. kons. tilivelat)	3 575	3 531
Lainakanta 31.12., 1000 euroa (ilman kons.tilivelkaa)	67 487	68 388
Lainakanta 31.12., euroa/asukas (ilman kons. tilivelkaa)	3 280	3 283
Lainasaamiset, 1000 euroa	47 431	46 959
Asukasmäärä	20 577	20 829

3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2019	2018
Toimintatuotot	115 641 831,36	117 934 701,09
Toimintakulut	-245 477 676,54	-244 266 004,01
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	934 465,76	866 672,69
TOIMINTAKATE	-128 901 379,42	-125 464 630,23
Verotulot	78 113 496,04	78 324 833,27
Valtionosuudet	67 452 529,70	64 500 491,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	500 204,26	217 790,59
Muut rahoitustuotot	1 190 773,63	1 649 846,77
Korkokulut	-1 807 566,89	-2 124 692,68
Muut rahoituskulut	-380 760,44	-719 455,79
Rahoitustuotot ja -kulut	-497 349,44	-976 511,12
VUOSIKATE	16 167 296,88	16 384 183,39
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 206 671,09	-12 418 240,79
Omistuksen eliminointierot	147 468,99	0,00
Arvonalentumiset	-2 380 889,21	-3 588 440,01
Poistot ja arvonalentumiset	-15 440 091,31	-16 006 680,79
TILIKAUDEN TULOS	727 205,57	377 502,60
Tilinpäätössiirrot	17 910,16	972 823,09
Tilikauden verot	-302 390,01	-471 432,19
Laskennalliset verot	-102 682,37	113 344,58
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-230 197,60	-379 534,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	109 845,76	612 703,15
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,1	48,3
Vuosikate/Poistot, %	104,7	102,4
Vuosikate, euroa/asukas	786	787
Asukasmäärä	20577	20829

3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 167 296,88	16 384 183,39
Tilikauden verot	-302 390,01	-471 432,19
Tulorahoituksen korjaukset	-1 797 514,51	-1 569 852,88
	14 067 392,36	14 342 898,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 122 336,27	-23 235 174,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin	113 396,04	1 211 081,15
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 201 577,41	8 296 241,90
	-17 807 362,81	-13 727 851,42
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 739 970,45	615 046,90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-288 072,19	-443 608,40
Antolainasaamisten vähennykset	80 712,09	28 070,54
	-207 360,10	-415 537,86
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 836 200,73	17 880 913,88
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 777 906,58	-17 807 027,77
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 084 652,13	7 446 090,57
	-8 026 357,98	7 519 976,68
Oman pääoman muutokset	-112 235,99	-131 361,42
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	179 910,30	73 956,95
Vaihto-omaisuuden muutos	-56 430,54	65 961,14
Saamisten muutos	1 418 468,14	-3 309 049,69
Korottomien velkojen muutos	2 119 239,73	5 322 355,43
	3 661 187,63	2 153 223,83
Rahoituksen rahavirta	-4 684 766,45	9 126 301,23
Rahavarojen muutos	-8 424 736,89	9 741 348,13
Rahavarat 31.12.	25 154 747,08	33 579 483,97
Rahavarat 1.1.	33 579 483,97	23 838 135,83
Rahavarojen muutos	-8 424 736,89	9 741 348,14
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-2 754	138 323
Investointien tulorahoitus, %	85,1	74,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,7
Lainanhoitokate	0,7	0,9
kassan riittävyys, pv	32,0	42,0
Asukasmäärä	20 577	20 829

3.6 KONSERNITASE 31.12. 2019

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	992 530,59	1 325 560,16
Muut pitkävaikutteiset menot	38 754,43	462 996,78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	75 819,98	21 282,37
Aineettomat hyödykkeet	1 107 105,00	1 809 839,32
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	32 661 535,22	32 671 034,70
Rakennukset	166 835 760,26	171 333 291,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 238 316,36	37 983 587,06
Koneet ja kalusto	9 173 838,15	10 218 923,86
Muut aineelliset hyödykkeet	5 622 298,38	5 701 169,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 654 536,01	3 865 921,11
Aineelliset hyödykkeet	264 186 284,38	261 773 928,12
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	15 833 102,72	14 922 933,13
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeid.	1 434 348,96	1 115 811,14
Joukkovelkakirjasaamiset	155 800,00	155 800,00
Muut lainasaamiset	795 818,00	876 530,09
Muut saamiset	592 886,13	304 813,94
Sijoitukset	18 811 955,82	17 375 888,30
PYSYVÄT VASTAAVAT	284 105 345,20	280 959 655,74
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	391 072,96	633 584,20
Lahjoitusrahastojen varat	145 841,91	122 006,90
Muut toimeksiantojen varat	122 522,59	172 581,05
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	659 437,46	928 172,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	768 065,47	711 634,93
Keskeneräiset tuotteet	121 040,04	121 040,04
Vaihto-omaisuus	889 105,50	832 674,97
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 115 465,00	5 506 579,20
Lainasaamiset	20 524 610,80	21 923 602,24
Muut saamiset	348 194,15	357 929,62
Siirtosaamiset	385,15	340,24
Pitkäaikaiset saamiset	25 988 655,10	27 788 451,30
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 814 872,24	10 293 685,85
Lainasaamiset	-648 998,03	0,00
Laskennalliset verosaamiset	1 220,39	0,00
Muut saamiset	2 026 233,90	2 680 792,58
Siirtosaamiset	5 106 955,98	3 790 776,36
Lyhytaikaiset saamiset	16 300 284,48	16 765 254,79
Saamiset	42 288 939,59	44 553 706,09
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	101 900,66	751 605,24
Rahoitusarvopaperit	101 900,66	751 605,24
Rahat ja pankkisaamiset	25 052 846,42	32 827 878,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT	68 332 792,17	78 965 865,03
VASTAAVAA	353 097 574,84	360 853 692,92

Konsernitase 31.12.2019**VASTATTAVAA**

	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	1 243,75	2 073,42
Muut omat rahastot	1 167 481,66	1 218 721,81
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	35 919 009,79	35 306 306,65
Tilikauden yli-/alijäämä	109 845,76	612 703,15
OMA PÄÄOMA	128 429 584,32	128 371 808,39

VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 768 347,98	4 191 765,36
--------------------------	---------------------	---------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	988 785,22	1 082 800,00
Muut pakolliset varaukset	1 981 502,12	1 956 028,75
PAKOLLISET VARAUKSET	2 970 287,34	3 038 828,75

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	672 011,74	778 184,31
Lahjoitusrahastojen pääomat	150 102,30	124 517,33
Muut toimeksiantojen pääomat	181 792,30	205 252,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 003 906,34	1 107 954,48

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	142 985 957,32	132 728 646,65
Pääomalainat	3 088 082,26	3 088 082,26
Lainat julkisyhteisöiltä	11 125,61	0,00
Muut velat	2 645 721,01	2 558 833,49
Pitkäaikainen vieras pääoma	148 730 886,20	138 375 562,40

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 585 733,99	29 745 719,72
Lainat julkisyhteisöiltä	2 090 633,92	14 325 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	1 900 442,47
Saadut ennakot	1 499 850,70	1 632 187,73
Ostovelat	11 180 225,62	9 974 112,81
Muut velat	3 622 375,85	3 002 029,85
Siirtovelat	23 531 515,12	24 607 956,27
Laskennalliset verovelat	684 227,43	580 324,68
Lyhytaikainen vieras pääoma	68 194 562,64	85 767 773,52

VIERAS PÄÄOMA	216 925 448,84	224 143 335,92
VASTATTAVAA	353 097 574,81	360 853 692,90

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	37,6	36,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,5	85,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	242 270	264 551
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	11 774	12 694
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	36 029	35 919
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 751	1 724
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	173 762	181 788
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	8 444	8 723
Lainasaamiset, 1000 euroa	952	1 032
Asukasmäärä	20 577	20 829

4 LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet) on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahavaroissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Taseen rahat- ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 5 373 235,73 euroa.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Johdannaissopimukset (puitesopimukset) on tehty neljän eri luottolaitoksen kanssa. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Kaupungin johdannaissopimuksia (koronvaihtosopimuksia) on uudelleen järjestelty vuoden 2019 syksyllä siten, että on tehty uusi tulevaisuudessa 18.1.2024 alkava koronvaihtosopimus ja purettu samalla kolme vielä voimassa olevaa koronvaihtosopimusta sekä kahdesta voimassa olevasta koronvaihtosopimuksesta on tehty käänteiset sopimukset. Uusi sopimus on voimassa 18.12.2034 asti.

Rahoituslaskelma

Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki Ry:n toiminta on lakannut 31.12.2018 ja yhdistys on purettu. Yhdistyksen varat ja velat siirtyivät kaupungille valtuuston 10.12.2018 § 102 päätöksen mukaisesti 1.1.2019 alkaen.

Rahoituslaskelma pitää sisällään Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten tuki ry:n lopettamisesta johtuvat kunnalle siirtyneet seuraavat erät.

Rakennukset	245 243,02
Maa-alueet	14 427,00
Tytäryhtiöosakkeet	171 600,00
Siirtosaamiset	709,03
Pankkitilin saldo 31.12.2018	14 037,52
Pitkäaikaiset lainat; OKO	169 580,00
Valtionkonttori	41 868,70
Varkauden kaupunki (elim)	38 272,06
Siirtovelat	73,28
OPO / Satunnaiset tulot	196 222,53

Vastaavat erät sisältyvät myös taseeseen ja tuloslaskelmaan.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamisessa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Alakonserniin tytäryhteisöiden hankintojen yhteydessä syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu omaisuuseriin ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Osakkuusyhtiöistä on jätetty yhdistelemättä ne yhteisöt, joiden merkitys pääomaan on vähäinen.

Tytäryhtiöistä Koy Terveyskävyn tilinpäätöstietoja ei saatu määräaikaan mennessä, joten on yhdistelty edellisen vuoden tiedoilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja tasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa.

Kiinteistövero on eliminoitu vuoden 2019 konsernitilinpäätöksessä ensimmäisen kerran.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsertitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden poistosuunnitelmia ei ole yhdenmukaistettu kaupungin poistosuunnitelmaan tilinpäätöksessä.

Alijäämän kattaminen

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä konsernin kannalta epäolennaiset satunnaiset erät on esitetty toimintatuotoissa ja -kuluissa.

4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	9 372 124,08	9 223 265,41	515 063,13	362 536,82
Sosiaali- ja terveystuotot	66 889 345,09	67 278 041,22	37 290 616,62	37 304 980,03
Opetus- ja kulttuuripalvelut	7 370 960,87	8 415 064,00	3 545 177,15	3 348 081,70
Yhdyskuntapalvelut	32 009 401,33	33 018 330,46	4 521 451,36	4 275 095,91
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>115 641 831,36</i>	<i>117 934 701,09</i>	<i>45 872 308,26</i>	<i>45 290 694,46</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan tulovero	68 776 218,84	68 660 306,99	68 776 218,84	68 660 306,99
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 277 856,37	3 882 517,07	4 277 856,37	3 882 517,07
Kiinteistövero	5 059 420,83	5 782 009,21	5 898 839,90	5 782 009,21
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>78 113 496,04</i>	<i>78 324 833,27</i>	<i>78 952 915,11</i>	<i>78 324 833,27</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	51 931 638,00	50 669 396,00	51 931 638,00	50 669 396,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>8 119 224,00</i>	<i>7 800 984,00</i>	<i>8 119 224,00</i>	<i>7 800 984,00</i>
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	17 924 784,70	16 271 893,47	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 403 893,00	-2 440 798,00	-2 403 893,00	-2 440 798,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>67 452 529,70</i>	<i>64 500 491,47</i>	<i>49 527 745,00</i>	<i>48 228 598,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	47 542 428,09	45 871 405,88
Muiden palvelujen ostot	26 202 392,67	24 847 033,63
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>73 744 820,76</i>	<i>70 718 439,51</i>

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä.
Ei ilmoitettavaa

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET (Kvalt 16.12.2013 § 91)			
PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poisto-suunnitelma v. 2013 alkaen
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % -20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % -25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % - 10 %	Keski-S.Vesi Oy:n
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % - 10 %	poistosuun.mukaan
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Ulkovalaisulaitteet			
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	22 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Sähkö-, vesi -yms laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Kuljetusvälineet/liikennevälineet			
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 euroa tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan keräpoistona.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.	1 082 800,00	995 056,02	1 082 800,00	995 056,02
Lisäykset tilikaudella	0,00	179 807,38	0,00	179 807,38
Vähennykset tilikaudella	-94 014,78	-92 063,40	-94 014,78	-92 063,40
Eläkevastuu 31.12.	988 785,22	1 082 800,00	988 785,22	1 082 800,00
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	365 066,16	445 094,56	162 982,00	162 982,00
Lisäykset tilikaudella	193 487,45	26 615,53	330 574,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-52 934,67	-106 644,23	-162 982,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	505 618,94	365 065,86	330 574,00	162 982,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 165 262,59	999 407,63	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	165 854,96	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-115 079,41	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 050 183,18	1 165 262,59	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	345 172,64	543 956,63	167 504,23	125 345,30
Rakennusten luovutusvoitot	55 861,61	485 589,72	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	725 295,98	27 560,97	0,00	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>1 126 330,23</i>	<i>1 057 107,32</i>	<i>167 504,23</i>	<i>125 345,30</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	54 987,27	16 929,15	54 987,27	16 929,15
Muut luovutustappiot	0,00	159 464,90	0,00	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>54 987,27</i>	<i>176 394,05</i>	<i>54 987,27</i>	<i>16 929,15</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	451 764,00	451 764,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	700 968,74	693 529,26
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	175 583,87	175 583,87
<i>Yhteensä</i>	<i>1 328 316,61</i>	<i>1 320 877,13</i>

16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa

4.3 TASEEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
Ei ilmoitettavaa

18 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät Ei ilmoitettavaa

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

	Kaupunki				Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	571 317,93	3 143,58	0,00	574 461,51
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	187 248,86	0,00	0,00	187 248,86
Tilikauden poisto	0,00	-399 467,81	-3 143,58	0,00	-402 611,39
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	359 098,98	0,00	0,00	359 098,98
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	359 098,98	0,00	0,00	359 098,98

Aineelliset hyödykkeet

	Kaupunki						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	28 554 431,06	57 657 741,82	12 527 735,48	2 272 359,19	25 000,00	1 306 694,41	102 343 961,96
Lisäykset tilikauden aikana	257 643,31	4 083 646,49	3 701 498,23	525 409,29	0,00	1 726 208,60	10 294 405,92
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-25 000,00	0,00	0,00	0,00	-25 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-94 792,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-94 792,34
Siirrot erien välillä	0,00	606 197,00	0,00	17 610,00	0,00	-623 807,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-3 009 421,57	-2 424 438,78	-846 455,81	0,00	0,00	-6 280 316,16
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-2 310 676,58	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 310 676,58
Poistamaton hankintameno 31.12.	28 717 282,03	57 027 487,16	13 779 794,93	1 968 922,67	25 000,00	2 409 096,01	103 927 582,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 717 282,03	57 027 487,16	13 779 794,93	1 968 922,67	25 000,00	2 409 096,01	103 927 582,80

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	91 821,49	91 282,38	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	32 569 713,72	32 579 752,32	28 717 282,03	28 554 431,06
Maa- ja vesialueet yhteensä	32 661 535,22	32 671 034,70	28 717 282,03	28 554 431,06

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Kaupunki				Yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisyyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	19 760 884,83	9 371 161,47	13 743 522,89	608 108,66	43 483 677,85
Lisäykset	274 189,80	0,00	0,00	500,00	274 689,80
Hankintameno 31.12.	20 035 074,63	9 371 161,47	13 743 522,89	608 608,66	43 758 367,65
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 035 074,63	9 371 161,47	13 743 522,89	608 608,66	43 758 367,65

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Kaupunki Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	46 740 264,08	0,00	252 013,99	46 992 278,07
Lisäykset	0,00	681 288,54	0,00	0,00	681 288,54
Vähennykset	0,00	-128 352,79	0,00	-80 712,09	-209 064,88
Hankintameno 31.12.	0,00	47 293 199,83	0,00	171 301,90	47 464 501,73
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	47 293 199,83	0,00	171 301,90	47 464 501,73

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

	Kaupunki	
	2019	2018
Tytäryhteisöt		
Keski-Savon Vesi Oy	45 414 760,00	45 414 760,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	1 561 774,59	925 505,50
Varkauden Taitotalo Oy	33 333,24	66 666,58
Wartalo Kodit Oy	300 000,00	350 000,00
Tytäryhteisöt yhteensä	47 309 867,83	46 756 932,08
Vanhusten ja Vammaisten Tuki ry	0,00	38 272,06
Varkauden Latu ry	12 771,00	13 932,00
Varkauden Teatteri	101 381,00	124 904,80
Varkauden Urheiluautoilijat	0,00	15 600,00
Muut antolainat muille/vanhat asuntolai	6 977,90	9 133,13
Muu saaminen	33 504,00	33 504,00
Muut yhteensä	154 633,90	235 345,99
Saamiset yhteensä	47 464 501,73	46 992 278,07

20.–22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin		osuus tilikauden tuloksesta (€)
		omistus-osuus %	omistus-osuus %	osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	
Tytäryhteisöt						
Wartalo Kodit Oy	Varkaus	100,00	100,00	3 446 494,77	38 971 627,75	-27 795,36
Varkauden Aluelämpö Oy	Varkaus	80,10	80,10	12 905 741,92	8 261 489,26	455 819,95
Kiinteistö Oy Vark.Kongressi- ja kulttuurikeskus	Varkaus	51,91	51,91	-702 413,63	3 379 391,89	-4 883,25
Varkauden Taitotalo Oy	Varkaus	100,00	100,00	1 200 330,10	18 389 495,42	58 966,02
Varkauden Metallihovi Oy	Varkaus	100,00	100,00	7 618,23	0,00	-162,70
Navitas Kehitys Oy	Varkaus	100,00	100,00	3 173 014,70	303 291,16	2 891 303,26
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Varkaus	100,00	100,00	1 830 800,39	24 293 823,12	159 856,04
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	Varkaus	76,60	76,60	207 801,75	0,00	0,00
Keski-Savon Vesi Oy	Varkaus	100,00	100,00	10 497 297,29	46 085 432,44	-84 112,43
As Oy Kehräjäntie	Varkaus	51,00	51,00	290 323,98	3 122,00	0,25
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri Ky	Kuopio	4,93	4,93	4 572 019,57	21 299 260,35	-422 297,84
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	31,16	31,16	19 735 106,77	8 733 092,39	291 994,73
Itä-Suomen Päihdehuollon Ky	Mäntyharju	5,27	5,27	80 788,55	2 541,87	-17 787,28
Vaalijalan Ky	Pieksämäki	5,91	5,91	810 384,11	1 651 385,32	233 752,18
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	11,22	11,22	99 796,51	644 893,59	105,69
Liikelaitoskuntayhtymät						
Keski-Savon Jätehuolto Ilky	Varkaus	47,30	47,30	2 011 246,26	741 225,65	290 019,78
Osakkuusyhteisöt						
Savonia Ammattikorkeakoulu Oy	Kuopio	22,28	22,28	11 456 245,91	2 701 660,24	308 385,59
Riikinvoima Oy	Leppävirta	41,75	41,52	2 564 488,60	41 274 182,43	416,22
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Varkaus	33,33	33,33	217 213,39	1 827,58	905,75
As Oy Varkauden Rajakulma	Varkaus	21,2	21,2	107 063,43	126 396,24	1,24
Yhdistelemättömät omistusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki	Varkaus	16,12	16,12	73 610,76	601,16	-272,32
Warkop Oy	Pieksämäki	12,3	12,3	3 164,28	156 277,97	565,21
Järvi-Seudun Työterveys Oy	Kuopio	9,0	9,0			
Kallaveden Työterveys Oy	Kuopio	2,0	2,0			

23. Saamisten erittely

	Kaupunki			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	13 362,32	0,00	7 309,17
Lainasaamiset	0,00	706 482,08	0,00	689 141,10
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>719 844,40</i>	<i>0,00</i>	<i>696 450,27</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	109 646,40	0,00	101 527,53
Siihtosaamiset	0,00	30 706,90	0,00	89 436,34
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>140 353,30</i>	<i>0,00</i>	<i>190 963,87</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 690,58	0,00	2 024,70
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 690,58</i>	<i>0,00</i>	<i>2 024,70</i>
Saamiset yhteensä	0,00	861 888,28	0,00	889 438,84

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Jaksotetut henkilöstökulut	49,25	109,90	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	489 739,01	493 522,07	375 994,00	354 138,00
Kuntalaskutus	0,00	66 373,05	0,00	0,00
Valtion tuet ja avustukset	1 592,00	18 210,96	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	30 899,61	27 445,72	0,00	0,00
Projektisaamiset	585 541,37	275 234,82	8 050,97	0,00
Koulutuskorvaukset	0,00	27 780,62	0,00	0,00
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	43 500,00	0,00	43 500,00	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	0,00	85 027,13	0,00	89 436,34
Saamiset vakuutuslaitoksilta	604,55	7 796,77	0,00	0,00
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	30 706,90	42 689,58	30 706,90	42 689,58
Muut siirtosaamiset	2 563 639,66	1 385 857,17	1 331 390,27	444 477,11
Savon Koulutusky:n maankäytösopimus	1 361 068,80	1 361 068,80	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>5 107 341,14</i>	<i>3 791 116,60</i>	<i>1 789 642,14</i>	<i>930 741,03</i>

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	2 073,42	1 243,75	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	829,67	0,00	0,00
Vähennykset	-829,67	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	1 243,75	2 073,42	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	21 604,30	21 604,30	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	21 604,30	21 604,30	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	323 504,61	323 504,61	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	323 504,61	323 504,61	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	724 326,75	724 326,75	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	724 326,75	724 326,75	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 1.1.	111 368,45	1 068 566,00	0,00	947 547,35
Siirrot rahastoon	144 728,26	3 270,76	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-152 826,24	-960 468,31	0,00	-947 547,35
Siirrot erien välillä	-5 224,50	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 31.12.	98 045,98	111 368,45	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 1.1.	37 917,69	37 905,35	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	12,34	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-37 917,69	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 31.12.	0,00	37 917,69	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 167 481,64	1 218 721,80	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	35 919 009,80	35 306 306,65	17 468 054,79	21 127 772,30
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	35 919 009,80	35 306 306,65	17 468 054,79	21 127 772,30
Tilikauden yli-/alijäämä	109 845,76	612 703,15	6 331 319,17	-3 659 717,51
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>128 429 584,31</i>	<i>128 371 808,38</i>	<i>115 031 377,32</i>	<i>108 700 058,15</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kaupunki	
	2019	2018
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	17 468 054,79	21 127 772,30
Tilikauden yli-/alijäämä	6 331 319,17	-3 659 717,51
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	12 500 000,00
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>23 799 373,96</i>	<i>29 968 054,79</i>

26. Erittely poisto eroista

Ei ilmoitettavaa

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 429 801,76	26 729 899,93	20 734 210,62	13 499 342,10
Muut velat	17 379,42	17 379,42	17 379,42	17 379,42
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>65 447 181,18</i>	<i>26 747 279,35</i>	<i>20 751 590,04</i>	<i>13 516 721,52</i>

28. Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei ilmoitettavaa

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	1 050 183,18	1 165 262,59	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	505 618,94	365 066,16	330 574,00	162 982,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>1 981 502,12</i>	<i>1 956 028,75</i>	<i>330 574,00</i>	<i>162 982,00</i>
Eläkevaraukset				
Eläkevaraukset	988 785,22	1 082 800,00	988 785,22	1 082 800,00
Eläkevaraukset	988 785,22	1 082 800,00	988 785,22	1 082 800,00

30. Vieras pääoma

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	6 079 717,81	0,00	5 198 982,46
Ostovelat	0,00	388 612,21	0,00	407 374,82
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>6 468 330,02</i>	<i>0,00</i>	<i>5 606 357,28</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on				
Ostovelat	0,00	1 267 183,00	0,00	579 203,61
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 267 183,00</i>	<i>0,00</i>	<i>579 203,61</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0,00	81 916,40	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>81 916,40</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

31. Shekkilimiitti

Konsernitilirakenne on uusittu 1.11.2019 alkaen. Konsernitilin ulkoinen pankin kokonaislimiitti on 3 000 000 M€. Konsernitilin pankin kokonaislimiitti ei ollut käytössä 31.12.2019

Konsernitilille on määritelty yhtiökohtaiset sisäiset limiitit vaihteluväli 200 000 – 700 000 €.

Kaupungille määritelty sisäinen limiitti on 1 000 000 €.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahat esitetään kaupungin rahavaroissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Ja vastaavasti muiden yhteisöjen limiitin käyttö esitetään lainasaamisena.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 5 373 235,73 €.

Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin.

Korottomien saamisten muutoksen vaikutus on – 706 482,08 €.

Korottomien velkojen muutoksen vaikutus on 6 079 717,81 €.

Konsernitilit yhteisöiltä	Rahalaitos	Saldo 31.12.	Limitti
Varkauden Taitotalo Oy	OP	55,80	200 000,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	OP	-580 063,61	700 000,00
Kiinteistö Oy Varkauden kongressi- ja kulttuur	OP	-126 418,47	200 000,00
Varkauden Aluelämpö	OP	991 958,08	200 000,00
Navitas Kehitys Oy	OP	2 438 631,53	300 000,00
Keski-Savon Vesi Oy	OP	1 784 510,82	200 000,00
Wartalo Kodit Oy	OP	864 561,58	200 000,00
OP yhteensä		5 373 235,73	2 000 000,00
Yhteensä		5 373 235,73	2 000 000,00

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	2 628 341,59	2 541 454,07	0,00	0,00
Muut velat	17 379,42	17 379,42	17 379,42	17 379,42
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 645 721,01</i>	<i>2 558 833,49</i>	<i>17 379,42</i>	<i>17 379,42</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Jaksotetut henkilöstökulut	2 386 292,74	2 238 011,43	2 070 811,65	1 487 921,59
Lomapalkkajaksotukset	13 315 289,42	12 696 404,51	9 672 260,65	8 871 008,76
Korkojaksotukset	54 325,79	90 132,50	68 904,61	51 221,12
Korkojaksotukset	41 091,97	93 725,35	0,00	0,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	528 903,63	765 959,72	0,00	0,00
Muut siirtovelat	7 205 611,58	5 530 913,35	2 676 213,68	3 487 850,62
Muut siirtovelat	0,00	3 192 809,40	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>23 531 515,12</i>	<i>24 607 956,27</i>	<i>14 488 190,59</i>	<i>13 898 002,09</i>

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVA LIITE-TIEDOT

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 594 217,79	31 648 086,59	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	23 058 104,72	29 904 126,87	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>23 058 104,72</i>	<i>29 904 126,87</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 821 426,00	7 407 142,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	6 821 426,00	7 407 142,00	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>6 821 426,00</i>	<i>7 407 142,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35.-37. Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	36 236 546,72	0,00	0,00	0,00
Takaukset	17 967 023,11	0,00	0,00	0,00
Muut	117 531,20	117 531,20	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>54 321 101,03</i>	<i>117 531,20</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Omistusyhteisöyhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	9 860,00	19 720,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>9 860,00</i>	<i>19 720,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut	61 878 541,17	0,00	53 341 034,12	37 557 920,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 860 589,22	0,00	1 375 301,50	1 539 634,99
Maa-aluiden vuokravastuut	3 704 931,75	0,00	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	64 093,69	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	68 508 155,83	40 353 612,48	54 716 335,62	39 097 554,99
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	22 760 217,44	2 037 825,83	21 277 461,37	1 843 955,59
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships) vastuiden kok.määrästä	41 000 000,00	37 450 000,00	41 000 000,00	37 450 000,00
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00

39.–40. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			80 416 988,00	87 645 370,00
Jäljellä oleva pääoma			52 821 862,55	57 436 998,09
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 038 506,00	2 095 185,00	2 038 506,00	2 095 185,00
Jäljellä oleva pääoma	389 731,40	629 088,20	389 731,40	629 088,20

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	125 396 716,00	120 772 342,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	82 503,00	77 590,66

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	6 186 649,22	1 963 174,20	740 000,00	1 240 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	640 000,00	570 000,00	640 000,00	570 000,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	16 682 059,50	0,00	16 682 059,50	0,00
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>6 186 649,22</i>	<i>1 963 174,20</i>	<i>0,00</i>	<i>1 240 000,00</i>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 597 052,99	6 001 762,11	3 453 981,84	3 255 948,32

Johdannaissopimukset (koronvaihtosopimukset)

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimus päättyi 2019				
Nro 33102 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	6 000 000,00	0,00	6 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-95 027,71	0,00	-95 027,71
Sopimus päättyi 2019				
Nro 3999624 Op / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-103 612,31	0,00	-103 612,31
Sopimus päättyi 2019				
Nro 1775884 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	2 112 500,00	0,00	2 112 500,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	3 294,46	0,00	3 294,46
Sopimus päättyi 2019				
Nro 1429381 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 250 000,00	0,00	1 250 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	149,98	0,00	149,98
Sopimus erääntyy 18.10.2023				
Nro 12139624 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 000 000,00	0,00	6 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	91 705,86		91 705,86	
Sis.DanskeBank BBQL/0722-0097 käänt. Sop.				
Sopimus erääntyy 18.11.2022				
Nro 12139326 OP / Kaupunki	975 000,00	0,00	975 000,00	0,00
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	24 842,98		24 842,98	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Sis.DanskeBank 75331 käänt. sopimuksen				
Sopimus erääntyy 18.11.2022				
Nro 75331 Danske Bank / Kaupunki	975 000,00	1 625 000,00	975 000,00	1 625 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-24 855,00	-46 471,00	-24 855,00	-46 471,00
Sopimus muokattu käänteiseksi Op sop:lla 2019				
Sopimus erääntyy 18.10.2023				
Nro BBQL-0097 Danske Bank / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-91 747,00	-67 663,00	-91 747,00	-67 663,00
Sopimus muokattu käänteiseksi Op sop:lla 2019				
Sopimus ajalle 18.2.2024-18.6.2034				
Nro 12139527 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-126 926,92	0,00	-126 926,92	0,00
Sopimus erääntyy 9.6.2021				
Nro 12139527 Nordea / Kaupunki	750 000,00	1 250 000,00	750 000,00	1 250 000,00
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	221,00	955,00	221,00	955,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

Johdannaissopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimus erääntyy 16.8.2020 (Wartalo Kodit oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 500 000,00	4 750 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-57 988,00	-130 000,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2020 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 904 088,00	5 176 536,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-73 067,00	-165 474,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 440 820,00	4 440 820,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-148 330,34	-15 498,67	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 440 820,00	4 440 820,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-184 731,21	-51 489,19	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 2.12.2021 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 432 000,00	7 024 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-341 901,00	-501 454,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2022 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 032 000,00	1 116 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-29 708,00	-34 815,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 20.4.2021 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 255 000,00	4 325 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-37 655,47	-43 824,02	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 2.12.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 256 000,00	3 552 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-187 519,00	-150 455,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 31.10.2027 (Wartalo Kodit Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 893 715,00			
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-251 707,00			
Sopimus erääntyy 3.3.2025 (Taitotalo Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 329 257,00	4 723 660,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-274 782,00	-225 438,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 2.11.2023 (Taitotalo Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 120 000,00	933 333,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-117 923,00	-137 517,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.9.2019 (Taitotalo Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	5 473 685,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-93 323,41	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 28.2.2019 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	20 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-26,66	0,00	0,00

Johdannaissopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimus erääntyy 7.10.2024 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 461 552,00	2 048 164,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-20 703,00	-13 514,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.10.2019 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	3 020 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-34 243,78	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.12.2022 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 035 720,00	3 842 880,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-91 912,00	-98 298,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2022 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 177 458,00	1 308 284,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-20 940,47	-21 724,97	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2030 (Aluelämpö Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 250 000,00	5 750 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-216 628,58	-144 777,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2029 (Aluelämpö Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	560 000,00	-616 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-19 337,73	-7 081,40	0,00	0,00
<i>Nimellisarvot yhteensä</i>	<i>91 788 430,00</i>	<i>84 066 682,00</i>	<i>34 700 000,00</i>	<i>22 737 500,00</i>
<i>Käyvät arvot yhteensä</i>	<i>-2 318 362,72</i>	<i>-2 178 283,68</i>	<i>-253 686,00</i>	<i>-308 374,58</i>

Konsernin vastuu Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Käypä arvo 31.12.20189
8 200 000	12.3.2022	-424 724
12 000 000	12.3.2022	-464 539
11 341 460	18.3.2021	-259 891
11 625 000	31.3.2023	-850 405
4 444 444	2.10.2023	-173 484
15 000 000	18.6.2035	-1 207 791
15 000 000	11.5.2037	-1 535 720
20 000 000	12.6.2023	-224 807
10 000 000	29.9.2025	-620 929
10 000 000	7.5.2026	-359 291
1 250 000	3.4.2020	-3 250
2 100 000	22.12.2030	-281 439
3 850 575	30.9.2030	-644 982
5 500 006	15.11.2028	-680 699
2 600 000	18.9.2024	-213 442
10 150 000	16.11.2033	-715 498
143 061 485		-8 660 891
<i>Varkauden kaupungin konsernivastuu</i>	<i>4,93 %</i>	<i>-426 982</i>

Konsernin vastuu Savon koulutuskuntayhtymän koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Käypä arvo 31.12.2019
96 175	23.4.2020	-964
444 448	20.1.2021	-8 054
540 623		-9 018
<i>Varkauden kaupungin konsernivastuu</i>	<i>31,16 %</i>	<i>-2 810</i>

4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki	
	2019	2018
Yleishallinto	44	37
Sosiaali- ja terveystoimi	930	910
Opetus- ja kulttuuritoimi	490	507
Yhdyskuntapalvelut	193	191
Muut palvelut	0	0
Liiketoiminta	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>1 657</i>	<i>1 645</i>

43. Henkilöstökulut

	Kaupunki	
	2019	2018
tuloslaskelman mukaan	75 407 067,47	74 990 443,08
<i>yhteensä</i>	<i>75 407 067,47</i>	<i>74 990 443,08</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2019	2018
Soisalon Perussuomalaiset ry		
Varkauden Perussuomalaiset ry	700,15	421,80
Varkauden Kokoomus ry	11 070,80	10 235,60
Keskusta Varkauden paikallisjärjestö ry	2 298,99	1 606,22
Vasemmistoliiton Varkauden kunnallisjärjestö ry	5 779,70	5 439,43
Varkauden KD	1 004,89	1 113,70
Varkauden Sosiaalidemokraatit ry	21 337,70	20 712,10
Vihreä Varkaus ry	560,00	548,80
Keskustan Joroisten kunnallisjärjestö ry	105,00	105,00
Joroisten Demarit ry	98,00	84,00
Leppävirran keskustan kunnallisjärjestö	21,00	31,50
Varkauden seudun perussuomalaiset	125,00	141,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>43 101,23</i>	<i>40 439,15</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki	
	2019	2018
Tilintarkastusyhteisö PwC (nyk. KPMG Julkistarkastus Oy)		
Tilintarkastus	25 365,00	25 650,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>25 365,00</i>	<i>25 650,00</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisen ehdoin

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden puolesta omavelkaisia takauksia, joiden määrä oli vuoden 2019 lopussa yht. 52,822 M€. Kaupunki myönsi vuonna 2019 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle kaupungin takaaman lainan maksujärjestelyä varten 0,681 M€:n antolainan, maksoi Keski-Savon Teollisuuskylän puolesta takauslainan korko- ja lyhennyskuluja 97 359 € sekä myönsi Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle De-minimistuen 199 1999 €. Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöilleen antolainoja, joiden yhteismäärämäärä vuoden 2019 oli 47,310 M€, josta Keski-Savon Vesi Oy:n osuus on huomattavin 45,415 M€.

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu 19.3.2007 johtajasopimus. Mikäli kaupunginjohtaja irtisanoutuu vapaaehtoisesti, on hänellä oikeus saada 12 kuukauden palkkaa vastaava määrä.

5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Markku Asikainen 30.9.2019 saakka ja Jukka Koskinen 1.10.2019 alkaen sekä hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kiinteistökannan kehittäminen jatkui strategian mukaisesti (pois lukien Kissakoskenkatu 6-8 ja Savontie 9). Tukkitie 3 rivitalot yhtiöitettiin vuoden alussa ja huoneistoja myytiin tilivuoden aikana kolme. Kangaslammilla sijainneen Karhujoentie 4 rivitalon purku toteutettiin kesän aikana. Toimitusjohtaja Markku Asikainen siirtyi lokakuun alusta alkaen eläkkeelle ja yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin Jukka Koskinen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asuntojen vuokraus-toiminnassa kumulatiivisen käyttöasteen nostaminen tavoitteen mukaiseksi.	Kiinteistökohtainen käyttöastetilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 95,45 %.	Kumulatiivinen käyttöaste 91,70 %. Joulukuun käyttöaste 92,23 %. Tyhjiä asuntoja joulukuun lopussa 104 kpl.	Toteutuu osittain
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen.	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.	Muuttovalmius välittömästi remonttien jälkeen.	Toteutuu
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, purkaminen, yhtiöittäminen ja osakkeiden mahdollinen myynti. Käyttöaste.	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.	Kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet toteutuvat osittain.	Toteutuu osittain
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat n. 2 kk:n vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainanottoa.	Tilikauden tulos tappiollinen reilut 27 000 € johtuen lähinnä koronvaihtosopimusten käypien arvojen varausten muutoksesta. Huoneisto- ja kiinteistökorjauksiin käytetyt summat olivat jonkin verran budjetoitua korkeammat johtuen lähinnä tyhjenevien asuntojen korjaustarpeesta. Lainaan ei ole tarvetta normaalissa toiminnassa ja saldotilanne on hyvä.	Toteutuu osittain

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Budjetin mukaista taloudellista tilannetta seurataan kuukausitasolla ja poikkeamiin puututaan välittömästi. Yhtiön laskut sekä maksuliikenne kahden henkilön varmennuksin. Saldotilannetta seurataan viikoittain. Lainasalkun hoitaminen on ulkoistettu rahoitusriskien hallinnan asiantuntijalle. Vuokrasaatavien perintäprosessia on tehostettu ja heinäkuun alusta alkaen saatavien perinnän hoitaa ulkoinen yhteistyökumppani. Asunnon hakijoilta tarkistetaan aina luottotiedot ja asumishistoria. Kaikki kiinteistöt ovat vakuutettu täydestä arvostaan.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	7 873 500	7 837 762
Investoinnit, €	0	1 684 851
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	42 897 988	44 389 439
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-27 793	-15 095
Käyttökate *) , €	2 378 508	2 159 744
Käyttökate -%	30	27
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	37 909 371	39 389 165
Kaupungin myöntämät lainat, €	300 000	350 000
Kaupungin takaamat lainat, €	17 967 023	19 120 814
Omavaraisuusaste -%	9	9
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Vuokrasaamiset, €	97 437	96 796
Vuokranmenetykset tyhjiä asunnoista, €	704 815	566 844
Korjauskulut, €	813 596	867 900
Korkokulut, €	752 007	770 168
Luottotappiot, €	47 765	47 888

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = $100 * \text{käyttökate} / \text{liikevaihto}$

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	7 972 465	8 304 200	7 963 208	-340 992	-4,1
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	7 225 843	7 574 200	7 270 201	-303 999	-4,0
Liikevoitto (-tappio)	746 622	730 000	693 007	-36 993	-5,1
Rahoitustuotot- ja kulut	-761 717	-730 000	-720 800	9 200	-1,3
Tilikauden voitto (-tappio)	-15 095	0	-27 793	-27 793	

Lähinnä pakollisten varausten muutoksen vuoksi tilikauden tulos painui tappiolliseksi.

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	29	27	27	0
Määräaikaiset ja sijaiset	1	0	1	1
Yhteensä	30	27	28	1
Henkilötyövuodet 31.12.	30,0	27,0	28,0	1,0

5.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Mikko Onkalo ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Yhtiön liiketoiminta on hyvin säätilariippuvaista, joka tuli hyvin esille tilikauden aikana, sekä riippuvaista koneiden ja laitteiden toimivuudesta. Tuotantokustannuksiin vaikuttavat eniten osakkuusyhtiömme laitoksen tekninen ja taloudellinen toiminta. Lämpö, sähkö- ja höyryenergian (GWh) myynti toteutui budjetoidusti. Kuitenkin yhtiön tulos jäi budjetoidusta, johon oli pääsyyinä osakkuusyhtiön kustannusten nousu ja ostoenergian budjetoitua suurempi käyttö. Samoin tulopuolella sähkömyynti oli pienempi kuin v. 2018. Säätilariippuvuus tuli loppuvuoden osalta hyvin esille. Lämmön- ja höyryjakelun on kauden aikana toteutunut asiakkaille lähes häiriöttömästi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Omistajien määrittelämän voittoprosentin mukainen tulos	Budjetoitua tulosta ei saavutettu, kuitenkin tämä ei heikennä osingonjakoa	Toteutuu osittain
	Omavaraisuusaste	60 % (liittymismaksut omiana pääomana)	Toteuma 72,91 %	Toteutuu
Fossiilisten polttoainemäärien vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV:n tuotanto katsotaan kokonaisuudessa uusiutuvaksi)	Fossiilisella tuotettu alle 10 %	Öljyllä tuotettiin 1 GWh, joka oli 0,5 % kokonaistuotannosta	Toteutuu
Uusien palvelujen myyminen	toteutunut kpl määrä	10 kpl ja 75 000 €	Toteutunut 38 kpl ja 120 000 €	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa.

Strategiset riskit liittyvät kaukolämmön myynnin kannattavuuteen. Tulosraporttien avulla ennustetaan keskimäärin kuukausittain tilikauden tulos, ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoiman muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin sekä FOEX bioenergiaindeksiin. Yhtiö nimittää Riikinvoima Oy:n hallitukseen puheenjohtajan sekä 2 muuta hallituksen jäsentä, jotka valvovat yhtiön etua.

Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu kahdella eri päätuotantolaitoksella (Riikinvoima Oy ja Stora Enso Oyj) sekä yhtiön omien vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla. Lisäksi yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus.

Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoidaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu. Yhtiön olemassa olevien ulkopuolisten lainojen korkoriski on varauduttu suojamaalla niitä 10 vuoden pituisella koronvaihtosopimuksella. Nämä suojaukset on tehty syystä, että lainan korkojen osuus yhtiön normaalista voitosta on suuri ja suojauksella on haluttu vakaampaa ennustettavuutta ja varauduttu mahdolliseen korkojen nousuun.

Yhtiössä on tunnistettu mm. seuraavat vahinkoriskit: omaisuusvahingot, vastuuvahingot, tuotannon keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysriskit, ympäristövahingot ja tapaturmat. Näihin riskeihin on varauduttu mm. vakuutuspolitiikalla, jossa on määritetty yhtiön riskinkantokyky ja – halu. Lisäksi tapaturma ja henkilöstöriskeihin on varauduttu työturvallisuuden toimintaohjelmalla.

Tietosuojan ja tietoturvan roolia on nostettu v. 2019. Yhtiö on laatinut tietosuojapolitiikan. Koko henkilöstö on koulutettu tietosuojan ja turvan osalta v. 2019. Yhtiö ei ole havainnut v. 2019 tietosuojaan tai tietoturvaan liittyviä loukkauksia.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	13 490 985	13 795 613
Investoinnit, €	549 190	409 766
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	26 426 006	26 932 478
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	569 063	1 377 978
Käyttökate *), €	1 873 982	2 856 613
Käyttökate -%	13,89	20,71
Osinkotuotto kaupungille, €	451 764	451 764
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	6 235 710	6 821 426
Kaupungin myöntämät lainat, €		
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%	72,91	71,19

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	13 807 991	12 600 000	13 494 933	894 933	7,1
Liiketoiminnan kulut (sis.pois-					
tot)	11 928 326	11 420 000	12 640 739	1 220 739	10,7
Liikevoitto (-tappio)	1 879 665	1 180 000	854 194	-325 806	-27,6
Rahoitustuotot- ja kulut	-151 572	-83 000	-137 302	-54 302	65,4
Tilikauden voitto (-tappio)	1 728 093	1 097 000	716 892	-380 108	-34,6

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	9	9	9	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	9	9	9	0
Henkilötyövuodet 31.12.	9	9	9	0

5.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 81,2 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Varkauden yrityksissä jatkuu edelleen hyvä kasvuvauhti, joka näkyy yritysten liikevaihdon kasvuna ja kykynä palkata uusia työntekijöitä. Yrityksissä on myös suunnitteilla runsaasti kehitysinvestointeja. Matkailussa on suuntauduttu Saimaalle. Navitas Kehitys Oy:n koko osakekanta siirtyi Varkauden kaupungin omistukseen vuonna 2019. Navitas Kehitys Oy myi tytäryhtiö CallWaves Solutions Finland Oy:n kaikki osakkeet lokakuussa 2019.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työpaikkakehitys	Uudet työpaikat	100	177	Toteutuu
Yritysten määrä	Nettolisäys	25 kpl	17	Ei toteudu
Yritysten vienti	Viennin kasvu	10 %/v	18 %	Toteutuu
Yritysten sijoittumiset Varkauteen	Uudet sijoittumiset	3	1	Ei toteudu

				☐
Matkailun ja tapahtumien kehitys (uusi tutkimus: Matkailutulosta)	Kaupunkiin jäävät eurot	5 %/v	Matkailututkimus tehty	Toteutuu ■

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Navitas Kehitys Oy:ssä noudatetaan sopimuksia. Taloutta seurataan aktiivisesti sekä tuloksista ja taloudellisesta tilanteesta informoidaan hallitusta säännöllisesti. Hankekoon kasvaessa (maakunnalliset hankkeet) yhtiön kassatilanne voi muodostua haasteelliseksi, koska tukieurot saadaan kassaan usean kuukauden viiveellä.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	3 147 333	3 041 351
Investoinnit, €	24 658	
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	3 476 305	1 274 411
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	2 474 423	-120 363
Käyttökate *) , €	2 474 423	-120 363
Käyttökate -%	78,61	-3,9
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	0	0
Kaupungin myöntämät lainat, €	0	0
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%	91,3	54,8

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	3 196 726	2 600 000	5 398 484	2 798 484	107,6
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	3 408 944	2 691 000	3 318 328	627 328	23,3
Liikevoitto (-tappio)	-212 218	-91 000	2 080 156	2 171 156	-2385,9
Rahoitustuotot- ja kulut	91 855	91 000	394 268	303 268	333,3
Tilikauden voitto (-tappio)	-120 363	0	2 474 424	2 474 424	

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	12	12	12	0
Määräaikaiset ja sijaiset	21	17	13	-4
Yhteensä	33	29	25	-4
Henkilötyövuodet 31.12.	33	29	25	-4

5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: Toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuosi alkoi merkittäväällä ilmoituksella, kun Metallikatu 3 vuokralainen EBT Solutions Oy/European Battery Technologies Oy yhtiöt asetettiin konkurssiin 13.2.2019. Kohteen lainahallinnon hoitamiseksi jouduttiin kääntymään omistajan puoleen. Myös muilla pienemmillä kohteilla on ongelmia maksaa vuokrat ajallaan.

Positiivisina asioina mainittakoon, että sijoittumisissa saavutettiin tulokset jo vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Mestarintie 8 kiinteistöstä solmittiin lunastussopimus 1.4.2019 alkaen ja Kampikuja 4:ään tuli uusi vuokralainen. MEK kiinteistöt lunasti toimitilansa Teollisuuskatu 7 Varkaus 31.5.2019, lainat maksettiin pois, jolloin myös kaupungin takausvastuu pieni.

Yhtiön toimintaa viedään eteenpäin Varkauden kaupungin tukitoimilla Akkutehtaan osalta sekä toiminnan käyttö- ja kunnostuskustannusten erittäin tarkalla hallinnalla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asiakkaiden tarpeita tukevat tilaratkaisut/uudet sijoittumiset	Sijoittumiset	2	2	Toteutuu
Omien tilojen täyttö	Vuokrausaste	Ylläpidettävä	98 %	Toteutuu
Talouden hallinta/kannattavuus	Liiketoiminnan tuotto ja omavaraisuusaste	Positiivinen liiketulos	Positiivinen tulos	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimitusjohtaja pitää hallituksen jäsenet aktiivisesti mukana yhtiön muuttuvissa olosuhteissa. Samoin omistajan kanssa keskustellaan ja neuvotellaan avoimesti taloudellisen tilanteen ratkaisumahdollisuuksista. Yhtiön velkataakka on merkittävä ja sitä kautta kaupungin takausvastuut.

Yhtiö on perustettu Varkauden kaupungin elinkeinotoimijaksi, jonka tehtävänä on toimia Varkauden talousalueen teollisuustilojen rakennuttajana ja vuokraajana. Yhtiö on parhaan kykynsä mukaan toteuttanut tätä toiminta-ajatusta muuttuvissa olosuhteissa. Riskienhallinta on vaikeaa, koska asiakkaan liiketoiminnan muutoksia ei aina voi ennakoita.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	1 331 833	1 759 216
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	26 441 687	28 628 203
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	159 856	-168 034
Käyttökate *) , €	736 454	695 803
Käyttökate -%	55,3	39,6
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	23 345 703	25 594 218
Kaupungin myöntämät lainat, €	1 561 775	925 506
Kaupungin takaamat lainat, €	21 051 769	23 667 965
Omavaraisuusaste -%	7,7	6,6

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 173 861	2 000 000	1 587 407	-412 593	-20,6
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	2 131 666	1 400 000	1 460 542	60 542	4,3
Liikevoitto (-tappio)	42 195	600 000	126 865	-473 135	-78,9
Rahoitustuotot- ja kulut	-210 228	-250 000	32 991	282 991	-113,2
Tilikauden voitto (-tappio)	-168 033	350 000	159 856	-190 144	-54,3

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

5.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: Toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus 100 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Navitas talojen toiminta on vakaata ja budjetointi toimii. Toimistotiloihin on kysyntää enemmän kuin voidaan vuokrata. Kokoustilojen käyttöaste on kasvanut, koska muutamia kokoustiloja on muutettu toimistotiloiksi. Uimahallihankkeeseen liittynyt auditorio-/kokoustilan rakentamispäätös peruttiin samalla, kun kaupunki vetäytyi uimahallihankkeesta. Suunnittelukulut on tuloslaskelmassa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimistotilojen vuokraus	Vuokrausaste	Ylläpidetään (99,5 %)	99,7 %	Toteutuu
Kokoustilamyynnin kasvattaminen	Kokoustilamyynti	Nouseva (+5 %)	Käyttöaste on kasvanut, mutta tulot pienentyneet -12,1 %	Toteutuu
Asiantunteva yritys-keskus	Asiakastyytyväisyys	4 (5)	5 (5) Tilojen kysyntä ylittää tarjonnan	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtiön toiminnasta ja taloudesta raportoidaan hallitukselle ja omistajalle säännöllisesti. Vuokrausaste on lähes 100 % ja tulovirta on sopimusten mukainen. Lainoja on lyhennetty lainaohjelman mukaisesti. Käyttökuluja tarkkaillaan ja energiansäästöjä etsitään aktiivisesti, koneiden ja kaluston huolto/investoinnit tehdään hallitusti. Suurin riski voisi olla, että isot kansainväliset yhtiöt irtisanoisivat vuokrasopimuksensa.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	2 143 270	2 141 127
Investoinnit, €	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	20 053 673	21 127 820
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	58 966	7 766
Käyttökate *) , €	919 020	1 002 887
Käyttökate -%	42,9	46,8
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	18 165 853	19 269 515
Kaupungin myöntämät lainat, €	33 333	66 667
Kaupungin takaamat lainat, €	13 803 071	14 648 219
Omavaraisuusaste -%	8,3	7,2

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 148 990	2 200 000	2 152 067	-47 933	-2,2
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	1 680 650	1 600 000	1 767 358	167 358	10,5
Liikevoitto (-tappio)	468 340	600 000	384 710	-215 290	-35,9
Rahoitustuotot- ja kulut	-460 574	-300 000	-325 744	-25 744	8,6
Tilikauden voitto (-tappio)	7 766	300 000	58 966	-241 034	-80,3

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

5.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Arto Lehtonen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Akonlahden puhdistamon v. 2018 aloitettu automaatiojärjestelmän uusiminen valmistui v. 2019.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat laatuvaatimukset. Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0.	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset.	Toteutuu
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti Ohjuoksutusten määrä/lupaehdot	Lupaehdot täyttyvät	Ei ylivuotoja.	Toteutuu
Henkilöstön hyvinvointi	Työtapaturmien määrä	Työtapaturmien määrä 0	Työtapaturmia 3 kpl.	Ei toteutuu
Seudulliset kilpailukykyiset maksut	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien	Taksat ovat seudullisesti kilpailukykyiset.	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät vedenottamoiden saastumiseen, veden laadun hallintaan, omaisuusvahinkojen (konerikot, keskeytykset) ja jäteveden käsittelyn toimintaan. Merkittäviä vahinkoja voi aiheutua myös hallitsemattomista äkillisistä viemäreiden tukkeutumisista.

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	4 941 455	4 750 000	5 115 254	365 254	7,7
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	3 902 905	3 937 000	3 959 827	22 827	0,6
Liikevoitto (-tappio)	1 038 550	813 000	1 155 427	342 427	42,1
Rahoitustuotot- ja kulut	-809 194	-809 797	-805 831	3 966	-0,5
Tilikauden voitto (-tappio)	-120 643	3 203	-84 112	-87 315	-2726,0

Henkilöstö 31.12.	TP2018	TA2019	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	11	11	11	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	11	11	11	0
Henkilötyövuodet 31.12.	11	11	11	0

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	5 000 554	4 840 071
Investoinnit, €	1 140 398	1 570 221
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	58 473 047	57 983 644
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	351 888	229 357
Käyttökate *), €	2 877 070	2 729 564
Käyttökate -%	58	56
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		
Kaupungin myöntämät lainat, €	45 414	45 414
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%	17,95	18,25
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
kassan riittävyys pv	20	33

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = $100 * \text{käyttökate} / \text{liikevaihto}$

5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Sakari Lainamo ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Yhtiön toiminta vakiintunutta, raportointikaudella ei ole tapahtunut mitään yllättävää.

Toimintaympäristössä ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia	Ei ilmoituksia	Toteutuu
Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset/huomautukset	Ei valituksia	Ei valituksia	Toteutuu
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Vastikkeen korotus alle 5 %	Ei ilmoituksia	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta huolehtivat hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja. Tiedossa ei ole toiminnan ja talouden kannalta riskejä, jotka eivät olisi hallittavissa. Mahdollisten riskien, esim. tulipalo, osalta on varauduttu hyvin kattavilla vakuutuksilla.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	214 944	209 570
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	5 156 960	5 157 628
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-9 407	-14 030
Käyttökate *) , €	-8 136	-13 064
Käyttökate -%		
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		
Kaupungin myöntämät lainat, €	3 279 664	3 279 664
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	209 570	214 944	214 944	0	0,0
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	222 635	211 630	223 080	11 450	5,4
Liikevoitto (-tappio)	-13 065	3 314	-8 136	-11 450	-345,5
Rahoitustuotot- ja kulut	-965	-3 314	-1 270	2 044	-61,7
Tilikauden voitto (-tappio)	-14 030	0	-9 406	-9 406	

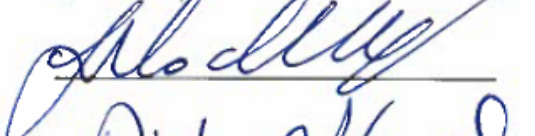

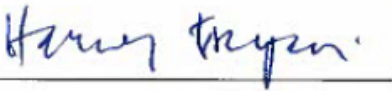

Henkilöstö 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	1	1	1	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	1	1	1	0
Henkilötyövuodet 31.12.	1	1	1	0

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Varkaudessa 30. päivänä maaliskuuta 2020

Varkauden kaupunginhallitus

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Varkaudessa 29.5.2020

KPMG Julkistarkastus Oy

Elina Hämäläinen
KHT, JHT

7 LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja	SÄHKÖINEN ARKISTO
Päiväkirja	SÄHKÖINEN ARKISTO
Reskontraluettelot	SÄHKÖINEN ARKISTO
Maksuliikenne/tiliotteet	SÄHKÖINEN ARKISTO
Palkkaluettelot	SÄHKÖINEN ARKISTO
Käyttöomaisuusluettelo	ATK-TULOSTE
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	PAPERI
Tilinpäätös	SIDOTTU

Kirjanpidon tapahtumalajit

ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDKS	Käytösuunnitelma
BUDL	Lisätalousarvio
BUDP	Projektibudjetti
ENN	Ennuste
KATSU1	CPU kassa
KOMMUI	Käyttöom muistiot
KOMTOS	Käyttöomaisuustositt
MUIJAK	Muistioiden jaksotus
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo
MUISIS	Muistio sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
MUIST2	Saatavien poistot
MUISTP	Muistiotos tilinpäät
MUIVYO	Muistiotositteet
MÄÄRÄ	Määrien tiedot
OMAKSU	Ostoreskontra maksut
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
POSTIM	Postimaksut
SISLAS	Sisäiset laskut Proe
SISROP	Sislaskut2 Rondo
SONET	Sonet Varasto
SOSTYO	Sosiaalityö
VANHAT	Vanhat saldot
VYÖR	Vyörytys
YMR01	Ennakkomaksut
YMR11	MR Laskulaji 11
YMR13	MR Laskulaji 13
YMR16	MR Laskulaji 16

Kirjanpidon tapahtumalajit

YMR27	MR Laskulaji 27
YMR28	MR Laskulaji 28
YMR32	MR Laskulaji 32
YMR34	MR Laskulaji 34
YMR38	MR Laskulaji 38
YMR39	MR Laskulaji 39
YMR44	MR Laskulaji 44
YMR52	MR Laskulaji 52
YMR53	MR Laskulaji 53
YMR54	MR Laskulaji 54
YMR56	MR Laskulaji 56
YMR61	MR Laskulaji 61
YMR62	MR Laskulaji 62
YMR63	MR Laskulaji 63
YMR74	MR Laskulaji 74
YMR80	MR Laskulaji 80
YMR81	MR Laskulaji 81
YMR83	MR Laskulaji 83
YMR90	MR Laskulaji 90
YMR91	MR Laskulaji 91
YMR92	MR Laskulaji 92
YMR93	MR Laskulaji 93
YMR94	MR Laskulaji 94
YMR95	MR Laskulaji 95
YMR99	MR Laskulaji 99
YMRHYV	MR hyvityslask kuitt
YMRK	MR Tileistä poisto
YMRMAN	MR Manuaalisuorituks
YMRVII	MR Viitesuoritukset

7.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO

